

ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ
САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ ЗА 2005. ГОДИНУ

Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ ЗА 2005. ГОДИНУ

ПОРУКА ПРЕДСЈЕДНИКА И ДИРЕКТОРА

У овом извјештају Високи судски и тужилачки савјет (ВСТС) представља своје активности из 2005. године, као друге године свог постојања од оснивања у јуну 2004. године.

Упркос напретку који је постигнут, у настојању да успостави ефикасно и дјелотворно судство и тужилаштво пред ВСТС-ом стоје крупни изазови. Конкретно, три су кључне области у којима је потребно хитно постићи напредак: (а) успостава једног буџета за судове и тужилаштва; (б) смањење броја неријешених предмета у судовима и (ц) већи буџет за судове и тужилаштва.

Један од камена темељаца сваког демократског друштва је његов правосудни систем, а улазак у Европску унију неће бити могућ уколико судови и тужилаштва не буду у потпуности функционални и ефикасни. Испуњавање свих критерија за придруживање Европској унији од виталног је значаја, и зато је циљ Високог судског и тужилачког савјета да осигура задовољавање тих критерија у области правосудне реформе.

Не можемо постићи успјех без помоћи и подршке међународних донатора и домаћих партнера. Користимо се приликом да се захвалимо Европској комисији, владама Норвешке, Италије, Канаде и Холандије, те влади САД-а на великодушној подршци раду ВСТС-а током 2005. године.

Такође желимо да се захвалимо Министарству правде БиХ, Министарству правде Федерације Босне и Херцеговине, Министарству правде Републике Српске, свим судијама, тужиоцима и административно-техничком особљу у судовима и тужилаштвима на њиховој подршци процесу реформе. Да би реформа била успјешна њихов стални допринос и учешће су од виталног значаја.

Знајући да сви дијелимо заједнички циљ у успостављању дјелотворног и ефикасног правосуђа, искрено се радујемо наставку тијесне сарадње са парламентима, владама и министарствима правде, као и будућности у којој ће наша сарадња бити све боља.

Бранко Перић
Предсједник ВСТС-а

Елмира Пашагић
Директор Секретаријата ВСТС-а

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ 1

СТАЊЕ У СУДОВИМА И ТУЖИЛАШТВИМА - ОСНОВНИ ИЗАЗОВИ	1
1.1 Увод	1
1.2 Проблем број 1: Разједињено финансирање судова и тужилаштава	1
1.3 Проблем број 2: Неefикасно процесуирање предмета	3
1.3.1 Неријешени предмети	3
1.3.2 Недостатак обуке о руковођењу	4
1.3.3 Немотивисано особље	4
1.3.4 Застарјели поступци руковања предметима	5
1.3.5 Неодговарајуће просторије	6
1.3.6 Недостатак модерне опреме	7
1.4 Проблем број 3: Недовољна финансијска средства	7

ПОГЛАВЉЕ 2

О ВИСОКОМ СУДСКОМ И ТУЖИЛАЧКОМ САВЈЕТУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	9
2.1. Чланови Високог судског и тужилачког савјета (ВСТС) са 31.12.2005. године	9
2.2. Сталне комисије и радне групе ВСТС-а	10
2.3. Секретаријат ВСТС-а и Канцеларија дисциплинског тужиоца	11
2.4. Буџет ВСТС-а	12
2.4.1 Буџет ВСТС-а за 2005. годину	12
2.4.2 Пројекција буџета за 2006. годину	12
2.4.3 Донаторска средства	13
2.5 Односи с јавношћу	14
2.6 Значајни догађаји	14

ПОГЛАВЉЕ 3

ИМЕНОВАЊА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА	15
3.1. Увод	15
3.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године	15
3.2.1 Финализација процеса поновног именовања	15
3.2.2 Именовања унутар правосуђа	17
3.2.3 Оставке	17
3.2.4 Остала упражњена мјеста	18
3.2.5 Именовање додатних судија	18
3.2.6 Упућивање судија у други суд	20
3.2.7 Именовања судија поротника	20
3.2.8 Упражњена мјеста са 31.12.2005. године	20
3.3 Изазови у наредном периоду	21
3.3.1 Именовање стручних сарадника	21
3.3.2 Именовање судија које ће радити на прекршајима у редовним судовима	21
3.3.3 Унапређење постојећих процедура за именовање	21

ПОГЛАВЉЕ 4

ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПЦИ И ДИСЦИПЛИНСКО САНКЦИОНИСАЊЕ	23
4.1 Увод	23
4.2 Активности и резултати остварени у току 2005. године	23
4.2.1 Притужбе	23
4.2.2 Дисциплински поступци - одлуке дисциплинских комисија	24

4.2.3	Комуникација КДТ-а с јавношћу	25	
4.2.4	Комисија за судијску и тужилачку етику, независност и неспојивост	26	
4.3	Изазови у наредном периоду	26	
ПОГЛАВЉЕ 5			
ПРАВОСУДНА СТРАТЕГИЈА И ЛЕГИСЛАТИВА			29
5.1	Увод	29	
5.2	Активности и резултати остварени у 2005.	31	
5.2.1	Сарадња са министарствима правде	31	
5.2.2	Законодавне иницијативе ВСТС-а	31	
5.2.3	Успостављање одјељења изван сједишта суда	31	
5.2.4	Стручни сарадници	32	
5.2.5	Пројекат земљишних књига	33	
5.2.6	Регистрација пословних субјеката	33	
5.2.7	Подршка тужилаштвима	34	
5.2.8	Закон о платама и накнадама за судије и тужиоце у Босни и Херцеговини	34	
5.3	Изазови у наредном периоду	35	
5.3.1	Судске таксе	35	
5.3.2	Јединствено рјешење, положаја, права и обавеза свих запослених у судовима и тужилаштвима у Босни и Херцеговини	36	
5.3.3	Бесплатна правна помоћ	36	
ПОГЛАВЉЕ 6			
УПРАВА У СУДОВИМА И ТУЖИЛАШТВИМА			37
6.1	Увод	37	
6.2	Активности и остварени резултати у току 2005. године	38	
6.2.1	Израда Правилника о унутрашњем судском пословању	38	
6.2.2	Нови систем нумерисања предмета у судовима	39	
6.2.3	Утврђивање система вредновања резултата рада судова/судија	39	
6.2.4	Рјешавање нагомиланих неријешених предмета у судовима	40	
6.2.5	Процеси рада у тужилаштвима	41	
6.2.6	Израда и припрема система праћења и извјештавања између судова и тужилаштва и ВСТС-а	41	
ПОГЛАВЉЕ 7			
БУЏЕТИ			43
7.1	Увод	43	
7.2	Годишњи процес израде буџета	43	
7.3	Извршење буџета за 2004. годину	44	
7.4	Буџет предложен од стране ВСТС-а за 2005. годину у поређењу са усвојеним буџетом судова у Републици Српској и Федерацији БиХ за 2005. годину	45	
7.5	Буџети за 2006. годину	47	
7.6	Буџетски трендови у Републици Српској	48	
7.7	Буџетски трендови у Федерацији БиХ	49	
7.8	Буџетски трендови на нивоу БиХ	49	
7.9	Буџетски трендови - закључци	50	
7.10	Акумулирани дуг	51	
7.11	Број судова/тужилаштва, судија/тужилаца и помоћног особља у судовима и тужилаштвима у БиХ	52	
7.12	Изазови у наредном периоду	53	

ПОГЛАВЉЕ 8	
СТАТИСТИКА	55
8.1 Увод	55
8.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године	55
8.2.1 Главни показатељи резултата рада у правосудним институцијама у току 2005. године	56
8.3. Будући изазови	57
ПОГЛАВЉЕ 9	
ЕДУКАЦИЈА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА	59
9.1 Увод	59
9.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године	59
9.2.1 Израда модула за едукацију	59
9.2.2 Успостављање јединственог центра за едукацију	60
9.2.3 Стратешки план за едукацију будућих и постојећих судија и тужилаца	60
9.3 Изазови у наредном периоду	60
9.3.1 Израда десет додатних комплета материјала за едукацију за одређени број тема	60
9.3.2 Израда судске базе података	61
9.3.3 Провођење стратешког плана ВСТС-а	61
9.3.4 Провођење „Унапређења способности руковођења”	61
ПОГЛАВЉЕ 10	
ИНФОРМАЦИОНА И КОМУНИКАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА	63
10.1 Увод	63
10.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године	64
10.2.1 Испорука хардвера	64
10.2.2 Припрема судова за успостављање мреже локалног подручја (LAN)	65
10.2.3 Програм управљања предметима (Case Management System - CMS)	65
10.2.4 База података за именованја и дисциплинске поступке	65
10.2.5 Организација ИКТ подршке у судовима и тужилаштвима	66
10.2.6 Обука корисника	67
10.3 Активности у наредном периоду	67
10.3.1 Успостављање мреже локалног подручја (LAN) и мреже широког подручја (WAN)	67
10.3.2 Систем управљања предметима	68
10.3.3 Обука	68
10.4 Дугорочни циљеви	68
ПОГЛАВЉЕ 11	
РЕФОРМА СУДОВА ЗА ПРЕКРШАЈЕ	71
11.1 Увод	71
11.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године	71
11.2.1 Закони	71
11.2.2 Реорганизација	72
11.2.3 Именованја	73
11.2.4 Обука	73
11.2.5 Регистар новчаних казни	73
11.2.6 Координација	74
11.3 Изазови у наредном периоду	74

ПРИЛОГ 1	
ИЗВЈЕШТАЈИ О РАДУ СУДОВА И ТУЖИЛАШТАВА	77
УВОД	77
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	79
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	88
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ВРХОВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	93
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КАНТОНАЛНИХ И ОКРУЖНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	99
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОПШТИНСКИХ И ОСНОВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	108
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТАВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	119
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	122
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТАВА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	125
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОСНОВНОГ И АПЕЛАЦИОНОГ СУДА И ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	131

ПОГЛАВЉЕ 1

СТАЊЕ У СУДОВИМА И ТУЖИЛАШТВИМА

ОСНОВНИ ИЗАЗОВИ

1.1 Увод

У овом поглављу представићемо три основна проблема са којим се тренутно суочавају судови и тужилаштва у Босни и Херцеговини, као и стратегију коју намјеравамо слиједити у 2006. години у сврху њиховог рјешавања.

Прије свега треба се осврнути на оно што је урађено. Без сумње можемо бити поносни на све што смо постигли до данас. Та постигнућа се најбоље одражавају у чињеници да нас друге земље региона узимају као примјер колико може бити урађено у кратком временском периоду. Ипак, нема времена за осјећај задовољства са постојећом ситуацијом, јер желимо да енергично кренемо у рјешавање преосталих питања. Такође морамо схватити да ће увијек бити проблема иако степен и важност тих проблема највјероватније никада неће бити толики као што је данас.

Исто тако, морамо усвојити дугорочни план. Гдје желимо бити за 5 или 10 година? Гдје желимо бити када уђемо у Европску унију? Када се договоримо о томе гдје желимо бити, тада ћемо разрадити стратегију како да то и урадимо. На крају, ту стратегију треба и провести, а то је најтежи дио задатка.

ВСТС ће наставити да ради на развоју и провођењу стратегије реформе. Ипак, потребна нам је подршка и то конкретно од свих запослених у судовима и тужилаштвима, као и од влада, министарстава и законодавних органа на свим нивоима. Очигледно је да се наведени проблеми могу ријешити једино заједничким напором.

Постоји низ проблема који захтијевају посебну пажњу, а то су:

- разједињено (распарчано или дезинтегрисано) финансирање судова и тужилаштва;
- неефикасно процесуирање предмета;
- недовољна финансијска средства.

1.2 Проблем број 1: Разједињено финансирање судова и тужилаштва

Садашњи систем финансирања судске и тужилачке функције у БиХ је у потпуности незадовољавајући и мора се промијенити што је могуће прије.

Тренутно се судови и тужилаштва финансирају из 14 различитих буџета:

- Буџета на нивоу БиХ (Суд и Тужилаштво БиХ, Уставни суд БиХ);
- Буџета Федерације Босне и Херцеговине (Врховни и Уставни суд у Федерацији БиХ);
- 10 кантоналних буџета (Првостепени и другостепени судови у Федерацији БиХ);
- Буџета Републике Српске (сви судови у Републици Српској)
- Буџета Брчко Дистрикта БиХ (Основни и Апелациони суд Брчко Дистрикта БиХ).

Овакав систем финансирања нема смисла и чини готово немогућим израду и провођење било какве сувисле и глобалне националне стратегије за реформу и успјешан рад судске и тужилачке функције.

Једноставно је немогуће да ВСТС води дијалог и постигне договоре са 14 различитих министарстава правде, министарстава финансија, влада и законодавних органа.

Овај истински проблем је до сада ублажавала чињеница да је стратегију реформе судова и тужилаштва финансирала међународна заједница (т.ј. Европска комисија, те владе Норвешке и Италије, а влада САД-а и друге земље обезбиједиле су техничку помоћ заједно са средствима за реновирање и опремање), док је имплементацију пројекта координирала Независна правосудна комисија (ИЈС), а касније ВСТС.

Међутим, са условима реформе који прате процес припајања Европској унији јасно је да ће се за наставак правосудне реформе морати обезбиједити **средства на државном нивоу** (конкретно за поправак просторија и набавку потребне опреме). Зато се процес реформе више не може ослањати на обезбјеђење међународних средстава под координацијом ВСТС-а.

Због тога ће ВСТС у наредном периоду бити усредсређен на активности преношења финансирања цјелокупне судске и тужилачке структуре на буџет на нивоу БиХ, а у складу са препорукама из Функционалне анализе сектора правосудја, чији је покровитељ била Европска комисија.

То не значи да ће ВСТС заговарати „једно правосудје“ у БиХ. Четири надлежности (БиХ, РС, ФБиХ, Брчко Дистрикт БиХ) могу савршено функционисати као четири одвојене надлежности са једним извором финансирања.

Недостатак централизованог финансирања значи да постоје значајне неуједначености у провођењу правде - другим ријечима, ради недостатка централизованог финансирања немогуће је утврдити проблеме, односно дефинисати приоритете на основу највећих проблема које треба ријешити у судовима и тужилаштвима - умјесто тога, приоритети се дефинишу на нивоу појединачног финансирања, без сагледавања свеобухватних проблема. Пренос финансирања на ниво БиХ подразумијевао би постојање једног централизованог извора финансирања, док би се приоритети могли дефинисати на широј основи и на ефикаснији начин.

Поред тога, финансирање судова и тужилаштва од стране мањег броја политичких странака не осигурава неопходну дистанцу од политичке стварности и утицаја, као ни објективност. И овај проблем би био ријешен преношењем финансирања на централизовано тијело.

Међутим, садашња структура финансирања значи да је немогуће да ВСТС креира и имплементира дугорочну стратешку визију за правосудје у БиХ, која је најбитнија за ВСТС. И тај проблем би се ријешило преношењем финансирања на државни ниво.

Шта би, са практичне стране, значило један буџет за судове и тужилаштва?

У таквој поставци, ВСТС би припремио буџет за све судове и тужилаштва у БиХ и доставио га Министарству правде БиХ. Потом би услиједио процес консултација са ентитетским министарствима правде и Правосудном комисијом Брчко Дистрикта БиХ.

ВСТС и Министарство правде БиХ би, након тога, утврдили приједлог буџета за све судове и тужилаштва. Основна улога ВСТС-а би била да одбрани и објасни приједлог буџета, док би се Министарство правде БиХ фокусирао на резултате које судове и тужилаштва требају постићи у циљу оптималног кориштења средстава.

Са оваквим системом, судове и тужилаштва би се финансирали по јединственим објективним стандардима (број предмета, број особља, број опслужених грађана, итд.) Потребно је постићи договор о тим стандардима, па стога предлажемо да исти буду регулисани законом о финансирању судова и тужилаштва. У складу са европским стандардима, посебне одредбе о очувању независности судова и тужилаштва требало да буду саставни дио закона.

1.3 Проблем број 2: Неефикасно процесуирање предмета

Када је 2001. године основана Независна правосудна комисија (IJC), иста је имала два основна циља:

- 1) да успостави независно правосуђе и
- 2) да успостави ефикасно правосуђе.

Све у свему, може се рећи да Босна и Херцеговина сада има **независно** правосуђе. Међутим, када је ријеч о **ефикасности**, успјеси су мање очигледни и пред нама је још увијек дуг пут. Грађани још увијек морају дуго да чекају на рјешавање својих предмета. Од свих притужби које је примила Канцеларија дисциплинског тужиоца, највећи дио се односи на незадовољство грађана због времена које је судијама потребно да донесу одлуку. Људи су уморни од чекања и изразе својих фрустрација упућују Канцеларији дисциплинског тужиоца.

ВСТС је анализирао проблем и установљено је да до кашњења највише доводе сљедећи фактори:

- дугогодишње гомилање огромног броја предмета који нису ријешени (неријешени предмети);
- неодговарајуће руковођење у судовима и тужилаштвима (недостатак обуке о руковођењу);
- немотивисано особље;
- застарјели поступци руковања предметима;
- неодговарајуће просторије;
- недостатак модерне опреме.

1.3.1 Неријешени предмети

Смањење броја неријешених предмета наводи се као средњорочни приоритет у Европском партнерству, те гласи:

“ - Остварити најпредак у рјешавању заосталих, неријешених предмета на суду.”

Европско партнерство је обавезујући документ за БиХ који се односи на процес припајања Европској унији. Због тога се мјерама за рјешавање овог озбиљног проблема мора дати приоритет.

Годишњи извјештај за 2004. годину наводи разлоге настајања неријешених предмета.

Постојећи неријешени предмети представљају највећи разлог ради којег за обраду нових предмета треба много времена. Судије су и сувише запослене око старих предмета, тако да обрада нових предмета мора чекати.

У прилогу 1, дат је преглед тренутног стања неријешених предмета у судовима. Очигледно је да је ово изузетно велики проблем.

Са 31.12.2005. године, укупан број неријешених предмета износио је 1.334.194. Међутим, треба напоменути да већину предмета чине **извршни предмети (приближно 63%)** које највећим дијелом чине неплаћени рачуни за комуналне услуге чији износ најчешће не прелази неколико конвертибилних марака.

Како би се смањило број неријешених предмета, те њихово даље нагомилавање, ВСТС ради на сљедећим мјерама:

- изради плана за смањење броја неријешених предмета за сваки суд - у 2005. години ВСТС је захтијевао од свих неажурних судова да припреме такав план;
- покренути су разговори и исти ће се наставити са извршним и законодавним властима, везано за ослобађање судова од обавезе да доносе и извршавају одлуке по рачунима за пружене комуналне услуге (одвоз смећа, гријање, плин, телефон, вода, итд.). Судски систем није осмишљен да ради са стотинама хиљада таквих предмета и ниједна земља - па ни Босна и Херцеговина - не може себи приуштити да користи судски систем како би се од енормног броја дужника наплаћивали тако мали износи. У ту сврху би требало основати посебну агенцију за наплату ван судског система;

- тренутно се ради на изради новог система мјерења продуктивности судија који ће бити уведен у току 2006. године;
- у току 2005. године, ВСТС је именовано 41 додатног судију на период од 2 године. Међутим, због недостатка средстава само 29 судија је преузело дужност. То је посебан проблем у Републици Српској;
- ВСТС је доставио Шведској агенцији за међународни развој (СИДА) пројектни приједлог за израду дугорочних законских и институционалних рјешења која би временом елиминисала неријешене предмете у судовима.

Краткорочно, ВСТС планира да уради слjedeће:

- разговара са свим заинтересованим странама у вези са отписивањем старих дугова комуналних предузећа и у вези са старим предметима за прекршаје;
- иницира измјене закона о кривичном и парничном поступку које би повећале ефикасност судава;
- разговара о стратегији повећања броја стручних сарадника и ефикасно кориштење њиховог радног времена;
- размотри начине за веће кориштење медијације „изван суда“ и „у суду“.

Проблем нагомиланих неријешених предмета појављује се као велики регионални проблем са којим се суочавају све сусједне земље Босне и Херцеговине. Стога је веома важно пратити мјере које оне проводе и учити из њихових искустава.

Када је ријеч о неријешеним предметима битно је напоменути да НИЈЕ рјешење именовати више додатних судија, и то из више разлога. Прво, то захтијева додатна финансијска средства, а осим тога, не постоји довољан број квалификованих правника који би могли радити као додатне судије. Осим тога, БиХ у поређењу са европским просјеком већ има велики број судија. Коначно, чак и земље са више судија од БиХ на 100.000 грађана (као што је Република Хрватска) имају огроман број неријешених предмета. Наведено упућује на закључак да главни проблем НИЈЕ број судија, већ неефикасни прописи, те застарјеле методе и опрема којом се користе судије обављајући судску функцију.

1.3.2 Недостатак обуке о руковођењу

Изгледа да једну од основних потешкоћа која стоји иза већине проблема у судовима и тужилаштвима, представља недостатак искуства у руковођењу или непостојање обуке о руковођењу за предсједнике судова, главне тужиоце, руководиоце одјељења, секретаре судова и другог руководног кадра у судовима и тужилаштвима.

С обзиром на овакву ситуацију, ВСТС, у сарадњи са спољним консултантима и ентитетским центрима за едукацију судија и тужилаца, тренутно проводи обуку о руковођењу за све предсједнике и секретаре судова у БиХ. Овај пројекат финансира холандска влада, а укупна средства износе око 168.000 КМ. Тај пројекат је почео крајем 2005. године и трајаће до августа 2006. Пројекат ће обезбиједити обуку о руковођењу у трајању од седам дана за сваког учесника. Надамо се да ће се овај пројекат проширити и на тужиоце до краја 2006. односно почетка 2007. године.

1.3.3 Немотивисано особље

Анкета која је проведена у судовима у вези са горе наведеним пројектом обуке у менаџменту открила је да су многе судије и административно-техничко особље доста немотивисани. Претпоставља се да би закључак био исти уколико би слична анкета била проведена у тужилаштвима.

Што се тиче судија чини се да се њихове фрустрације посебно односе на огроман број незавршених предмета са којим се свакодневно суочавају на послу, на сталне критике корисника судских услуга због спорости у рјешавању предмета, те на потешкоће са којима се суочавају услед недостатка потребних средстава за материјалне трошкове.

Што се тиче административно-техничког особља, чини се да додатни проблем за њих представљају ниске плате које примају, а нарочито у поређењу са платама судија и тужилаца. За обје категорије,

и судије и административно особље, посебно су фрустрирајући додатни напори на обуци и прилагоджавању на потпуно нов, аутоматизован процес рада.

Узевши у обзир факторе који утичу на проблем мотивације, јасно је да се овај проблем не може брзо превазићи и да је потребна дугорочна стратегија рјешавања овог питања.

Што се тиче промјена, важно је да се побољша комуникација између ВСТС-а и судова и тужилаштва. Реформа није потребна зато што неки чланови ВСТС-а или Секретаријат ВСТС-а имају неке идеје или мишљење. Промјена је потребна зато што грађани Босне и Херцеговине захтијевају боље услуге, зато што се модерна и функционална економија ојачана страним улагањима не може развијати без ефикасних судова и тужилаштва, те зато што Босна и Херцеговина тежи придруживању Европској унији. Сталне промјене су потребне зато што технолошки развој стално доноси нове начине обављања послова и Босна и Херцеговина треба бити дио тог развоја.

Током 2006. године, у циљу побољшања механизма за комуникацију, ВСТС ће повећати број посјета судовима и тужилаштвима, побољшати интернет страницу и почети са издавањем билтена. Још је важније да ће се утврдити редовни састанци ВСТС-а и предсједника окружних и кантонских судова, те главних тужилаца. Наведени састанци могу представљати ефикасан канал комуникације ВСТС-а и свих судија и тужилаца, те помоћног особља у судовима и тужилаштвима.

ВСТС ће се такође озбиљно позабавити питањем услова рада помоћног особља у судовима и тужилаштвима (њиховог запошљавања, обуке, годишње оцјене рада, продуктивности рада, накнаде, итд). Судови и тужилаштва неће постати ефикаснији, продуктивнији, модернији и прогресивнији ако и административно-техничко особље не буде укључено у заједнички рад и уколико им се не пруже услови који су у складу са условима датим судијама и тужиоцима.

1.3.4 Застарјели поступци руковања предметима

Јасно је да многи судови и тужилаштва могу значајно повећати обим (квантитет) рада увођењем бољих интерних метода/процедура.

Потребно је да се утврди одговорност руководиоца на свим нивоима како би се унаприједила организација и ажурност, те тиме повећала ефикасност. Стога се руководиоци требају стално фокусирати на рад њихових одјељења/јединица и анализирати различите начине пословања. У овај процес требају укључити особље, те створити тимове „за промјену начина управљања”. Такође је значајно проучити начин на који се управља у другим судовима и тужилаштвима, а како би се учило из њиховог искуства.

ВСТС може допринијети промјенама интерних процедура и тиме судове и тужилаштва учинити ефикаснијим. Један од главних начина је израда јединственог правилника (словник) о унутрашњем пословању за судове у БиХ и правилника о унутрашњем пословању тужилаштва за сва тужилаштва у БиХ.

Што се тиче новог правилника за судове, реализација ове активности је одгођена, те се очекује његово окончање током 2006. Отежавајућа чињеница је да су судови у процесу компјутеризације и да правилник треба да одрази тај процес. ВСТС је основао двије засебне радне групе - једну која ради на правилнику за судове и другу која ради на правилнику за тужилаштва.

Правилник може у одређеној мјери стандардизовати процедуре и бити ефикасно оруђе у провођењу најбоље праксе у судовима и тужилаштвима у земљи. Међутим, основни покретач стандардизације ће бити нови Систем управљања предметима (СМС) на којем ВСТС тренутно ради у сарадњи са Пројектом за подстицање улагања и стварања повољне климе за кредитирање (USAID/FILE), те са Европском комисијом. ЦМС ће суштински измијенити начин рада у судовима (касније и тужилаштвима) што би временом требало значајно да утиче на укупан рад судова и тужилаштва.

Неколико пројеката правосудне реформе тренутно је усмјерено на методе рада у различитим судовима, с обзиром на различите врсте предмета. Програм за развој сектора правосуђа (USAID/JSDP) ради на побољшању интерних процедура у неколико модел судова а USAID/FILE на побољшању организације рада у предметима стечаја и ликвидације у привредним одјељењима. Њихова искуства ће се на крају пренијети другим судовима путем СМС-а или кроз правилник.

1.3.5 Неодговарајуће просторије

Што се тиче зграда у којима су смјештени судови у БиХ, њихова архитектура и интеријер не указују на значај који требају имати правосудне институције у једној земљи. Тако је омогућено слободно кретање по читавој згради суда јер не постоји одговарајуће разграничење између дијела предвиђеног за јавност и дијела који може користити само суд за службене сврхе.

Што је још важније, велики проблем представља недостатак судница, због чега се рочишта обично одржавају у (често малим) канцеларијама судија, а расправе и претреси су више налик „састанцима” Наведено само по себи утиче на начин на који се понашају судије, странке и други учесници у поступку. Другим ријечима, таква организација не одражава на адекватан начин значај судског поступка.

Већина зграда судова и тужилаштва је такође у лошем стању, иако су неке од њих недавно реконструисане средствима која је је осигурала влада САД-а.

Да би се стекла комплетна слика ситуације у вези са смјештајним капацитетима, ВСТС је током 2005. године покренуо пројекат који финансира влада САД-а, а чији циљ је био припрема комплетног архитектонског и техничког прегледа свих судова у БиХ (осим 7 судова и једног броја одјељења ван сједишта судова). Овај поступак је недавно завршен. Техничка документација која је припремљена у оквиру пројекта садржи и предрачун трошкова потпуног реновирања сваког суда. Укупни трошкови за све судове процијењени су на износ од око 23,5 милиона КМ. (Видјети Прилог 2 овог извјештаја ради више детаља)

Захваљујући овом пројекту ВСТС сада посједује детаљне планове за преуређење већине судских зграда у БиХ као и технички опис тренутног стања и предложених будућих реновирања.

ВСТС ће покушати добити средства за сличну процјену смјештајних капацитета тужилаштва у БиХ. Чини се да су ове зграде у бољем стању од зграда судова, али је преглед смјештајних капацитета ипак потребан узимајући у обзир да стандард знатно варира и да би било немогуће направити дугорочни план улагања уколико тужилаштва буду изостављена из процјене. Такође, седам горе поменутих судова те одјељења ван сједишта судова, који нису укључени у првобитни преглед, требају бити укључени у други круг прегледа смјештајних капацитета.

На основу техничке документације о стању зграда, ВСТС ће покренути процес припреме дугорочног плана инвестирања у обнову зграда судова и тужилаштва у БиХ. Средства ће се тражити од домаћих власти и међународних донатора. Из домаћих извора потребно је осигурати средства у буџету БиХ за 2007. годину, а приоритете би требало да утврде ВСТС и релевантна министарства правде.

ВСТС ће, у сарадњи са Министарством правде БиХ, утврдити приоритете за реновирање судских зграда из CARDS-а 2006, којим су за ову намјену предвиђена средства у износу од 1,6 милиона еура. Коначна одлука о кориштењу ових средстава би требало да буде донесена у прољеће 2006. године.

ВСТС ће наставити да тражи средства од Европске комисије за реновирање зграда судова и тужилаштва и у наредним годинама, а вјерујемо да ће и остали органи власти у земљи подржати ову активност.

Евидентно је да све потребе за реновирањем неће моћи бити задовољене из донација Европске комисије и домаћих буџетских средстава, па ће се асистенција морати тражити и од других међународних донатора. Стога је потребно размотрити могућност организације донаторске конференције као и могућности добивања зајма од Свјетске банке као алтернативе. ВСТС би могао бити надлежан за имплементацију пројеката у складу са договореном пројектном стратегијом.

1.3.6 Недостатак модерне опреме

У посљедње вријеме готово никаква домаћа средства нису потрошена за капитална улагања у судове и тужилаштва (апарате за копирање, компјутере, опрему за аудио снимање, телефакс машине итд.).

Без такве опреме није могуће модернизовати правосуђе, а без модернизације није могуће пружати услуге какве грађани очекују.

До сада је то дјеломично рјешавано тако што су страни донатори обезбјеђивали информационо-комуникациону опрему, посебно Европска комисија, те Међународни програм обуке и помоћи у кривичним истрагама, у оквиру Министарства правде САД-а (ICITAP-SAD).

Међутим, потребно је прибавити додатну опрему, а опрему коју су обезбиједили страни донатори потребно је одржавати и замијенити када дотраје или се поквари.

Мишљење ВСТС-а је да у будуће неће бити могуће у потпуности се ослањати на међународне донаторе ради обезбјеђења основне и потребне опреме. Стога ће, почевши од 2007. године, овакви трошкови морати бити уврштени у буџете судова и тужилаштва. ВСТС ће иницирати ову идеју током процеса планирања буџета за 2007. годину.

1.4 Проблем број 3: Недовољна финансијска средства

Судство и тужилаштво у оба ентитета суочавали су се са финансијским колапсом када је Независна правосудна комисија (IJC) почела анализу ситуације 2002/2003 године.

Главни проблем се састојао у томе што су неколико година трошкови премашивали расположива средства у буџету. То је посебно био случај након значајног повећања плата у правосуђу 2000. године. Ово повећање није било праћено осигурањем додатних средстава. Као резултат „претјераног трошења” нагомилани дугови судова и тужилаштва су на крају 2004. године достигли износ од 16 милиона КМ.

Након што је извршен преглед ситуације, IJC је преузео неопходне кораке ка смањењу дугова и повећању средстава судова и тужилаштва.

Поред тога, као резултат процеса реформе правосуђа многи мали судови су затворени (припојени другим судовима), број судија је смањен за 30%, а смањен је и број помоћног особља у судовима за 30%.

Коначно, крајем 2004. године Високи представник замрзнуо је плате судија и тужилаца. У децембру 2005. године плате су смањене и усклађене у цијелој земљи.

Горе наведене мјере имале су значајан позитиван ефекат на финансијску ситуацију у правосуђу, а више детаља о овоме је наведено у Поглављу 7. овог извјештаја.

ВСТС и даље прати ситуацију и активно учествује у процесу планирања годишњих буџета судова и тужилаштва.

Иако је јасно да је финансијска ситуација у овом тренутку много боља него што је била раније, такође је јасно и да укупан износ средстава која се сада додјељују судству и тужилашству у БиХ није довољан да би се:

- грађанима БиХ обезбиједиле квалитетне правосудне услуге у разумним временским оквирима;
- борило против криминала и корупције путем ефикасног гоњења;
- рјешавао значајан број предмета ратних злочина и у другим судовима, а не само у Суду БиХ;
- модернизовало судство и тужилаштво у складу са европским стандардима;
- значајно смањио обим нагомиланих неријешених предмета у судовима.

Да би се постигли горе наведени циљеви, од којих један представља предуслов за пријем у Европску унију, потребно је осигурати више средстава за судове и тужилаштва. Наведено представља питање постављања приоритета и, на крају, то је питање за босанскохерцеговачке политичаре у свим представничким тијелима.

ВСТС је очигледно свјестан чињенице да су расположива средства ограничена и да многи други сектори требају више средстава (здравство, образовање итд). Ипак, наша обавеза је да пажњу усмјеримо на потребе у сектору судства и тужилаштва и ми сматрамо да овај сектор треба представљати приоритет из више разлога. Прије свега, овај сектор је показао, као што је наведено, изузетну спремност и способност да смањи годишње трошкове. Ниједан други сектор није до сада у оволикој мјери прошао такву структуралну реформу. Све ово је нужно препознати и предвиђене годишње уштеде у буџетским ставкама за плате/накнаде требају бити распоређене унутар правосудних буџета, а не пребачене другим буџетским корисницима.

ВСТС редовно добија притужбе од предсједника судова и главних тужилаца због недостатака средстава за најосновније материјалне трошкове, као што су трошкови за употребу телефона, отпрему поште, кориштење воде, плина, итд. Они такође и даље указују на чињеницу да готово никаква средства нису осигурана за капиталне набавке или реновирање зграда.

Не може се дозволити да се оваква ситуација настави. Повећање средстава за материјалне трошкове и капиталне издатке треба да буде договорено између ВСТС-а и различитих органа власти надлежних за финансирање. ВСТС ће приступити рјешавању овог питања током планирања буџета за 2007. годину.

Имајући у виду тешку финансијску ситуацију, са разочарењем је примљена вијест о формирању у току 2005. године неколико нових одјељења ван сједишта суда у оба ентитета, тј. седам у Републици Српској и четири у Федерацији БиХ. ВСТС је савјетовао да се не приступа оваквој активности, али препоруке нису прихваћене. Наведено указује на недостатак разумијевања основних финансијских принципа и исто угрожава успјех раније проведених правосудних реформи. Ова одјељења ван сједишта суда основана су без примјене било каквих објективних критерија, и та одлука ентитетских законодавних органа има даљи утицај на финансијску ситуацију у правосуђу.

Позитивна ствар коју треба поменути је могућност припајања прекршајних судова редовним. Временом ће ово имати значајан позитиван ефекат на годишње трошкове правосуђа. Међутим, до краја 2005. године законодавни органи ентитета још увијек нису усвојили законске прописе неопходне за уједињење ова два судска система.

ПОГЛАВЉЕ 2 О ВИСОКОМ СУДСКОМ И ТУЖИЛАЧКОМ САВЈЕТУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

2.1. Чланови Високог судског и тужилачког савјета (ВСТС) са 31.12.2005. године

Име и презиме	Позиција у ВСТС-у	Позиција	Мандат
Бранко Перић	Предсједник	Судија, Суд БиХ	03.06.04 - 03.06.08.
Алма Тирић	Потпредсједник	Замјеник главног тужиоца, Федерално тужилаштво ФБиХ	03.06.04 - 03.06.06.
Младен Јуришић	Потпредсједник	Предсједник Кантоналног суда у Мостару	03.06.04 - 03.06.08.
Мирсад Стрика	Члан	Тужилац, Тужилаштво БиХ	02.11.04 - 02.11.08.
Љиљана Филиповић	Члан	Судија, Врховни суд ФБиХ	03.06.04 - 03.06.08.
Стеван Савић	Члан	Судија, Врховни суд РС	03.06.04 - 03.06.06.
Зекерија Мујкановић	Члан	Јавни тужилац, Брчко Дистрикт БиХ	31.03.05 - 31.03.09.
Амор Букић	Члан	Главни републички тужилац, Републичко тужилаштво РС	03.06.04 - 03.06.08.
Сњежана Петковић	Члан	Тужилац, Окружно тужилаштво у Бањој Луци	03.06.04 - 03.06.08.
Слађана Милојковић	Члан	Тужилац, Кантонално тужилаштво у Тузли	03.06.04 - 03.06.08.
Марица Вучетић-Зеленбабић	Члан	Судија, Окружни суд у Добоју	03.06.04 - 03.06.06.
Захид Ковач	Члан	Адвокат, изабран од Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ	27.07.04 - 27.07.08.
Нада Ловрић	Члан	Изабрана од Савјета министара БиХ	08.07.04 - 08.07.08.
Слободан Станишић	Члан	Адвокат, Бања Лука, РС	03.06.04 - 03.06.06.
Ангела Пуљић	Члан	Адвокат, Чапљина, ФБиХ	07.01.05 - 07.01.09.
Свен Мариус Урке	Међународни члан	Адвокат, Норвешка	03.06.04 - 03.06.05. 03.06.05 - 01.08.06.

Мандат међународних чланова ВСТС-а Мајкла О'Малија, тужиоца из САД-а, и Малколма Симонса, судије из Велике Британије, истекао је 03.06.2005. године.

Мандат међународног члана ВСТС-а Свена Мариуса Уркеа, адвоката из Норвешке, продужен је до 1.08.2006. године Одлуком Високог представника од 3.06.2005.

Дана 31.03.2005.године Зекерија Мујкановић, јавни тужилац Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, замијенио је Мирзу Јусуфовића, судију Апелационог суда Брчко Дистрикта БиХ, који је од 1.03.2005. године именован за судију Суда Босне и Херцеговине.

Члан 4. Закона о ВСТС-у („Службени Гласник БиХ“, 25/04, 93/05) прописује да чланство ВСТС-а треба да одражава састав народа БиХ и сполну заступљеност у БиХ. Узимајући у обзир попис становништва из 1991. године, структуру ВСТС-а чини:

- 6 Бошњака (40%),
- 5 Срба (33,3%),
- 3 Хрвата (20%),
- 1 члан који спада у категорију „остали“ (6,7%).

Осам чланова ВСТС-а су мушкарци, а седам жене.

2.2. Сталне комисије и радне групе ВСТС-а

Ради веће ефикасности рада ВСТС-а, Законом о ВСТС-у даје се могућност успостављања сталних комисија са мањим бројем чланова. До 31.12.2005. године успостављене су сљедеће сталне комисије:

Стална комисија	Предсједавајући	Извјестилац	Остали чланови
Стална комисија за судску и тужилачку управу	Младен Јуришић	Слободан Станишић	Амор Букић, Свен Мариус Урке
Стална комисија за едукацију судија и тужилаца	Алма Тирић		Марица Вучетић-Зеленбабић, Свен Мариус Урке
Стална комисија за легислативу	Љиљана Филиповић	Марица Вучетић-Зеленбабић	Алма Тирић, Ангела Пуљић, Бранко Перић, Слађана Милојковић, Свен Мариус Урке, Захид Ковач
Судски и тужилачки буџети	Амор Букић	Нада Ловрић	Љиљана Филиповић, Мирсад Стрика
Стална комисија за судијску и тужилачку етику, независност и неспојиве активности	Сњежана Петковић	Слободан Станишић	Марица Вучетић-Зеленбабић

Успостављене су радне групе у чијем саставу су чланови ВСТС-а, особље Секретаријата ВСТС-а и међународни консултанти које је ангажовао ВСТС како слиједи:

Радна група	Датум успоставе	Предсједавајући	Остали чланови
Оцена рада тужилаштва, стандардизовани уписници	август 2005.	нико	Алма Тирић, члан ВСТС-а, Амор Букић, члан ВСТС-а, Мирсад Стрика, члан ВСТС-а, Зекерија Мујкановић, члан ВСТС-а
Ревизија поступка именована	новембар 2005.	Елмира Пашагић	Бранко Перић, предсједник ВСТС-а, Љиљана Филиповић, члан ВСТС-а, Марица Вучетић-Зеленбабић, члан ВСТС-а, Слађана Милојковић, члан ВСТС-а, шеф Одјељења за именована Секретаријата ВСТС-а (поступак избора у току), Роберт Поснет међународни консултант

Успостављене су и радне групе које у свом саставу имају чланове ВСТС-а, особље Секретаријата и представнике судова и тужилаштва као и других спољних тијела:

Радна група	Датум успоставе	Предсједавајући	Остали чланови
Анализа капацитета првостепених и другостепених судова за процесуирање предмета ратних злочина	новембар 2005.	Маринко Јурчевић, главни тужилац Тужилаштва БиХ	Амор Букић, члан ВСТС-а, Младен Јуришић, члан ВСТС-а, Зекерија Мујкановић, члан ВСТС-а, Здравко Кнежевић, главни тужилац Тужилаштва ФБиХ, Амир Јагањац, предсједник Врховног суда ФБиХ, Желимир Барић, предсједник Врховног суда РС-а, Бегзада Гавранкапетановић-Салихагић, предсједница Кантоналног суда у Сарајеву, Милорад Новковић, предсједник Округног суда у Бањој Луци, Радомир Алексић, предсједник Округног суда у Бијељини

Радна група	Датум успоставе	Предсједавајући	Остали чланови
Јединствени стандарди за правилнике за тужилаштва	новембар 2005.	Маринко Јурчевић, главни тужилац Тужилаштва БиХ	Амор Букић, члан ВСТС-а, Свен Мариус Урке, члан ВСТС-а, Зекерија Мујкановић, члан ВСТС-а, Адис Хоџић, шеф Одјељења за буџет и статистику, Секретаријат ВСТС-а, Здравко Кнежевић, главни тужилац Тужилаштва ФБиХ, Нада Мајиновић, предсједница Правосудне комисије Брчко Дистрикта БиХ
Правилник о унутрашњем пословању судова	децембар 2005.	Слободан Станишић	Свен Мариус Урке, члан ВСТС-а, Лин Шихен, правни савјетник у Секретаријату ВСТС-а, Јуџин Муре, УСАИД/ЈСДП Миџа Тубица, уписничар, Основни суд у Бања Луци, Свјетлана Милишић, судија Општинског суда у Сарајеву, Намик Јусуфхоџић, судија Основног суда у Бања Луци, Неџад Звонић, секретар Кантоналног суда у Мостару
Рјешавање заосталих неријешених предмета	мај 2005.	Младен Јуришић	Амор Букић, члан ВСТС-а, Слободан Станишић, члан ВСТС-а, Амир Јагањац, предсједник Врховног суда ФБиХ, Милорад Новковић, Окружни суд у Бањој Луци
Израда стратегије за именовање судија и тужилаца	новембар 2005.	Амир Јагањац, предсједник Врховног суда ФБиХ	Амор Букић, члан ВСТС-а, шеф Одјељења за именовања Секретаријата ВСТС-а (поступак избора у току), Роберт Поснет, међународни консултант

Задаци на којима су радиле ове радне групе у току 2005. године описани су детаљније у релевантним одјељцима овог извјештаја.

2.3. Секретаријат ВСТС-а и Канцеларија дисциплинског тужиоца

У Секретаријату ВСТС-а је са 31.12.2005. године било запослено укупно 30 радника, од чега 23 у Секретаријату, а 7 у Канцеларији дисциплинског тужиоца.

Према плану постепеног преузимања надлежности и запослених који се тренутно финансирају из донаторских средстава, за 2006. годину планирана су укупно 42 радна мјеста.

2.4. Буџет ВСТС-а

2.4.1 Буџет ВСТС-а за 2005. годину

Буџет ВСТС-а за 2005. годину износио је:

Буџетска ставка	Одобрени износ	Одобрена прерасподјела између буџетских линија
Плате	1.118.732	1.081.000
Накнаде	128.050	190.000
Путни трошкови	120.000	60.000
Издаци телефонских и поштанских услуга	50.000	86.000
Трошкови за енергију и комуналне услуге	45.000	55.000
Набавка материјала	44.850	15.000
Превоз и гориво	12.500	20.000
Трошкови закупа	0	0
Трошкови одржавања	38.700	26.000
Трошкови осигурања	20.000	8.900
Уговорене услуге	60.000	95.932
Набавка опреме	21.600	21.600
УКУПНО:	1.659.432	1.659.432

Треба нагласити да буџет осигуран од стране Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за 2005. годину није био достатан за финансирање свих оперативних трошкова ВСТС-а. Недостатак средстава био је покривен из донације Владе Норвешке.

2.4.2 Пројекција буџета за 2006. годину

Иницијални захтјев ВСТС-а за буџет у 2006. години упућен Министарству финансија и трезора износио је 2.420.000 КМ. Након преговора са представницима Министарства финансија и трезора БиХ, ВСТС-у је одобрен буџет за 2006. годину у износу од 2.100.000 КМ, а средства буџета по буџетским ставкама су распоређена на сљедећи начин:

Буџетска ставка	Приједлог ВСТС-а за 2006.	Смањење	Одобрени буџет
Плате	1.640.000	60.000	1.580.000
Накнаде	330.000	20.000	310.000
Путни трошкови	30.000	5.000	25.000
Трошкови телефонских и поштанских услуга	76.400	36.400	40.000
Трошкови за енергију и комуналне услуге	95.400	73.400	22.000
Набавка материјала	30.000	15.000	15.000
Превоз и гориво	24.000	0	24.000
Трошкови закупа	0	0	0
Трошкови одржавања	35.000	20.000	14.800
Трошкови осигурања	9.200	0	9.200
Уговорене услуге	120.000	70.000	50.000
Набавка опреме	30.000	20.000	10.000
УКУПНО:	2.420.000	320.000	2.100.000

Недостатак потребних средстава за рад ВСТС-а у 2006. години ће се, као и претходне године, обезбиједити из средстава које је донирала Владе Норвешке. ВСТС очекује да ће се од 2007. године у потпуности финансирати из буџета БиХ, што представља и захтјев из Европског партнерства.

2.4.3 Донаторска средства

Према члану 15. став 11. Закона о ВСТС-у, ВСТС може примати средства од међународних донатора за имплементацију пројеката реформе правосуђа. Средства за ове пројекте воде се на посебним рачунима отвореним код Централне банке БиХ и потпуно су одвојена од редовног и оперативног буџета ВСТС-а. Све финансијске трансакције одвијају се путем Трезора БиХ. Средства предвиђена за реализацију појединих пројеката могу се користити само за намјене које су прецизно утврђене одобреним буџетом за одређени пројекат, односно за сврху и на начин дефинисан уговором између донатора и ВСТС-а. На овај начин у 2005. години ВСТС је имплементирао пројекте које финансирају Европска комисија, влада САД-а, италијанска влада, влада Норвешке и холандска влада.

Донаторска средства која су обезбијеђена за 2005. годину (у току 2004. и 2005. године) табеларно су приказана како слиједи:

Извор финансирања/назив пројекта	Датум пријема донаторских средстава	Датум истека утрошка донаторских средстава	Укупан износ у КМ
САД - „Процјена судских зграда и мјерила рада судија“	јануар 2005.	април 2006.	186.960
САД - „Помоћ Центру за едукацију ФБиХ“	јануар 2005.	април 2006.	301.654
САД - „Помоћ Центру за едукацију РС-а“	јануар 2005.	април 2006.	301.654
САД - „Помоћ БиХ правосуђу“	фебруар 2005.	децембар 2005.	306.493
САД - „Помоћ УДТ-у“	мај 2005.	март 2006.	309.859
Споразум о донацији ЕК - Пројекат судова за прекршаје - Пројекат информационо-комуникацијске технологије - Едукација судија и тужилаца - Подршка тужилаштву - Пројекат судске управе у Општинском суду Сарајево и Основном суду Бања Лука	донација 1: август 2004. донација 2 јануар 2005.	донација 1 фебруар 2005. донација 2 децембар 2005.	1.955.830 4.533.614
Норвешка - „Помоћ ВСТС-у“ (Оперативни трошкови и уступљено особље)	децембар 2004.	мај 2006	759.151
Италија - „Пројекат реорганизације судова за прекршаје“	децембар 2004.	децембар 2005.	97.645
Холандија - „Унапређење руководних вјештина“	децембар 2005.	август 2006.	262.777
Укупно:			9.016.637

2.5 Односи с јавношћу

У октобру 2005. године, ВСТС је усполио службеницу за односе с јавношћу/портпарола и од тог момента започела је честа и редовна комуникација са грађанима и професионалном заједницом. У октобру 2005. године успољен је и веб уредник у Секретаријату ВСТС-а, те је иницирано и редизајнирање веб странице ВСТС-а.

Током 2005. године предузете су сљедеће активности:

- значајно је унапријеђена комуникација између ВСТС-а и медијских кућа у Босни и Херцеговини;
- иницирано је редизајнирање веб странице ВСТС-а и дизајнирање интренет апликације;
- почетком 2005. године, Програм за развој сектора правосуђа (USAID/JSDP) организовао је серију округлих столова о разним питањима правосудне реформе. У сарадњи са Одјељењем за односе са јавношћу ВСТС-а, организовани су округли столови у другом дијелу 2005. године с циљем осигурања веће отворености и боље комуникације са правном заједницом у Босни и Херцеговини.

У другом дијелу 2005. године припремљен је план за јавно информисање за посљедњи квартал 2005. и за 2006. годину, који укључује и кампању за јавно информисање.

Стратегија за односе с јавношћу, дефинисана 2005. године, биће имплементирана путем канала за комуникацију, са фокусом на циљне групе ВСТС-а. У септембру 2006. године, након кампање за јавно информисање планирано је да се обави прво испитивање јавног мњења у сарадњи са Агенцијом за међународни развој САД-а (USAID).

2.6 Значајни догађаји

- Средином марта 2005. године ВСТС је из изнајмљеног простора који је претходно користила Независна правосудна комисија (IJC) преселио у комплекс правосудних институција БиХ, који се налази у оквиру бивше Касарне „Рамиз Салчин”. Реновирање простора финансирала је Европска Комисија.
- Током 2005. године ВСТС је успјешно организовао двије конференције: Конференцију предсједника свих судова у Босни и Херцеговини (фебруар 2005. године) и Конференцију тужилаца Босне и Херцеговине (октобар 2005. године). Значајна пажња посвећена је давању смјерница и препорука судовима и тужилаштвима у вези са питањима из надлежности ВСТС-а.
- Организована су и студијска путовања у Словенију (април 2005. године), САД (август 2005. године) и Норвешку (септембар 2005. године). Путовања су финансирана из средстава међународних донатора. Чланови и особље Секретаријата ВСТС-а посјетили су правосудне институције, упознали се с њиховим радом, те размијенили искуства.
- Мјесто главног дисциплинског тужиоца је од господина Дејвида Апчера 3. октобра 2005. године преузео држављанин Босне и Херцеговине - господин Анђелко Маријановић.

ПОГЛАВЉЕ 3 ИМЕНОВАЊА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА

3.1. Увод

Једна од основних надлежности Високог судског и тужилачког савјета (ВСТС) је именовање судија и тужилаца.

У том смислу, ВСТС има слједеће надлежности:

- Именовање судија на свим нивоима у Босни и Херцеговини, искључујући Уставни суд Босне и Херцеговине и уставне судове ентитета;
- Именовање тужилаца на свим нивоима у Босни и Херцеговини;
- Предлагање при избору судија у ентитетске уставне судове.

Одјељење за именовања у Секретаријату ВСТС-а пружа административну подршку ВСТС-у при вршењу ових именовања. Тако ово одјељење објављује конкурсе, врши верификацију и истражни поступак за сваког кандидата, те прикупља потребну документацију за процес именовања.

3.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

3.2.1 Финализација процеса поновног именовања

Крајем 2004. године, било је 28 упражњених судијских и 14 тужилачких позиција. Детаљније информације о овим позицијама налазе се у Годишњем извјештају ВСТС-а за 2004. годину. У том извјештају је истакнуто слједеће:

„Именовања на ове позиције ће бити приоритет у 2005. години, али ће успјех овисити о доступности одговарајућих кандидата 'одговарајуће' националности.“

Крајем 2005. године, попуњене су 22 позиције за судије и свих 14 позиција за тужиоце.

На ове позиције именоване су слједеће судије односно тужиоци:

Именовани	Суд/тужилаштво	Датум именовања
Тужиоци		
Сенада Ковачевић	Кантонално тужилаштво Тузланског кантона	04.04.2005.
Олег Чавка	Кантонално тужилаштво Кантона Сарајево	04.04.2005.
Сања Гузина	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	26.04.2005.
Слободан Ћелић	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	26.04.2005.
Мухамед Будимлић	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	26.04.2005.
Идриз Бегић	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	26.04.2005.
Санда Јосић	Окружно тужилаштво у Бањој Луци	26.04.2005.
Гордана Радујко	Окружно тужилаштво у Бањој Луци	26.04.2005.
Славојка Малиновић	Окружно тужилаштво у Добоју	26.04.2005.
Узеир Хаџић	Окружно тужилаштво у Добоју	26.04.2005.
Динка Лукес	Кантонално тужилаштво Зеничко-добојског кантона	17.05.2005.
Мехмедалија Хусеиновић	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	17.10.2005.

ПОГЛАВЉЕ 3 - ИМЕНОВАЊА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА

Именовани	Суд/тужилаштво	Датум именовања
Тужиоци		
Адина Селиновић	Кантонално тужилаштво Зеничко-добојског кантона	17.10.2005.
Јасмин Месић	Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона	27.12.2005.
Судије		
Јасмина Косовић	Кантонални суд у Сарајеву	04.04.2005.
Јасенко Ружић	Кантонални суд у Сарајеву	04.04.2005.
Ђенана Сабљић	Општински суд у Бихаћу	17.05.2005.
Шефика Трњанин	Општински суд у Санском Мосту	17.05.2005.
Нермина Хаџиахметовић	Општински суд у Зеници	17.05.2005.
Даворка Делић	Окружни суд у Бањој Луци	17.05.2005.
Даниела Миловановић	Окружни суд у Бањој Луци	17.05.2005.
Сафет Шљиво	Основни суд у Градишци	17.05.2005.
Ивица Калинић	Основни суд у Мркоњић-Граду	17.05.2005.
Весна Сарајлић	Основни суд у Приједору	17.05.2005.
Љубиша Милићевић	Основни суд у Бијељини	17.05.2005.
Васвија Куленовић	Општински суд у Великој Кладуши	26.05.2005.
Љубо Мацановић	Општински суд Великој Кладуши	26.05.2005.
Сњежана Чолаковић	Кантонални суд у Зеници	14.07.2005.
Велимир Нинковић	Општински суд у Травнику	14.07.2005.
Недељка Ерор	Основни суд у Приједору	14.07.2005.
Ивица Селукић	Окружни суд у Бијељини	14.07.2005.
Џеманина Мемагић*	Окружни суд у Бијељини	14.07.2005.
Сења Џафић	Општински суд у Цазину	16.12.2005.
Горан Мајановић	Општински суд у Цазину	16.12.2005.
Нермана Милановић	Основни суд у Новом Граду	16.12.2005.
Данијела Бојовић	Основни суд у Вишеграду	16.12.2005.

* Џеманина Мемагић је 2005. године дала оставку, остављајући на тај начин отворену још једну позицију у Окружном суду у Бијељини.

Крајем 2005. године у процесу реименовања остале су слjedeће упражњене позиције:

- Окружни суд у Бањој Луци (х 2);
- Окружни суд у Бијељини;
- Основни суд у Вишеграду;
- Основни суд у Фочи;
- Кантонални суд у Оџаку.

Веома је важно да се наведена мјеста попуне у 2006. години, тако да ће то бити и приоритет ВСТС-а. Као што је већ наведено у Годишњем извјештају за прошлу годину, чињеница је да је тешко је наћи кандидате „одговарајуће” националности, што представља главну препреку за окончање процеса поновног именовања.

3.2.2 Именовања унутар правосуђа

У 2005. години, извршена су именовања носилаца правосудних функција на друге позиције у правосуђу како слиједи:

Именовани	Из	У	Датум именовања
Аида Салчиновић-Куљанин	Предсједник Општинског суда у Сарајеву	Кантонални суд у Сарајеву	04.04.2005.
Сено Дурадбеговић	Кантонално тужилаштво Средњебосанског кантона	Кантонално тужилаштво Кантона Сарајево	04.04.2005.
Аднан Гуламовић	Окружно тужилаштво Источно Сарајево	Кантонално тужилаштво Тузланског кантона	17.05.2005.
Сенаид Ибрахимефендић	Окружно тужилаштво у Бањој Луци	Окружно тужилаштво Источно Сарајево	19.09.2005.
Иљо Клаић	Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ	Апелациони суд Брчко Дистрикта БиХ	16.12.2005.

Именовања на друге позиције у правосуђу су разлог због којег су поједина мјеста остала упражњена, па су на та мјеста именоване слjedeће особе:

Горан Салиховић је именован на мјесто предсједника Општинског суда у Сарајеву 14.7.2005. године;

Фрањо Сандрк је именован на мјесто тужиоца у Кантонално тужилаштво Средњебосанског кантона 27.12.2005. године;

Сенаид Ибрахимефендић је именован на мјесто тужиоца у Окружном тужилаштво Источно Сарајево, дана 19. 9. 2005. године;

Биљана Марковић је именована на мјесто тужиоца у Окружном тужилаштво у Бањој Луци, дана 27.12.2005. године;

Мјесто тужиоца у Јавном тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ било је упражњено све до 31.12.2005. године.

3.2.3. Оставке

У 2005. године 14 судија и тужилаца поднијело је оставке на радна мјеста, и то:

Судија/тужилац	Суд/тужилаштво	Датум подношења оставке
Жељко Перчинлић	Кантонални суд Средњебосанског кантона	04.01.2005.
Санела Подруг	Кантонално тужилаштво Кантона Сарајево	07.05.2005.
Суада Бешић	Кантонално тужилаштво Кантона Сарајево	07.07.2005.
Индира Карахоџић	Општински суд у Сарајеву	31.07.2005.
Ерна Филиповић	Основни суд у Бањој Луци	31.07.2005.
Сабира Бараковић	Општински суд у Живиницама	15.08.2005.
Татјана Прцовић	Окружно тужилаштво Требиње	16.08.2005.
Зоран Поповић	Општински суд у Горажду	21.09.2005.
Миломирка Каурин	Основни суд у Теслићу	30.09.2005.
Џеманина Мемагић	Окружни суд у Бијељини	20.10.2005.
Един Котло	Кантонално тужилаштво Херцеговачко-неретванског кантона	31.10.2005.
Амир Моранкић	Општински суд у Тузли	30.11.2005.
Александра Мартиновић*	Кантонални суд у Сарајеву	30.11.2005.
Сулејман Имамовић	Кантонални суд у Тузли	31.12.2005.

* Гђа Мартиновић је накнадно именована на мјесто судије Уставног суда Федерације БиХ, те је преузела дужност дана 1.12.2005. године.

ПОГЛАВЉЕ 3 - ИМЕНОВАЊА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА

Као резултат тога, остало је четрнаест упражњених позиција, од којих је осам било попуњено са 31.12.2005, како слиједи:

Именовани	Суд/тужилаштво	Датум именовања
Маријана Лазић-Миладиновић	Основни суд у Теслићу	16.12.2005.
Зорица Јојић	Основни суд у Бањој Луци	16.12.2005.
Весна Мердановић	Општински суд у Сарајеву	16.12.2005.
Антонела Јокановић-Јањић	Општински суд у Горажду	16.12.2005.
Салина Карасалиховић	Општински суд у Живиницама	16.12.2005.
Суада Пашић	Кантонално тужилаштво у Сарајеву	27.12.2005.
Азиз Јахјефендић	Кантонално тужилаштво у Сарајеву	27.12.2005.
Жарко Микић	Окружно тужилаштво Требиње	27.12.2005.

3.2.4. Остала упражњена мјеста

Поред тога, у 2005. години извршена су именовања на сљедећа мјеста - судија Општинског суда у Завидовићима, тужилац Кантоналног тужилаштва Кантона Сарајево, тужилац у Кантоналном тужилаштву Средњобосанског кантона, односно судија у Основном суду у Вишеграду. Наведена именовања су накнадно поништена из разлога што је четворо именованих одустало од преузимања функције.

У 2005. години један судија из Окружног суда у Источном Сарајеву је смијењен са функције са даном 26.4.2005. године. На наведено мјесто је именована Миланка Танкосић, која је функцију преузела 19.09.2005. године.

У 2005. години услед смрти је престао мандат за петоро судија - Суаду Ибрахимефендић, судију Кантоналног суда у Оџаку; Здравка Бајагић, судију Врховног суда Републике Српске; Хидајету Хасановић-Ризвић, судију Врховног суда Федерације БиХ; Драгу Гороњу, судију Кантоналног суда у Зеници и Салка Бучука, судију Општинског суда у Чапљини.

3.2.5 Именовање додатних судија

Члан 48. Закона о ВСТС-у наводи:

„Савјеш може привремено именовати особе које ће вршити дужности догађених судија, како би судовима пружили помоћ у смањењу броја заосталих неријешених предмета, или ако је због дуже одсуства судије потребан догађени број судија у суду. Савјеш може именовати догађене судије на захтјев предсједника суда, под условом да се уз захтјев достави доказ који указује да постоји потреба за именовањем догађеног судије, као и расположива средства.“

У току 2005. године, именоване су сљедеће додатне судије широм земље:

Федерација Босне и Херцеговине - Именовања додатних судија

Именовани	Суд	Датум преузимања дужности
Плоскић Мевсуда	Врховни суд ФБиХ	01.08.2005.
Хаџимустафић Амра	Врховни суд ФБиХ	01.08.2005.
Никшић Мухидин	Врховни суд ФБиХ	01.08.2005.
Заимовић Атифа	Општински суд у Градачцу	01.08.2005.
Хускић Семира	Општински суд у Тузли	01.08.2005.
Видовић Бранка	Општински суд у Тузли	01.08.2005.
Симић Радмила	Општински суд у Тузли	01.08.2005.
Тадих Луција	Општински суд у Живиницама	01.08.2005.
Караџа Јозо	Општински суд у Бугојну	01.08.2005.
Богдан Анабела	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.

Именовани	Суд	Датум преузимања дужности
Фазлагих Лејла	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Туфо Мердита	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Дурић Аида	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Дураковић Седина	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Дураковић Мехудин	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Шушић Мустафа	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Фрењо Јасна	Општински суд у Сарајеву	01.08.2005.
Радовановић Петар	Окружни суд у Бијељини	01.08.2005.
Ђинић Адиса	Основни суд у Добоју	01.09.2005.
Тадић Славица	Општински суд у Живиницама	01.09.2005.
Сарајлић Едина	Општински суд у Градачцу	01.10.2005.
Шишић Зинаида	Општински суд у Тузли	03.10.2005.
Брадарић Сека	Општински суд у Зеници	03.10.2005.
Семиз Семира	Општински суд у Травнику	03.10.2005.
Златковић Горана	Основни суд у Дервенти	05.12.2005.
Халида Хасић	Врховни суд ФБиХ	15.12.2005.
Надира Хреља	Врховни суд ФБиХ	15.12.2005.
Милка Митровић	Врховни суд ФБиХ	15.12.2005.
Вјекослав Ловрић	Врховни суд ФБиХ	15.12.2005.

Република Српска - Именовања додатних судија

Највећи проблем код именовања додатних судија представља изналажење средстава за њихов рад. У Републици Српској, слједећих 12 судија није било у могућности преузети дужност ради неспремности Републике Српске да финансира наведена мјеста.

Именовани	Суд	Датум преузимања дужности
Мрђа Нада	Основни суд у Бањој Луци	Треба бити одређен
Ђајић Рада	Основни суд у Бањој Луци	Треба бити одређен
Стојковић Славица	Основни суд у Бањој Луци	Треба бити одређен
Медаревић Марко	Основни суд у Бањој Луци	Треба бити одређен
Скакић Драгана	Основни суд у Босанској Градишци	Треба бити одређен
Бабић Живана	Основни суд у Приједору	Треба бити одређен
Лазић Милка	Основни суд у Бијељини	Треба бити одређен
Гужвић Божана	Основни суд у Бијељини	Треба бити одређен
Омерспахић Седад	Основни суд у Сокоцу	Треба бити одређен
Калаба Драган	Основни суд у Бањој Луци	Треба бити одређен
Ђуричић Загорка	Основни суд у Теслићу	Треба бити одређен
Ђуричић Драгана	Основни суд у Теслићу	Треба бити одређен

3.2.6 Упућивање судија у други суд

Члан 50. и 51. Закона о ВСТС-у прописује да се судије у одређеним околностима могу упутити у други суд (из суда у којем су именоване).

У 2005. години, ВСТС је донио сљедеће одлуке на основу захтјева за привремено упућивање судија из сљедећих судова:

1. **Кантонални суд у Оџаку**¹ - један судија је привремено био упућен из Кантоналног суда у Тузли;
2. **Основни суд у Прњавору** - један судија је био привремено упућен из Основног суда у Дервенти;
3. **Кантонални суд у Сарајеву** - четворо судија је било привремено упућено из Кантоналног суда у Горажду.

Важно је нагласити да су ово привремена упућивања у циљу олакшавања тешкоћа у судовима који су упутили захтјеве.

3.2.7 Именовања судија поротника

Закон о ВСТС-у као и ентитетски закони о судовима² предвиђају да Савјет именује судије-поротнике у суд након што од предсједника суда прими листу предложених кандидата. Сваки предсједник суда објављује конкурс за судије поротнике за свој суд.

Именовање судија поротника је још увијек неопходно како би се рјешавали спорови према поступцима утврђеним старим процесним законима. Ранији закони о кривичном поступку прописивали су да судско вијеће има судије поротнике, а неки од ових предмета још нису ријешени.

У току 2005. године, ВСТС је именовао 180 судија поротника у Федерацији БиХ и 70 у Републици Српској. Њихов мандат је утврђен на период од осам година или до навршене 72 године.

3.2.8 Упражњена мјеста са 31.12.2005. године

Закључно са 31.12.2005 године евидентирано је укупно 17 упражњених мјеста за судије, односно 2 упражњена мјеста за тужиоце.

Суд/Тужилаштво	Број судија	Број тужилаца
Суд БиХ	3	
Врховни суд ФБиХ	1	
Врховни суд РС	1	
Окружни суд у Бањој Луци	2	
Окружни суд у Бијељини	2	
Кантонални суд у Оџаку	1	
Кантонални суд у Тузли	1	
Кантонални суд у Зеници	1	
Кантонални суд у Новом Травнику	1	
Кантонални суд у Сарајеву	1	
Општински суд у Тузли	1	
Основни суд у Вишеграду	1	
Основни суд у Фочи	1	
Кантонално тужилаштво Хеџеговачко-неретванског кантона		1
Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ		1
УКУПНО	17	2

1 Наиме, из Кантоналног суда у Оџаку примљена су два захтјева за привремено упућивање у 2005. години. Међутим, ВСТС је именовао једног судију у Кантонални суд Оџак, те зато није било потребе разматрати други захтјев.

2 Закон о судовима Федерације („Службене новине Федерације БиХ" 38/05) и Закон о судовима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске" 111/04, 109/05).

3.3 Изазови у наредном периоду

3.3.1 Именовање стручних сарадника

Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у РС-у („Службени гласник Републике Српске, број 115/05) у члану 4. прописује:

- „(1) Основна мјесечна плата стручних сарадника који обављају судску функцију у складу са чланом 50. став 2. Закона о судовима Републике Српске износи 1.200 КМ.
- (2) Број стручних сарадника из става 1. овог члана одређује Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине. Стручне сараднике из става 1. овог члана именује Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине у складу са Пословником Високог судског и тужилачког савјета и на том радном мјесту стручни сарадник не може провести више од шест година.”

Члан 50. став 2. Закона о судовима РС-а прописује:

„Стручни сарадник може поступаћи и одлучивати у ванпарничним и извршним стварима и споровима мале вриједности, када је то предвиђено законом, у предметима које му додијели пресједник суда”.

Постоје сличне одредбе и у Закону о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације Бих”, број 72/05) и Закону о судовима Федерације Босне и Херцеговине.

Предвиђено је да ВСТС донесе одлуку о броју стручних сарадника (који могу обављати судску функцију) до краја фебруара 2006. године. ВСТС такође треба да измијени и допуни свој пословник како би се на тај начин обухватио и процес за именовање стручних сарадника, тако да ће ова иницијатива бити покренута почетком 2006. године.

У међувремену, Одјељење за именовања треба да изради образац апликација који одобрава ВСТС, као и успоставити процедуре (у договору са ВСТС-ом) за примање и процесуирање апликација.

Циљ је да новоименовани стручни сарадници преузму своје функције до јесени 2006. године.

3.3.2 Именовање судија које ће радити на прекршајима у редовним судовима

Активности Пројекта за реорганизацију судова за прекршаје су детаљно наведене у Поглављу 11. овог извјештаја. Пројектни тим предвиђа да ће у 2006. години судије које ће радити на прекршајима бити именоване у редовне судове. ВСТС ће донијети одлуку почетком 2006. године у вези са бројем судија које ће се именовати за рад на овим предметима у редовним судовима.

Почетком 2005. године Пројектни тим за реорганизацију судова за прекршаје је свим судијама за прекршаје које су на функцији у општинским судовима за прекршаје, кантоналним судовима за прекршаје, као и члановима комисија за прекршаје послао предапликационе обрасце. Рок за подношење наведених образаца био је 29.4.2005. године.

Предвиђено је да ће се почетком 2006. године објавити општи отворени конкурс, као и да ће се извршити сва судијска именовања до краја године.

Ово представља велики изазов за Одјељење за именовања.

3.3.3 Унапређење постојећих процедура за именовање

Према досадашњој пракси, поступци за именовања су усклађени са потребом попуњавања значајног броја упражњених мјеста. Међутим, убудуће, када буде мање упражњених мјеста, биће потребно успоставити ригорозније поступке, те унаприједити поступке који се тренутно примјењују. Потребно је да ВСТС пружи већи број иницијатива у овом подручју рада, али ће Одјељење за именовања имати кључну улогу при давању препорука.

ПОГЛАВЉЕ 4

ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПЦИ И ДИСЦИПЛИНСКО САНКЦИОНИСАЊЕ

4.1 Увод

Према члану 17. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, ВСТС има надлежност да:

- прима притужбе против судија и тужилаца,
- води дисциплинске поступке,
- утврђује дисциплинску одговорност и изриче дисциплинске мјере судијама, судијама поротницима, додатним судијама и тужиоцима.

Канцеларија дисциплинског тужиоца (у даљем тексту: „КДТ“) проводи истраге на темељу поднесених притужби или на властиту иницијативу. Такође је одговорна за процјену правне ваљаности притужби, покретање дисциплинског поступка и заступање предмета дисциплинских прекршаја пред дисциплинским комисијама ВСТС-а.

Дана 1.10.2005. године, ВСТС је за главног дисциплинског тужиоца (у даљем тексту: „ГДТ“) именовao господина Анђелка Маријановића, дотадашњег предсједника Општинског суда у Зеници. Тим именовањем је истекао мандат вршиоца дужности ГДТ-а Дејвида Апчера, а први пут од успостављања КДТ-а дужност ГДТ-а је преузео држављанин БиХ, који је тим именовањем преузео и одговорност за дисциплинске активности ВСТС-а, цјелокупну структуру, циљеве и управљање КДТ-ом.

4.2 Активности и резултати остварени у току 2005. године

КДТ је, све до сада, радио на успостављању праксе покретања дисциплинског поступка и санкционисања. Утврђене су стандардизоване процедуре обраде за сваки дисциплински предмет кроз Оперативна упутства КДТ-а (од пријема притужби до окончања дисциплинског поступка пред комисијама ВСТС-а). Поред тога, одлуке дисциплинских комисија ВСТС-а доприносе стварању уједначене дисциплинске праксе.

Велики прилив притужби неминовно је налагао адекватан одговор. Прописивањем интерних правила о поступању по заprimљеним притужбама одређени су приоритети истраживања, тзв. озбиљних притужби на рад и понашање судија и тужилаца.

Током 2005. године, у сваком од окончаних дисциплинских поступака изречена је дисциплинска мјера. Овим је одаслан јасан сигнал судијама и тужиоцима о томе како КДТ поступа у дисциплинским предметима, чиме је повећана свијест судија и тужилаца о поштивању етичких правила.

Одређени институти дисциплинског поступка, попут суспензије, до сада су веома ријетко примјењивани у пракси. Осим тога, још нису разматрана утврђивања неспособности судије или тужиоца за обављање дужности.

4.2.1 Притужбе

Статистички подаци о броју примљених и ријешених притужби представљају дјеломичне показатеље квантитете рада КДТ-а, али не и једине. Док је током 2004. године просјечни мјесечни прилив притужби износио 117,33, 2005. године тај просјечни прилив је увећан на 148 притужби.

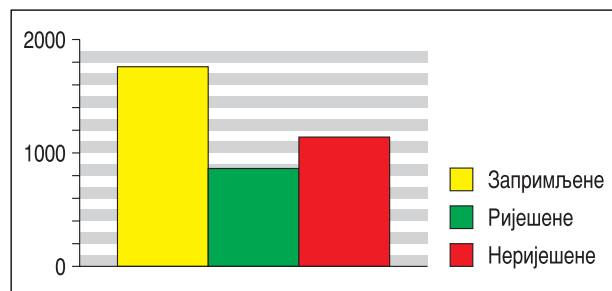
ПОГЛАВЉЕ 4 - ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПЦИ И ДИСЦИПЛИНСКО САНКЦИОНИСАЊЕ

У периоду од 01.01. до 31.12.2005. године, КДТ је примио укупно 1.760 притужби - 1.516 притужби се односило на судије а 244 на тужиоце. Такође, из 2004. године пренесене су укупно 243 притужбе, које су на дан 31.12.2004. године окарактерисане као неријешене. Од укупног броја притужби (укључујући и пренесене из 2004. године, као и примљене током 2005. године) КДТ је истражио и ријешио 863 притужбе.

Дана 31.12.2005. године преостало је 1.140 притужби за преглед и истрагу, од којих су 82 притужбе остале неријешене из 2004, а 1.058 притужби је примљено током 2005. године.

Притужбе из 2005. године

Укупно запримљених притужби током 2005.	1,760
Укупно ријешених притужби током 2005.	863
Укупно неријешених притужби на дан 31.12.2005.	1,140

Укупно 26 нових притужби истражено је по службеној дужности (ради се о притужбама које нису поднесене од стране грађана, већ на иницијативу КДТ-а), што је било значајно повећање у односу на 2004. годину, када су по службеној дужности истражене четири притужбе.

Велика већина обрађених притужби се односила на наводне грешке у поступку. Те наводне грешке нису представљале дисциплински прекршај, већ је требало да буду исправљене у жалбеном поступку. Поред тога, подносиоци притужби су у значајном броју притужби тражили од ВСТС-а и КДТ-а да исправе ове грешке и/или да утичу на ток поступка пред судом, тако што ће исти убрзати. Ради тога су овакве притужбе одбациване, јер ни ВСТС, ни КДТ немају право да утичу на ток поступка пред судом или тужилашвом, као што не могу ни исправљати наводне процедуралне грешке или наложити судијама или тужиоцима да убрзају поступак. Једина активност коју могу предузети представља покретање дисциплинског поступка у случају да је почињен дисциплински прекршај.

4.2.2 Дисциплински поступци - одлуке дисциплинских комисија

Током 2005. године донесено је укупно 12 одлука од стране дисциплинских комисија ВСТС-а. Од овог броја, пет одлука се односило на прихватање споразума о заједничкој сагласности. Споразум о заједничкој сагласности је споразум у којем се КДТ и судија или тужилац договоре о добровољном разрешењу наведеног дисциплинског прекршаја за који се судија или тужилац терети. Странке се могу договорити које ће дисциплинске прекршаје судија или тужилац признати, као и о прикладној дисциплинској мјери. Споразум о заједничкој сагласности се доставља ВСТС-у, након чега Предсједник ВСТС-а именује дисциплинску комисију која може прихватити или одбити овај споразум.

Поред тога, током 2005. године укупно је троје судија и тужилаца поднијело оставке након што је КДТ покренуо истрагу у вези навода о њиховој повреди дужности.

Сљедећа табела сумарно приказује окончане дисциплинске поступке током 2005. године:

Окончани дисциплински поступци

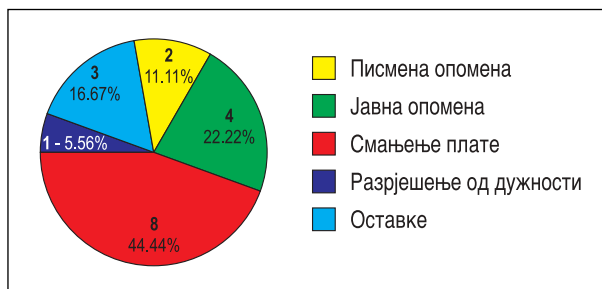
Оставке	3
Прихваћени споразуми о заједничкој сагласности од стране дисциплинских комисија ВСТС-а	5
Окончани поступци по поднесеним дисциплинским тужбама од стране дисциплинских комисија ВСТС-а	7
Укупно	15

Интересантно је примјетити да ни једна од поднесених дисциплинских тужби од стране КДТ-а није одбијена као неоснована од стране дисциплинских комисија ВСТС-а.

Изречене су слjedeће дисциплинске мјере:

Дисциплинске мјере

Изречене дисциплинске мјере током 2005.	Укупно
Писмена опомена	2
Јавна опомена	4
Смањење плате	8
Разрјешење од дужности	1
Оставке	3
Укупно	18

Ова табела показује које су дисциплинске мјере изречене од стране дисциплинске комисије ВСТС-а након проведеног поступка или након прихватања споразума о заједничкој сагласности. Табела показује и податке о оставкама, како би се дао свеобухватнији приказ.

Интересантно је примјетити да се може изрећи више дисциплинских мјера једној особи за коју се утврди да је одговорна за почињени дисциплински прекршај. Из тог разлога број одлука дисциплинских комисија (након проведеног поступка или прихватањем споразума о заједничкој сагласности) није једнак броју изречених дисциплинских мјера.

Такође, на дан 31.12.2005. године у току је било девет дисциплинских поступака пред ВСТС-ом, који се налазе у различитим фазама поступка и у којима још увијек није била донесена коначна одлука од стране дисциплинских комисија.

Дисциплински поступци у току на дан 31.12.2005. године

Бр.	Суд / Тужилаштво	Статус
1	Основни суд	Припремно рочиште заказано за 9.01.2006.
2	Основни суд	Припремно рочиште заказано за 10.01.2005.
3	Општински суд	Припремно рочиште заказано за 3.02.2006.
4	Основни суд	Припремно рочиште заказано за 20.01.2006.
5	Кантонално тужилаштво	Чека се одлука ВСТС-а о захтјеву за суспензију
6	Кантонални суд	Споразум потписан 9.12.2005., чека се одлука Савјета
7	Основни суд	Споразум потписан 19.12.2005., чека се одлука Савјета
8	Основни суд	Споразум потписан 19.12.2005., чека се одлука Савјета
9	Основни суд	Споразум потписан 19.12.2005., чека се одлука Савјета

4.2.3 Комуникација КДТ-а с јавношћу

КДТ је током 2005. године објавио и дистрибуирао двије брошуре са упутствима. Прва је примарно упућена грађанима, али и другим подносиоцима притужби и у суштини појашњава на који начин се подноси притужба против судије или тужиоца, начин комуникације са КДТ-ом, начин поступања КДТ-а по притужбама, итд. Брошура је штампана у 10.000 примјерака и дистрибуирана свим судовима и тужилаштвима у Босни и Херцеговини. Изложена је на јавним мјестима како би се омогућио приступ за што већи број потенцијалних корисника.

Друга брошура намијењена је искључиво судијама и тужиоцима. У овој брошури је објашњена суштина и сврха дисциплинског поступка, те дат преглед етичких повреда и изречених дисциплинских мјера током 2004. године. У брошури су дате и одређене препоруке судијама и тужиоцима које понашање требају избјегавати како би избјегли подношење притужби против себе (те могуће покретање дисциплинских поступака).

Осим тога, штампани су и дистрибуирани плакати КДТ-а, који на концизан начин дају основне информације о КДТ-у и поступку подношења притужби. Иако ови плакати нису популарни међу судијама и тужиоцима (они их сматрају као позив грађанима да улажу притужбе), они су средство којим се промовише свијест о етичким и професионалним дужностима носилаца правосудних функција.

КДТ је одржао већи број презентација и на тај начин се представио јавности. Овај вид активности КДТ-а доприноси бољем разумијевању и бољој информисаности јавности о правосудној реформи. Посебно су запажене презентације на годишњим конференцијама за предсједнике судова и главне тужиоце. Представници КДТ-а су учествовали и дали допринос на организованим скуповима при вођењу расправа о јединственим кодексима етике за судије и тужиоце у БиХ.

У јуну 2005. године одржана је конференција ВСТС-а и КДТ-а на којој су поднесени реферати о изузетно важним аспектима дисциплинског поступка, као што су:

- ретроактивна примјена Закона о ВСТС-у,
- дефинисање тужбеног захтјева у дисциплинском поступку,
- припремно рочиште и нови докази,
- дисциплински поступак и примјењивост ЗПП-а,
- споразум о заједничкој сагласности и правне посљедице неприхваћања,
- класификација дисциплинских прекршаја,
- дисциплинске санкције,
- привремено удаљење од вршења дужности, итд.

Реферати су објављени у посебном материјалу.

4.2.4 Комисија за судијску и тужилачку етику, независност и неспојивост

ВСТС је у новембру 2005. године усвојио и објавио Кодекс судијске етике и Кодекс тужилачке етике. Ови кодекси су објављени имајући у виду да уколико судија или тужилац не примјењују основне етичке принципе, то може бити основа да ВСТС покрене дисциплински поступак и изрекне дисциплинске мјере. Ови кодекси су продукти заједничког рада Комисије за судијску и тужилачку етику, независност и неспојивост и Програма за развој сектора правосуђа (УСАИД/ЈСДП), а у изради кодекса су учествовали и представници КДТ-а. Кодекси су доступни на интернет страници ВСТС-а.

Један од задатака Комисије за судијску и тужилачку етику, независност и неспојивост, у чијем саставу су три члана ВСТС-а и један члан Одјељења за именовања, је и разматрање питања неспојивости дужности судије и тужиоца с другим функцијама или активностима. Уколико предсједник суда или главни тужилац сматра да судија или тужилац обавља активности које су неспојиве са судијском или тужилачком функцијом, он упућује захтјев ВСТС-у да одлучи по овом питању.

Исто тако, сам судија или тужилац на функцији може од ВСТС-а тражити мишљење о томе да ли су његове активности спојиве са функцијом коју тренутно врши. Комисија за судијску и тужилачку етику заузима став о конкретном питању и износи га пред ВСТС, који доноси обавезујућу одлуку.

У току 2005. године ВСТС је примио 5 (пет) таквих захтјева за разматрање - за три је донесена одлука о допуштености, а за два је донесена одлука о неспојивости.

4.3 Изазови у наредном периоду

Свеукупне активности КДТ-а имају, поред осталог, за циљ да се у јавности развија позитиван однос према дисциплинском санкционисању судија и тужилаца у БиХ. Постојећа пракса рада КДТ-а треба еволуирати у наредном периоду, и због тога КДТ планира да у наредној години посвети више пажње превентивним посјетама судовима, како би се појасниле дисциплинске процедуре и начин на који се процесуирају притужбе. Уз то намјера је да се поступање по притужбама унаприједи, како би се притужбе рјешавале на ефикаснији начин.

Један од стратешких циљева ВСТС-а је да унаприједи повјерење јавности у правосуђе БиХ, те да својим активностима битно допринесе изградњи независног и одговорног правосуђа. Остваривање овог циља - успостављања и одржавања независног правосуђа је учињено много реалнијим самим постојањем КДТ-а.

Приоритет будућег дјеловања је израда и усвајање дугорочне стратегије која ће бити окренута ка проактивној улози КДТ-а. Један од циљева стратегије ће бити утврђивање начина смањења броја неоснованих притужби. Смањење броја неоснованих притужби ће бити додатно отежено проширењем надлежности ВСТС-а на судије судова за прекршаје. Тачан број судија судова за прекршаје још није утврђен, али се очекује да ће их бити око 200. Међутим, то ће бити додатно оптерећење на већ ограничене и недовољне ресурсе КДТ-а.

ПОГЛАВЉЕ 5 ПРАВОСУДНА СТРАТЕГИЈА И ЛЕГИСЛАТИВА

5.1 Увод

У складу са чланом 17. став 28. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, ВСТС даје „мишљење о нацртима закона, пројиса и о важним питањима која могу утицати на правосуђе, покреће поступак усвајања закона и других пројиса и даје смјернице судовима и тужилаштвима из надлежности Савјета”.

Како би се наведене дужности обављале на најбољи могући начин, у оквиру ВСТС-а је успостављена комисија која треба да разматра измјене и допуне законодавства и врши анализу политике и стратешких питања у области правосуђа (у даљем тексту: Комисија за легислативу). Комисија за легислативу има осам чланова, од којих су сви чланови ВСТС-а (четири судије, два тужиоца и два адвоката), а подршку у раду обезбјеђује Правни одјел Секретаријата ВСТС-а. Током 2005. године, Комисија за легислативу је у оквиру својих надлежности разматрала 17 нацрта и приједлога законских и подзаконских аката, те различите иницијативе, изложене као што слиједи:

	Нацрти /приједлози/ иницијативе које је разматрао ВСТС	Органи који су тражили разматрање нацрта /приједлога/ иницијативе	Позиција ВСТС-а	Статус
1.	Нацрт закона о Кантоналном заводу за правну помоћ Зеничко-добојског кантона	Кантонално министарство правде Зеничко-добојског кантона	Подржан, заједно са приједлозима за одређеним измјенама и допунама	Закон је усвојен и ступио на снагу
2.	Нацрт закона о управним споровима РС-а	Министарство правде РС-а	Изражена подршка, заједно са приједлозима за одређеним измјенама и допунама	Закон је усвојен и ступио на снагу
3.	Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о парничном поступку ФБиХ	Представнички дом Парламента ФБиХ (предложен од стране представника <u>господина Ајановића</u>)	Није подржан	Приједлог повучен из процедуре
4.	Нацрт закона о прекршајима у ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан	У процедури
5.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о земљишним књигама ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан	Закон је усвојен и ступио на снагу
6.	Иницијатива за оцјену уставности члана 24. Закона о измјенама и допунама Закона о Уставном суду РС-а	Министарство правде РС-а	Ненадлежни за поступање	-
7.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о регистру пословних субјеката ФБиХ	Федерално министарство правде	Није подржан	Закон је усвојен и ступио на снагу
8.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о парничном поступку ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан	Закон је усвојен и ступио на снагу
9.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о ванпарничном поступку ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан	Закон је усвојен и ступио на снагу

	Нацрти /приједлози/ иницијативе које је разматрао ВСТС	Органи који су тражили разматрање нацрта /приједлога/ иницијативе	Позиција ВСТС-а	Статус
10.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о клевети ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан	Закон је усвојен и ступио на снагу
11.	Иницијатива за измјене и допуне Закона о извршном поступку у РС-у	Министарство правде РС-а	Није подржан	Повучен из процедуре
12.	Иницијатива за измјене и допуне Закона о извршном поступку у ФБиХ	Федерално министарство финансија	Није подржан	Повучен из процедуре
13.	Амандмани на Устав ФБиХ	Федерално министарство правде	-	Одлука Високог представника од 9.12.2005.
14.	Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о судским таксама у Унско-санском кантону	Кантонално министарство правде Унско-санског кантона	Подржан	-
15.	Нацрт правилника о измјенама и допунама Правилника о утврђивању критерија за одређивање броја упослених у општинским и кантоналним судовима и у Врховном суду ФБиХ	Федерално министарство правде	Није подржан	Повучен из процедуре
16.	Нацрт правилника о сталним судским тумачима РС	Министарство правде РС-а	Подржан уз приједлог за одређеним измјенама и допунама	Повучен из процедуре
17.	Тарифа о накнадама и наградама трошкова за рад адвоката ФБиХ	Федерално министарство правде	Подржан уз приједлог за одређеним измјенама и допунама	У процедури

Осим тога, чланови ВСТС-а и особље Секретаријата (које је овластио ВСТС) били су укључени у рад радних група успостављених од стране домаћих или међународних институција како би разматрали законодавне иницијативе и најважнија питања од значаја за правосуђе.

Сходно томе, ВСТС је током године био заступљен у радним групама и другим форумима приликом разматрања слиједећих питања:

- бесплатна правна помоћ;
- измјене и допуне Закона о кривичном поступку.

ВСТС ће 2006. године посебно узимати учешћа у сљедећим иницијативама:

- усклађивању прописа БиХ на пољу правосуђа и унутрашњих послова са „*acquis communautaire*“ (легислативом Европске уније);
- изради подзаконских аката за примјену прописа о тајним подацима.

5.2 Активности и резултати остварени у 2005.

5.2.1 Сарадња са министарствима правде

Имајући у виду сложен правни систем у БиХ, по успостави ВСТС-а, Комисија за легислативу је успоставила механизам путем којег се нацрти прописа као њихове измјене и допуне достављају ВСТС-у ради давања мишљења. Када се узме у обзир број мишљења која се дају током цијеле године, овај механизам се показао као дјелотворан и омогућио је ВСТС-у да се активно укључи у процес дефинисања конкретних законских идеја, односно да предлаже алтернативна рјешења и иницира доношење измјена и допуна у појединим областима од важности за правосуђе.

5.2.2 Законодавне иницијативе ВСТС-а

У погледу законодавних иницијатива које је ВСТС покретао током 2005. године, посебну пажњу заслужују сљедеће активности:

- израђени су нацрти закона о судовима за Републику Српску и Федерацију БиХ, који су усвојени након проведене законодавне процедуре. Активности на овом пољу започете су под окриљем Независне правосудне комисије (ИЈС) и финализиране од стране ВСТС-а. Овим нацртима се успостављају потпуно идентична рјешења у погледу уређивања, стварне, функционалне и мјесне надлежности општинских/основних, кантоналних/окружних и врховних судова у оба ентитета. Усвојени нацрти су у форми законског текста у Републици Српској објављени у децембру 2004, односно у јулу 2005. године у Федерацији БиХ.
- ВСТС је израдио сет нацрта закона који ће бити основа реформе система судова за прекршаје.³ Закон о измјенама и допунама Закона о ВСТС-у био је усвојен у децембру 2005. године (Службени лист БиХ, бр. 93/05). У тренутку писања овог извјештаја остали нацрти закона које би требало усвојити како би ова реформа постала стварност, налазе се у процедури усвајања и очекује се да ће проћи кроз парламентарну процедуру у првој половини идуће године.
- исто тако су у 2005. години били уложени интензивни напори на изради текста јединственог Закона о тужилаштвима у Федерацији БиХ.⁴

5.2.3 Успостављање одјељења изван сједишта суда

Одјел ИЈС-а за реорганизацију препоручио је отварање шест одјељења редовних судова - четири у Федерацији БиХ (Кладањ, Олово, Јајце и Дрвар) и два у Републици Српској (Невесине и Источно Сарајево).

Закон о судовима Федерације БиХ, усвојен у јулу 2005. године („Службене новине Федерације БиХ”, 38/05), установио је четири нова одјељења: у Бужиму, Сребренику, Маглају и Томиславграду.

Закон о судовима РС-а, усвојен у децембру 2004. године, („Службени гласник РС-а”, 111/04) није успоставио нова одјељења ван сједиста судова, осим оних које је предложило Одјељење за реорганизацију ИЈЦ-а. Међутим, Закон о измјенама и допунама Закона о судовима РС, усвојен у децембру 2005. године (Службени гласник РС-а, 109/05) предвиђа успостављање нових одјељења ван сједишта суда у сљедећим мјестима: Козарска Дубица, Србац, Кнежево, Лопаре, Шамац, Босански Брод и Рогатица. Отварање ових нових одјељења значи да сада у Републици Српској има више судова и одјељења него што их је било прије поступка рационализације судске мреже који се у БиХ одвијао током 2003. године.

Отварање додатних одјељења ван сједишта суда, представља нешто за што не постоји никаква оправдана аргументација нити су, пак, обезбијеђена финансијска средства. Тренутни дугови у судовима (питање детаљније обрађено у Поглављу 7 Извјештаја) указују на нужност рационализације

3 О овоме детаљније у Поглављу 11 Извјештаја - Реформа судова за прекршаје.

4 Више о овоме у пододјељку 5.2.7 овог поглавља, под насловом *Погришка тужилаштвима*.

трошкова у систему судова у највећој могућој мјери. ВСТС се одлучно противио идеји успостављања нових одјељења ван сједишта суда, па је, с тим у вези, упознао власти на свим нивоима са својим мишљењем о овом питању. ВСТС се надао да ће моћи да убиједи надлежне власти и законодавне органе да не доносе овакве одлуке, али се показало да то није био случај.

5.2.4 Стручни сарадници

ВСТС је предложио да ентитетски закони о судовима буду измијењени и допуњени на такав начин да ВСТС именује све стручне сараднике и да њихов мандат буде ограничен на шест година.

У садашњем тренутку, закони о судовима и закони о парничном и ванпарничном поступку⁵ овлашћују стручне сараднике да врше судске функције. У том погледу, Закон о судовима РС-а предвиђа следеће:

„Стручни сарадник може посматрати и одлучивати у ванпарничним и извршним стварима и споровима мале вриједности, када је то предвиђено законом, у предметима које му додјели предсједник суда.“

Ова додјела стварних судских функција стручним сарадницима представља иновацију која је била уведена горе поменутиим законима о судовима. Прије увођења овог закона, стручни сарадници нису вршили наведене функције.

Стручни сарадници такође имају важну одговорност у смислу пружања помоћи судијама, а Закон о судовима у РС-у предвиђа и одредбу у овом погледу, и то као што слиједи:

„Стручни сарадник помаже судији у његовом раду, врши анализу правних питања, припрема предмете за суђење, ње обавља, самостално или под надзором и по упућивањима судије, друге стручне послове предвиђене законом или правилником.“

И у Закону о судовима у Федерацији БиХ налазе се сличне одредбе.

Када се узму у обзир одговорности стручних сарадника, ВСТС сматра да њих треба бирати исто оно тијело које бира судије и тужиоце. Предвиђа се да ће многе судије и тужиоци у будућности почети своју каријеру као стручни сарадници, па се сматра да је важно да ВСТС од самог почетка буде укључен у процес њиховог избора.

Међутим, што је још важније, ВСТС сматра да природа њиховог посла налаже да они буду бирани и надгледани од стране ВСТС-а, јер уколико то не би био случај, могло би доћи до неприличног уплитања у независност правосуђа.

Измјене и допуне закона о судовима потребне за провођење оваквих рјешења припремила је Комисија за легислативу у сарадњи са Одјељењем за правна питања Секретаријата ВСТС-а. Нацрти измјена достављени су ентитетским министарствима правде у првој половини октобра. Министарство правде РС-а вратило је ВСТС-у у другој половини новембра Нацрт измјена, како би се консолидовале са осталим измјенама и допунама закона о судовима у РС-у. Министарство правде Федерације БиХ није се изјашњавало о овом приједлогу ВСТС-а.

Ово питање су потом дјелимично регулисали ентитетски закони о платама и другим накнадама за судије и тужиоце које је наметнуо Високи представник за БиХ у децембру 2005. године.⁶ Овим законима се предвиђа да стручне сараднике у првостепеним судовима који обављају судску функцију бира ВСТС-а и да њихов мандат траје шест година.

У складу са наведеним измјенама, ВСТС очекује да ентитетске владе и законодавна тијела на исти начин регулишу поступак избора стручних сарадника и њихов мандат на свим нивоима судова, те да на адекватан начин регулишу њихова статусна права, обавезе и одговорност. ВСТС ће током 2006. године пратити ситуацију у вези са овим питањем.

5 Објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“, 74/05 и у „Службеним новинама Федерације БиХ“, 73/05.

6 Објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“, 115/05 и „Службеним новинама Федерације БиХ“, 72/05.

5.2.5 Пројекат земљишних књига

Пројекат о земљишним књигама је највећим дијелом финансиран је од стране њемачког Савезног министарства за економску сарадњу, Шведске агенције за међународни развој (SIDA) и Аустријске развојне агенције (ADA). Имплементира га Њемачко друштво за техничку сарадњу (GTZ).

Ентитетски закони о земљишним књигама⁷ усвојени су 2003. године и они предвиђају успостављање система земљишних књига у оквиру општинских и основних судова. Одржавање земљишних књига спадаће у надлежност рефераната земљишно-књижног уреда (тј. судских службеника овлаштених да доносе одлуке у вези са вршењем уписа у земљишне књиге).

До сада је циљ пројекта земљишних књига био да имплементира законе о земљишним књигама путем грађења капацитета земљишно-књижних канцеларија (набавка опреме, обука особља, итд.).

ВСТС је у складу са својим мандатом вршио координацију реформи у области земљишних књига са другим активностима на правосудној реформи у БиХ.

У реформу земљишних књига 2005. године укључила се Свјетска банка, тако што је понудила под повољним условима кредит од 15 милиона америчких долара за покретање пројекта земљишних књига, који би се заснивао на претходно предузетим активностима. Пројекат земљишних књига је замишљен тако да побољша систем управљања земљиштем како би се олакшало инвестирање и добро управљање. Пројекат је замишљен тако да обезбједи непосредну помоћ земљишно-књижним канцеларијама у оквиру судског система, али се исто тако предвиђа да ће обухватати и развој политике и планова за превазилажење препрека инвестицијама и адекватно управљање земљиштем у Босни и Херцеговини.

Предвиђено је успостављање Савјетодавног одбора, које би надзирало имплементацију пројекта Свјетске банке. ВСТС је именовано свог представника у овом тијелу.

5.2.6 Регистрација пословних субјеката

Закон о судовима Федерације БиХ предвиђа сљедеће:

„Послове уписа у регистре правних лица врше општински судови у: Бихаћу, Орашју, Тузли, Зеници, Горажду, Травнику, Мосћару, Широком Бријеђу, Сарајеву и Ливну за подручје цијелог кантона”.

Прије доношења Закона о судовима у Федерацији БиХ ове послове су обављали кантонални судови.

У мају 2005. године усвојен је Закон о упису пословних субјеката у судски регистар у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр.27/05), а измјене и допуне овог закона биле су усвојене у децембру 2005. године.

У Федерацији БиХ појавио се низ проблема:

- обезбјеђивање одговарајућег простора за стварну примопредају судског регистра;
- обезбјеђивање одговарајућег особља које би било обучено да обавља послове у вези регистра у општинским судовима;
- обезбјеђивање одговарајуће опреме и адекватних финансијских средстава.

ВСТС прати активности које се у вези са тим предузимају.

Такође се појавио и низ општих проблема у вези рада регистра пословних субјеката. Најзначајнији међу њима је стварање јединственог регистра електронских података за све регистроване пословне субјекте у земљи. Ово значи да би информације о регистрованим пословним субјектима требало да циркулишу између свих судова у земљи који држе регистар. У складу са релевантним прописима (Оквирни закон о регистрацији пословних субјеката на нивоу БиХ, ентитетски закони о регистрацији пословних субјеката и Закон о регистрацији пословних субјеката Брчко Дистрикта

⁷ Закон о земљишним књигама у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/03, 54/04) и Закон о земљишним књигама у Републици Српској („Службени гласник РС“, бр. 67/03, 46/04).

БиХ) овлаштена министарства правде, заједно са Правосудном комисијом Брчко Дистрикта БиХ, била су обавезна да обезбиједи неопходни софтвер који би омогућио овакав проток информација, али у том погледу није остварен напредак - наведено значи да постоји проблем у вези са имплементацијом горе наведених закона о успостављању регистара пословних субјеката у цијелој земљи.

Одјељење за међународни развој УК-а (DFID) је радило на развоју новог софтвера који би омогућио проток информација између разних судова, али тај софтверски пакет још увијек није финализиран.

ВСТС је организовао састанак надлежних министарстава, Канцеларије високог представника (ОНР) и DFID-а у вези са овим питањем које још увијек није разријешено. ВСТС ће током 2006. наставити пратити ситуацију и по потреби пружати помоћ.

5.2.7 Подршка тужилаштвима

Тренутно у Федерацији БиХ постоји једанаест закона којим се регулише рад и надлежност тужилаштава - по један закон за сваки кантон и један за Федерално тужилаштво Федерације БиХ. Сама чињеница да постоји једанаест различитих закона већ сама по себи представља проблем, будући да она значи да постоји једанаест система рада у једном ентитету.

Од марта до децембра 2005. године (уз финансијска средства која је обезбиједила Европска комисија) имплементиран је пројект под спонзорством ВСТС-а, чији је циљ био, између осталог, да припреми јединствени закон којим би се регулисала сва тужилаштва на свим нивоима у Федерацији БиХ.⁸ Успостављена је радна група, састављена од представника Тужилаштва БиХ, ентитетских тужилаштава, Тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ, представника Министарства правде Федерације БиХ, Удружења тужилаца Федерације БиХ и Канцеларије регистрара. Задаци ове радне групе били су координирани од стране два правника која су имала своје сједиште у просторијама ВСТС-а.

Нацрт јединственог закона омогућава низ измјена и допуна садашњих закона којим треба побољшати функционисање тужилаштава у Федерацији БиХ.

Нацрт закона ће у скорије вријеме бити послан Комисији за легислативу ВСТС-а и након што се добију коментари ове Комисије нацрт ће разматрати чланови Савјета. Када се постигне договор о коначној верзији и она буде одобрена, нацрт закона ће бити послан Федералном министарству правде на даље поступање.

5.2.8 Закон о платама и накнадама за судије и тужиоце у Босни и Херцеговини

У јануару 2005. године Високи представник формирао је посебну Радну групу за ревизију плата судија и тужилаца у Босни и Херцеговини. Имена чланова Радне групе наведена су у слједећој табели:

Име	Институција
Свен Мариус Урке, предсједник	Члан ВСТС-а
Милана Попадић	Министарство правде БиХ
Едиба Тафро	Федерално министарство правде
Снежана Марјанац	Министарство правде РС-а
Александра Мартиновић	Удружење судија ФБиХ
Љиљана Филиповић	Члан ВСТС-а
Амор Букић	Члан ВСТС-а
Здравко Кнежевић	Удружење тужилаца ФБиХ
Вељко Икановић	Удружење судија и тужилаца РС-а
Нада Мајиновић	Правосудна комисија Брчко Дистрикта БиХ

8 О другим елементима расправља се детаљније у Поглављу 6. Извјештаја.

Већина чланова Радне групе предложила је смањење плата судија и тужилаца, у мањим износима, у цијелој Босни и Херцеговини. Потребно је нагласити да циљ реформе није био драстично смањење плата на било ком нивоу, него да се изнађе начин да плате буду усклађене у цијелој земљи, те да се постигне рационалан и одржив проценат плата у структури правосудних буџета.

Већина чланова Радне групе је такође предложила да се плате судија и тужилаца не повећавају све до оног момента док просјечна мјесечна нето плата у БиХ не достигне 800 КМ. Осим тога, од стране већине чланова предложено је да се од године која услиједи након године у којој просјечна нето плата у БиХ достигне 800 КМ, плате судија и тужилаца повећавају годишње за исти процентуални износ као и просјечна нето плата у БиХ.

Већина чланова Радне групе је такође дала препоруке да се стандардизују радно вријеме, права на допуст, одсуства и накнаде приликом пензионисања. Такође су предложили да се пензије, инвалидине и боловања регулишу у складу са одговарајућим законима Босне и Херцеговине, ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Овај ангажман Радне групе имао је за резултат усвајање сета нових закона према којим су плате судија и тужилаца усклађене на цијелој територији БиХ, тако да судије и тужиоци примају исте плате и накнаде без обзира на ентитет у којем раде.

5.3 Изазови у наредном периоду

Као један од својих стратешких циљева за период 2005-2006, Стратешки план ВСТС-а предвиђа сљедеће: *„Основнаи комисију за разматрање леџислативе, састављену од председника ВСТС-а и именованих чланова Савјеша и особља Секретаријаша ВСТС-а. Сврха ове комисије била би да преузме активну улогу у заснувању ВСТС-а у законодавном процесу у стварима од интереса за ВСТС, укључујући, нарочито, леџислативне мјере чији је циљ побољшање функционисања судства.“*

Ова комисија је формирана, али ВСТС још мора радити на јачању улоге комисије и њеном преузимању функције заступања ВСТС-а у законодавним процесима чији је циљ побољшање функционисања правосудног система.

У овој области је много тога већ урађено (укључујући формирање радних група, о чему се детаљније говори у Поглављу 2 Извјештаја). Међутим, постоји потреба и за додатним ангажманом.

ВСТС је идентификовао и неколико других области на које ће бити нужно усмјерити пажњу током 2006. године. То су:

- судске таксе;
- јединствено рјешење, положаја, права и обавеза свих запослених у судовима и тужилаштвима у Босни и Херцеговини;
- бесплатна правна помоћ.

5.3.1 Судске таксе

Постоји цијели низ проблема који ће морати бити разријешени у вези са судским таксама. Један од тих проблема представља успостављање одговарајуће висине такси и њихове усклађености (тренутно се у разним дијеловима земље примјењују различите таксе). Осим тога, судови сада прихватају да воде поступке без обзира на чињеницу што нису наплатили судске таксе. Коначно, систем обрачунавања такси је прилично компликован и тражи доста времена, тако да се на то троше драгоцјено вријеме и труд помоћног особља у судовима. Методе извршења у погледу судских такси су се такође показале као веома неефикасне.

Уз помоћ USAID-овог Програма за развој сектора правосуђа (JSDP) припремљен је Акциони план којим се предвиђа успостављање радне групе која би се бавила горе поменутим, као и другим питањима у области судских такси. У првој фази ће се радна група састојати од предсједника суда са разних нивоа у БиХ, док ће у другој фази бити проширена представницима из министарства финансија и правде са свих нивоа. Секретаријат ВСТС-а ће вршити координацију послова и задатака радне групе.

На крају, приједлози Радне групе ће бити представљени ВСТС-у ради даље дискусије, а нацрти закона који ће се заснивати на коначним приједлозима о којим се постигне договор достављени министарствима правде.

5.3.2 Јединствено рјешење, положаја, права и обавеза свих запослених у судовима и тужилаштвима у Босни и Херцеговини

Имајући на уму чињеницу да је недавно усвојен сет закона којим се регулишу плате и накнаде за све судије и тужиоце у Босни и Херцеговини, намеће се потреба да се регулишу статус, плате и накнаде за све запослене у судовима и тужилаштвима.

Тренутно се сво особље које ради у судовима и тужилаштвима у Републици Српској (осим судија и тужилаца) класификује као „радници“ (на које се примјењују прописи о положају, правима и обавезама радника у органима управе). Ово питање је компликованије у Федерацији БиХ, с обзиром на то да се особље које ради у судовима и тужилаштвима дијели на „државне службенике“ (у складу са Законом о државној служби Федерације БиХ - „Службене новине Федерације БиХ“, број 29/03, 23/04, 39/04, 54/04 и 67/05) и „упосленике“ (у складу са Законом о намјештеницима у органима државне службе у Федерацији БиХ - „Службене новине Федерације БиХ“, број 49/05). Овакв систем је конфузан, а у многим случајевима је у потпуности неодговарајући (нпр. када се ради о „стручним сарадницима“ који се класификују као државни службеници). Осим тога, особље које ради у судовима и тужилаштвима широм цијеле Босне и Херцеговине, а које врши исте функције, различито се третира у погледу статуса, права на плату и накнаду, права на напредовање у служби, итд.

Током 2006. године ВСТС ће разматрати рјешење ових питања с циљем увођења рјешења са јединственим стандардима за цијелокупно судско особље.

5.3.3 Бесплатна правна помоћ

USAID-ов Програм за развој сектора правосуђа (JSDP) има компоненту која се бави питањем бесплатне правне помоћи у кривичним предметима. ВСТС је пратио активности у овој области заједно са JSDP-ом и по потреби информисао грађане о расположивој правој помоћи.

Такође, Министарство правде БиХ формирало је Радну групу за израду Закона о пружању правне помоћи. Овај закон ће обухватати низ различитих области (нпр. управне спорове, прекршаје, парничне поступке и поступке извршења) и неће се ограничавати на додјелљивање правне помоћи у кривичним предметима. Њим ће се, између осталог, регулисати случајеви у којима се може додјелити бесплатна правна помоћ, услови за добивање бесплатне правне помоћи, те тијела која су компетентна за додјелу правне помоћи.

Током 2006. године ВСТС ће пратити рад у овој области, и по потреби давати свој допринос.

ПОГЛАВЉЕ 6

УПРАВА У СУДОВИМА И ТУЖИЛАШТВИМА

6.1 Увод

Према одредбама члана 17. тачке 19., 21., 22. и 23. Закона о ВСТС-у (као и одредбама ентитетских закона о судовима), ВСТС има сљедеће надлежности у области регулисања управе у судовима и тужилаштвима:

- учествује у изради нацрта и одобрава правилнике о пословању за судове и тужилаштва у Босни и Херцеговини;
- покреће, надгледа и координира пројекте који се односе на побољшање питања везаних за управљање судовима и тужилаштвима, укључујући тражење финансијских средстава из домаћих и међународних извора;
- утврђује критерије за оцјењивање рада судија и тужилаца;
- утврђује критерије за рад судова и тужилаштва и покреће истраге које се односе на поступање у области управе.

Како би се ови задаци извршавали на најбољи могући начин, у оквиру ВСТС-а је успостављена комисија која разматра сва питања у области судске управе и управе у тужилаштвима (у даљем тексту: Комисија за судску и тужилачку управу). Комисија за судску и тужилачку управу у свом саставу има четири члана (једног судију, једног тужиоца и два адвоката) и дјелује уз подршку Одјељења за правна питања Секретаријата ВСТС-а.

Поред тога, пројект финансиран од стране Европске Комисије провођен је током 2005. године с циљем увођења побољшања у пракси рада тужилаштва. О овим побољшањима у пракси рада биће детаљније говора у другом дијелу овог поглавља.

Постоји неколико пројеката у БиХ који се баве побољшањем управе у судовима и тужилаштвима у БиХ. Циљеви ових пројеката су много шире постављени него што је то приказано у доњој табели. Овдје наводимо само њихове циљеве у области управе у судовима и тужилаштвима.

Донатор	Назив пројекта	Циљ
Агенција за међународни развој САД-а (USAID)	Пројект за подстицање улагања и стварања повољне климе за кредитирање (FILE)	Увођење компјутеризованог система управљања предметима у судовима
USAID	Програм за развој сектора правосуђа (JSDP)	Увођење стандардизованог система нумерисања предмета и стандардизованих система регистрације у писарнама, вредновање радних резултата судова/судија, рјешавање питања нагомиланих сатрих предмета, иницијативе за модел судове и побољшања при прикупљању статистичких података
Одјељење за међународни развој УК-а (DFID)	Правосуђе за заједницу - пажња која се посвећује корисницима суда	Побољшање и развијање узорне политике и праксе у вези са правичним и једнаким приступом правди и обезбјеђивање пружања услуга од стране судова који задовољавају потребе корисника и обичних грађана БиХ
Канадска агенција за међународни развој (CIDA)	Канада - Пројект Репорте правосуђа на Балкану ⁹	Јачање ефикасности управе у правосуђу путем намјенских програма у БиХ

⁹ Тренутно се ради на изради пројекта и за сада је само у форми нацрта.

Донатор	Назив пројекта	Циљ
Шведска агенција за међународни развој (SIDA)/ Аустријска развојна агенција (ADA)/ Њемачко савезно министарство за економску сарадњу - пројект имплементиран од стране Њемачког друштва за техничку сарадњу (GTZ)	Пројекат земљишних књига	О циљевима овог пројекта детаљније се говори у претходном поглављу овог извјештаја.

Неке од ових иницијатива укључивале су и пилот тестирања у низу судова широм земље. Нпр. систем управљања предметима је тестиран у Општинском суду у Мостару и Општинском суду у Коњицу. У Општинском суду у Зеници, Општинском суду у Мостару, Општинском суду у Коњицу и Окружном суду у Бањој Луци покренут је низ реформи у области судске управе које је предложио JSDP као дио иницијативе за модел судове. Коначно, DFID је имплементирао своје приједлоге пројеката у Општинском суду у Жепчу и Основном суду у Приједору.

Током 2005. године, Секретаријат ВСТС-а је координирао наведене са осталим пројектима у овој области, обезбјеђујући такође, при томе, техничку и правну помоћ.

6.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

Током 2005. године су предузимане сљедеће активности:

6.2.1 Израда Правилника о унутрашњем судском пословању

Независна правосудна комисија (IJC) је у току свог мандата израдила Нацрт Правилника о унутрашњем судском пословању (у даљем тексту: „Нацрт Правилника“). Овај нацрт је прихваћен од стране Комисије за судску и тужилачку управу, те је закључено да Комисија даље настави развијати његове принципе и концепте. Исти је достављен на коментаре свим кантоналним, окружним и врховним судовима, ентитетским министарствима правде, JSDP-у, као и другим домаћим и међународним тијелима и организацијама. Радна група формирана од стране ВСТС-а припремила је нови нацрт, узимајући при том у обзир нову законску регулативу о судовима, предстојећи процес компјутеризације судова, проблем нагомиланих неријешених предмета и предложена нова правила о вредновању радних резултата судова/судија.

У изради Нацрта Правилника којим се уводе побољшања у организационој структури општинских, основних, кантоналних, окружних и врховних судова у БиХ, кориштен је нови концепт. Очекује се да ће на тај начин унутрашње пословање судова бити стандардизовано и усклађено. У садашњем нацрту није обухваћен Суд Босне и Херцеговине као ни судови Брчко Дистрикта БиХ, а ради специфичне организационе структуре, стварне надлежности и неусклађене законске регулативе.

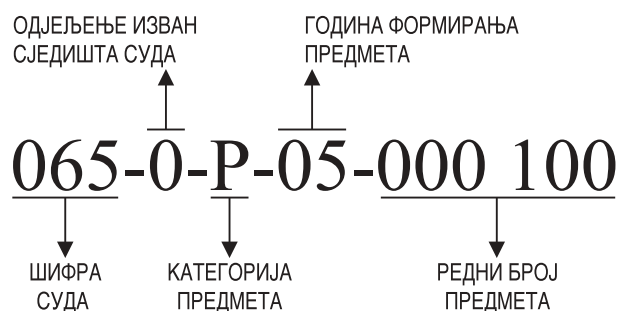
У децембру 2005. године формирана је нова радна група у другачијем саставу, с циљем даљег усавршавања овог документа. Иста се састоји од три члана ВСТС-а, као и од представника правосуђа и судске администрације. Радна група предвиђа да ће унапријеђену верзију завршити у мају 2006. године, након чега ће ВСТС размотрити овај нацрт. Финализирана верзија текста би требала да буде на располагању свим судовима у другој половини 2006. године.

6.2.2 Нови систем нумерисања предмета у судовима

Узимајући у обзир приједлог JSDP-а, ВСТС је увео нови систем нумерисања предмета за све судове (осим Суда БиХ). У децембру 2005. године, ВСТС је издао одговарајуће упутство са захтјевом да сви судови од 1.01.2006. године примјене овај систем.

Нови формат нумерисања садржи више информација о поједином предмету него што је то био случај раније. Сваком суду додијељена је шифра која се у иновираноом систему налази као први скуп бројки. Стандардизована је Класификација категорија предмета, а уведене су и нове категорије у складу са недавним измјенама и допунама процесних и материјалних закона. Осим тога, нови систем нумерисања даје информацију о години у којој је предмет покренут, као и његов редни број у оквиру поједине категорије предмета.

Примјер нумерације судског предмета:

6.2.3 Утврђивање система вредновања резултата рада судова/судија

Како би се измјерило вријеме које судије проводе процесуирајући предмете у односу на вријеме проведено на другим дужностима и задацима које су такође обавезни извршавати, неопходно је увести нови систем за вредновање резултата рада судија.

Квантитет рада судија тренутно се валоризује према систему „норми“ утврђеном од стране Републичког секретаријата за правосудје и управу крајем 80-их година. Овим „нормама“ је за судије утврђена обавеза рјешавања одређеног броја предмета у оквиру одређеног временског периода, не узимајући при томе у обзир сложеност предмета. Наведено је подстицало судије да у већој мјери процесуирају лакше предмете како би испунили своју „норму“. Одређени судови напустили су овај систем у корист система у којем су успостављене реалније „норме“, засноване на потребама датог суда, што је довело до усвајања различитих нестандардизованих „норми“ широм земље.

Комисија за судску и тужилачку управу и радне групе које су формиране ради разматрања овог питања (у сарадњи JSDP-ом) развили су нови систем временских мјерила рада судија. Предложени нови систем заснива се на брижљивим анализама које су извршиле радне групе састављене од искусних судија, а које су утврдиле колико је расположиво радно вријеме судија, колико је укупно времена потребно за рјешавање одређене врсте предмета и колико предмета сваке поједине врсте судија може ријешити у оквиру расположивог радног времена. Набројане су процесне радње за дату врсту предмета и за сваку радњу процијењена је дужина времена у минутима. Током сваког мјесеца судија биљежи вријеме које проведе радећи на сваком предмету у одговарајуће обрасце за извјештавање, а административно-техничко особље у судовима израчунава укупно вријеме које је судија провео радећи на предметима током мјесеца, као и број ријешених предмета.

Предсједници судова и ВСТС ће бити у могућности да утврде ангажованост судија, те ће моћи да пруже одговарајуће савјете и едукацију појединим судијама како би се побољшао њихов радни учинак.

Предвиђено је да нови систем буде представљен ВСТС-у у марту или у априлу, те да након тога буде усвојен од стране судова у току 2006. године.

6.2.4 Рјешавање нагомиланих неријешених предмета у судовима

Као што је истакнуто у Поглављу 1 Извјештаја, смањење броја нагомиланих неријешених предмета представља приоритет за ВСТС. Све док се овај проблем не ријеша на одговарајући начин, судови неће моћи ефикасно обављати своје послове и задатке.

ВСТС је формирао радну групу ради анализе стања и давања приједлога практичних рјешења. Радна група која је састављена од неколико судија, адвоката и представника Секретаријата ВСТС-а израдила је план активности усмјерених на рјешавање (или бар ублажавање) овог проблема.

У првој фази, Радна група је настојала утврдити ширину овог проблема. На темељу прикупљених информација прозашло је да су са 30.06.2005. године судови у цијелој земљи имали више милион нагомиланих неријешених предмета, као и да око 63% ових нагомиланих неријешених предмета чине предмети извршења, те да су многе од ових предмета иницирала јавна предузећа која пружају комуналне услуге, а у вези са неплаћеним рачинима.

Из прикупљених података произлази да је овај проблем највише изражен у сљедећим судовима: Општински суд у Сарајеву, Општински суд у Зеници, Општински суд у Тузли и Основни суд у Бањој Луци.

На темељу закључака Комисије за судску и тужилачку управу и горе наведене Радне групе, ВСТС је 23.08.2005. године усвојио документ под називом : „Упутство за анализу стања и израду плана рјешавања нагомиланих неријешених предмета у судовима Босне и Херцеговине”. Овим упутством утврђена је обавеза судова да утврде обим нагомиланих неријешених предмета. У њему је такође предложена низ мјера које би требало предузети у сврху рјешавања проблема нагомиланих неријешених предмета.

Крајњи циљ којем се тежило приликом усвајања овог документа био је да сваки суд изради властити план. Другостепени судови и ВСТС могли би пратити напредак у реализацији планова првостепених судова. Судови су поздравили овакав приступ и израдили планове за смањење броја нагомиланих неријешених предмета, чије провођење сада прати ВСТС.

JSDP је такође узео учешћа у овој активности, помажући одређеном броју судова (који учествују у иницијативи модел-судова) да израде и реализују планове за смањење броја нагомиланих неријешених предмета.

Горе поменути документ, који је усвојен од стране ВСТС-а, указао је такође на нужност усвајања законских мјера како би се ријешао проблем нагомиланих неријешених предмета. Предложена су конкретна законодавна рјешења, али нису израђени нацрти закона, па сходно томе нису предузете ни активности на лобирању у корист ових рјешења.

Конечно, у сарадњи са са Шведском међународном агенцијом за развој (SIDA) ВСТС тренутно разматра могућност финансирања пројекта који би омогућио свеобухватно рјешење овог проблема. Такав пројекат би, између осталог, обухватао и израду измјена и допуна низа закона, након чега би успиједиле значајне активности на лобирању. Пројекат би се бавио и обликовањем одговарајућих рјешења како за проблеме извршних предмета унутар судског система, тако и за смањење броја предмета које ће судски систем убудуће примати ради њиховог процесуирања. Такође се предлаже да систем управљања предметима обухвати све нагомилане неријешене предмете, како би се утврдио тачан број оваквих предмета у судовима и на тај начин омогућило праћење смањења њиховог броја.

Један од начина смањивања броја нагомиланих неријешених предмета у судовима представља подстицање процеса медијације. Оквирни Закон о медијацији БиХ, који је Парламентарна скупштина БиХ усвојила 29.06.2004. године („Службени гласник БиХ”, бр. 37/04), увео је медијацију као механизам за рјешавање проблема преоптерећености судова. Закон о преносу послова медијације на Удружење медијатора усвојен је 29.07.2005. године („Службени гласник БиХ”, бр. 52/05). У складу са овим Законом, послови медијације у БиХ повјерени су Удружењу медијатора БиХ, које је основано у марту 2002. године. У новембру 2005. године Удружење је приступило изради подзаконских аката којим ће се регулисати вођење регистра медијатора, обавезни програм обуке и друга питања релевантна за процес медијације.

Од јануара 2003. године, Међународна финансијска корпорација (IFC) пружа подршку увођењу медијације у БиХ, као и помоћ код развоја капацитета Удружења. Осим тога, Канадски институт за рјешавање сукоба (CICP), у сарадњи са Удружењем медијатора и IFC-ем ангажовао се на обуци у овој области. Коначно, SIDA је подржала регионални програм IFC-а (у којем је БиХ учесница), чији је циљ увођење медијације, која је у ову сврху издвојила финансијска средства у износу од 600.000 US\$ за период од марта 2005. до марта 2006. године.

Пилот пројекти који имају за циљ подстицање употребе механизма медијације покренути су у сарадњи са Општинским судом у Сарајеву и Основним судом у Бањој Луци. Представник Секретаријата ВСТС-а је члан Савјетодавног одбора пилот пројекта који се проводи у сарадњи са Општинским судом у Сарајеву.

ВСТС намјерава током 2006. године пратити развој догађаја у области медијације и ангажовати се по потреби.

6.2.5 Процеси рада у тужилаштвима

У Поглављу 5. Извјештаја навели смо да је пројекат који је спонзорисан од стране ВСТС-а (и финансиран од стране Европске Комисије) имао задатак да изради јединствен закон за сва тужилаштва у Федерацији БиХ. Међутим, циљ овог пројекта је био шири јер је пројектни тим такође добио задатак да изврши анализу процеса рада тужилаштва у цијелој БиХ, те да да сугестије о томе како би се ови процеси рада могли унаприједити. Коначно, један од задатака пројекта био је и да дефинише стандардизовани формат за уписнике које користе тужилаштва у цијелој земљи (тзв. Кт и Ктж уписници).

Успостављена је радна група, састављена од четири члана ВСТС-а и представника Секретаријата ВСТС-а.

Током 2005. године предузете су слjedeће активности:

- израђен је Нацрт Правилника о унутрашњем пословању тужилаштва. Овај нацрт ће током 2006. године додатно прерадити друга радна група, састављена од тужилаца, представника министарства правде и чланова ВСТС-а;
- израђен је стандардни формат за Кт и Ктж уписнике који се користе у свим тужилаштвима који се примјењује у свим тужилаштвима од 1.01.2006. године;
- утврђени су критерији оцјене рада тужилаца и предвиђено је да се ови критерији почну примјењивати током 2006. године;
- обезбјеђен је смјештај за одређена тужилаштва у БиХ (кантонална тужилаштва у Бихаћу и Травнику);
- одобрени су правилници о унутрашњој организацији и пословању за свако тужилаштво у Федерацији БиХ који ће бити на снази све до доношења горе поменутог јединственог правилника.

Током 2006. године ВСТС ће наставити са радом у овој области. Посебно ће се посветити финализацији Нацрта Правилника и наставити проводити активности чији је крајњи циљ побољшање унутрашњег пословања свих тужилаштва.

6.2.6 Израда и припрема система праћења и извјештавања између судова и тужилаштва и ВСТС-а

У сврху извјештавања о раду судова у Босни и Херцеговини и испуњавања законом предвиђених обавеза у овом погледу, ВСТС је, у сарадњи са JSDP-ем утврдио прелиминарне обрасце који ће се доставити судовима и тужилаштвима како би се прикупиле неопходне информације. Ови обрасци ће бити додатно обрађени и побољшани током 2006. године. О њима се детаљније говори у Поглављу 8 и у Прилогу уз овај извјештај .

6.3 Изазови у наредном периоду

Највећи изазов у наредном периоду представља усклађивање процедура у свим судовима и тужилаштвима у цијелој Босни и Херцеговини и обезбјеђивање јединствених организационих структура. Ово представља посебан изазов када се узму у обзир постојећа сложена организациона структура судова и тужилаштва у оба ентитета и на свим нивоима, те разлике у важећим законским рјешењима у оба ентитета (које се даље усложњавају постојећим разликама на нивоу БиХ).

Наведено постаје тим релевантније када се има у виду израда јединственог правилника о унутрашњем пословању судова и тужилаштва и имплементација новог система вредновања резултата рада судова/судија.

Осим тога, ВСТС ће током 2006. године почети анализирати систематизацију радних мјеста у судовима, у сарадњи са надлежним министарствима правде, како би се омогућило увођење стандардизованих радних мјеста у цијелом систему судова и усклађивање послова и задатака за та радна мјеста.

Као што је то већ раније поменуто, један од примарних изазова ВСТС-а у краткорочном периоду представља рјешавање проблема нагомиланих неријешених предмета у судовима. У том циљу ВСТС предвиђа да ће током 2006. године бити у могућности да побољша сарадњу са извршним и законодавним властима како би се могла увести одговарајућа законодавна рјешења, како у циљу рјешавања предмета који су у раду, тако и смањења прилива предмета у судове. Потребно је надалје радити на овим законодавним иницијативама како би се постигла сагласност са Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, препорукама Савјета Европе и међународним стандардима којим се регулише независно и ефикасно функционисање правосудног система.

Процеси рада у тужилаштвима такође требају бити побољшани. Ради тога је од помоћи био пројекат финансиран од стране Европске Комисије, а чији је циљ био пружање подршке тужилаштвима. Међутим, преостаје још много тога да се уради у овој области и то ће бити један од приоритета у 2006. години. Осим тога, уочене су посебне тешкоће у погледу поступања у предметима ратних злочина, недостатка подршке и сарадње у покретању истражних радњи (такође у предметима ратних злочина) и нефункционисања система заштите свједока. Формирана је Радна група за анализу о процјени способности првостепених и другостепених инстанци (судова и тужилаштва) у БиХ у процесуирању у предметима ратних злочина. Иста се састоји од представника Федералног тужилаштва ФБиХ, Врховног суда ФБиХ, Тужилаштва БиХ, Врховног суда РС и кантоналних и окружних судова. Неки чланови ВСТС-а су такође чланови ове радне групе, заједно са представником Секретаријата ВСТС-а. Ово је први корак у рјешавању овог проблема и током 2006. године биће потребно предузимати даље кораке.

Коначно, такође је важно (и један од приоритета у 2006. години) да се тужилаштва инкорпоришу у процес реформе компјутерско-информационих технологија. До сада се ова реформа усредсређивала на судове, али ће се фокус реформе промијенити током 2006. године.

ПОГЛАВЉЕ 7 БУЏЕТИ

7.1 Увод

У складу са чланом 17. тачке 14. до 18. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, ВСТС има широки спектар надлежности у вези са процесом припреме годишњег буџета за судове и тужилаштва на свим нивоима у Босни и Херцеговини.

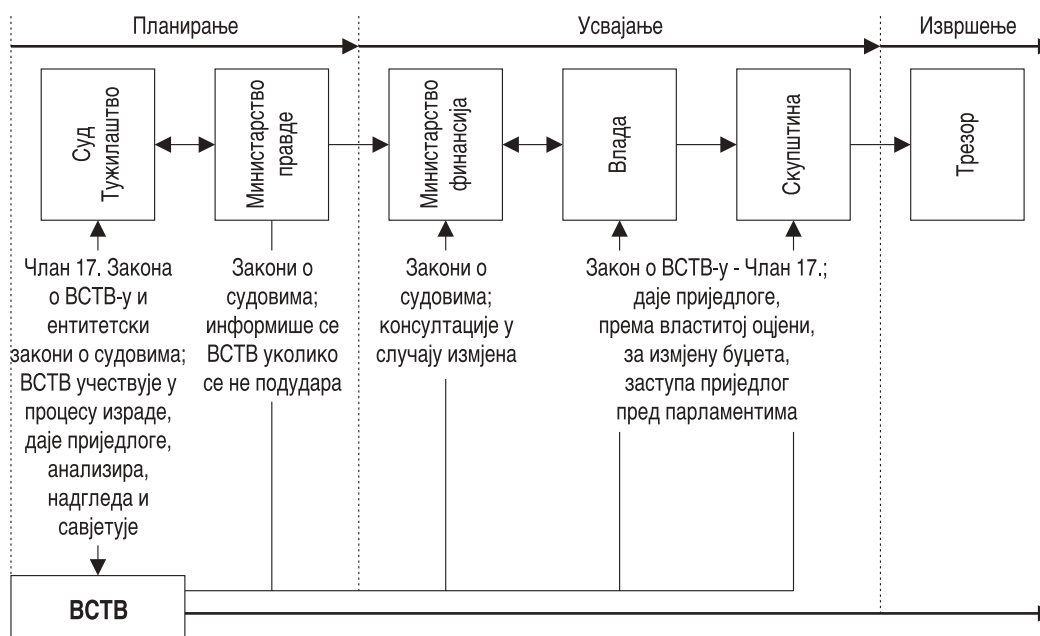
ВСТС посебно:

- припрема и предлаже буџете за све судове и тужилаштва;
- даје коментаре на приједлоге буџета које припреме Савјет министара БиХ, ентитетске владе, кантоналне владе и Правосудна комисија Брчко Дистрикта БиХ ;
- улаже непрекидне напоре залажући се да обезбиједи довољно финансијских средства за судове и тужилаштва.

Стална Комисија за судске и тужилачке буџете и статистику ВСТС-а састоји се од пет чланова (четири члана из ВСТС-а и један представник Секретаријата ВСТС-а). Она је формирана како би рјешавала питања која се јављају у вези са буџетима и статистиком.

7.2 Годишњи процес израде буџета

Процес припреме буџета судова и тужилаштва у БиХ може се приказати на сљедећи начин:

Као што се може видјети из горњег графикана, ВСТС је укључен у све фазе процеса израде буџета.

Оно што је најважније је да ВСТС након што обави разговоре са судовима и тужилаштвима и одговарајућим министарствима правде, предлаже буџет за сваки суд, односно тужилаштво у БиХ. Овај процес обухвата сталну и непрекидну комуникацију између ВСТС-а и 86 различитих буџетских јединица (не укључујући судове за прекршаје).

Овај задатак ВСТС-а се даље усложњава чињеницом да је правосудни систем подијељен на 14 потпуно одвојених структура власти, те да се судови и тужилаштва финансирају из 14 одвојених и различитих буџета. Ово значи да ВСТС мора комуницирати са 14 различитих министарстава правде, 14 различитих министарстава финансија, 14 влада и 14 парламената.

7.3 Извршење буџета за 2004. годину

У сврху прикупљања података о извршењу буџета, почетком 2005. године израђен је образац/упитник који је био достављен у 86 судова и тужилаштва у БиХ.¹⁰

Овај образац/упитник је био припремљен како би се јасно показали трошкови и извршење буџета ових институција током 2004. године. Прикупљени подаци су електронски обрађени и похрањени у базу података за буџете коју одржава ВСТС.

Институција	у КМ				
	Усвојени или ребалансирани буџети за 2004. ¹¹	Трошкови настали у 2004.	Извршење буџета на темељу плаћања трошкова из 2004.	Извршење буџета на темељу плаћања трошкова из претходног периода	Укупно извршење буџета за 2004.
	I	II	III	IV	V=III+IV
Суд БиХ	3.274.640	2.816.894	2.816.894	-	2.816.894
Тужилаштво БиХ	2.258.022	1.495.100	1.495.100	-	1.495.100
Укупно на нивоу БиХ	5.532.662	4.311.994	4.311.994	-	4.311.994
Републичко тужилаштво РС	707.668	658.559	595.216	2.106	597.322
Врховни суд РС	1.795.024	1.767.827	1.767.827	105.677	1.873.504
Окружни судови у РС-у	6.157.750	5.184.211	4.859.443	400.968	5.260.411
Основни судови у РС-у	22.368.570	18.940.428	17.937.791	3.115.319	21.053.110
Окружна тужилаштва у РС-у	9.342.344	7.829.383	6.640.948	219.044	6.859.992
Укупно РС	40.371.356	34.380.408	31.801.225	3.843.114	35.644.339
Врховни суд ФБиХ	4.571.729	4.222.773	3.802.857	-	3.802.857
Федерално тужилаштво ФБиХ	1.679.561	1.071.361	975.161	-	975.161
Кантонални судови у ФБиХ	19.575.815	18.265.469	16.390.579	1.604.341	17.994.920
Општински судови у ФБиХ	50.954.314	42.751.146	39.736.382	3.501.869	43.238.251
Кантонална тужилаштва у ФБиХ	17.617.806	14.907.004	13.600.718	419.787	14.020.505
Укупно Федерација БиХ	94.399.225	81.217.753	74.505.697	5.525.997	80.031.694
Основни и Апелациони суд Брчко Дистрикта БиХ	4.318.715	3.607.797	3.607.797	-	3.607.797
Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ	1.092.374	862.591	862.591	-	862.591
Укупно Брчко Дистрикт БиХ	5.411.089	4.470.388	4.470.388	-	4.470.388
Свеукупно у БиХ, без Брчко Дистрикта БиХ	140.303.243	119.910.155	110.618.916	9.369.111	119.988.027
Свеукупно у БиХ са Брчко Дистриктом БиХ	145.714.332	124.380.543	115.089.304	9.369.111	124.458.415

¹⁰ Такође су били укључени и судови и тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ, али не и судови за прекршаје.

¹¹ Усвојени или ребалансирани буџети по упитницима који су били достављени од стране 86 судова и тужилаштва почетком 2005. године.

Као што се може видјети из ове табеле, укупан износ УСВОЈЕНИХ (или ребалансираних) буџета за 2004. био је око 145,7 милиона КМ (колона 1).

Укупан износ трошкова насталих за период од 1. јануара до 31. децембра 2004. године био је 124,38 милиона КМ (колона 2), што представља само 85% од укупно усвојених буџета.

Читалац би могао закључити да је износ од 124,38 милиона КМ довољан за нормално и неометано функционисање правосуђа, те да су судови и тужилаштва прекомјерно финансирани, када се има на уму дата цифра од 145,7 милиона КМ у колони 1. Међутим, то није случај. Тешко је са потпуном сигурношћу рећи зашто су НАСТАЛИ ТРОШКОВИ мањи од УСВОЈЕНИХ БУДЖЕТА, али бисмо могли навести неколико разлога за ову појаву. Често се буџети у БиХ усвајају на основу „жељеног“ прилива прихода, умјесто реално очекиваних, па су износи „одобрени“ корисницима нереални. Руководиоци то знају, прије свега због разлика у износима стварних трошкова (у оквиру одобрених буџета) и извршених, односно плаћених трошкова из ранијих година, па су стога врло пажљиви у трошењу.¹² Осим тога, многа мјеста у судовима и тужилаштвима нису била попуњена (2004. године попуњено је само 86% тужилачких мјеста, и 82% судијских мјеста). Такође је извјесно да многи судови и тужилаштва нису на крају обрачунског периода прецизно приказали све трошкове настале током датог дванаестомјесечног обрачунског периода.

Усвојени буџет у 2004. години, када би у потпуности био извршен (што никада није случај), био би довољан да покрије основне потребе судова и тужилаштва и износ дуга акумулираног из претходних година (Одјељак 7.11). Међутим, овај износ не предвиђа значајнија капитална улагања нити додатне трошкове, као што су пружање правне помоћи, одржавање постојеће и прибављање нове компјутерске опреме, итд. Очекује се да ће у блиској будућности бити потребна додатна средства како би се могли подмиривати све већи трошкови пословања, и извршити капитална улагања у судове и тужилаштва (што је и била обавеза преузета на почетку правосудне реформе).

Међутим, укупна сума трошкова из 2004. године који су били СТВАРНО ИЗВРШЕНИ (плаћени) са 31.12.2004. године износила је само **115 милиона КМ**, због недостатка расположиве готовине. Ово је за 9 милиона мање од стварних трошкова насталих у 2004. години (124,380,543 КМ - 115,089,304 КМ = 9,291,239 КМ), те је овај износ, према томе, био „пренесен“ у 2005. као заостали дуг из 2004. године.

Пракса преношења насталих трошкова из једне године у другу ствара хаотичну буџетску и финансијску ситуацију за судове и тужилаштва. То значи да до краја године судови и тужилаштва нису у стању да измире своје обавезе или да нису у стању да у потпуности исплате плате особљу. Резултат тога је да особље судова и тужилаштва губи мотивацију и да они који су пружали услуге судовима и тужилаштвима током године често пријете да ће убудуће одустати од испоруке роба и/или пружања услуга.

Укратко, може се закључити да горња табела очигледно указује на слабости планирања и поступка усвајања, те на недостатак реда и буџетске дисциплине у извршењу буџета судова и тужилаштва.

7.4 Буџет предложен од стране ВСТС-а за 2005. годину у поређењу са усвојеним буџетом судова у Републици Српској и Федерацији БиХ за 2005. годину

Доња табела приказује буџете предложене од стране ВСТС-а за све првостепене и другостепене судове¹³ у РС-у и ФБиХ у 2005. години, као и усвојене буџете за исту годину.

¹² Штавише, у Републици Српској предсједници првостепених судова не знају ни колико средстава је одобрено за њихов суд, пошто се буџети свих првостепених судова воде збирно за све, без обавезе раздвајања индивидуалних буџета за сваки суд појединачно.

¹³ ВСТС није давао конкретне приједлоге за тужилаштва у РС-у и ФБиХ за 2005. годину.

ПОГЛАВЉЕ 7 - БУЏЕТИ

Институција у РС-у	у КМ		
	Приједлог ВСТС-а за 2005.	Првобитно усвојен за 2005.	Измјена + / -
Окружни судови у РС-у	7.619.276	5.781.714	-1.837.562
Основни судови у РС-у	22.581.770	20.164.097	-2.417.673
Укупно у РС-у	30.201.046	25.945.811	-4.255.235

Институција у ФБиХ	у КМ		
	Приједлог ВСТС-а за 2005.	Првобитно усвојен за 2005.	Измјена + / -
Кантонални судови у ФБиХ	24.732.471	18.826.584	-5.905.887
Општински судови у ФБиХ	57.000.950	45.815.732	-11.185.218
Укупно у Федерацији БиХ	81.733.421	64.642.316	-17.091.105

Према процјени ВСТС-а, укупна сума финансијских средстава која је била неопходна за рад првостепених и другостепених судова у РС-у у 2005. години износила је 30.201.046 КМ, односно за првостепене и другостепене судове у ФБиХ 81.733.421 КМ.¹⁴ Капитални издаци нису били укључени у ове процјене због недостатка информација о потребама у вези са капиталним инвестицијама и недостатком расположивих средстава за такве инвестиције у овој фази.

Међутим, Народна скупштина РС је усвојила буџет у укупном износу од само 25.945.811 КМ, односно само 86% од износа предложеног од стране ВСТС-а, а разни парламенти у ФБиХ су усвојили буџет у укупном износу од само 64.642,316 КМ, односно само 79% од износа предложеног од стране ВСТС-а.

„Дефицит“ од 17 милиона КМ у ФБиХ апсолутно разорно дјелује на способност пословања судова. Ова ситуација је посебно тешка за општинске судове, којима је недостајало (на основу процјене ВСТС-а) више од 11 милиона КМ.

Овако значајне разлике између потребних и буџетом предвиђених средстава имале су непосредни негативни учинак на рад судова током 2005. године. Због недостатка средстава, судови посебно нису били у могућности да:

- пружају квалитетне услуге грађанству у разумним временским роковима;
- смање број нагомиланих неријешених предмета.

Подаци о суми која је била стварно извршена 2005. године нису били расположиви 31.12.2005. године, те ће, према томе, бити наведени у сљедећем годишњем извјештају ВСТС-а. Међутим, на темељу искуства из 2004. године, може се очекивати да ће извршени износ буџета бити мањи од износа предвиђеног буџетом.

О негативним трендовима у односу на буџет судова и тужилаштва у РС-у и ФБиХ детаљније се говори у одјелцима 7.6 и 7.7 овог поглавља.

¹⁴ То укључује неплаћени акумулирани дуг, а искључује сва евентуална капитална улагања и додатне трошкове пословања судова. Смјернице за израду буџета за 2005. годину биле су припремљене и достављене 2004. године. Подаци о акумулираним неплаћеним трошковима били су расположиви са 31.12.2003. године.

7.5 Буџети за 2006. годину

У трећем тромјесечју 2005. године ВСТС је израдио оквирне смјернице за планирање буџета за 2006. годину за укупно 83 суда и тужилаштва (укључујући трошкове који би настали спајањем судова за прекршаје са редовним судовима од 1.7.2006. године). Први пута су, такође, била обухваћена и тужилаштва у БиХ, али су судови и тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ били искључени.

На основу података о извршењу буџета из 2004. године (о којима се говори у одјељку 7.3), те података достављених од стране пројекта реформе судова за прекршаје и података о броју и платама судија, тужилаца и административно-техничког особља, направљена је процјена финансијских потреба цјелокупног система правосуђа у Босни и Херцеговини за 2006. годину.

Поново, капитални расходи нису били укључени у ове процјене због недостатка информација о потребама у вези са капиталним инвестицијама и недостатком расположивих средстава за такве инвестиције у овој фази.

Доња табела приказује суме предложене од стране ВСТС за судове и тужилаштва у 2006. години (укључујући трошкове судија и административно-техничког особља одјељења за прекршаје у основним и општинским судовима од 1.07.2006. године). Ова табела такође приказује УСВОЈЕНЕ буџете за наведене институције за 2005. годину.

Институција	у КМ	
	Првобитно усвојен за 2005.	Приједлог ВСТС-а за 2006.
Суд БиХ	3.912.166	4.923.993
Тужилаштво БиХ	2.286.229	3.012.600
Укупно на нивоу БиХ	6.198.395	7.936.593
Републичко тужилаштво РС	600.014	641.600
Врховни суд РС	2.250.537	2.151.726
Окружни судови у РС-у	5.781.714	7.654.423
Основни судови у РС-у	20.164.097	23.453.847
Окружна тужилаштва у РС-у	9.324.419	7.628.000
Укупно у РС-у	38.120.781	41.529.596
Врховни суд ФБиХ	5.547.068	4.362.055
Федерално тужилаштво ФБиХ	2.026.967	1.305.300
Кантонални судови у ФБиХ	18.826.584	19.490.197
Општински судови у ФБиХ	45.815.732	53.218.598
Кантонална тужилаштва у ФБиХ	19.514.316	17.826.200
Укупно у ФБиХ	91.730.667	96.202.350
Свеукупно у БиХ, без Брчко Дистрикта БиХ	136.049.843	145.668.539

Као што се може видјети из ове табеле, буџет који је предложио ВСТС за 2006. годину за 83 суда и тужилаштва у Босни и Херцеговини износи око 145,7 милиона КМ.

Горе наведена укупна сума укључује и око 9 милиона КМ за предвиђено повећање трошкова општинских и основних судова до којег ће доћи због спајања судова за прекршаје са редовним судовима од 1.07.2006. године.¹⁵

Доња табела показује расподјелу средстава између судова и тужилаштва у 2005. и 2006. години.

¹⁵ Треба примјетити да ће укупни трошкови поступања по прекршајним предметима бити смањени за већи износ него што је повећање од 9 милиона КМ у буџетима општинских и основних судова.

Дистрибуција средстава по корисницима судови/тужилаштва/судови за прекршаје у КМ					
	Број корисника	Првобитно усвојено за 2005.		Приједлог ВСТС-а за 2006.	
Судови	65	102.297.898	64%	115.254.840	72%
Тужилаштва	18	33.751.945	21%	30.413.700	19%
Укупно	83	136.049.843	86%	145.668.540	91%
Судови за прекршаје	122	22.996.758	14%	14.060.633 ¹⁷	9%
Укупно	205	159.046.601	100%	159.729.173	100%

Као што је приказано у овој табели, предвиђа се да ће око 80% средстава бити потрошено за судове, а 20% за тужилаштва.

7.6 Буџетски трендови у Републици Српској

Ради бољег разумијевања буџетских трендова у Републици Српској, доња табела приказује усвојене буџете за 2003, 2004. и 2005. годину, као и буџет који је Влада РС-а предложила Народна скупштина РС-а за 2006. годину.

Институције у РС-у	Ребаланс за 2003.	Буџет усвојен за 2004.	Буџет усвојен за 2005.	Приједлог Владе за 2006.
Врховни суд	989.600	1.556.490	2.250.537	2.119.388
Тужилаштво РС-а	466.755	919.850	600.014	591.229
Окружни судови	4.607.114	5.450.670	5.781.713	6.580.896
Тужилаштва	5.023.215	12.337.290	9.324.419	8.124.000
Основни судови	18.577.111	21.779.780	20.164.097	17.250.984
Судови и тужилаштва у РС-у	29.663.795	42.044.080	38.120.780	34.666.497
Укупан буџет у РС-у	1.020.307.870	1.034.966.320	945.600.000	1.059.300.000
% за судове и тужилаштва	2,91%	4,06%	4,03%	3,27%

Као што се може видјети из горње табеле, удио у укупном буџету РС-а за судове и тужилаштва је смањен са 4,06% у 2004. на 3,27% у 2006. години.

Ово значајно смањење финансијских онемогућава судовима и тужилаштвима у РС-у да на вријеме пружају квалитетне услуге, смање нагомилане неријешене предмете, и да се боре против организованог криминала и корупције уз помоћ компетентне и ефикасне тужилачке службе.

Посебно је интересантно примјетити смањење финансирања од 2004. до 2006. само у односу на основне судове. Са нивоа од готово 22 милиона КМ у 2004. години, финансијска средства су смањена на 17 милиона КМ у 2006. Уз то је још неопходно напоменути потпуно неоправдану праксу која се примјењује још само у РС-у за првостепене судове, а која се огледа у нетранспарентном начину приказивања и вођења средства свих судова заједно. Овај проблем додатно усложњава руковођење овим судовима јер предсједници током године не знају колико средства имају на располагању по појединим буџетским ставкама.

¹⁶ Постотак кориштен у овој колони представља удио укупног буџета за правосуђе расподјељен између судава, тужилаштва и судова за прекршаје.

¹⁷ Процијењена средства за рад судова за прекршаје у првој половини 2006. године, укључујући процијењен износ од 3,7 милиона КМ за отпремнине.

7.7 Буџетски трендови у Федерацији БиХ

Ради бољег разумијевања буџетских трендова у Федерацији БиХ, доња табела приказује усвојене буџете за 2003, 2004. и 2005, као и буџет који су парламентима предложиле кантоналне владе и Влада Федерације БиХ за 2006. годину.

Институције у ФБиХ	По ребалансу 2003.	Буџет усвојен за 2004.	Буџет усвојен за 2005.	Приједлог Владе за 2006.
Врховни суд	3.822.970	4.445.070	5.547.069	5.199.698
Федерално тужилаштво	1.107.750	1.698.660	2.026.967	1.472.621
Кантонални судови	18.032.420	19.802.732	18.826.584	18.049.142
Тужилаштва	15.575.672	17.404.156	19.514.316	17.976.742
Општински судови	42.368.192	52.571.194	45.815.732	45.434.542
Укупно у ФБиХ	80.907.004	95.921.817	91.730.668	88.132.745

Као што се може видјети из ове табеле, трендови расподјеле буџета за судове и тужилаштва у великој мјери забрињавају. Укупна сума која се додјељује судовима и тужилаштвима у Федерацији БиХ од 2004. године постепено се смањује, те је укупна сума расположивих средстава за рад судова и тужилаштва мања за 7,8 милиона КМ у 2006. у односу на 2004. годину.

Међутим, посебан проблем у Федерацији БиХ представља чињеница да се готово цјелокупно смањење буџета односи на ниво општинских судова. Другим ријечима, ти судови ће имати 7 милиона мање у 2006. него што су имали у 2004. години.

ВСТС непрекидно прима писма и телефонске позиве предсједника судова из Федерације БиХ који нису у стању обезбиједити ефикасан рад својим судовима средствима која су им додијељена. Истовремено, парламенти и владе траже од судова да смање број нагомиланих неријешених предмета и да постану ефикаснији. У стварном животу, рад судова је уско повезан са средствима која им стоје на располагању, те је извјесно да ће услуге које пружају судови наставити да се погоршавају уколико средства и даље буду на овако ниском нивоу.

7.8 Буџетски трендови на нивоу БиХ

Институције	По ребалансу 2003.	Буџет усвојен за 2004.	Буџет усвојен за 2005.	Приједлог Савјета министара за 2006.
Суд БиХ	2.989.346	3.274.640	3.912.166	5.000.000
Тужилаштво БиХ	2.000.038	2.558.022	2.286.229	3.000.000
Укупно ниво БиХ	4.989.384	5.832.662	6.198.395	8.000.000

Као што се може видјети из ове табеле, буџети правосудних институција на нивоу БиХ су се повећавали од 2003. до 2006. године. Због стварне надлежности коју имају ове институције (у погледу кривичног гоњења предмета ратних злочина, организованог криминала и корупције) ова финансијска средства би требало да наставе да се повећавају и у наредним годинама.

7.9 Буџетски трендови - закључци

Као што се може видјети из горњих табела, владе су предложиле износе финансијских средстава за судове и тужилаштва у 2006. који су знатно нижи од приједлога ВСТС-а.

Укупан износ приједлога/усвојених буџета за 2006. годину за судове и тужилаштва на свим нивоима у БиХ износе само 90% од износа буџета који је предложио ВСТС. До највећег смањења је и у овом случају дошло у РС-у.

По приједлогу Владе РС-а, буџети за окружне судове за 2006. годину смањени су за 14% (1,1 милион КМ) у односу на смјернице које је дао ВСТС.

Буџет основних судова у РС-у је смањен за 26% (6,2 милиона КМ) у односу на смјернице ВСТС-а (и чак је нижи од буџета усвојеног за 2003). Резултат смањења буџета за основне судове у РС-у је укупно смањење од 6,2 милиона КМ у односу на смјернице ВСТС-а за 2006. годину, односно смањење од 3,5 милиона КМ у односу на буџете усвојене за 2005. годину.

У Федерацији БиХ, буџети за кантоналне судове су смањени за 7% (1,4 милиона КМ) у односу на смјернице ВСТС-а за 2006. годину и сада су нижи него буџети усвојени за 2004. и 2005. годину.

Разлика у износу приједлога буџета за 2006. које су припремиле кантоналне владе за општинске судове у ФБиХ у односу на приједлог ВСТС-а износи око 8 милиона КМ (односно 15%). Укупан износ предложених буџета општинских судова се налази на најнижем нивоу од 2003. године. Ова смањења су резултирала смањењем од укупно 4% за буџете за 2006. годину у поређењу са 2005. годином, односно смањењем од 8% у поређењу са смјерницама ВСТС-а за 2006. годину.

Ова смањења ће озбиљно нашкодити способности судова да обављају своје функције и пружају квалитетне услуге грађанству, а те услуге су камен темељац правосудне реформе у Босни и Херцеговини.

Треба поменути још једну важну чињеницу. Крајем 2004. неплаћени дугови који су се акумулирали у првостепеним судовима оба ентитета износили су 16 милиона КМ. Након смањења буџета за 2006. годину, за очекивати је да ће ти дугови поново порастати. Структура преосталог дуга указује да је до смањења дуга дошло у дијелу који се односио на неисплаћене плате, а не у односу на неплаћене оперативне трошкове. Уколико износ дуга поново порасте, то ће само додатно повећати проблеме са неплаћеним обавезама судова и поново ће проузроковати проблем са особљем због немогућности исплате плата. Два суда су већ обавијестила ВСТС да им се обуставља испорука поште и снабдијевање водом, што, у крајњој линији, фактички значи банкрот једне виталне јавне институције.

Друга важна чињеница је да у буџетима вјероватно нема предвиђених средстава за било какве капиталне инвестиције. Имајући на уму чињеницу да су капитални издаци били крајње скромни у поређењу са потребама, потпуни недостатак средстава за капитална улагања значи да ће се реновирање судова и тужилаштва морати одложити у 2006. години.

Усвојени нацрти буџета за 2006. годину представљају опасну пријетњу функционисању и стабилности правосудног система у Босни и Херцеговини. Овај проблем је озбиљан и у Федерацији БиХ и у Републици Српској. Уколико се не ријеши, напредак до којег је дошло рационализацијом судске мреже, утврђивањем одговарајућег броја особља и нивоа плата, те побољшањем услуга које се пружају јавности, могао би бити поништен и функционисање судова и тужилаштва могло би поново бити доведено у питање. Ово ће такође угрозити напредак до којег се дошло у вези са елиминасањем проблема дуга који је годинама представљао пошаст за цијели систем.

7.10 Акумулирани дуг

У принципу, ни судови ни тужилаштва не би требало да стварају дугове. Они би требало да непрекидно буду у стању да плаћају своје рачуне и плате особљу. Нажалост, то није случај у Босни и Херцеговини. Многи судови и тужилаштва не могу исплаћивати пуне плате свом особљу, нити могу плаћати заостале рачуне пошти, предузећима за дистрибуцију плина и другим даваоцима услуга.

ВСТС непрекидно прима жалбе од предсједника судова и главних тужилаца да им недостаје средстава за покриће оперативних трошкова и да су основне услуге у више судова биле укидане током 2005. године. Као примјер можемо поменути да је предсједник Основног суда у Сокоцу обавијестио ВСТС да је јавно поштанско предузеће прекинуло испоручивати пошту због неплаћених рачуна. Поред тога, предсједник Основног суда Бања Лука је обавијештен да ће снабдијевање водом бити прекинуто због неплаћених рачуна.

У Одјелјку 7.3 смо приказали на који је начин био извршен буџет за 2004. годину. Оно што се десило је то да су НАСТАЛИ трошкови били за 9,3 милиона већи од стварно ИЗВРШЕНИХ (плаћених) трошкова. Ово значи да је та иста сума била пренесена у 2005. годину, као нагомилани дуг. Ово је посебно запањујуће када се има на уму чињеница да износ ОДОБРЕН буџетом за 2005, НЕ БИ био премашен чак и да су СВЕ обавезе биле извршене 2005. године (укључујући и дуг из 2004.године).

Акумулирани дуг са 31.12.2004.године¹⁸ био је као што слиједи:

Ниво	у КМ			
	Укупни дуг са 31.12. 2002.	Укупни дуг са 31.12. 2003.	Укупни дуг са 31.12. 2004.	Дуг у 2004. у поређењу са 2002.
ФБиХ (ентитетски ниво)	0	0	96.200	0%
Унско-сански кантон	2.361.812	1.674.336	791.641	-66%
Посавски кантон	446.640	772.817	37.261	-92%
Тузлански кантон	3.999.352	2.939.574	2.671.167	-33%
Зеничко-добојски кантон	4.519.877	4.103.929	2.342.184	-48%
Босанско-подрињски кантон	308.825	0	0	-100%
Средњобосански кантон	2.269.723	1.993.636	737.810	-67%
Херцеговачко-неретвански кантон	2.835.782	4.227.986	3.216.896	13%
Западнохерцеговачки кантон	1.073.951	1.006.153	1.041.624	-3%
Сарајевски кантон	1.095.803	54.551	381.788	-65%
Кантон 10	906.719	517.747	459.931	-49%
Укупно ФБиХ	19.818.482	17.290.728	11.776.502	-41%
РС (ентитетски ниво)	83.153	76.812	89.084	7%
Округ Бања Лука	2.551.259	2.730.462	1.657.697	-35%
Округ Бијељина	1.372.586	1.263.860	1.271.353	-7%
Округ Добој	954.209	827.707	346.274	-64%
Округ Источно Сарајево	722.551	626.709	549.071	-24%
Округ Требиње	484.214	538.864	170.855	-65%
Укупно у РС-у	6.167.972	6.064.414	4.084.335	-34%
Свеукупно у БиХ	25.986.455	23.355.142	15.860.837	-39%

* Подаци о акумулираном дугу са 31.12.2003. године нису потпуни за Херцеговачко-неретвански кантон.

Као што се види из горње табеле, дуг се у 2003. и 2004. години смањило. Ово смањење је дошло као резултат великих притисака од стране Независне правосудне комисије (IJC), Канцеларије високог представника (ОНР) и ВСТС-а. Међутим, акумулирани дугови од 16 милиона КМ још увијек представљају пријетњу нормалном функционисању судова и тужилаштва.

18 До 31.12.2005. године ВСТС није посједовао довољно информација да би могао саставити преглед акумулираног дуга на крају 2005.године.

ПОГЛАВЉЕ 7 - БУЏЕТИ

Структура дуга се промијенила у односу на плате и доприносе (временом је дошло до значајног смањења) док су дугови у односу на оперативне трошкове остали на истом нивоу.

Преостаје да се види да ли је дошло до наставка смањења дугова у 2005. години. Ова информација биће дата у годишњем извјештају за 2006. годину.

7.11 Број судова/тужилаштава, судија/тужилаца и помоћног особља у судовима и тужилаштвима у БиХ

Са 31.12.2005. године, број судова, тужилаштва, судија, тужилаца и административно-техничког особља био је сљедећи:

Институција	Судови/ тужилаштва	Судије/ тужиоци	Стално запослено административно- техничко особље	Привремено запослено административно- техничко особље
Суд БиХ	1	20	49	7
Тужилаштво БиХ	1	16	14	2
Укупно на државном нивоу	2	36	63	9

Институција	Судови/ тужилаштва	Редовне судије/ тужиоци	Стално запослено административно- техничко особље	Привремено запослено административно- техничко особље
Републичко тужилаштво РС	1	4	7	-
Врховни суд РС	1	15	29	1
Окружни судови у РС-у	5	57	124	10
Основни судови у РС-у	19	142	478	58
Окружна тужилаштва у РС-у	5	73	96	9
Укупно у РС-у	31	291	734	78

Институција	Судови/ тужилаштва	Судије/ тужиоци	Стално запослено административно- техничко особље	Привремено запослено административно- техничко особље
Врховни суд ФБиХ	1	21	57	-
Федерално тужилаштво ФБиХ	1	9	9	1
Кантонални судови у ФБиХ	10	114	277	31
Општински судови у ФБиХ	28	305	998	70
Кантонална тужилаштва у ФБиХ	10	171	241	26
Укупно у ФБиХ	50	620	1,582	128

Институција	Судови/ тужилаштва	Судије/ тужиоци	Стално запослено административно- техничко особље	Привремено запослено административно- техничко особље
Апелациони суд Брчко Дистрикта БиХ	1	7	59	1
Основни суд Брчко Дистрикта БиХ	1	15		
Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ	1	6	9	1
Укупно у Брчко Дистрикту БиХ	3	28	68	2

Са 31.12.2005, број судова за прекршаје, судија за прекршаје и административно-техничког особља износио је као што слиједи:

Институција	Судови	Судије	Стално запослено административно-техничко особље	Привремено запослено административно-техничко особље
Другостепени судови за прекршаје	6	28	41	-
Првостепени судови за прекршаје	116	278	763	-
Укупно у БиХ	122	306	804	-

Сљедећа табела даје укупне бројке у односу на судске и тужилачке службе у Босни и Херцеговини, укључујући ту и судове за прекршаје и судије и помоћно особље судова за прекршаје:

	Судови и тужилаштва	Судије и тужиоци	Стално запослено административно-техничко особље	Привремено запослено административно-техничко особље
Укупно	208	1.281	3.251	217

Детаљне компаративне анализе и критерији за упоређивање босанскохерцеговачког правосуђа у односу на европске стандарде у смислу броја судова, тужилаштва, судија, тужилаца и помоћног особља према броју становника могу се наћи у Функционалној анализи сектора правосуђа у БиХ, стр. 76, 77. и 83.

7.12 Изазови у наредном периоду

ВСТС има задатак да у области реформе правосуђа омогући испуњавање услова који су неопходни за приступање Европској унији. У циљу бољег удољвавања тим условима, требамо тежити успостављању централизованог система финансирања. У свјетлу овога, те препорука Европске комисије изнесених у Функционалној анализи сектора правосуђа у БиХ, главни стратешки циљ ВСТС-а у наредном периоду је израда имплементационог плана за пребацивање финансирања цијелог правосуђа на ниво БиХ. Предности пребацивања финансирања на нивоу БиХ дате су детаљније у Поглављу 1 овог извјештаја.

Сљедећа питања, која се односе на даљу стабилизацију финансијског положаја судова и тужилаштва, такође ће представљати приоритетне области за ВСТС у току 2006. године:

- праћење извршења буџета за 2005. годину;
- идентификација потреба за едукацијом у области стратешког дугорочног планирања буџета у правосуђу и, по могућности, едукација одговарајућег особља у судовима/тужилаштвима у вези са планирањем и извршењем, односно управљањем буџетом;
- укључивање предсједника судова и главних тужилаца у припрему смјерница за буџет за 2007. годину, и
- израда смјерница за припрему буџета за 2007. годину, које би одразиле повећане потребе за оперативним трошковима и капиталним улагањима, који су неопходни за несметано функционисање правосуђа.

У вези са буџетским смјерницама за 2007. годину, од највеће је важности да се поправе негативни трендови (о којима се детаљније говори у одјелку 7.9) усвојених буџета. Такође је важно да се уведе одговарајућа дисциплина код извршења буџета. Судови и тужилаштва би требало да буду адекватно финансирани и ВСТС треба поставити адекватно финансирање као питање ургентног приоритета. Као што је раније наведено, смањења буџета ће озбиљно угрозити способност правосуђа да обавља своје задатке и пружа квалитетне услуге грађанству.

ПОГЛАВЉЕ 8 СТАТИСТИКА

8.1 Увод

У складу са чланом 20. став 3. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, ВСТС је дужан да сваке године, између осталог, опише стање у судству и тужилаштву. Поред тога, чланом 19. Закона о ВСТС-у утврђена је дужност судова, тужилаштва и других државних органа, да поступе у складу са захтјевима ВСТС-а у погледу давања информација, докумената и другог материјала како би ВСТС могао обављати своје дужности у складу са законом.

Циљ је правично и објективно праћење рада судова и тужилаштва. Међутим, успостава система праћења у оквиру ВСТС-а за извршење те активности сама по себи представља проблем, зато што различите процедуре и праксе које се примјењују у судовима и тужилаштвима, као што су уписници, унутрашње процедуре, систематизација радних мјеста итд., још увијек нису стандардизовани. То ствара потешкоће приликом покушаја да се анализира стање у правосуђу и добије глобална слика стања.

Код доношења одлуке о финансирању (а посебно имајући у виду програмско буџетирање на који ће сви буџетски корисници прећи у скорој будућности, а који претпоставља додјелљивање средстава на основу остварених резултата рада), органи власти задужени за финансирање ће се у великој мјери ослањати на податке о укупном броју предмета (и квалитет рада) које ВСТС-у достављају судови и тужилаштва.

8.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

ВСТС је, уз помоћ Одјела за буџет и статистику Секретаријата ВСТС-а, прикупио податке о активностима свих судова и тужилаштва у цијелој Босни и Херцеговини и ти резултати су приказани у **Прилогу 1** овог извјештаја. Препоруке за унапређење су саставни дио Извјештаја.

ВСТС је 2004. године приступио процесу свеобухватне анализе стања у правосуђу када су први пут прикупљени подаци о ефикасности и квалитету рада судова и тужилаштва. У току 2005. године овај је процес значајно унапријеђен увођењем стандардизованих упитника и успостављањем базе података ради прикупљања и похрањивања. То је у великој мјери побољшало квалитет података и омогућило свеобухватну статистичку анализу за 2005. годину и поређење са претходном, 2004.

Подаци о раду Суда Босне и Херцеговине, Тужилаштва Босне и Херцеговине као и судова и тужилаштва Брчко Дистрикта БиХ су посебно анализирани због разлика у стварној и мјесној надлежности. Резултати рада ентитетских врховних судова и тужилаштва су приказани одвојено на нивоу ентитета с обзиром на њихову стварну надлежност.

Анализа прикупљених података је значајно унаприједила базу података која се односи на стање у сваком суду и тужилаштву појединачно. Поред тога, детаљном анализом се може прецизно утврдити способност и начин на који се поједини судови носе са приливом предмета, њиховом унутрашњом динамиком и временом потребним за рјешавање предмета. Слична анализа је могућа и када су у питању тужилаштва.

Кључну ставку у анализи рада судова и тужилаштва представља прилив предмета. Искрпни подаци о приливу предмета по институцијама и врсти предмета представљени су у Прилогу 1 Извјештаја и пружају јасну слику о стању у судству и тужилаштву, те чине одличну аналитичку основу за оне који доносе одлуке. Ово је најобухватнија и најкомплетнија анализа правосудног система која до сада урађена.

Такође треба споменути да ВСТС води кадровску базу података за административно-техничко особље у свим судовима и тужилаштвима. Ова база података садржи кључне информације о особљу и укључује податке о образовању, радним мјестима, платама и накнадама које омогућавају квантитативну и квалитативну анализу овог сегмента правосудне управе. База података се искључиво користи у сврху припреме буџета.

8.2.1 Главни показатељи резултата рада у правосудним институцијама у току 2005. године

Са 1.01.2005. године у свим судовима у Босни и Херцеговини било је 1,16 милиона неријешених предмета (један милион и сто шездесет хиљада предмета). Највећи дио тих предмета (отприлике 95%) односио се на првостепене судове, односно, општинске у Федерацији Босне и Херцеговине и основне судове у Републици Српској. Преосталих 5% (59,292 предмета) регистровано је у судовима Брчко Дистрикта БиХ, Суду Босне и Херцеговине, врховним судовима као и у кантоналним и окружним судовима.

Укупно, у току 2005. године за примљено је 918.064 предмета. С обзиром на то да је ријешено 752.188 предмета, укупан број неријешених предмета се повећао у току 2005. године за 14%. Поново је највећи дио пристиглих предмета, те пораст броја неријешених предмета евидентиран на општинским и основним судовима. Важно је напоменути да је повећање броја ове категорије предмета највећим дијелом узрокован порастом у Кантону Сарајево, који износи 32%. Ако би се изузео Кантон Сарајево, укупни број неријешених предмета био би смањен за 4%.

Поред Кантона Сарајево, значајан пораст у броју неријешених предмета је забиљежен у Кантону 10 (Ливно), Унско-санском кантону у Федерацији БиХ, те у Требињу и Бијељини у Републици Српској. Најзначајније побољшање је забиљежено у Окружном суду у Бањој Луци и Окружном суду у Добоју који су успјели умањити број неријешених предмета за 36%, односно 26%.

Идентична анализа је извршена за Суд Босне и Херцеговине, Тужилаштво Босне и Херцеговине, ентитетске врховне судове, тужилаштва, те судове и тужилаштво у Брчко Дистрикту БиХ. Оба врховна суда су успјела да смање број неријешених предмета, док је у Суду БиХ и судовима Брчко Дистрикта БиХ евидентиран пораст броја неријешених предмета.

Анализа неријешених предмета по структури указује на тенденције раста одређене врсте предмета. Тако се добија детаљнији увид у стварно стање као и основа за израду стратегије којом се рјешава проблем неријешених предмета. Са 31.12.2005. године, од укупног броја неријешених предмета на општинским и основним судовима, 66% чине извршни предмети, док 16% чине парнични предмети.

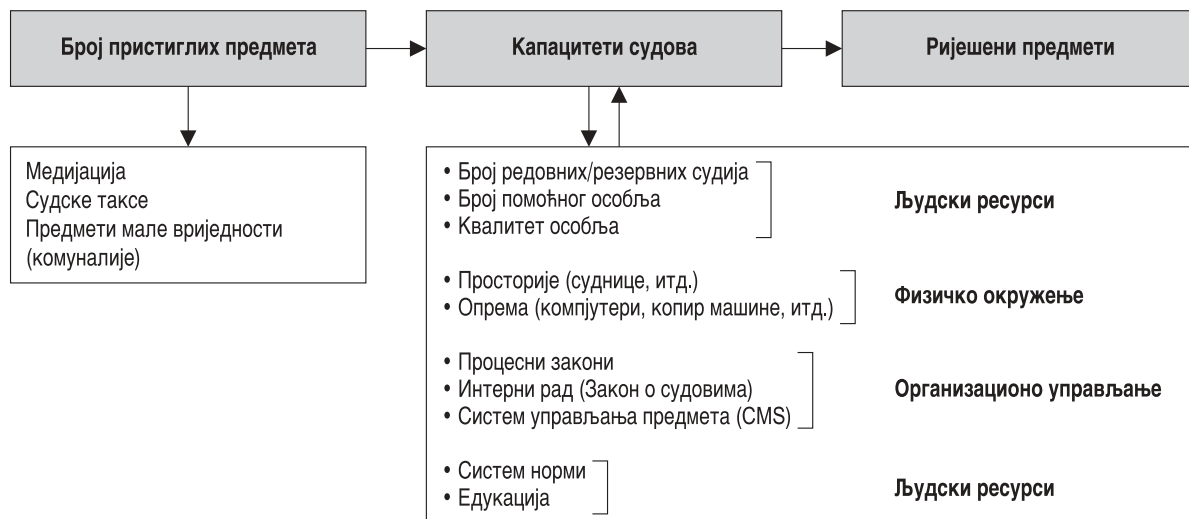
До горе наведеног значајног пораста неријешених предмета у Кантону Сарајево дошло је првенствено ради неријешених извршних предмета (посебно предмета који се односе на наплату потраживања за комуналне услуге). Разлози овог стања су детаљно објашњени у прилогу овог извјештаја у одјељку под насловом „Извјештај о резултатима рада судова у Босни и Херцеговини за период 1.1.2005-31.12.2005. године“. У овом моменту довољно је навести да би проналажење ефикаснијег начина наплате дугова за пружене комуналне услуге значајно побољшало резултате рада Општинског суда у Сарајеву.

У кантоналним и окружним судовима, највећи дио неријешених предмета са 31.12.2005. године налазио се у грађанским одјељењима (66%). На управне предмете отпада 24% од укупног броја неријешених предмета, а на кривичне предмете преосталих 10%.

Анализа јасно указује на сљедеће:

- потребно је смањити број предмета који завршавају на судовима,
- већи број судова треба бити ефикаснији у процесуирању предмета.

Наведени изазови се могу ублажити тако што би се: (1) смањило прилив предмета на суд и (2) предмети процесуирали на ефикаснији начин. Елементи процеса су приказани на сљедећем дијаграму:

Фактори који утичу односно могу довести до смањења прилива предмета у правосудни систем су интензивније кориштење медијације, адекватан и избалансиран ниво судских такси, те процесуирање спорова мале вриједности (комуналије, струја...) на ефикаснији начин.

На другој страни, фактори који повећавају капацитете и продуктивност правосудног система представљају унапређење управљања људским ресурсима, квалитете радног окружења (у контексту увјета рада) као и ефикасна организација. Капацитети судова се додатно могу унаприједити кроз боље управљање, ефикаснија процесна рјешења, као и виши степен компјутеризације судова.

Тужилаштва имају сличне проблеме (повећан прилив предмета, неадекватни услови за рад, ефикасност у раду зависи од рада других органа, итд.).

8.3. Будући изазови

Основни изазов представља дефинисање вриједности које ће конзистентно и темељито пратити рад правосудних институција, односно судија и тужилаца. Као примјери наведених вриједности могу послужити: просјечан обим послова, просјечно вријеме које је потребно да се процесуира предмет, оптимално утврђено финансирање предмета, оптималан број судија итд. ВСТС је у најбољем положају да тачно утврди ове вриједности кроз анализу и надгледање рада судова и тужилаштва.

Нови систем нормирања рада би се требао успоставити у 2006. години (описано у Поглављу 5 овог извјештаја). Овим системом ће се дефинисати стандарди који се односе на вријеме које је потребно за извршење одређених радњи судије. Важно је успоставити систем вођења статистичких показатеља у циљу праћења испуњења наведених норматива.

Тешкоће код постојеће статистичке анализе представља квалитет података. Систем судова и тужилаштва је распарчан. За боље статистичко кориштење података морају се стандардизовати процедуре у судовима и тужилаштвима. Први корак је већ предузет провођењем новог система нумерисања предмета којим се стандардизује регистрација већине предмета. Будуће активности обухватиће, између осталог, стандардизацију унутрашњег пословања судова и тужилаштва. Посебна пажња ће бити посвећена дефинисању стандардизације садржаја уписника.

На крају, главни изазов је аутоматизација прикупљања података. Тренутно судови и тужилаштва примају упитнике који се попуњавају мануелно, а потом обрађују у ВСТС-у. То је спор и неефикасан поступак којим је могуће прикупљати и обрађивати податке само на годишњем нивоу. Поред тога, мануелним прикупљањем и обрадом података, смањује се њихов квалитет.

Краткорочно, аутоматизација прикупљања података се може вршити путем интернета. У таквом поступку судови и тужилаштва попуњавају и шаљу обрасце електронски, а подаци остају аутоматски у електронској бази података. Тиме би се поступак значајно побољшао, а подаци би се могли прикупљати и објављивати за свако тромјесечје.

Дугорочно, систем управљања предметима би у потпуности аутоматизовао прикупљање статистичких података. Умјесто припреме извјештаја и њиховог упућивања у ВСТС, систем управљања предметима омогућио би аутоматско похрањивање података, који би се потом електронски обједињавали. На овај начин би се омогућило свакодневно мјерење и праћење рада.

ПОГЛАВЉЕ 9 ЕДУКАЦИЈА СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА

9.1 Увод

Члан 17. тачке 7. до 10. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ одређују надлежности ВСТС-а у области едукације судија и тужилаца.

Стратешки план ВСТС-а наводи сљедеће приоритете у области едукације:

- обезбјеђење одговарајуће едукације судија и тужилаца у области релевантних материјалних и процесних закона за будуће и постојеће судије и тужиоце;
- организовање обуке из области руковођења за судије и тужиоце;
- успоставу јединственог центра за едукацију који ће дјеловати под надлежности ВСТС-а као и у оквиру буџета ВСТС-а;
- израду стратешког плана о почетној обуци и стручном усавршавању за судије и тужиоце.

ВСТС је формирао сталну комисију која рјешава и разматра питања која произлазе из ове области. Препоруке сталне комисије достављају се ВСТС-у по потреби.

9.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

9.2.1 Израда модула за едукацију

Европска Комисија обезбиједила је средства у оквиру пројекта CARDS 2004 за развој модула за едукацију који третирају питања кључних закона, као и средства за провођење обуке. Пројекат за израду модула отпочео је с радом у априлу 2005. године. Међународни експерт који је ангажован да надгледа израду модула осмислио је стандардизовану методологију за њихову припрему и одржао неколико састанака са домаћим стручњацима који су ангажовани на њиховој изради.

Домаћи стручњаци су успјешно окончали овај задатак у децембру. Прије финализације коначног текста модула за едукацију, домаћи стручњаци су прикупили и коментаре професионалне заједнице и укључили их као саставни дио модула.

Управни одбори и директори центара за едукацију одабрали су теме у консултацији са Сталном комисијом ВСТС-а.

Ти модули, са називом аутора појединог модула, наведени су у сљедећем табеларном прегледу:

Модули	Аутор
Грађанска област	
Испитивање тужбе и припремно рочиште	Г-ђа Славица Ђурић, судија, Врховни суд ФБиХ
Главна расправа и судске одлуке	Г-дин Младен Срдић, судија, кантонални суд Сарајево
Жалбени поступак и расправа пред другостепеним судом	Г-ђа Јадранка Станишић, судија, Окружни суд Бања Лука
Ванредни правни лијекови	Г-дин Ениса Билајац, судија, Врховни суд ФБиХ
Судске мјере обезбјеђења	Г-ђа Алма Салихбеговић, судија, Основни суд Бијељина
Уговори	Др. Абедин Бикић, професор, Правни факултет, Сарајево
Накнада штете	Г-ђа Роса Обрадовић, судија, Окружни суд Бања Лука

Модули	Аутор
Кривична област	
Истражни поступак	Г-дин Милан Тегелтија, тужилац, Окружно тужилаштво Бања Лука
Поступак оптужења и главна расправа	Г-ђа Љиљана Филиповић, судија, Врховни суд ФБиХ
Редовни и ванредни правни лијекови	Г-ђа Весна Софтић, судија, Врховни суд ФБиХ
Скраћени кривични поступак	Г-дин Миодраг Бајић, тужилац, Окружно тужилаштво Бања Лука
Посебни кривични поступци	Г-дин Марин Задрић, судија, Општински суд Љубушки

Почетком 2006. године претходно ће се графички приредити и одштампати материјали, како би исти имали јединствен и препознатљив изглед. Биће одштампано око 500 примјерака сваког модула и исти ће се доставити центрима за едукацију. Сваки од горе наведених аутора се налази на списку сталних едукатора центара за едукацију и они ће одржавати предавања о својим модулима у току 2006. године, а и касније.

9.2.2 Успостављање јединственог центра за едукацију

У августу 2005. године, Секретаријат ВСТС-а је израдио нацрт законских рјешења која би требала да омогуће спајање ентитетских центара за едукацију. Поред овог нацрта припремљен је и документ у којем су изложене све предности и недостаци спајања, а који је требао да послужи као основа за дискусију. Крајем августа ова два документа су достављена управним одборима ентитетских центара за едукацију ради разматрања.

Управни одбори су у септембру разматрали предложене документе. Договорено је да се поново преиспита могућност и начин спајања чим се окончају активности на изради стратешког плана за едукацију (деталније обрађен у дијелу 9.2.3 овог Извјештаја).

9.2.3 Стратешки план за едукацију будућих и постојећих судија и тужилаца

Међународни експерт је припремио нацрт стратешког плана за едукацију судија и тужилаца, а концепт форме документа је презентирао у новембру. Управни одбори ентитетских центара за едукацију су потом доставили своје коментаре на концепт. Очекује се да ће стратешки план бити презентирао ВСТС-у и ентитетским министарствима правде на одобрење почетком 2006. године. За имплементацију ће бити задужени центри за едукацију.

9.3 Изазови у наредном периоду

Путем програма CARDS-а 2005 обезбијеђена су средства за сљедеће иницијативе, које треба искористити у току 2006/2007. године:

9.3.1 Израда десет додатних комплекта материјала за едукацију за одређени број тема

Теме за десет додатних модула едукације ће бити одабране у марту 2006. године. Материјали ће бити стандардизовани и базирати ће се на модулима израђеним у току 2005. године, а међународни стручњак ће вршити контролу припреме материјала како би се осигурао договорени формат

9.3.2 Израда судске базе података

Софтвер базе података за законе је већ израђен кроз Развојни програм Уједињених народа (UNDP). Тај софтвер ће бити стављен на располагање службеним гласилима како би се могла успоставити електронска база података.

Ипак, неопходна је и база података за судске одлуке. Европска Комисија је осигурала средства за развој такве базе података кроз програм CARDS 2005. Пројекат ће водити ВСТС у сарадњи са ентитетским центрима за едукацију, а њим ће се обезбиједити развој софтвера за базу података и финансирање људских ресурса потребних за првих шеснаест мјесеци рада и одржавања базе података.

Шпанска влада ће такође обезбиједити средства за документациони центар у којем ће се водити и одржавати горе наведена база података. Шпанска влада ће посебно обезбиједити средства за опрему потребну документационом центру, те ће пружити и техничку помоћ и средства за обуку на одржавању базе података. Предвиђа се да ће овај документациони центар дјеловати као дио Секретаријата ВСТС-а.

База података за судске одлуке ће бити од велике помоћи свим судијама и тужиоцима, као и адвокатима и осталим правницима;

9.3.3 Провођење стратешког плана ВСТС-а

Питање спајања центара за едукацију треба поново размотрити у току 2006. године, чим садржај стратешког плана за едукацију буде усвојен;

9.3.4 Провођење „Унапређења способности руковођења”

Холандска влада обезбиједила је средства за пројекат под називом „Унапређење способности руковођења”. То је пројекат кадровског јачања у трајању од девет мјесеци, а обухвата обуку о руковођењу за предсједнике и секретаре судова на првостепеним и другостепеним судовима у Босни и Херцеговини кроз развој намјенског програма едукације. Овај пројекат је започет у децембру 2005. и биће имплементиран у току 2006. године. Након обуке руководиоци у судовима који ће стећи нова знања и вјештине моћи ће да пруже бољу подршку реформи правосуђа. Упоредо са унапређењем руководних способности учесника, пројекат ће пружити подршку недавним иницијативама кроз развој заједничког приступа менаџменту и концептуалног оквира у свим судовима Босне и Херцеговине.

ПОГЛАВЉЕ 10 ИНФОРМАЦИОНА И КОМУНИКАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА

10.1 Увод

Члан 17. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ наводи надлежности ВСТС-а када је ријеч о информационо-комуникационој технологији (ИКТ), и гласи:

„Води, координира и надгледа кориштење информационе технологије у судовима и тужилаштвима да би се у том погледу постигло и одржала униформност у судовима и тужилаштвима у цијелој земљи. Судови и тужилаштва могу увести аутоматизоване системе праћења и регистрације предмета или сличне системе, укључујући системе подршке и похрањивања података, само уз прелиходно одобрење Савјета.“

Даље, Закон о судовима Републике Српске наводи сљедеће:

„Високи судски и тужилачки савјет координира употребу информационих технологија у судовима, ради остваривања једнообразности. Суд може увести аутоматизовани систем праћења или регистрације предмета, или други систем управљања предметима, укључујући системе сигурносне похране и чувања података, само уз прелиходно одобрење Високог судског и тужилачког савјета.“

И у Закону о судовима Федерације Босне и Херцеговине постоје сличне одредбе.

Данас је немогуће успоставити ефикасан и учинковит судски или тужилачки систем без значајнијег улагања у информациону технологију. Такође је веома битно да то улагање буде координирано како би се избјегли дупли напори и како би се максимално искористила инвестиција. Овај задатак припада ИКТ Одјељењу ВСТС-а.

ИКТ Одјељење тренутно упошљава дванаест специјализованих стручњака, од којих су четири са сједиштем у Општинском суду Сарајево, Општинском суду Мостар, Основном суду Бања Лука и Кантоналном суду Тузла. Стручњаци ИКТ Одјељења, смјештени у просторијама ВСТС-а, распоређени су у два тима:

- Тим за администрацију мреже /Help Desk/ подршку; и
- Тим за базе података.

Тим за администрацију мреже /Help Desk/ подршку је задужен за мреже и потребе корисника система на свим нивоима. Његове активности укључују израду и provedбу свих потребних оперативних поступака и ИКТ стандарда за све кориснике у судовима и тужилаштвима.

Тим за базе података задужен је за активности везане за кориштење свих софтвер апликација (које укључују базе података попут система за управљање предметима) које ће се користити у судовима и тужилаштвима и у ВСТС-у. Тим је такође задужен и за одржавање базе података.

Ова два тима су успостављена у 2005. години, како би се усмјерило кориштење ресурса, те осигурало њихово специјализованије кориштење, па тако и квалитетнији рад ИКТ Одјељења које на терену мора да ријеша велики број проблема.

10.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

10.2.1 Испорука хардвера

У току 2004. године, ИКТ Одјељење је утврдило слиједеће потребе када се ради о компјутерској опреми за судове и тужилаштва:

Категорија	Број	% који захтијева радне станице	Број потребних радних станица
Судије	718	100%	718
Додатне судије	74	100%	74
Судије за прекршаје	170	100%	170
Административно-техничко особље суда за прекршаје	246	80%	197
Стручни сарадници	88	100%	88
Помоћно судско особље	2516	80%	2013
Судски приправници, волонтери, итд.*	250	80%	200
Укупно судови:	4062	85%	3460
Тужиоци	283	100%	283
Административно-техничко особље тужилаштва	432	80%	346
Укупно тужилаштва:	715	88%	629
Свеукупно:	4777	86%	4089
Особље -земљишнокњижног уреда**	236	80%	183

* (нису урачунати у однос судског особља)

** (одвојено финансирано кроз пројекат ГТЗ)

У току 2005. године, слједећа ИКТ опрема је финансирана од стране главних међународних донатора, испоручена од стране локалних испоручилаца опреме, а координација и коначна инсталација је урађена од стране ИКТ Одјељења:

Донатор	Број радних станица	Број сервера	Број мрежних принтера	Број личних принтера
ЕС (Европска комисија)	1,535	66	70	616
ICITAP (Међународни програм обуке и помоћи у кривичним истрагама)	203	15	10	30
GTZ (Њемачко друштво за техничку сарадњу)	270	50	0	50
Укупно нових у 2005. године	2008	131	80	696
Укупно старих	566*	10	непознато	непознато
Укупно до краја 2005. године	2574	141	80	696

* Утврђено је да је било 566 раније кориштених компјутера у судовима и тужилаштвима који би се могли користити и у оквиру нових локалних мрежа.

Ове бројке показују да постоји несклад између потребног броја радних станица и оних које су дониране и испоручене - тај мањак износи 1.515 радних станица (број потребних радних станица минус укупан број радних станица на крају 2005. године, односно 4.089 минус 2.574). Тренутно донаторска средства омогућавају испоруку 200 радних станица за судове за прекршаје у току 2006. године под пројектом CARDS 2005. Претпоставља се да ће 630 радних станица бити испоручено у оквиру пројекта CARDS 2006 (одлука ће бити донесена почетком 2006. године). Такође, Међународни програм обуке и помоћи у кривичним истрагама (ICITAP) планира испоруку додатних радних станица и остале ИКТ опреме у 2006. години.

ИКТ Одјељење ће морати да лобира за додатна средства у току 2006.године како би се елиминисала та разлика.

10.2.2 Припрема судова за успостављање мреже локалног подручја (LAN)

Мрежа локалног подручја (LAN) је мрежа за комуникацију података која је географски ограничена (углавном на једну зграду) и која омогућује лаку међусобну повезаност терминала, микропроцесора и компјутера у оквиру те зграде.

У току 2005. године, ИКТ Одјељење је прикупило и анализирано тлоцрте свих судова и тужилаштава, те идентификовало прикључна мјеста за компјутерску опрему и пронашло одговарајуће просторије за смјештај сервера. Поред тога, ИКТ Одјељење је завршио планове за инсталирање мреже. Најзад, инсталиране су и мреже локалног подручја. Мреже локалног подручја ће бити функционалне почетком 2006. године када ће их ИКТ Одјељење оспособити за пуну функционалност према корисницима, уз комплетирање инсталације сервера и мрежне инсталације на свим локацијама.

10.2.3 Програм управљања предметима (Case Management System - CMS)

Пројекат за подстицање улагања и стварање повољне климе за кредитирање (USAID FILE) у јесен 2004. године је изразио интерес за развој интегрисаног система за управљање предметима за судове у БиХ и договорено је да ће такав систем заједно развијати USAID FILE и ИКТ Одјељење ВСТС-а. Овај систем ће бити од изузетне важности за повећање продуктивности и осигурање боље транспарентности.

У коначној верзији, програм за управљање предметима ће се састојати од 13 модула и развијаће се у неколико фаза. Програм треба да представља опсежан систем за управљање свим врстама предмета у судовима, којем је једна од функција додјељивање предмета и улога различитих чланова особља у судовима, док је одређени предмет у раду. Програм ће такође пратити вријеме које судије и особље судске управе проведу на различитим задацима.

До краја 2005. године, развијена су три најважнија и најкориснија модула, од постојећих тринаест. Ти модули су:

- Функција формирања предмета и евидентирања учесника у поступку;
- Функција евидентирања фаза поступка;
- Функција закључивања предмета.

Функција формирања предмета и евидентирања учесника у поступку омогућиће суду да добије све релевантне информације у вези сваког појединачног предмета који је том суду достављен. Функција евидентирања фаза поступка управља протоком предмета и обиљежава задатке од посебног значаја. Када се задатак заврши, особа задужена да обави тај задатак ће то регистровати у систему, што ће омогућити особи која треба да обави сљедећи задатак у ланцу да о томе буде обавијештена. То ће умногоме помоћи у управљању предметима у судовима.

Овај програм је започео са пилот тестирањем од стране Пројекта за подстицање улагања и стварање повољне климе за кредитирање (USAID FILE) у сарадњи са пројектом ИКТ у посљедња два мјесеца 2005. године у два пилот суда (Општински суд у Мостару и Општински суд у Коњицу). Резултати пилот тестирања крајем 2005. године били су охрабрујући, и ово тестирање ће се завршити до марта 2006, послје чега ће побољшана верзија бити спремна за даљу имплементацију у босанскохерцеговачким судовима.

10.2.4 База података за именовања и дисциплинске поступке

ИКТ Одјељење је развило базу података која прати именовања судија и тужилаца, а та база података је доступна овлаштеном особљу ВСТС-а. Ова база података региструје све конкурсе за упражњена радна мјеста, кандидате који су се пријавили и оне који су накнадно именовани. Ова база података замјењује ону која је кориштена у току процеса реименовања (2002-2004) и за коју се сматрало да је имала неке пропусте који су у новој бази података исправљени.

Уред дисциплинског тужиоца је такође почео са уношењем података у нову базу података о тужбама против судија и тужилаца. Ускоро ће почети уношење података о дисциплинским поступцима.

10.2.5 Организација ИКТ подршке у судовима и тужилаштвима

Компјутеризација судова/тужилаштава је нешто што се не може реализовати без особља које поседује знање из области информационе технологије, а то би особље радило на провођењу реформе и управљању системом.

У току 2004. године било је само седам упосленика који су посебно ангажовани да помогну у процесу компјутеризације у судовима. У оваквим околностима, одлучено је да се у самим судовима и тужилаштвима запосли више стручног особља у овој области, које би пружило директну помоћ корисницима компјутерског система, а што би омогућило да се процес компјутеризације настави са што је могуће мање проблема.

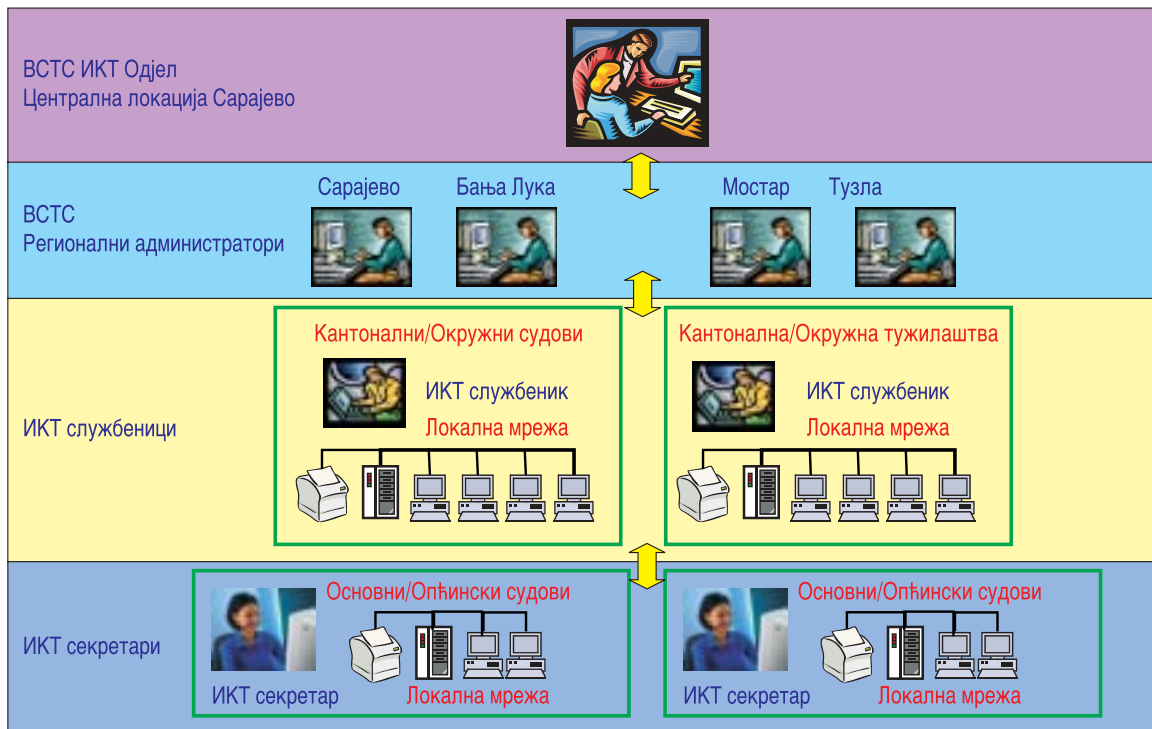
Ова иницијатива се показала успјешном, и до децембра 2005. године запослено је укупно 36 оваквих службеника информационе технологије (ентитетски врховни судови, другостепени судови и већи првостепени судови). Сваки овакав ИКТ службеник на нижем нивоу може контактирати ИКТ службеника на суду више инстанце и упутити му питања у случају да нејасноће не могу бити ријешене на нижем нивоу. ИКТ Одјељење ради на издавању прве верзије корисничких процедура за приступ служби Хелп Деск/подршке, које ће дефинисати начине ескалације ИКТ проблема.

Поред тога, у многим првостепеним судовима у цијелој земљи у току 2005. године идентификовано је око 65 особа са натпросјечним ИКТ знањем као ИКТ секретара са задатком рјешавања мањих нејасноћа и лакших проблема везаних за иформациону технологију, а која су се појављивала у њиховим судовима. ИКТ секретари су особе које ове дужности обављају као додатак својим редовним дужностима. Претпоставља се да ће временом број ИКТ секретара бити смањен чим виши нивои подршке ојачају. Тренутно, ако ИКТ секретари имају потешкоћа, они их рјешавају са ИКТ службеницима наведеним у претходном ставу.

ИКТ особље у свим судовима има потпуну подршку централног тима за Хелп Деск/подршку која је смјештена у просторијама Секретаријата ВСТС-а, као и подршку четири упосленика ИКТ Одјељења, о којима је било раније ријечи, а који су смјештени у Општинском суду Сарајево, Општинском суду Мостар, Основном суду Бања Лука и Кантоналном суду Тузла.

На приказаној шеми, графички смо представили нивое помоћи која се пружа корисницима у цијелом систему.

Подршка ИКТ систему судства и тужилаштва БиХ - 2005

10.2.6 Обука корисника

У априлу 2005. године, специјални додатни програм обуке на системима за аудио записе који су испоручени судовима у току 2004. године, организован је за око 200 судских упосленика који су директно укључени у рад са аудио опремом у суду. Циљ је био обучити их како би самостално користили аудио системе у судовима.

Поред тога, у другом дијелу 2005. године око 2.000 корисника у судовима и тужилаштвима прошло је програм основне ИКТ обуке за кориштење компјутера (42 сата). Обука је осмишљена тако да обезбиједи судском особљу, укључујући судије и тужиоце, исто, стандардно и основно знање принципа и практичне употребе компјутерске опреме која је испоручена судовима и тужилаштвима. Обука је заснована на скраћеној верзији наставног програма европске компјутерске возачке дозволе (ECDL). Тај програм је добио акредитацију Европске уније и користи се за особе које се професионално не баве информационо-комуникацијском технологијом (ИКТ). Обука је одржана на 47 различитих локација у земљи.

ИКТ обука са специјализованим програмом одржана је за ИКТ секретаре и ИКТ службенике. Ова обука обухвата МС Њиндоњс Сервер 2003 и теме које се односе на подршку и администрацију ИКТ хардвера и софтвера који се користе на свим локацијама гдје постоји подршка локалног ИКТ особља (секретари и службеници информационе технологије) и у ВСТС.

10.3 Активности у наредном периоду

10.3.1 Успостављање мреже локалног подручја (LAN) и мреже широког подручја (WAN)

Како је већ наведено, мреже локалног подручја (LAN) ће бити функционалне почетком 2006. године. То ће омогућити корисницима у свим судовима да се користе свим расположивим (LAN) ресурсима, као што је заједнички простор на диску (shared file), заједнички сервиси за штампање као и размјену електронске поште унутар мреже локалног подручја. Инсталирање мрежа локалног подручја први је корак за стварање мреже широког подручја за правосуђе, тако да се могу повезати сви судови и тужилаштва у земљи.

Мрежа широког подручја (WAN) је компјутерска мрежа која покрива много шире подручје од мреже локалног подручја и обично се поставља са комуникационим линијама које покривају удаљености веће од 1 километра. Мрежа широког подручја може бити каблрана или бежична (обично радио/микроталасна веза). Мрежа широког подручја може користити постојећу јавну или комерцијалну телекомуникациону инфраструктуру како би повезала подручја која се налазе изван простора од 1 километра.

Постепена успостава мреже широког подручја за судове и тужилаштва значиће могућност једноставног међусобног повезивања, што ће омогућити лакши начин размјене различитих врста информација (електронских порука или докумената). Поред тога, то ће значити да ће ВСТС моћи управљати компонентама мреже и прикупљати различите статистичке извјештаје.

ИКТ Одјелјење тренутно разматра расположиву телекомуникацијску инфраструктуру која би му омогућила успоставу мреже широког подручја за правосуђе у БиХ. Кориштење комерцијалних преносника се сматра тренутно прескупим. Међутим, кориштење мреже за Систем заштите личних података грађана (CIPS) није лако - CIPS комуникациони линкови за пренос података имају различите примјене и не обезбјеђују везу доброг квалитета до свих мјеста гдје се налазе судови и тужилаштва.

Нову бежичну мрежу за синхронизовани пренос дигиталне хијерархије високе брзине (SDH мрежа) обезбјеђује Европска комисија, коју ће контролисати Министарство безбједности БиХ, које ће бити и власник. Та нова инфраструктура у цијелој земљи омогућиће довољан капацитет мрежи широког

подручја за БиХ правосуђе, али питања власништва, корисничке претплате и права на кориштење нису до сада финализирана. ВСТС очекује да ће моћи користити ову инфраструктуру за судове/тужилаштва, али тренутно ситуација није потпуно јасна.

10.3.2 Систем управљања предметима

Пилот тестирање прва три модула завршиће се у фебруару 2006. године.

Очекује се примјена овог система у два велика суда у току 2006. године.

Тренутно нема планова за развој додатних модула система за управљање предметима у току 2006. године.

10.3.3 Обука

У току 2006. године, планирано је неколико програма обуке:

- Обуку за систем управљања предметима (СМS) треба да финансира Пројект за подстицање улагања и стварање повољне климе за кредитирање (USAID FILE). Када тај програм буде инсталиран, упосленици ће проћи обуку како би га могли користити;
- Обука самоучењем за брзо куцање - средства су обезбијеђена за софтвер за обуку самоучењем за брзо куцање који ће бити расположив у судовима у којима се користи систем управљања предметима (СМS). Ефикасно кориштење система (СМS) захтијева да су ангажовани упосленици у стању да брзо и тачно куцају;
- Специјализована ИКТ обука особља у ИКТ Одјељењу ВСТС-а - то ће омогућити особљу да постигне брзину увођењем модерних ИТ инструмената за рад како би се пружила максимална подршка судовима и тужилаштвима.

Тренутно нема расположивих средстава да би се обучило додатно особље у судовима и тужилаштвима у области основних компјутерских (ИКТ) знања нити средстава да се обуче они који су постављени у судовима да би пружали подршку корисницима, па ће ИКТ Одјељење морати изнаћи додатна средства.

На крају, претпоставља се да ће у судовима бити ангажовани додатни ИКТ службеници, а они ће бити обучавани на исти начин као и њихове колеге у току 2006. године.

10.4 Дугорочни циљеви

Крајњи циљ ИКТ Одјељења је да у потпуности компјутеризује судове и тужилаштва како би успоставило оно што се обично назива "Е-судови," и "Е-тужилаштва,,". То не само да ће омогућити унутрашњу аутоматизацију судова и тужилаштва, већ ће омогућити свим спољним заинтересованим странама (попут адвоката) да имају директан приступ релевантним информацијама, документима и услугама које обезбјеђују судови и тужилаштва преко интернета.

Кључни изазов у 2006. години је успостава мреже широког подручја (WAN) која би обезбиједила економичну, брзу, сигурну и континуирану комуникацију између свих судова и тужилаштва. Како је наведено у одјељку 13.3.1 успјешна идентификација телекомуникационог преносника је предуслов за успостављање мреже широког подручја, а ту тренутно постоје потешкоће.

Успјешна успостава система за управљање предметима (СМS) у цијелом судском систему и успостава судског портала ће бити могући једино када буде успостављена мрежа широког подручја (WAN). Даљи развој мреже широког подручја и успостављање судског портала представљају кључне циљеве ИКТ Одјељења у будућности. То ће омогућити да јавност има приступ одређеним информацијама и базама података, односно бази података за пресуде и бази података за законе.

У току 2006. године, ИКТ Одјељење ће морати да лобира за додатна средства за компјутерску опрему за судове и тужилаштва, као и за обуку корисницима у судовима и тужилаштвима који нису имали обуку у току 2006. године.

Коначно, ИКТ Одјељење треба да почне планирати оперативни буџет за судове и тужилаштва у области ИКТ-а. Прихватљиво је да се испоруче најсавременији компјутерски системи правосуђу, али такве системе треба одржавати и унапређивати, и стога треба пронаћи начин како ће се такви системи финансирати.

ПОГЛАВЉЕ 11

РЕФОРМА СУДОВА ЗА ПРЕКРШАЈЕ

11.1 Увод

Пројекат реорганизације судова за прекршаје (у даљем тексту: Пројекат) започела је Независна правосудна комисија (IJC) 2002. године, а ВСТС га је преузео када је IJC престала са радом у јуну 2004. године. Од тада се много тога урадило, али је ипак остало још доста значајних активности које се морају окончати. Ради одгађања и неусвајања неопходних закона од стране надлежних власти, Европска Комисија, главни покретач Пројекта (заједно са талијанском владом), одлучила је да продужи Пројекат и после 31.12.2005. године на додатних осам мјесеци, до краја августа 2006. године. До тада прекршајна реформа мора бити окончана.

Свеобухватни циљ прекршајне реформе је да се формира такав прекршајни систем који ће бити у складу са захтјевима Европске конвенције о људским правима и основним слободама и који ће, кроз законодавну и структуралну реформу, омогућити рад на предметима на ефикаснији и јефтинији начин.

Пројекат се састоји од 6 основних компоненти:

1. закони
2. реорганизација
3. именовања
4. обука
5. регистар новчаних казни
6. координација

11.2 Активности и остварени резултати у току 2005. године

11.2.1 Закони

Нацрти нових ентитетских закона о прекршајима и нацрти измјена и допуна ентитетских закона о судовима и Закона о Високом судском и тужилачком савјету Бих представљају основне елементе стратегије прекршајне реформе.

Правници који раде на пројекту су, заједно са домаћом радном групом, израдили нове ентитетске законе о прекршајима који су у складу са европским стандардима. Ови нацрти процесних закона, поред осталог, предвиђају укидање „мандатних казни“, увођење „прекршајног налога“ и доношење одлука због пропуштања те нове механизме извршења утврђеног у форми Регистра новчаних казни. Нацрти нових закона не предвиђају казну затвора као једну од могућих санкција.

Измјене и допуне ентитетских закона о судовима, које ће дефинисати нову структуру прекршаја, и измјене и допуне Закона о ВСТС-у БиХ, које ће ВСТС-у дати надлежност да изврши процес именовања судија који ће одлучивати у прекршајним предметима, такође су израђене у уској сарадњи са министарствима правде на државном и ентитетском нивоу.

Током 2005. године, пројектни тим се ангажовао на опсежном лобирању на државном и ентитетском нивоу, како би се осигурало усвајање ових закона. Правници који раде на пројекту учествовали су у једанаест јавних расправа о ентитетским законима о прекршајима које су одржане у Федерацији Босне и Херцеговине и Републици Српској. Процес је био спор и тежак, али је дошло до напретка. Измјене и допуне Закона о ВСТС-у су 22.12.2005. године усвојене од стране Парламентарне

скупштине БиХ. Измјене и допуне ентитетских закона о судовима, као и ентитетски закони о прекршајима, од стране Владе Федерације БиХ поднесене су Парламенту Федерације БиХ, а од стране Владе Републике Српске поднесене су Народној скупштини Републике Српске у децембру 2005. године. Упркос настојањима ВСТС-а да ријешити различите проблеме са којим се суочавају ентитетски органи власти у вези са стратегијом реорганизације, ова два закона нису усвојена до краја 2005. године.

Правници који раде на пројекту израдили су Преднацрт закона о амнестији у области прекршаја, који је заснован на словеначком моделу, те су дали препоруке за измјене и допуне осталих закона релевантних за област прекршаја, као што су Закон о основама безбједности саобраћаја БиХ, Закон о царинским прекршајима БиХ, ентитетски закони о инспекцијама и ентитетски закони о заштити од насиља у породици.

11.2.2 Реорганизација

ВСТС је 5.04.2005. године одржао састанак са државним, ентитетским и кантоналним министрима правде да би им представио приједлог стратегије прекршајне реформе. Одређен је рок, 1.01.2006. године, до када је прекршајни систем требао да буде функционалан. Међутим, усвајање закона је било неопходан предуслов за започињање процеса, тако да је његово неусвајање одгодило потпуну имплементацију стратегије. Надаље, одређени отпори према предложеној структури реформе судова за прекршаје од стране одређених функционера и осталих који налазе интерес у задржавању неефикасног и неодрживог система створили су препреке ка његовој брзој имплементацији.

Међутим, након доста дебата и расправа испоставило се да је потребу за реформом прихватила већина заинтересованих страна, те је остало само неколико усамљених противника.

Стратегија коју је израдио ВСТС у уској сарадњи са ентитетским министарствима правде, сада предвиђа затварање свих првостепених судова за прекршаје и спајање са општинским и основним судовима који имају територијалну надлежност у општини у којој је био смјештен суд за прекршаје. Стратегија такође предвиђа укидање другостепених кантоналних судова за прекршаје, Федералног вијећа за прекршаје и разних комисија за прекршаје. Окружни судови у РС-у тренутно имају другостепену надлежност над прекршајима, а према новој стратегији реорганизације и кантонални судови Федерацији БиХ ће имати другостепену надлежност над прекршајима.

Да ли постоји довољно простора у општинским и основним судовима за додатан број судија и особља, представља једно од практичних питања које треба ријешити.

ВСТС је, средствима које је донирала америчка влада, упослио архитектонску фирму да изврши свеобухватну процјену просторија свих судова у БиХ. Ова процјена је завршена крајем 2005. године и даће пројектном тиму неопходне податке који ће омогућити доношење одлуке о расположивим просторијама у редовним судовима. Поред тога, пројектни тим је посјетио одређени број судова за прекршаје и кантоналних судова за прекршаје да би извршио процјену тих просторија, а извршит ће се посјета додатном броју судова у току 2006. године. У неким случајевима ће можда бити неопходно да се пронађу алтернативне просторије погодне за смјештај нових судија и особља који ће рјешавати прекршајне предмете. Предсједник сваког општинског и основног суда ће одлучивати да ли ће на прекршајним предметима радити судије које раде у одјељењима ван сједишта суда која су наведена у ентитетским законима о судовима.

Пројектни тим је припремио Нацрт приједлога броја судија који је потребан за сваки општински и основни суд који ће се почетком 2006. године доставити ВСТС-у на разматрање. До предложеног броја се дошло на основу просјека трогодишњег броја запримљених предмета од стране судова за прекршаје, те дијелењем тог броја са 1.600 - удвостручена тренутна норма од 800. Очекује се да ће се за 35% до 45% смањити број судија које ће након реформе радити на прекршајима. Ово смањење је оправдано, јер ће повећана ефикасност, која се очекује примјеном нових ентитетских закона о прекршајима, резултирати у смањењу броја предмета у судовима, а и планирана компјутеризација судова у 2006. години ће значајно побољшати процесуирање прекршајних предмета. Штавише, Закон о амнестији одређених категорија прекршаја, сличан оном који је недавно усвојен у Словенији, израђен је од стране пројектног тима, тако да се очекује да ће елиминисати значајан дио тренутно заосталих неријешених прекршајних предмета.

11.2.3 Именовања

Измјене и допуне Закона о ВСТС-у које је усвојила Парламентарна скупштина БиХ у децембру 2005. године прописују да ВСТС има надлежност да врши процес поновних именовања судија за прекршаје. Циљ је да се осигура објективан и ефикасан процес именовања који ће бити окончан на вријеме, како би се новоименованим независним судијама омогућило да започну рад у прекршајним одјељењима до предвиђеног рока, односно до 1.07.2006. године.

Пројектни тим је заједно са Одјељењем за именовања ВСТС-а радио на одређивању стратегије и временских рокова процеса именовања. Предпријавни материјал је прије усвајања измјена Закона о ВСТС-у и прије објављивања званичног конкурса послан свим судијама за прекршаје, судијама за прекршаје кантоналних судова за прекршаје и члановима комисија, да би се унапријед започео дуги процес верификације. Рок за подношење испуњених предпријава био је 29.04.2005. године.

ВСТС је од циљне групе запримио 336 испуњених предпријава. Од 336 запримљених предпријава, 280 је било од особа са положеним правосудним испитом, што један од предуслова за мјесто судије у општинским и основним судовима. Сав предпријавни материјал је унесен у нову базу података коју је дизајнирао ИКТ Пројект ВСТС-а. Два правника која раде на Пројекту завршили су верификацију за 12 седмица.

11.2.4 Обука

Новоименоване судије, порески и царински службеници, полиција и остала надлежна тијела морају проћи кроз детаљну обуку о примјени нових ентитетских закона о прекршајима и осталих закона везаних за прекршаје, те обуку о кориштењу Регистра новчаних казни. Обука ће се провести у сарадњи са ентитетским центрима за обуку судија и тужилаца и са Развојним програмом Уједињених народа (UNDP).

Формирана је Радна група за израду плана и програма обуке и израду материјала у писменој форми. Правници који раде на пројекту су као савјетници присуствовали састанцима радне групе које су UNDP и ентитетски центри за обуку организовали крајем 2005. године. У Радну групу су, такође, биле укључене и судије за прекршаје првостепених и другостепених судова за прекршаје, те представници комисија које тренутно раде на прекршајима.

11.2.5 Регистар новчаних казни

Централни елемент новог система извршења прекршајних санкција је успостављање Регистра новчаних казни који ће садржавати информације о свим новчаним казнама и трошковима који су изречени правоснажним прекршајним налогом или рјешењем. Ниједном физичком или правном лицу које има неплаћен дуг који је регистрован у Регистру новчаних казни се неће дозволити нпр. продужење регистрације возила, продужење важења возачке дозволе, итд. Овај систем захтијева повезивање неколико институција којима ће требати приступ информацијама о неплаћеним новчаним казнама, а које ће изрицати новчане казне (полиција, инспекције, судови), регистровати наплату и извршавати наплату. То је један примјер електронске владе (е-влада).

У септембру је један консултант, који ће се искључиво фокусирати на развој стратегије Регистра новчаних казни, примљен на четворомјесечни рад у Пројекту. Након почетних консултација са главним заинтересованим странама (укључујући директора CIPS-а, Министарство цивилних послова, министарства унутрашњих послова, пореских управа, министарстава правде и других) израђен је почетни концепт за реализацију Регистра новчаних казни. Након тога је установљена Радна група која се састала два пута у 2005. години како би припремила Нацрт меморандума о разумијевању који регулише обавезе сваког од њих у погледу успостављања, вођења и одржавања Регистра новчаних казни. У циљу даљњег олакшавања овог рада закључено је да би се Радна група требала трансформисати у Координациони одбор за Босну и Херцеговину. ВСТС и министарства правде помажу у овом процесу, а његов би завршетак требало да резултира одлуком Савјета министара БиХ о успостављању овог тијела и именовању његових чланова.

Овај координациони процес је довео до бољег разумијевања изазова у вези са извршењем прекршајних санкција и једног низа амандмана везаних за евиденцију и извршење санкција који садржани у нацртима ентитетских закона о прекршајима.

11.2.6 Координација

У 2005. години, ВСТС и Пројектни тим су имали веома добру сарадњу са министарствима правде у вези са многим аспектима развоја стратегије реорганизације прекршаја, као и у вези са потребом усвајања нових закона и измјена и допуна постојећих закона како би се започело са спровођењем ове стратегије. Редовне консултације су резултирале бројним измјенама стратегије у току процеса.

11.3 Изазови у наредном периоду

Завршетак пројекта реорганизације судова за прекршаје је помјерен за осам мјесеци, са 1. јануара на 31.08.2006. године, како би било завршено све што је неопходно за функционисање реорганизованог система прекршаја у Босни и Херцеговини.

Главни задаци у 2006. години у вези са легислативом односе се на наставак лобирања за усвајање кључних закона неопходних за имплементацију стратегије реорганизације прекршаја. Чим се усвоје ентитетски закони о прекршајима, слједећи изазов за Пројектни тим ће бити да обезбиједи њихову систематичну имплементацију у цијелој земљи, у блиској сарадњи са полицијом, службеницима који раде на пословима пореза и царина, другим овлашћеним органима и осталим бројним министарствима.

До пуне имплементације стратегије реорганизације доћи ће у 2006. години. Ово ће захтијевати висок степен сарадње са министарствима правде и судовима. Логистички план за спајање ће бити припремљен како би се осигурало његово спровођење на један систематичан и организован начин. Поред тога, у 2006. години ће бити припремљена и спроведена кампања јавног информисања како би се јавност упознала са новим системом прекршаја.

Чим се усвоје измјене и допуне Закона о судовима, моћи ће се објавити јавни конкурс за прикупљање пријава од апликаната изван судова и комисија за прекршаје за мјеста у опшинским и основним судовима. Све пријаве ће бити верификоване. ВСТС ће интервјуисати кандидате и именувати судије у одговарајуће судове.

Очекује се да ће наставни план и програм и материјали за обуку судија, полиције, службеника који раде на пословима пореза и царина и других овлашћених органа о примјени нових ентитетских закона о прекршајима, као и о кориштењу и примјени Регистра новчаних казни, бити финализовани у фебруару 2006. године. Након тога ће бити изабрани и обучени тренери, што ће омогућити почетак програма обуке у Федерацији БиХ и Републици Српској. У програму обуке ће се примјењивати различите методе учења, као што су предавања, предметне студије и симулирана суђења.

Израда концепта за Регистар новчаних казни, критичног аспекта стратегије реорганизације прекршаја, налази се у почетној фази и још је доста тога остало да се уради. Главни изазови у 2006. години биће успостављање Координационог одбора за БиХ, координација рада свих заинтересованих страна, финализација Меморандума о разумијевању, финализација стратегије за развој и имплементацију Регистра новчаних казни, отпочињање са пилот фазом базе података Регистра новчаних казни, развој централне апликације Регистра новчаних казни, обука особља о правилној употреби и кориштењу апликације Регистра новчаних казни, као и обезбјеђивање функционисања система Регистра новчаних казни до 1.07.2006. године као датума планираног за почетак примјене ентитетских закона о прекршајима.

Биће потребно да се у 2006. години појача сарадња и координација са министарствима правде на свим нивоима, као и да се та сарадња прошири укључивањем предсједника општинских и основних судова. Радна група ће се морати редовно састајати како би се осигурало ефикасно и благовремено извршење свих задатака неопходних за успјешно спајање судова за прекршаје са редовним судовима који су у надлежности министарстава правде и предсједника општинских и основних судова.

Ови задаци, који подразумијевају блиску сарадњу и координацију, између осталог ће укључивати и сљедеће: одређивање новог омјера између броја особља и судија; селекцију особља за позиције у судовима; одређивање отпремнина за судије за прекршаје које нису именоване; одређивање права особља које није поново упуслено; припрему нацрта образаца прекршајног налога и рјешења о прекршају и њихову дистрибуцију релевантним институцијама; измјену и допуну Правилника о унутрашњој организацији судова; измјену и допуну Правилника о систематизацији радних мјеста; израду и одржавање шифарника свих закона примјенивих на Регистар новчаних казни; израду и издавање саопштење за јавност о прекршајној реформи; израду и слање обавјештења судовима за прекршаје, кантоналним судовима за прекршаје и комисијама за прекршаје о њиховом предстојећем затварању; пренос предмета, намјештаја и осталих средстава из судова за прекршаје у општинске и основне судове.

ПРИЛОГ 1

ИЗВЈЕШТАЈИ О РАДУ СУДОВА И ТУЖИЛАШТАВА

УВОД

Преглед рада редовних судова и тужилаштва у Босни и Херцеговини за 2005. годину припремљен је на основу података које је Секретаријат Високог судског и тужилачког савјета (ВСТС) у складу са законским овлаштењима прикупљао у сврху израде годишњег извјештаја.

Као основа у процесу прикупљања и обраде података, дефинисани су јединствени параметри који омогућавају увид у стање целокупног правосуђа у БиХ и који се највећим дијелом односе на податке о приливу и структури предмета у судовима и тужилаштвима, као и на динамику и начине рјешавања истих. При том је посебна пажња усмјерена на:

- праћење промјене стања неријешених предмета кроз упоређивање броја неријешених предмета на почетку и на крају извјештајног периода у судовима;
- коефицијент протока који представља процентуални однос између прилива предмета у току 2005. године и броја предмета ријешених на крају 2005. године у судовима;
- однос између броја неријешених и ријешених предмета који није изражен процентуално, већ као временски период који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова, те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета;
- податке о истрагама, оптужницама те односу прилива предмета на појединим уписницима који се воде у тужилаштвима (Кт, Ктн, Кта и Ктм уписници).

На основу појединачно прикупљених и обрађених података у уводном дијелу овог прилога дат је збирни преглед протока предмета у свим судовима и тужилаштвима у цијелој Босни и Херцеговини. Ради специфичне стварне и мјесне надлежности, посебно смо издвојили рад Суда Босне и Херцеговине, Тужилаштва Босне и Херцеговине, као и судова и Тужилаштва Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, док је рад осталих судова и тужилаштва приказан одвојено на нивоу ентитета с обзиром на њихову стварну надлежност.

19 У складу са чланом 20. став 3 Закона о Високом судском и тужилачком савјету (Службени гласник Босне и Херцеговине, број: 25/04) Савјет у оквиру годишњег извјештаја наводи своје активности и описује стање у судству и тужилаштву, те даје препоруке за његово побољшање. Поред тог, чланом 19. утврђена је дужност судова, тужилаштва и других државних органа да поступе у складу са захтјевима Савјета у погледу давања информација, докумената и другог материјала у вези са вршењем надлежности Савјета.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

ВСТС је на нивоу Босне и Херцеговине извршио обраду података који се односе на проток предмета у 67 редовних судова (28 општинских, 19 основних, 10 кантоналних, 5 окружних, 2 врховна, Основни и Апелациони суд Брчко Дистрикта БиХ и Суд Босне и Херцеговине), те дао општи приказ рада свих судова.

Судови у БиХ

У току 2005. године у свим судовима у Босни и Херцеговини у раду је било укупно **2.086.380** предмета. Од тог броја из 2004. године пренесено је 1.168.316 предмета, а у 2005. години у рад су примљена 918.064 предмета. Након ријешених **752.186** предмета, у рад за 2006. годину пренесена су **1.334.194** предмета. Детаљнији приказ протока предмета у свих 67 редовних судова дат је у сљедећој табели:

Проток предмета у 67 редовних судова у Босни и Херцеговини

Ниво	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Суд БиХ	170	3.584	3.754	1.856	1.898
Врховни суд ФБиХ	12.283	3.492	15.775	7.761	8.014
Врховни суд РС	4.860	1.771	6.631	2.753	3.878
10 кантоналних судова	15.120	76.184	91.304	70.270	21.034
5 окружних судова	15.484	19.556	35.040	23.328	11.712
28 општинских судова	979.345	640.559	1.619.904	469.208	1.150.696
19 основних судова	129.678	144.275	273.953	149.791	124.162
Основни суд Дистрикта Брчко БиХ	11.272	27.483	38.755	26.205	12.550
Апелациони суд Дистрикта Брчко БиХ	104	1.160	1.264	1.014	250
Укупно	1.168.316	918.064	2.086.380	752.186	1.334.194

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Ниво	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Суд БиХ	1.016,47%	51,79%	1,0
Врховни суд ФБиХ	-34,76%	222,25%	1,0
Врховни суд РС	-20,21%	155,45%	1,4
Кантонални судови	39,11%	92,24%	0,3
Окружни судови	-24,36%	119,29%	0,5
Општински судови	17,50%	73,25%	2,5
Основни судови	-4,25%	103,82%	0,8
Основни суд Дистрикта Брчко БиХ	11,34%	95,35%	0,5
Апелациони суд Дистрикта Брчко БиХ	140,38%	87,41%	0,2
Укупно	14,20%	81,93%	1,8

Промена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“, исказано смањење броја неријешених предмета.

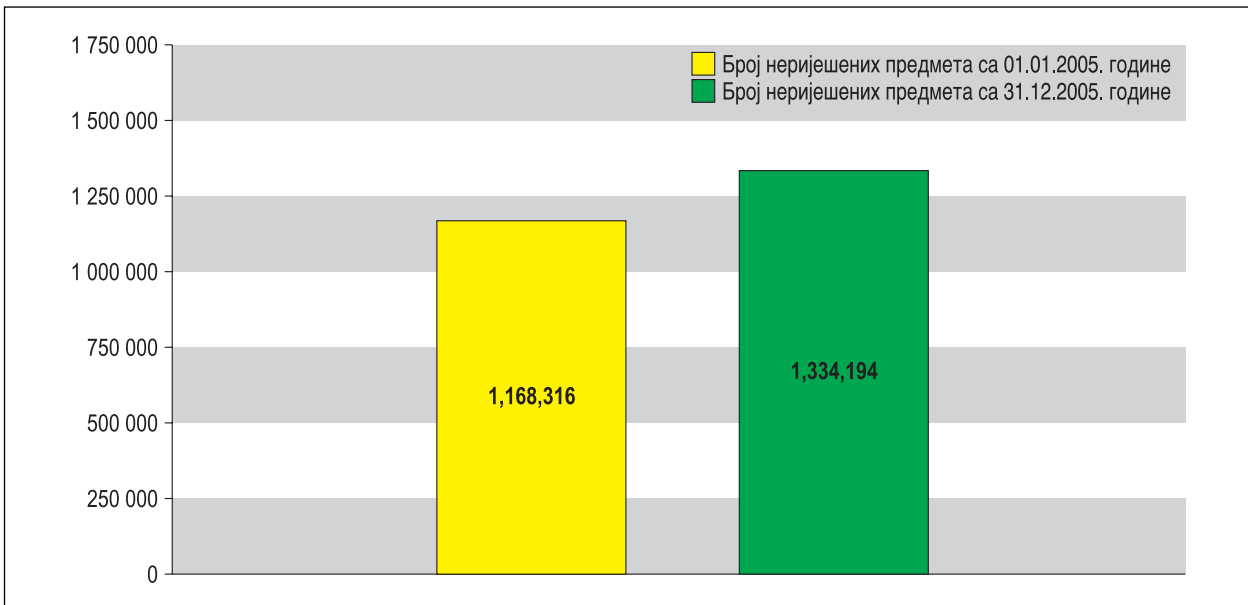
Према томе цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

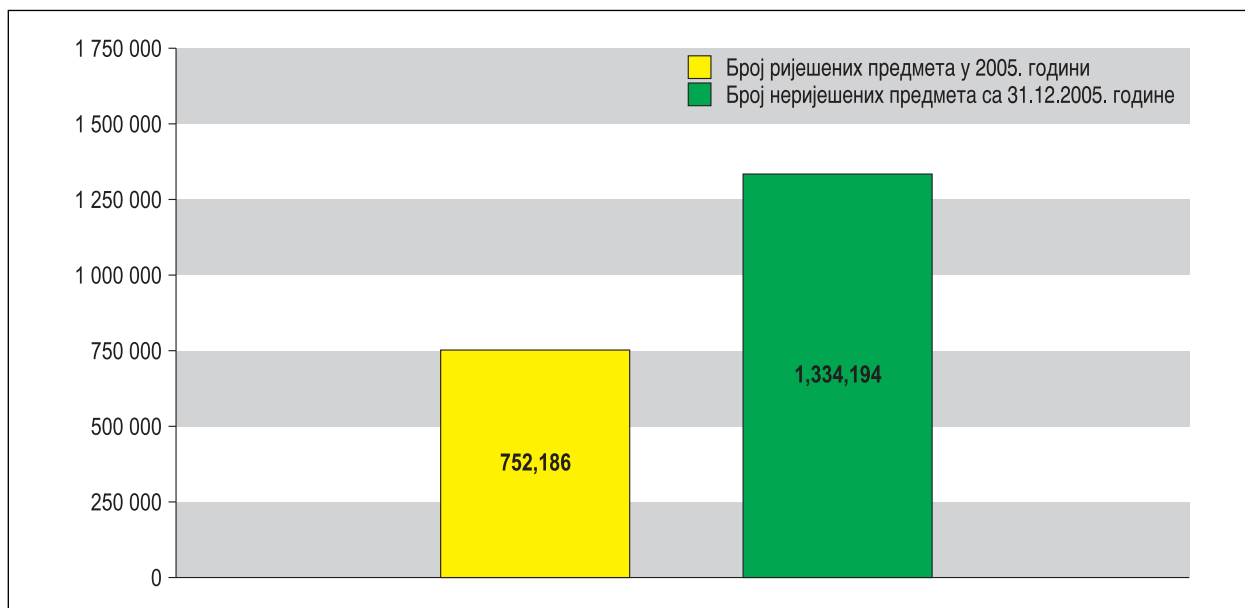
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви су утврђени дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

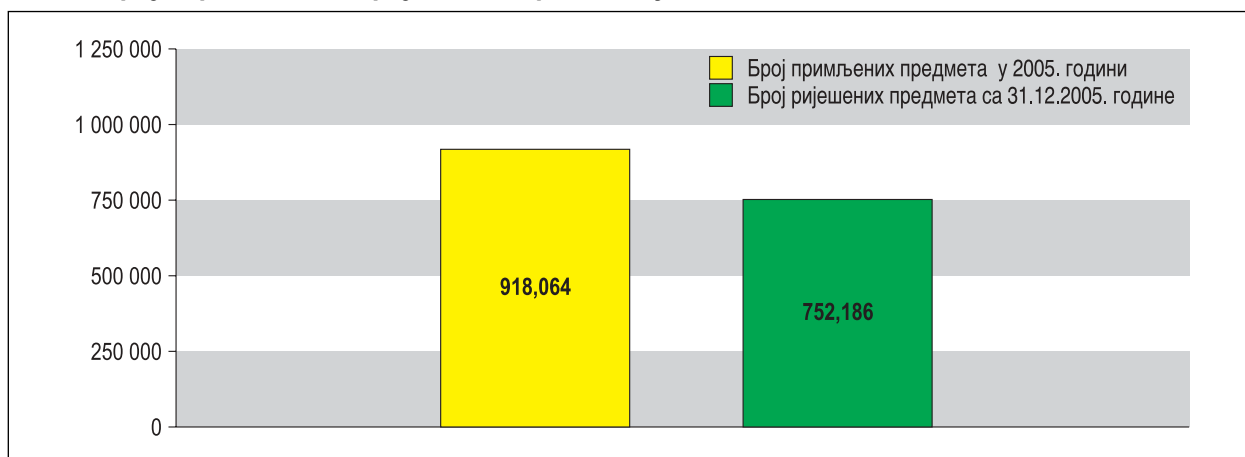
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

Из представљених података видљиво је да су судови у току 2005. године ријешили **81,93%** текућег прилива, док се број неријешених предмета повећао за **14,20%** у односу на претходну годину. Узимајући у обзир утврђени степен ажурности и постојеће капацитете, судови би све неријешене предмете могли ријешити за **1,8 година**, уколико се истовремено не би приступило рјешавању нових предмета.

Како бисмо имали потпунију слику о протоку судских предмета у БиХ, посебно су обрађени подаци према територијалним цјелинама, тј. кантонима, окрузима и Брчко Дистрикту БиХ, и то на сљедећи начин:

Збирни подаци о протоку предмета у судовима у оквиру кантона и округа, те Брчко Дистрикта БиХ

Ниво	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Унско-сански кантон 1 кантонални и 5 опћинских судова	34.675	73.956	108.631	69.511	39.120
Посавски кантон 1 кантонални и 1 опћински суд	5.656	7.250	12.906	7.924	4.982
Тузлански кантон 1 кантонални и 5 опћинских судова	108.453	64.417	172.870	71.471	101.399
Зеничко-добојски кантон 1 кантонални и 6 опћинских судова	105.515	75.070	180.585	73.357	107.228
Босанско-подрињски кантон 1 кантонални и 1 опћински суд	4.805	9.512	14.317	9.816	4.501
Средњебосански кантон 1 кантонални и 3 опћинска суда	40.700	42.962	83.662	47.994	35.668
Херцеговачко-неретвански кантон 1 кантонални и 3 опћинска суда	73.110	40.962	114.072	47.767	66.305
Западнохерцеговачки кантон 1 кантонални и 2 опћинска суда	12.569	16.944	29.513	18.091	11.422
Кантон Сарајево 1 кантонални и 1 опћински суд	591.543	365.966	957.509	176.420	781.089
Кантон 10 1 кантонални и 1 опћински суд	17.439	19.704	37.143	17.127	20.016
Округ Бања Лука 1 окружни и 7 основних судова	89.739	76.110	165.849	84.742	81.107
Округ Бијељина 1 окружни и 3 основна суда	17.941	26.519	44.460	23.137	21.323
Округ Добој 1 окружни и 4 основна суда	22.057	22.709	44.766	27.704	17.062
Округ Источно Сарајево 1 окружни и 3 основна суда	9.179	17.765	26.944	17.860	9.084
Округ Требиње 1 окружни и 2 основна суда	6.246	20.728	26.974	19.676	7.298
Дистрикт Брчко БиХ 1 апелациони и 1 основни суд	11.376	28.643	40.019	27.219	12.800
Тотал	1.151.003	909.217	2.060.220	739.816	1.320.404

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Ниво	Промијена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Унскосански кантон 1 кантонални и 5 опћинских судова	12,82%	93,99%	0,6
Посавски кантон 1 кантонални и 1 опћински суд	-11,92%	109,30%	0,6
Тузлански кантон 1 кантонални и 5 опћинских судова	-6,50%	110,95%	1,4
Зеничко-добојски кантон 1 кантонални и 6 опћинских судова	1,62%	97,72%	1,5

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Ниво	Промијена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Босанско-подрињски кантон 1 кантонални и 1 опћински суд	-6,33%	103,20%	0,5
Средњобосански кантон 1 кантонални и 3 опћинска суда	-12,36%	111,71%	0,7
Херцеговачко-неретвански кантон 1 кантонални и 3 опћинска суда	-9,31%	116,61%	1,4
Западнохереговачки кантон 1 кантонални и 2 опћинска суда	-9,13%	106,77%	0,6
Кантон Сарајево 1 кантонални и 1 опћински суд	32,04%	48,21%	4,4
Кантон 10 1 кантонални и 1 опћински суд	14,78%	86,92%	1,2
Округ Бања Лука 1 окружни и 7 основних судова	-9,62%	111,34%	1,0
Округ Бијељина 1 окружни и 3 основна суда	18,85%	87,25%	0,9
Округ Добој 1 окружни и 4 основна суда	-22,65%	122,00%	0,6
Округ Источно Сарајево 1 окружни и 3 основна	-1,03%	100,53%	0,5
Округ Требиње 1 окружни и 2 основна суда	16,84%	94,92%	0,4
Дистрикт Брчко БиХ 1 апелациони и 1 основни суд	12,52%	95,03%	0,5
Укупно	14,72%	81,37%	1,8

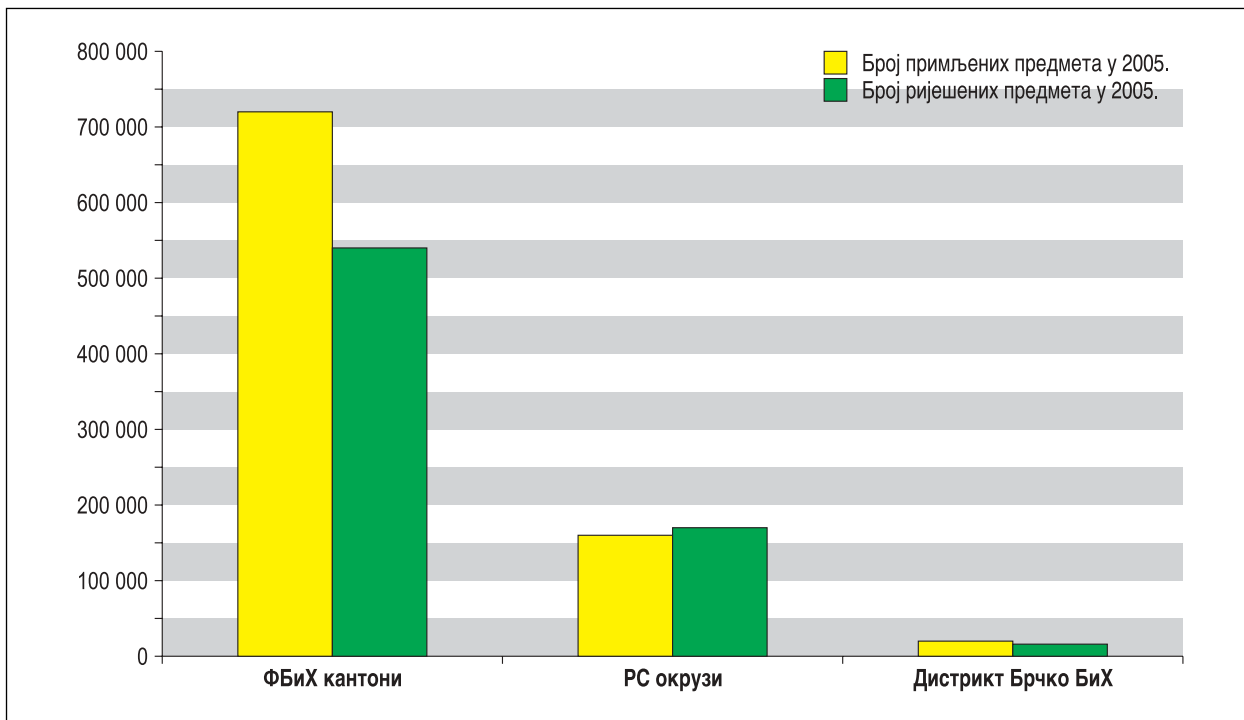
Из табеле је видљиво да се највећи број нерешених предмета на почетку 2005. године односио на судове у Кантону Сарајево - укупно 591.543 предмета. Највећи дио ових предмета (585.236) представљају предмети Опћинског суда у Сарајеву. Од ових 585.236 предмета, њих 437.297 представљају извршни предмети који су у претходном периоду окарактеризирани као завршени - у стварности се ради о предметима у којима је донесено рјешење о извршењу које у суштини представља прву фазу цијелога процеса. Ради тога, ови предмети су регистровани као нерешени на самоме почетку године и окарактеризани као заостатак из претходног периода. Око деведест процената ових предмета представљају предмети који су поднесени ради наплате потраживањима за пружене комуналне услуге.

На крају извјештајног периода такођер је регистрован знатан број неријешених предмета у судовима Кантона Сарајево - укупно 781.089 предмета. Од овог броја, 771.865 чине предмети Опћинског суда у Сарајеву. Ово повећање неријешених предмета узроковано је енормним приливом предмета у току 2005. године. Од укупног броја примљених предмета (333.430) 200.000 предмета је примљено пред крај 2005. године и ови предмети се односе на наплату комуналних потраживања.

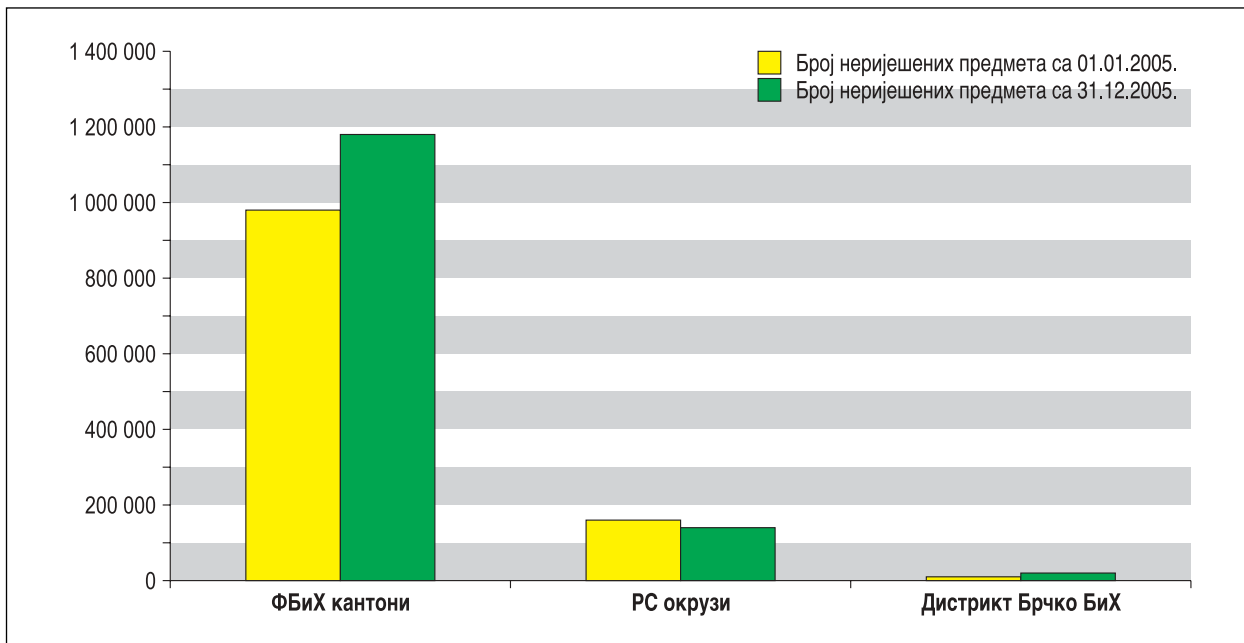
Судови Кантона Сарајево су току 2005. године имали велики број предмета у раду - укупно 957.509 (види Колону III). Од овог броја, Опћински суд у Сарајеву је имао у раду 918.666 предмета. Преко 720.000 предмета чине предмети извршења које такођер највећим дијелом чине предмети у којима су тражиоци извршења јавна комунална предузећа.²⁰

²⁰ Проблем предмета извршења (посебно предмета са захтјевом за наплату потраживања јавних предузећа) је такођер образложен у дијелу: „Извјештај о раду општинских и основних судова у Босни и Херцеговини - период од 01.01.2005. до 31.12.2005. године“.

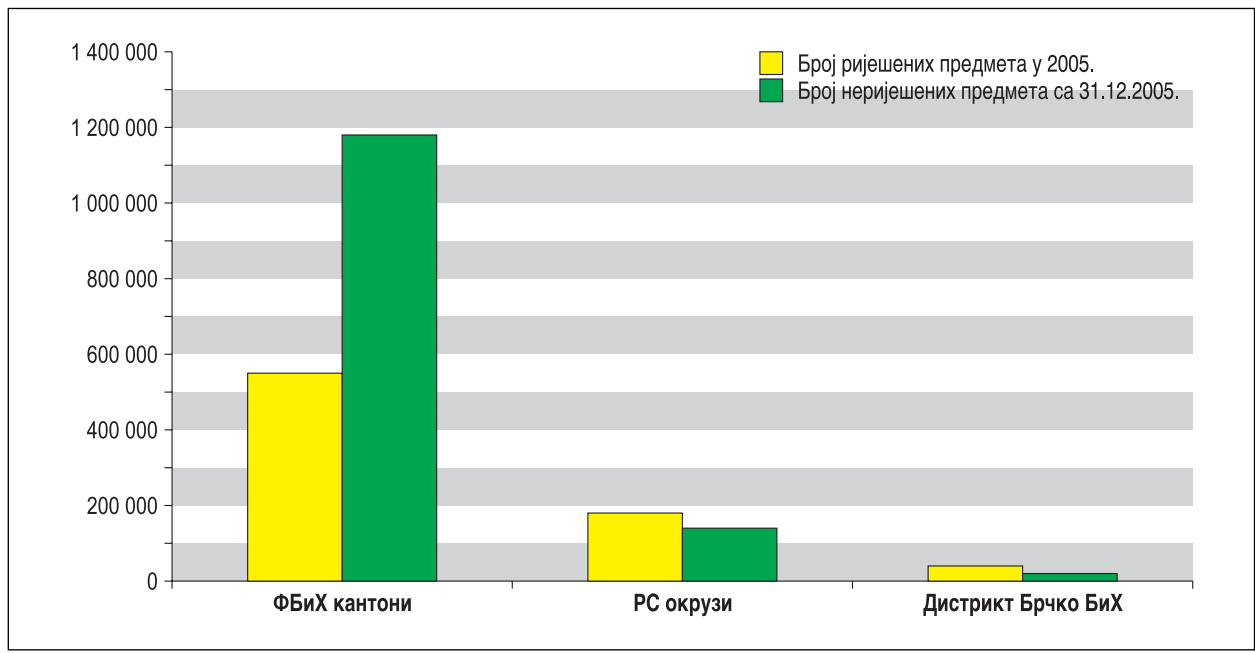
Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

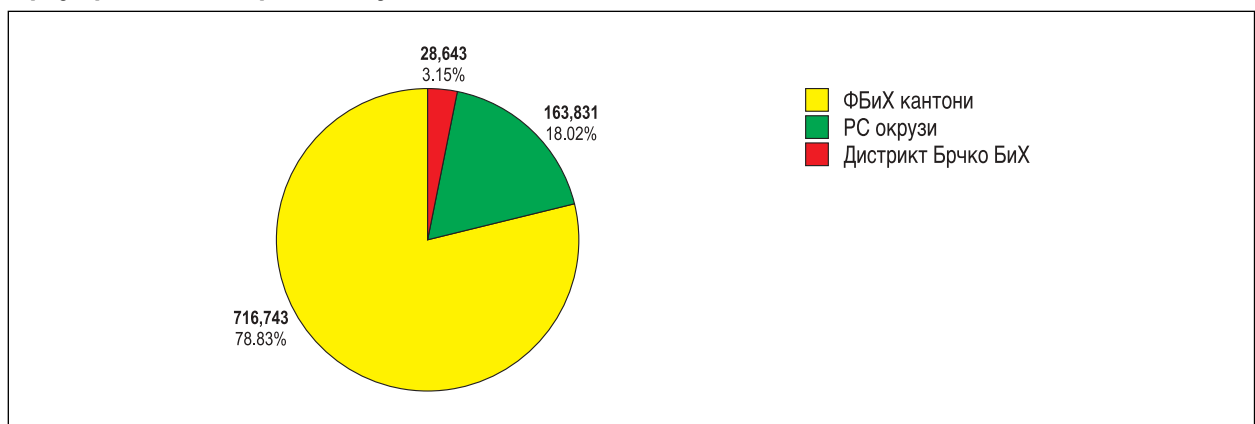
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

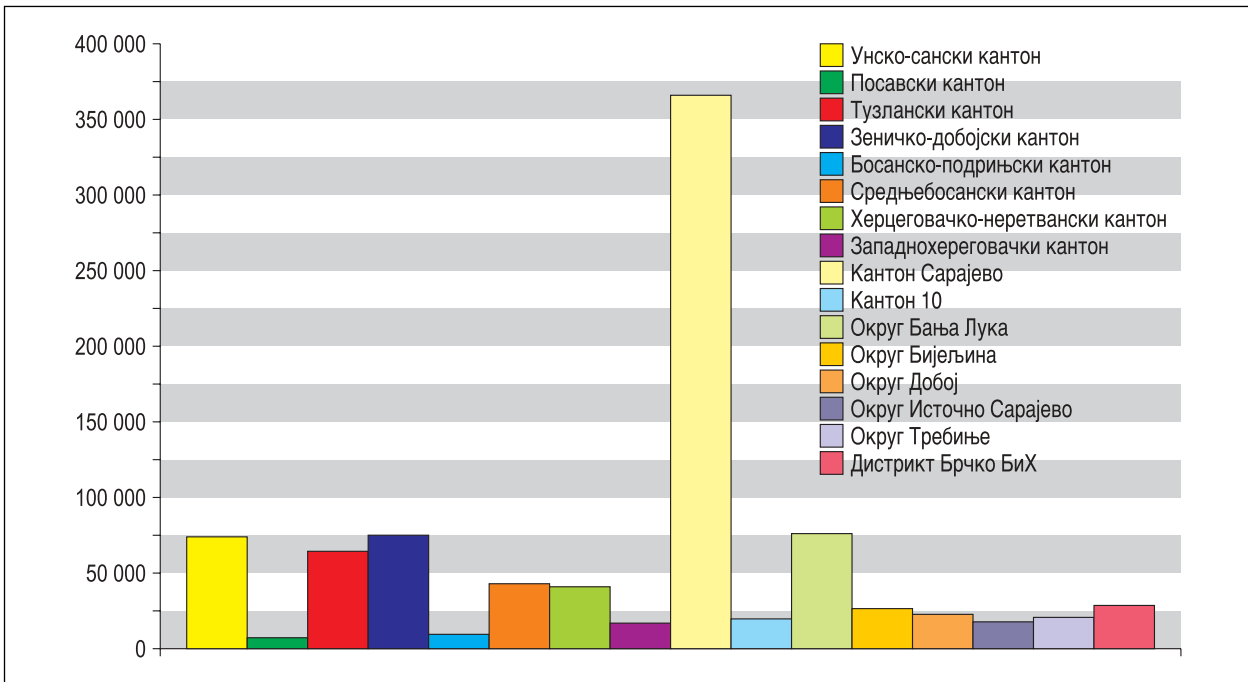
Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

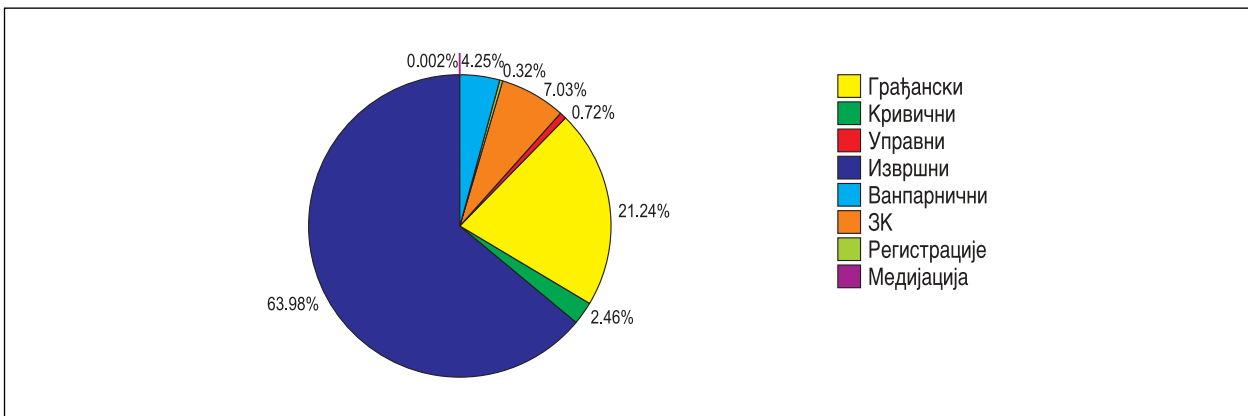
Број примљених предмета у 2005. години

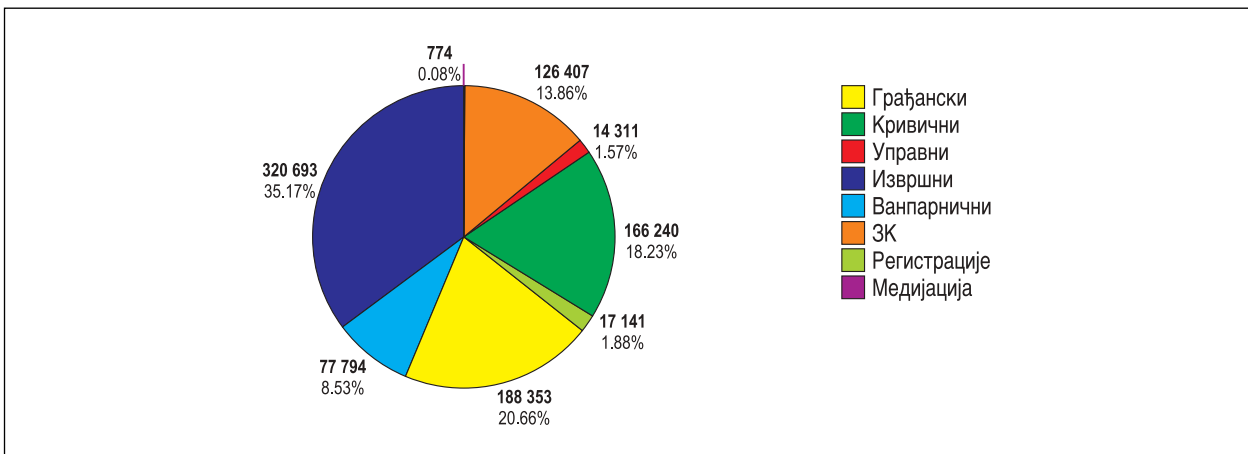
Број примљених предмета по кантонима/окрузима у 2005. години

Однос број неријешених предмета са 31.12.2005. године

Број примљених предмета у 2005. години

Представљеним графичким приказима, поред односа између примљених, ријешених и неријешених предмета, посебно је истакнута структура примљених предмета у току, те неријешених предмета на крају 2005. године у свим судовима. Тако се може закључити да су судови највише примили извршних, грађанских, кривичних и земљишно-књижних предмета. Структура предмета је прилично иста и на крају извјештајног периода, с тим што је примјетно да се кривични предмети и поред прилива прилично ефикасно рјешавају.

У наставку извјештаја приказани су детаљнији подаци за све судове који су класификовани на основу законом утврђене стварне надлежности.

21 Како у посебним одјељењима Суда није било пренесених предмета из претходног периода, овакво поређење није било могуће приказати.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

У току 2005. године у Суду Босне и Херцеговине била су у раду укупно 3.754 предмета. Од тог броја из 2004. године пренесено је 170 предмета, а у 2005. години у рад је примљено 3.584 предмета. Након 1.856 ријешених предмета, у рад за 2006. годину пренесено је 1.898 предмета. Детаљнији приказ протока предмета у овом суду дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Проток предмета у Суду Босне и Херцеговине

Врста предмета		Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
		I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Кривично одјељење - укупно		61	931	992	881	111
Управно одјељење - укупно		88	1.994	2.082	522	1.560
Апелационо одјељење - укупно		21	288	309	258	51
Укупно		170	3.213	3.383	1.661	1.722
Посебна одјељења	Ратни злочин	0	335	335	177	158
	Криминал и корупција	0	36	36	18	18
Посебна одјељења укупно		0	371	371	195	176
Укупно за Суд БиХ		170	3.584	3.754	1.856	1.898

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у Суду Босне и Херцеговине

Врста предмета		Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
		I	II	III
Кривично одјељење - укупно		81,97%	94,63%	0,13
Управно одјељење - укупно		1.672,73%	26,18%	2,99
Апелационо одјељење - укупно		142,86%	89,58%	0,20
Посебна одјељења	Ратни злочин	-	52,84%	0,89
	Криминал и корупција	-	50,00%	1,00
Укупно за Суд БиХ		1016,5%	51,79%	1,02

Промена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у колони I, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

Према томе, цифре у колони I представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

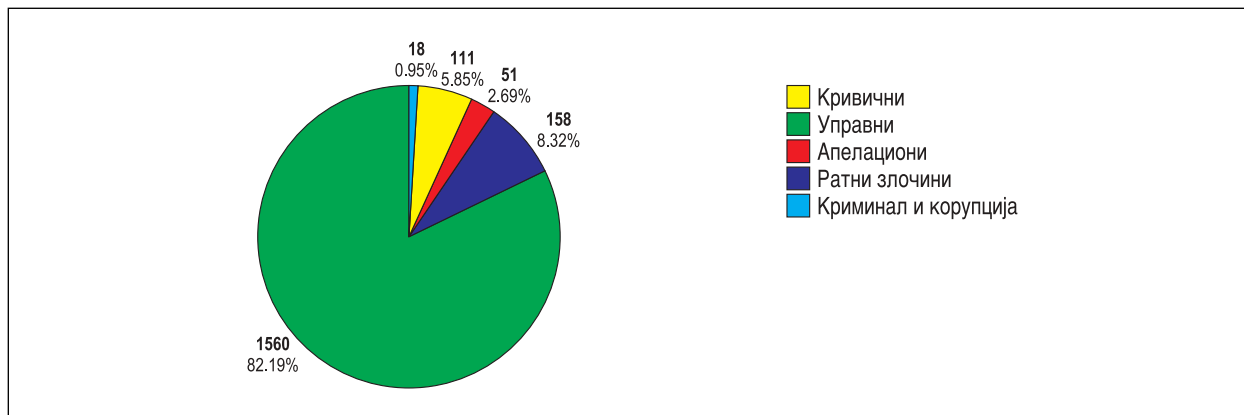
Проценти исказани у колони II утврђени су дијелом броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

Бројеви исказани у колони III објашњавају проблем неријешених предмета, исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова, те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

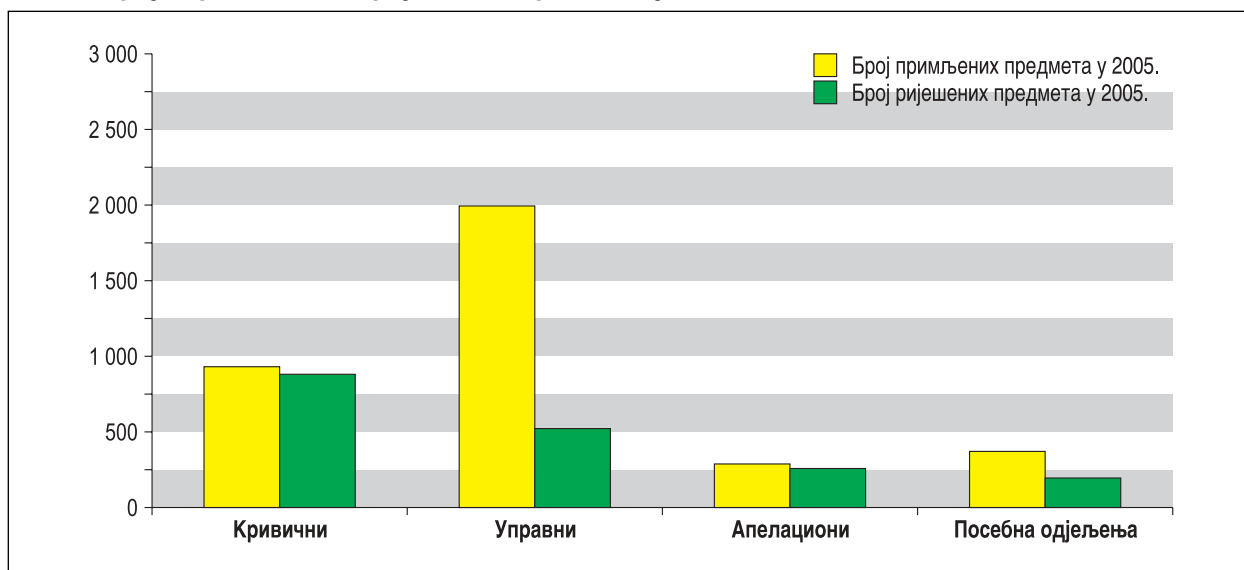
Ови бројеви утврђени су дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

Из табеле је видљиво да је највећи прилив остварен на Управном и Кривичном одјељењу, а најмањи на Посебном одјељењу за организовани криминал, привредни криминал и корупцију, те да је дошло до повећања броја неријешених предмета на крају 2005. године, и то за 1016.5% у односу на претходну годину.²¹

Однос број неријешених предмета са 31.12.2005. године

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

У табелама које слиједе приказан је проток предмета по одјељењима Суда БиХ.

Проток предмета у Кривичном, Управном и Апелационом одјељењу Суда БиХ

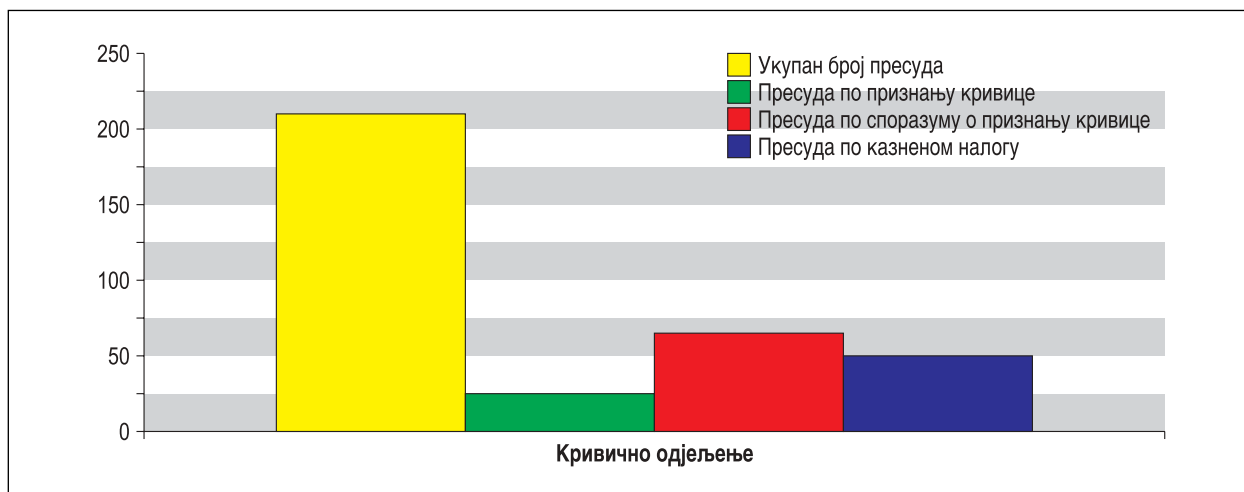
Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
К	35	85	120	109	11
Кпп	1	174	175	163	12
Кпс	13	212	225	184	41
Кв	6	303	309	296	13
Ец	4	71	75	64	11
Кр	0	10	10	10	0
Икс	2	67	69	46	23
Км	0	5	5	5	0
ЗСС	0	0	0	0	0
КиП	0	0	0	0	0
КрН	0	0	0	0	0
Кп	0	4	4	4	0
Кривично одјељење - укупно	61	931	992	881	111
У	15	1.331	1.346	304	1.042
Ур	0	35	35	34	1
Р	1	42	43	43	0
И	0	95	95	75	20
Жи	0	7	7	3	4
П	72	484	556	63	493
Управно одјељење - укупно	88	1.994	2.082	522	1.560
Иж	4	71	75	72	3
Увл	1	45	46	20	26
Гж	0	22	22	5	17
Рж	0	1	1	0	1
Рев	0	3	3	1	2
Уж	0	1	1	1	0
Кж	16	141	157	155	2
Кжк	0	4	4	4	0
Апелационо одјељење - укупно	21	288	309	258	51
Укупно	170	3.213	3.383	1.661	1.722

Из приказаних података видљиво је да је из 2004. године у 2005. годину пренесено највише првостепених парничних предмета (П), док највећи број неријешених предмета евидентираних на крају године, представљају првостепени управни предмети (У).

Кривично одјељење Суда је у току 2005. године имало у раду највише предмета кривичног саслушања (Кпс) и предмета у којима је одлучивало кривично вијеће (Кв). И поред тога, ови предмети су се углавном правовремено рјешавали, тако да на крају извјештајног периода није остао већи број незавршених предмета.

Што се тиче првостепених кривичних предмета (К), такође се може уочити ажурност у њиховом процесуирању, јер их је на крају ове извјештајне године остало свега 11, иако их је у раду било 120.

Број пресуда

Што се тиче Управног одјељења, највеће оптерећење представљају првостепени управни (**У**) и парнични (**П**) предмети. Ови предмети чинили су више од 50% укупног броја предмета у раду овог суда.

На основу прикупљених података, може се констатовати потпуна неажурност овог одјељења, јер динамика којом се предмети тренутно процесуирају не може пратити интензитет прилива, што за резултат има нагомилавање великог броја неријешених предмета на крају године. Тако се, уколико упоредимо број неријешених предмета на крају 2004. године (88 предмета) и на крају 2005. године (1.560 предмета), може закључити да ће се овај суд у наредној години највише носити са проблемом рјешавања предмета са овог одјељења.

С друге стране, рјешавање извршних предмета (**И**) углавном се проводи у континуитету, па је тако од укупно 95 предмета, колико их је било у раду, на крају 2005. године ријешено 75.

Након поступка проведеног по изјављеним правним лијековима пред Апелационим одјељењем, све одлуке овог одјељења су потврђене.

Апелационо одјељење је на почетку године имало 21 неријешен предмет, а на крају 2005. године овај број се увећао за још 30 предмета. Имајући у виду чињеницу да је пред овим одјељењем било у раду укупно 309 предмета, може се закључити да се ради о одјељењу које је успјело ријешити 89.58% примљених предмета у току године.

Проток предмета у посебним одјељењима Суда Босне и Херцеговине

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
К	0	4	4	0	4
Кпп	0	121	121	19	102
Кпс	0	5	5	5	0
Кв	0	157	157	134	23
Ец	0	3	3	0	3
Крн	0	26	26	0	26
Апелационо одјељење	-	-	-	-	-
Кж	0	19	19	19	0
Кжк	0	0	0	0	0
Ратни злочин - укупно	0	335	335	177	158

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
К	0	1	1	0	1
Кпп	0	16	16	0	16
Кпс	0	2	2	1	1
Кв	0	12	12	12	0
Еџ	0	0	0	0	0
Апелационо одјељење	-	-	-	-	-
Кж	0	5	5	5	0
Кжк	0	0	0	0	0
Криминал и корупција - укупно	0	36	36	18	18
Посебна одјељења - укупно	0	371	371	195	176

Посебно одјељење за ратне злочине је у току ове године примило укупно 335 предмета, од чега их је 52,84% ријешено. Приближно једнаком динамиком рјешавани су и предмети који су примљени на Посебно одјељење за организовани криминал, привредни криминал и корупцију, с тим да је ово одјељење имало далеко мањи број предмета у раду (36 предмета).

Посебна апелациона одјељења у потпуности су ажурна.

Након поступкаведеног по изјављеним правним лијековима пред Апелационим одјељењем, 74,57% одлука Кривичног одјељења и посебних одјељења овог суда је потврђено, 18,64% је преиначено, а само 3,38% је укинута.

Поштивање законских рокова

Према прикупљеним подацима, констатовано је да проблем поштивања законом утврђених рокова постоји код заказивања припремних рочишта и главних расправа на управном одјељењу. Разлог томе је што је парнични реферат почео радити са једним судијом од 01.04.2005. године, те што је у међувремену више од 50% парничних предмета преузето од стране осталих судова по којима су исти претходно поступали. Очекује се да ће овај суд бити у могућности да у потпуности поштује наведене рокове крајем 2006. године.

С друге стране, по пријему тужби у предметима управног спора, њихова достава туженом на одговор врши се правовремено.

У оквиру поступања по кривичним предметима, констатовано је да су сви законом утврђени рокови испоштовани.

Закључак

У складу с напријед наведеним, може се закључити да се прилив предмета у Суд Босне и Херцеговине у односу на 2004. годину повећао за 92,05%. Тако је од укупног броја предмета у раду, ријешено око 49,44%, што у односу на прошлу годину, у којој је ријешено око 87,2%, даје приказ повећане неажурности и неефикасности рада овог суда. Евидентно је да је највећи прилив предмета присутан на Управном одјељењу (59% од укупног броја предмета у раду), гдје су истовремено забиљежени и највећи заостаци, а за 1.672,73% је увећан број неријешених предмета у односу на претходну годину. Резултат оваквог стања је пораст броја неријешених предмета на крају 2005. године у односу на претходну годину (за 1.016,5%). Исто тако, овај суд је у току 2005. године примио и већи број предмета ратних злочина који су се рјешавали умањеном ефикасношћу, али како се ради о веома компликованим предметима, не може се ни очекивати потпуна ажурност у њиховом рјешавању. Година 2005. оцијењена је лошијом за овај суд у односу на претходну, јер су судије ријешиле текући прилив у обиму од само 51,79%, али и поред тога очекује се да ће овај суд у наредном периоду остварити боље резултате.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ВРХОВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

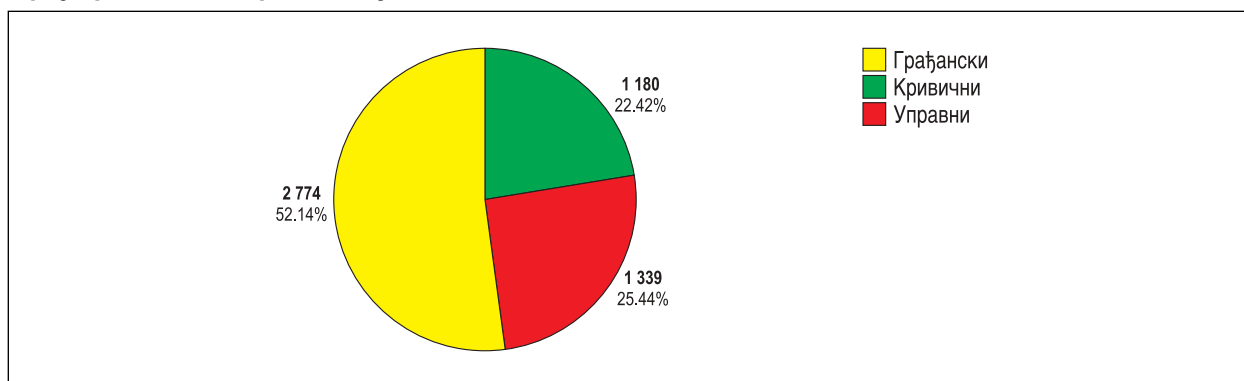
У току 2005. године у врховним судовима било је у раду укупно **22.406** предмета. Од тог броја из 2004. године пренесена су 17.143 предмета, а у 2005. години у рад су примљена 5.263 предмета. Након ријешених **10.514** предмета, у рад за 2006. годину су пренесена 11.892 предмета. Детаљнији приказ протока предмета у судовима дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Проток предмета у врховним судовима у БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Врховни суд ФБиХ	12.283	3.492	15.775	7.761	8.014
Врховни суд РС	4.860	1.771	6.631	2.753	3.878
Укупно	17.143	5.263	22.406	10.514	11.892

На основу приложених података видљиво је да је у Врховном суду Федерације Босне и Херцеговине укупно у раду било готово 2,4 пута више предмета него у Врховном суду Републике Српске, односно да је број примљених предмета у овај суд у току 2005. године чинио готово 60% прилива предмета у Врховни суд Федерације БиХ.

Број примљених предмета у 2005. години

Проток предмета у врховним судовима у БиХ исказан по структури предмета

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Рев	1.941	2.284	4.225	1.638	2.587
Гж	24	185	209	197	12
Пж	1	11	12	11	1
Гпп	1	5	6	6	-
Остало	22	259	281	249	32
Грађанско одјељење - укупно	1.989	2.744	4.733	2.101	2.632
Кж	261	878	1.139	955	184
Кжк	1	20	21	8	13
К	6	1	7	7	-
Пвл	59	115	174	139	35
Остало	47	166	213	204	9
Кривично одјељење - укупно	374	1.180	1.554	1.313	241
У	12.571	607	13.178	6.614	6.564
Уж	1.839	262	2.101	241	1.860
Увл	349	432	781	192	589
Ур	11	33	44	41	3
Остало	10	5	15	12	3
Управно одјељење - укупно	14.780	1.339	16.119	7.100	9.019
Укупно	17.143	5.263	22.406	10.514	11.892

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминирају неријешени предмети
	I	II	III
Грађанско одјељење - укупно	32%	77%	1.25
Кривично одјељење - укупно	-36%	111%	0.18
Управно одјељење - укупно	-39%	530%	1.27
Укупно	-31%	200%	1.13

Промена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

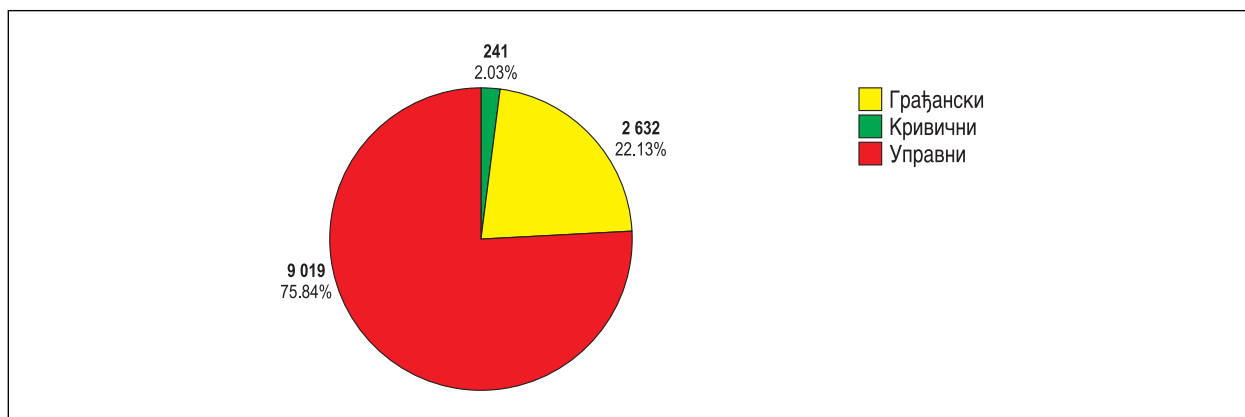
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

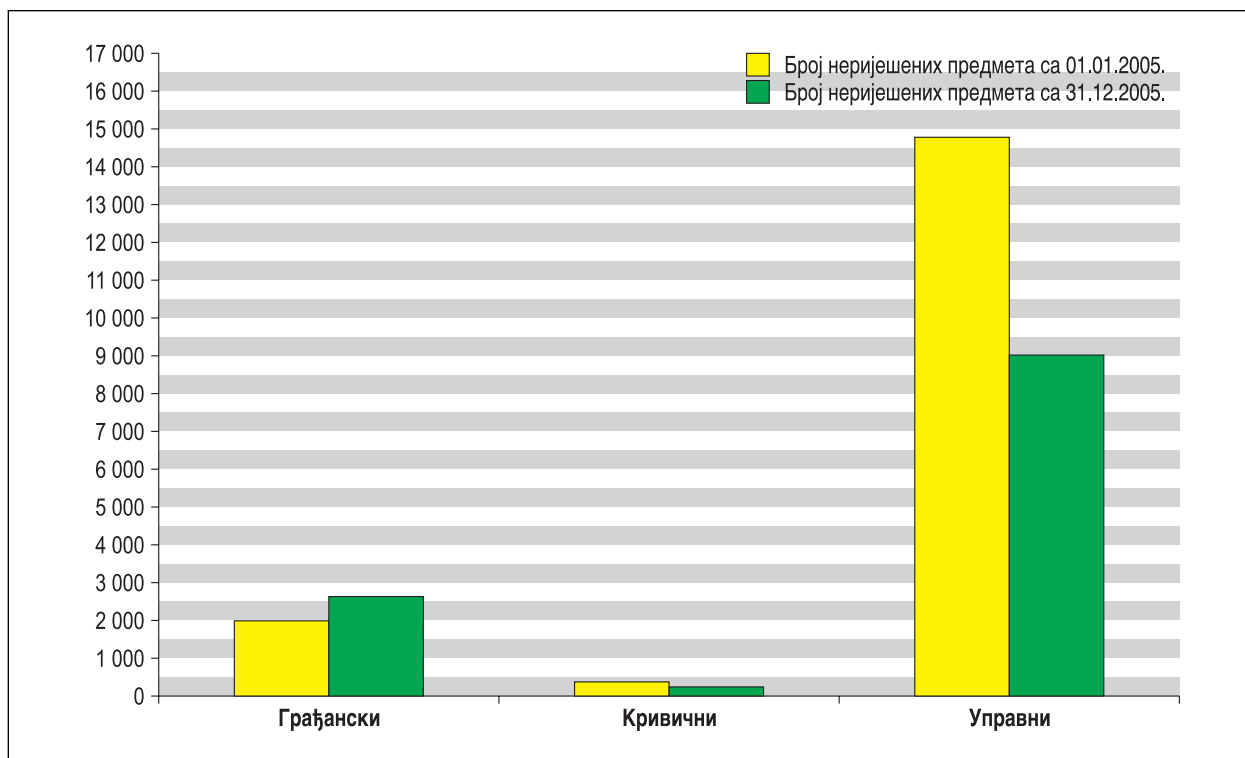
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова, те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви утврђени су дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

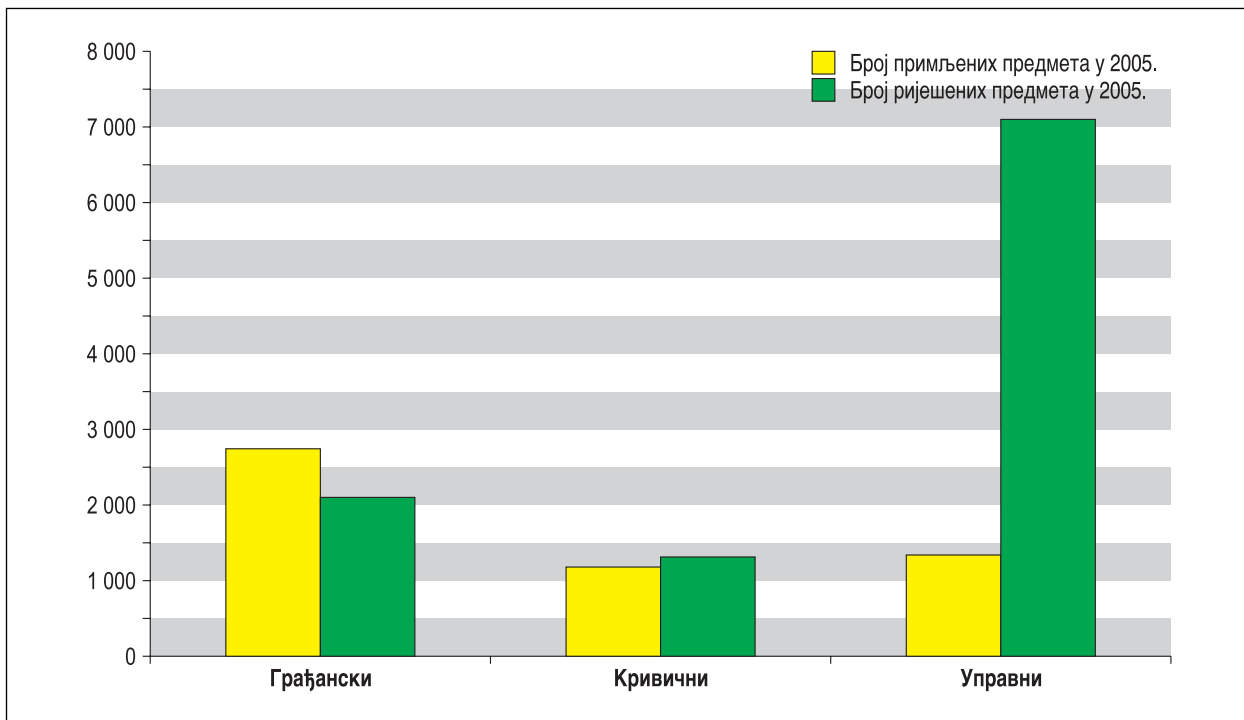
Број неријешених предмета са 31.12.2005. године

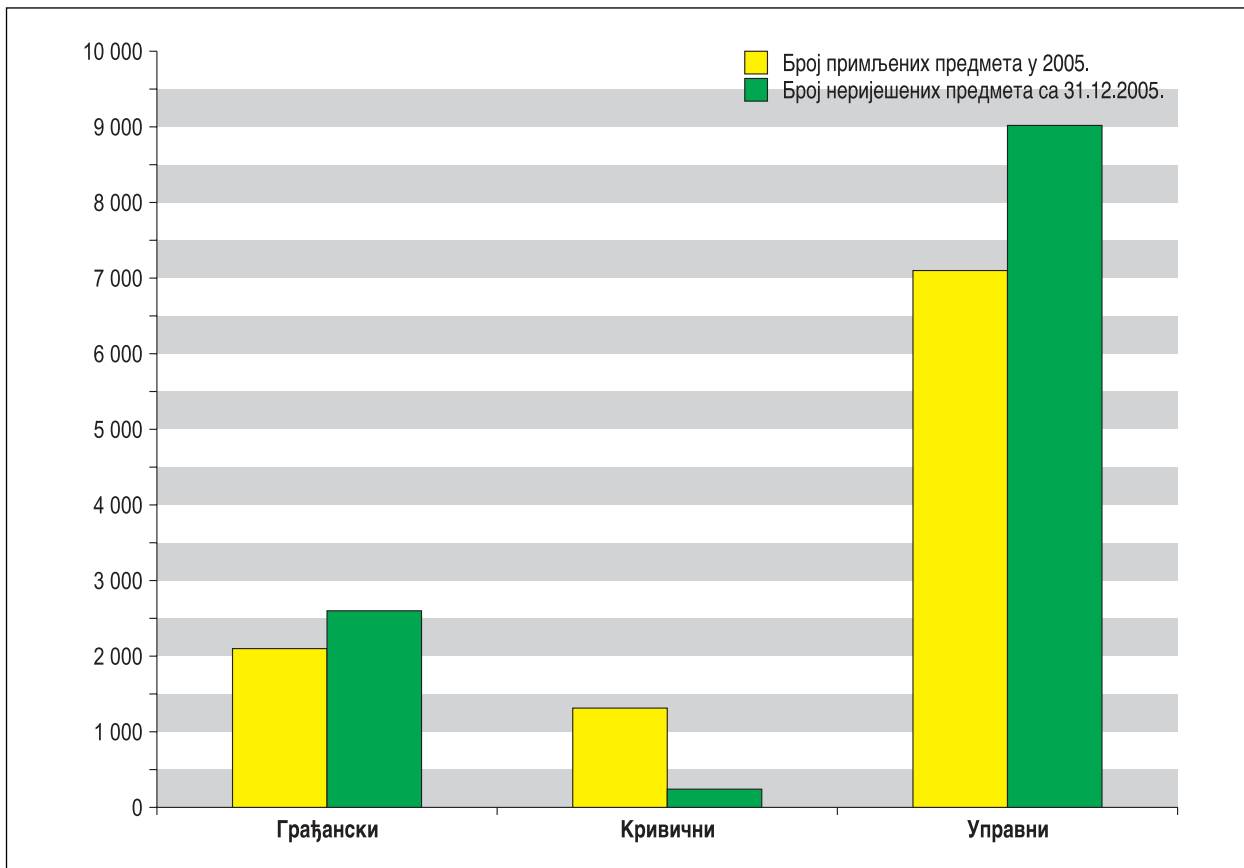
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

На основу предочених података видљиво је да је из 2004. године у 2005. годину пренесено највише првостепених управних предмета (**У**), предмета ревизије (**Рев**) и управних предмета по жалби (**Уж**), док се највећи дио прилива односио само на предмете ревизије.

На грађанским одјељењима је од укупног броја у раду било 89,26% предмета ревизије (**Рев**), гдје је примјетан значајнији пораст прилива ове врсте предмета у односу на 2004. годину, и то за око 54,95%. Тако је од укупног броја примљених предмета у 2005. години ријешено око 72%. Оваква динамика рјешавања предмета ревизије за резултат има повећање броја неријешених предмета на грађанским одјељењима ових судова за 32.47%.

Што се тиче врста одлука које се доносе наконведеног поступка по изјављеном правном лијеку у оквиру рада грађанских одјељења, 44,98% је потврђујућих, 10,75% укидајућих и 5,86% преиначујућих.

Посматрајући ефикасност рада на кривичним одјељењима врховних судова, може се констатовати да је исти задовољавајући, јер је евидентно да су судије рјешавале већи број предмета него што их је у току 2005. године примљено, што за резултат има смањење броја неријешених предмета на крају извјештајног периода у односу на број предмета који је пренесен из претходне године. Ова одјељења су на крају 2005. године имала 241 неријешен предмет, што у односу на прилив (1.180 предмета) даје сасвим задовољавајући резултат.

Иначе, на овом одјељењу највише је било предмета другостепеног кривичног поступка (**Кж**) - око 73%, чији се текући прилив ефикасно рјешава.

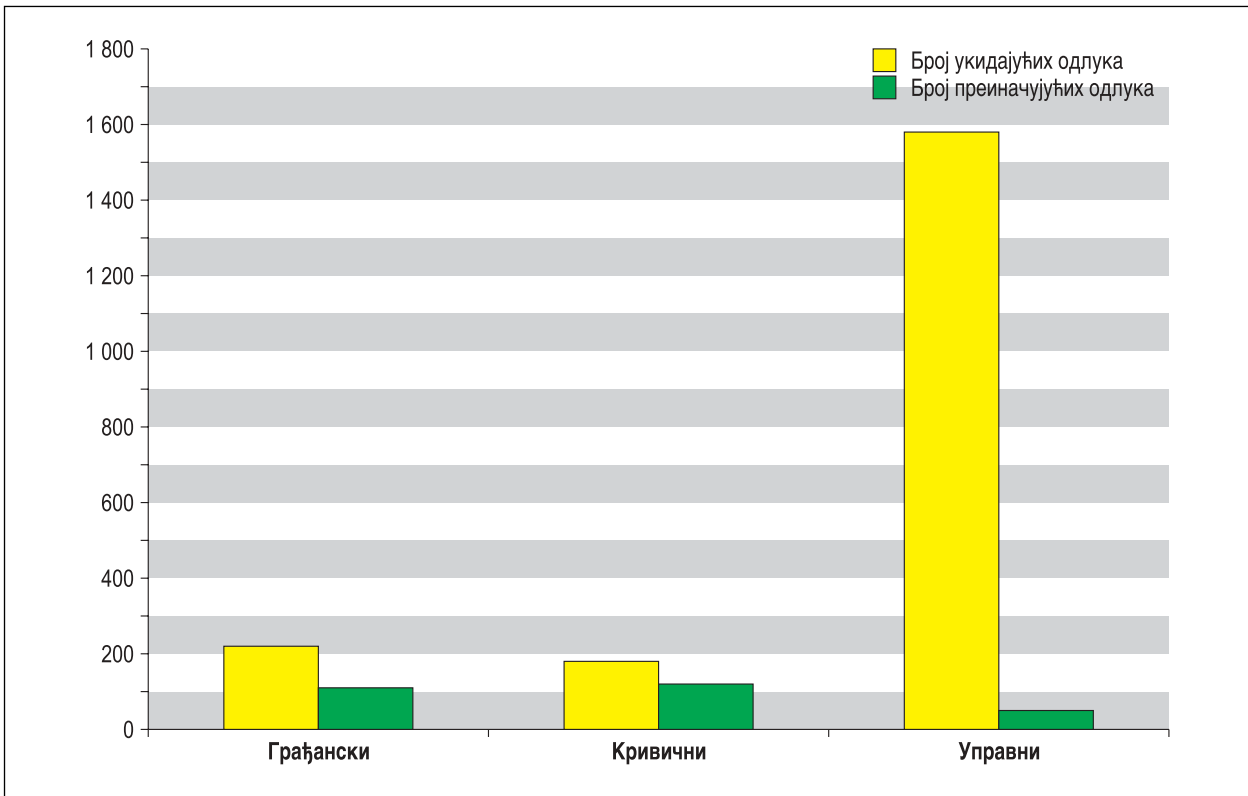
Како је у претходном периоду законским измјенама дошло до укидања надлежности за врховне судове у погледу процесуирања првостепених кривичних предмета (**К**), из приказаних података може се видјети да су сви предмети ове врсте у међувремену ријешени, тако да ови судови убудуће неће имати оваквих предмета у раду.

Карактер одлука које су доносиле судије овог одјељења у оквиру поступка по изјављеном правном лијеку, може се исказати на сљедећи начин: 56,77% је потврђујућих, 14,63% укидајућих и око 11,43 преиначујућих.

Управна одјељења се тренутно највише суочавају са проблемом рјешавања првостепених управних (**У**) и другостепених управних предмета (**Уж**). Наиме, од укупног броја предмета у управним одјељењима, ових предмета је нешто мање од 95%. С друге стране, годишњи прилив првостепених управних предмета (**У**) судови ефикасно рјешавају, и то у обиму од чак 1.090% или готово десет пута више у односу на текући прилив. То значи да су ови судови интензивно рјешавали и предмете пренесене из претходних година. Међутим, постизање потпуне ажурности судова онемогућава управо тај велики број неријешених **У** предмета који су пренесени из 2004. године (1.571 предмет). Али, и поред тога, предвиђа се да би ови судови са постојећим интензитетом рада могли ријешити нагомилане предмете за годину дана.

Анализирајући карактер одлука донесених наконведеног другостепеног и трећестепеног поступка у оквиру овог одјељења, може се закључити, да је од укупног броја одлука 22,96% потврђујућих, 22,11% укидајућих и око 0,71% преиначујућих.

Однос броја укидајућих и преиначујућих одлука у 2005. години

Закључак

Упоредјујући представљене податке о раду врховних судова са подацима из 2004. године, може се констатовати да су ови судови у току текуће године имали мањи прилив предмета (62,50% у односу на прошлу годину). Измјене закона о судовима и закона о управним споровима у Федерацији Босне и Херцеговине и Републици Српској допринијеле су смањењу прилива, тако да су постојећи кадровски потенцијали били усмјерени на рјешавање старих предмета, као и предмета са других реферата. Смањењем прилива, те свакако ажурним процесуирањем примљених и старих предмета, посебно на управном одјељењу, дошло је до смањења укупног броја неријешених предмета на крају ове године за 31%. И поред тога, врховни судови ће се и у наредном периоду посебно носити са проблемом рјешавања старих предмета ревизије (**Рев**), чији прилив има тенденцију раста.

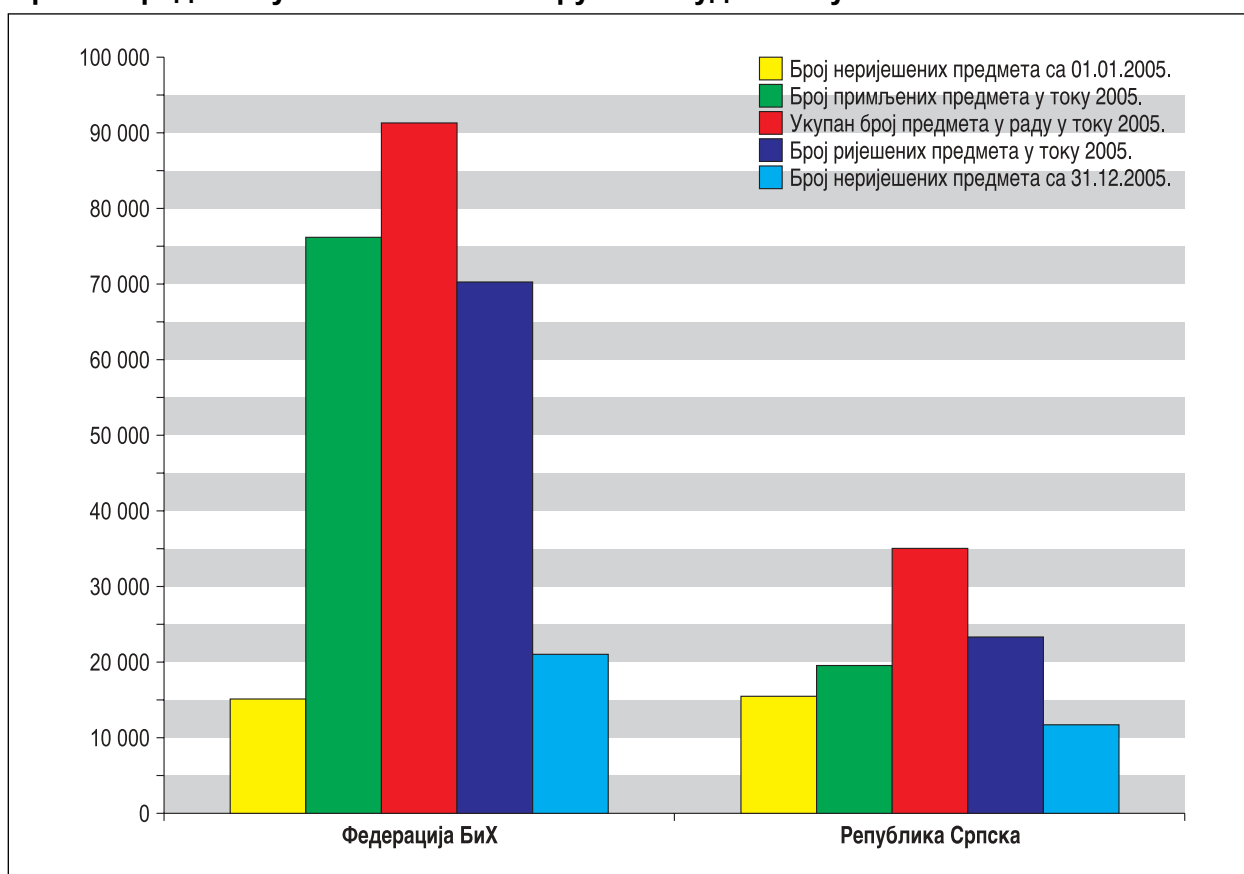
ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ КАНТОНАЛНИХ И ОКРУЖНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

У току 2005. године у 10 кантоналних и 5 окружних судова у Босни и Херцеговини у раду су била укупно **126.344** предмета. Од тог броја из 2004. године су пренесена **30.604** предмета, а у 2005. години је у рад примљено **95.740** предмета. Након ријешених **93.598** предмета, у рад за 2006. годину је пренесено **32.746** предмета. Детаљнији приказ протока предмета у кантоналним и окружним судовима дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Проток предмета у кантоналним и окружним судовима у БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Федерација БиХ	15.120	76.184	91.304	70.270	21.034
Република Српска	15.484	19.556	35.040	23.328	11.712
Укупно	30.604	95.740	126.344	93.598	32.746

Проток предмета у кантоналним и окружним судовима у БиХ

Из података приказаних у табели видљиво је да се готово три четвртине од укупног броја предмета у раду односе на кантоналне судове у Федерацији Босне и Херцеговине, а једна четвртина на окружне судове у Републици Српској, те да је прилив предмета у Федерацији Босне и Херцеговине за 389% већи од прилива предмета у Републици Српској.

Проток предмета у кантоналним и окружним судовима у БиХ исказан по структури предмета

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Гж	16.831	17.570	34.401	17.587	16.814
Пж	2.570	2.466	5.036	2.709	2.327
Остало	3.266	8.947	12.213	9.782	2.431
Грађанско одјељење - укупно	22.667	28.983	51.650	30.078	21.572
К	455	557	1012	600	412
РЗ	45	10	55	18	37
Кж	1.058	3.042	4.100	3.128	972
Кв	112	1.785	1.897	1.799	98
Кпп	102	1.074	1.176	1.042	134
Кпс	43	420	463	427	36
Кр	27	37.910	37.937	37.923	14
Кп	21	348	369	330	39
Кжм	8	38	46	38	8
Кжк	0	50	50	34	16
Иксж	0	329	329	320	9
Пкж	16	174	190	166	24
Пжп	3.450	7.477	10.927	9.525	1.402
Пвл	21	43	64	62	2
Остало	22	737	759	738	21
Кривично одјељење - укупно	5.380	53.994	59.374	56.150	3.224
У	2.478	9.741	12.219	4.320	7.899
Увл	0	1.025	1.025	1.011	14
Остало	79	1.997	2.076	2.039	37
Управно одјељење - укупно	2.557	12.763	15.320	7.370	7.950
Укупно	30.604	95.740	126.344	93.598	32.746

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у кантоналним и окружним судовима

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Грађанско одјељење - укупно	-4,83%	103,78%	0,7
Кривично одјељење - укупно	-40,07%	103,99%	0,1
Управно одјељење - укупно	210,91%	57,75%	1,1
Укупно	7,00%	97,76%	0,3

Промјена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

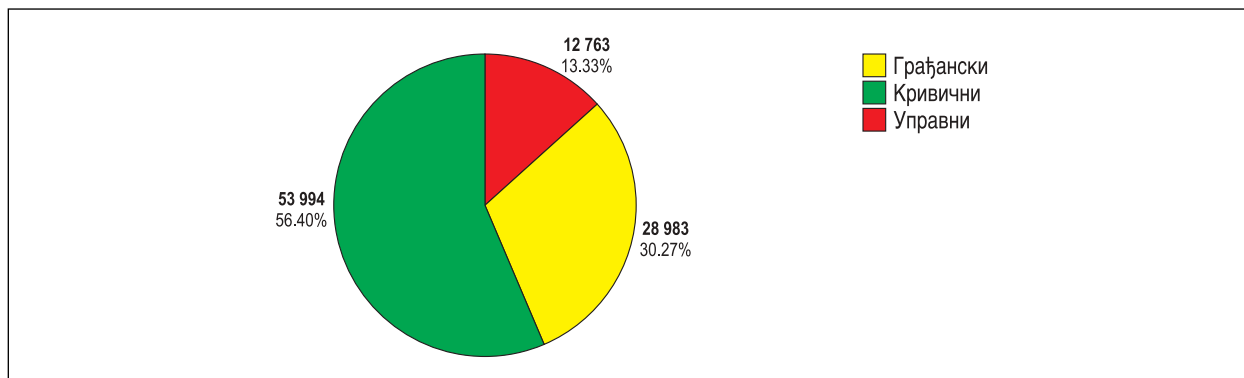
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан је процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

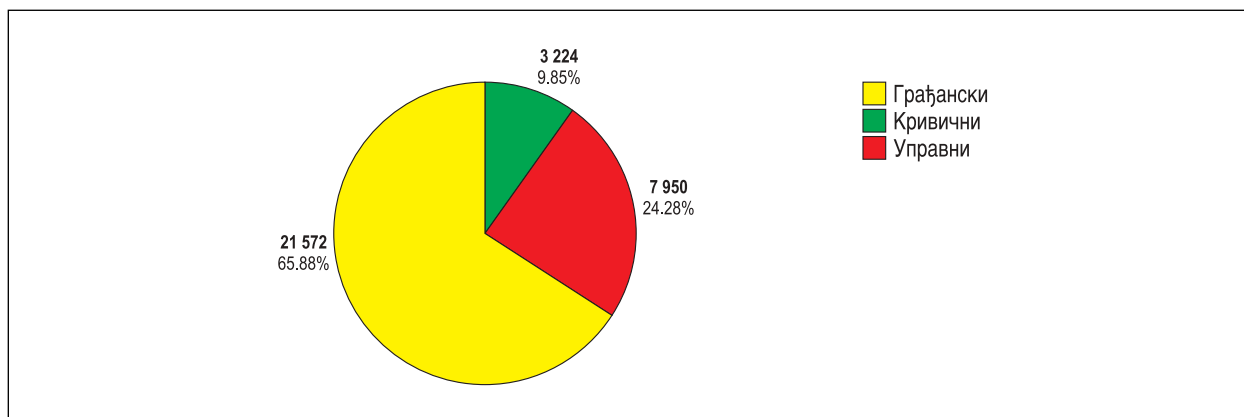
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета, исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви утврђени су дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

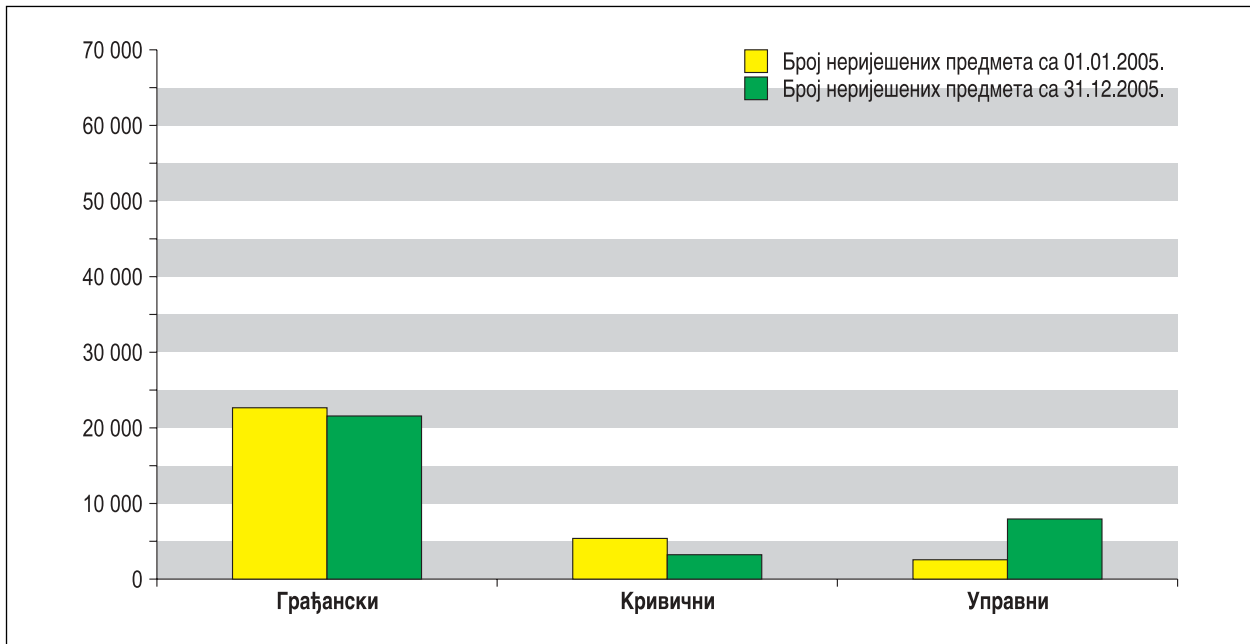
Број примљених предмета у 2005. години

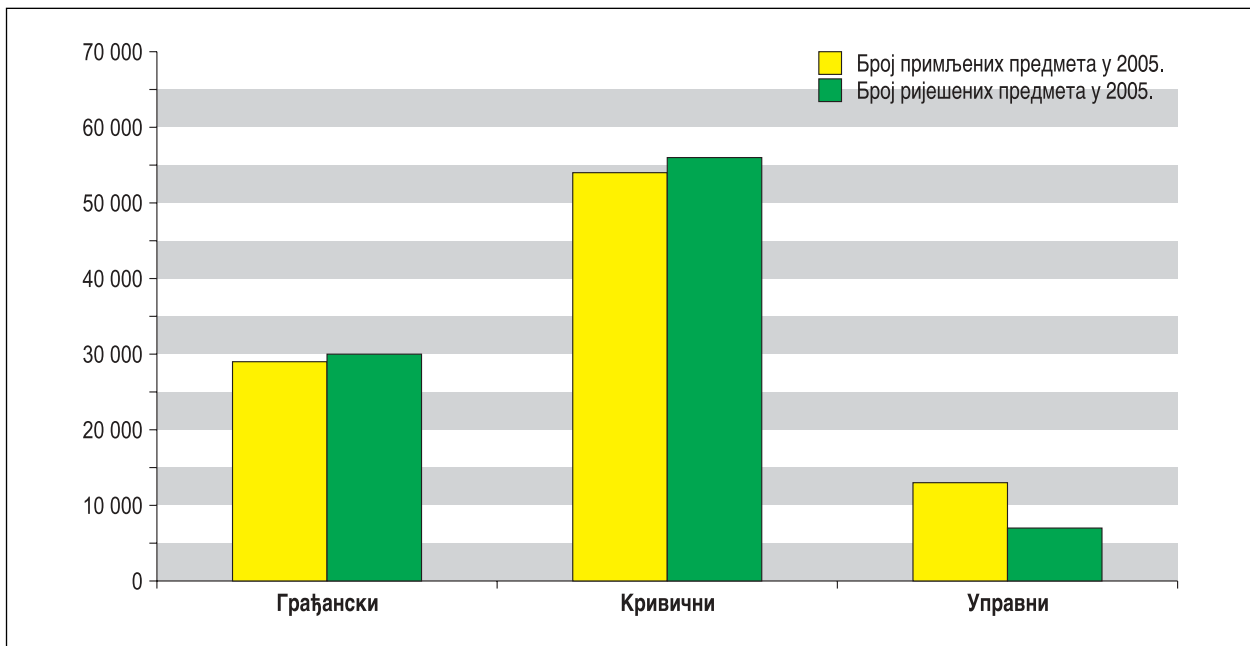
Број неријешених предмета са 31.12.2005. године

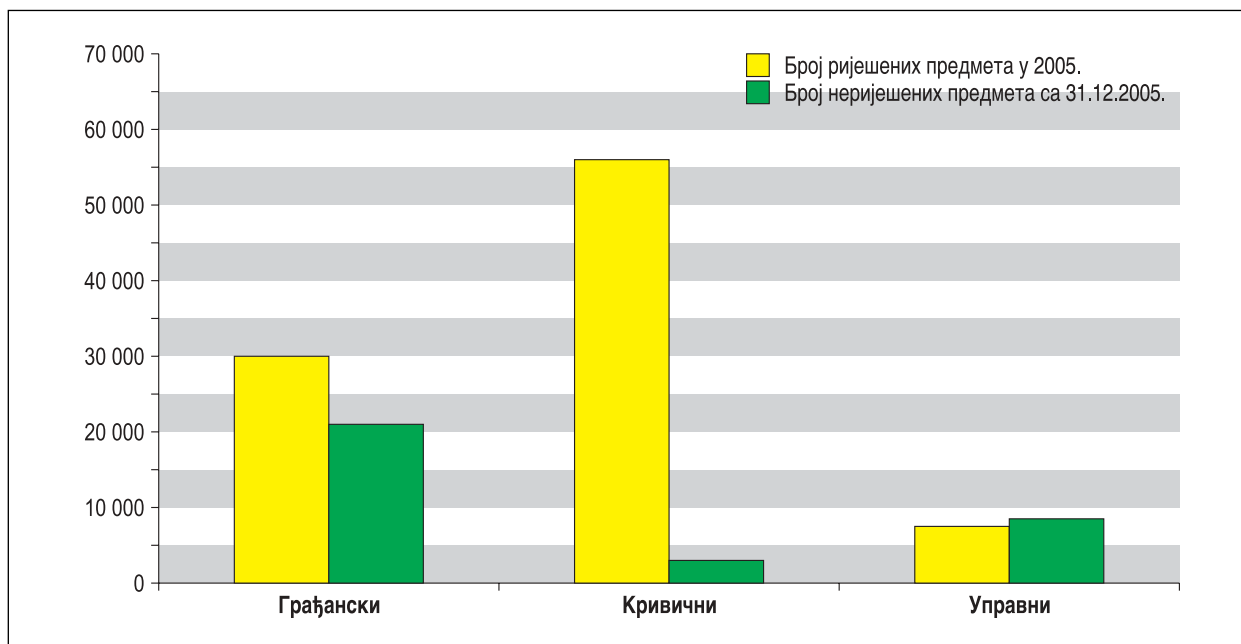
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

На основу предочених података видљиво је да је из 2004. године у 2005. годину пренесено највише грађанских предмета по жалби (Гж), те другостепених прекршајних предмета, док је највећи прилив остварен на кривичном одјељењу, од чега се 70% односи на разне кривичне предмете (Кр), те на другостепене грађанске предмете (Гж) и првостепене управне предмете (У).

Проблем неријешених предмета пренесених из 2004. године најзначајније је изражен на грађанским одјељењима. Они су представљали 43,8% од укупног броја предмета у раду. Ово се нарочито односи на другостепене грађанске предмете (Гж) код којих судови у потпуности успијевају ријешити текући прилив, али је и поред тога евидентан велики број неријешених предмета на крају ове извјештајне године. Будући да је број неријешених другостепених грађанских предмета на крају 2005. године мањи за тек 0,10% у односу на стање на крају 2004. године може се закључити да ће кантонални и окружни судови и у наредном периоду бити знатније оптерећени овим проблемом.

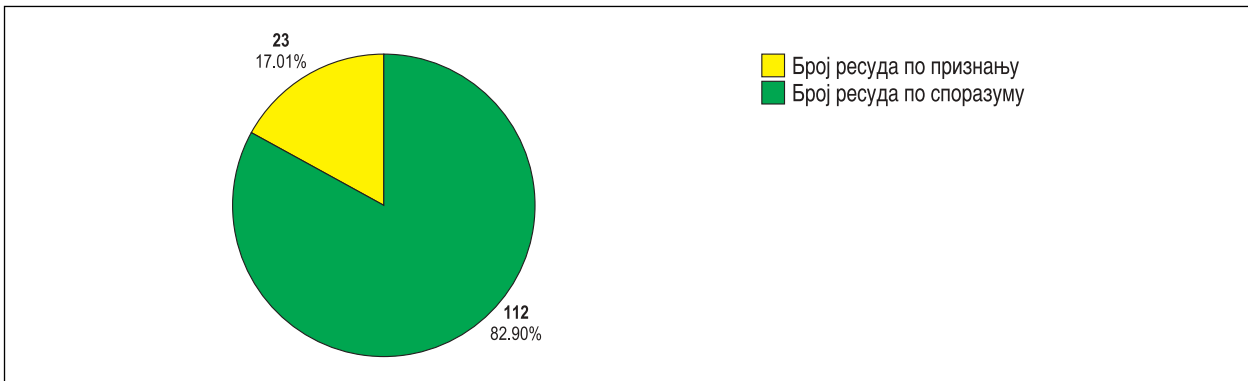
На кривичним одјељењима од укупног броја предмета у раду, 63,89% се односило на разне кривичне предмете (Кр), затим 18,40% на другостепене прекршајне предмете (Пжп), те 6,90% на другостепене кривичне предмете (Кж). Када је у питању однос између броја примљених и броја ријешених предмета на крају године, може се закључити да су кантонални и окружни судови у потпуности ажурни у рјешавању кривичних предмета, те да рјешавају и више предмета него што износи текући прилив. У складу с тим, у току извјештајног периода број неријешених кривичних предмета на крају 2005. године је прилично низак и за 40% мањи у односу на стање на крају 2004. године.

У току 2005. године у десет кривичних предмета изречена је одлука о одузимању имовинске користи у укупној вриједности од 12,605.659 КМ, а у 16 предмета изречене су новчане казне у укупном износу од 84.050 КМ. Застарјелост кривичног гоњења наступила је у једном предмету, док је застарјелост извршења казне наступила у три предмета.

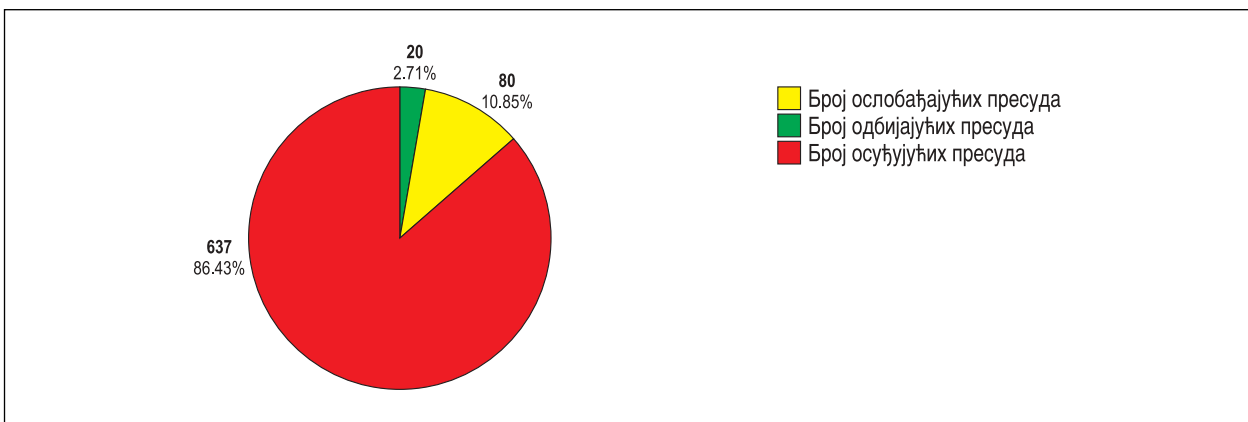
У сљедећим графиконима приказан је однос између:

- броја пресуда по признању кривице и пресуда по споразуму о признању кривице, те
- броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда изречених од стране кантоналних и окружних суда.

Пресуде по признању кривице и по споразуму о признању кривице

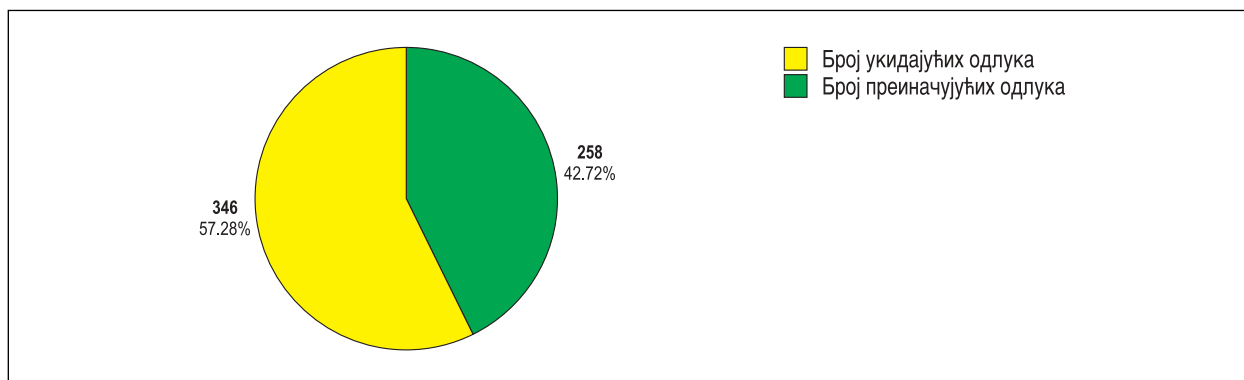
Однос броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда

У оквиру управних одјељења забиљежен је пораст прилива првостепених управних предмета (У) у односу на 2004. годину, и то за 184% (њихов прилив у 2004. години износио је 3.420 предмета, а у 2005. години 9.741 предмет), а тиме и пораст укупног броја ових предмета у раду. У току 2005. године кантонални и окружни судови ријешили 57,75% текућег прилива, односно 35% од укупног броја првостепених управних предмета (У) у раду. Наведени подаци указују на неажурност кантоналних и окружних судова у рјешавању ове врсте предмета, што је узроковало повећање броја неријешених предмета на крају 2005. године у односу на почетак исте, и то за 5.421 предмет. Разлоге оваквог стања могуће је тражити у примјени нових закона о управним споровима, те закона о судовима у Федерацији Босне и Херцеговине и Републике Српске којим је утврђена стварна надлежност кантоналних, односно окружних судова за рјешавање управних спорова. Оваква законска рјешења довела су с једне стране до растерећења врховних судова који су раније поступали у овим предметима, али и до наглог повећања прилива ових предмета при кантоналним и окружним судовима, а чему се судови у току извјештајног периода нису успјели прилагодити.

Након поступка проведеног по изјављеном правном лијеку, 63,12% одлука свих кантоналних и окружних судова је потврђено, 8,68% преиначено и 11,64% укинута.

Однос броја укидајућих и преиначујућих одлука у 2005. години

Проток предмета у 10 кантоналних судова у Федерацији БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Гж	8.509	12.273	20.782	10.450	10.332
Пж	1.148	1.742	2.890	1.639	1.251
Остало	2.150	7.232	9.382	8.077	1.305
Грађанско одјељење - укупно	11.807	21.247	33.054	20.166	12.888
К	393	375	768	421	347
РЗ	44	7	51	16	35
Кж	584	2.000	2.584	1.914	670
Кв	82	1.164	1.246	1.163	83
Кпп	81	718	799	736	63
Кпс	36	258	294	272	22
Кр	8	37.803	37.811	37.800	11
Кп	17	302	319	285	34
Кжм	5	24	29	24	5
Кжк	0	36	36	24	10
Иксж	0	258	258	249	9
Пкж	16	174	190	166	24
Пжп	4	367	371	197	174
Пвл	21	43	64	62	2
Остало	21	312	333	312	21
Кривично одјељење - укупно	1.312	43.841	45.153	43.643	1.510
У	1.922	8.074	9.996	3.411	6.585
Увл	0	1.025	1.025	1.011	14
Остало	79	1.997	2.076	2.039	37
Управно одјељење - укупно	2.001	11.096	13.097	6.461	6.636
Укупно	15.120	76.184	91.304	70.270	21.034

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у кантоналним судовима

Врста предмета	Промјена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Грађанско одјељење - укупно	9,16%	94,91%	0,6
Кривично одјељење - укупно	15,09%	99,55%	0,0
Управно одјељење - укупно	231,63%	58,23%	1,0
Укупно	39,11%	92,23%	0,3

Проток предмета у 5 окружних судова у Републици Српској

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Гж	8.322	5.297	13.619	7.137	6.482
Пж	1.422	724	2.146	1.070	1.076
Остало	1.116	1.715	2.831	1.705	1.126
Грађанско одјељење - укупно	10.860	7.736	18.596	9.912	8.684
К	62	182	244	179	65
РЗ	1	3	4	2	2
Кж	474	1.042	1.516	1.214	302
Кв	30	621	651	636	15
Кпп	21	356	377	306	71
Кпс	7	162	169	155	14
Кр	19	107	126	123	3
Кп	4	46	50	45	5
Кжм	3	14	17	14	3
Кжк	0	14	14	8	6
Иксж	0	71	71	71	0
Пкж	-	-	-	-	-
Пжп	3.446	7.110	10.556	9.328	1.228
Пвл	-	-	-	-	-
Остало	1	425	426	426	0
Кривично одјељење - укупно	4.068	10.153	14.221	12.507	1.714
У	556	1.667	2.223	909	1.314
Увл	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-
Управно одјељење - укупно	556	1.667	2.223	909	1.314
Укупно	15.484	19.556	35.040	23.328	11.712

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у окружним судовима

Врста предмета	Промјена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Грађанско одјељење -укупно	-20,04%	128,13%	0,9
Кривично одјељење - укупно	-57,87%	123,19%	0,1
Управно одјељење - укупно	136,33%	54,53%	1,4
Укупно	-24,36%	119,29%	0,5

Поштивање законских рокова

У погледу поштивања рокова утврђених важећим законима о кривичном поступку, утврђено је да се рокови у којим је предвиђено достављање оптужних аката, одлучивање по оптужници, заказивање рочишта за изјашњење о кривици, разматрање изјаве о признању кривице, заказивање рочишта за изрицање казне, израда одлука, те у притворским предметима, у највећем дијелу поштују. До њиховог непоштивања, које је изражено у занемаривом омјеру, углавном долази ради израженијег прилива, те сложености предмета.

Што се тиче рокова утврђених Законима о парничном поступку, запажено је да се рокови за израду одлука углавном поштују те да су прекорачења истих у већини случајева узрокована великим бројем старих неријешених предмета.

И на реферату управних спорова рок за израду судских одлука у потпуности је испоштован, док су одређене потешкоће евидентне код поштивања рокова за узимање предмета у рад услед увећаног прилива ове врсте предмета при кантоналним и окружним судовима.

Закључак

Из напријед наведеног може се закључити да су кантонални и окружни судови у протеклој години у потпуности успијевали да ријеше текући прилив кривичних и грађанских предмета, док су се на управним одјељењима суочавали са повећаним приливом првостепених управних предмета (**У**), па је на овим одјељењима остварен коефицијент протока од 57,75%. Ово значи да су кантонални и окружни судови успјели да ријеше тек нешто више од половине од укупног броја ове врсте предмета примљених у рад у току 2005. године, а што је узроковало и повећање броја неријешених **У** предмета на крају извјештајног периода. Тако је број неријешених **У** предмета на крају 2005. године за двије трећине већи у односу на број истих предмета на крају 2004. године. Ово указује да ће се ови судови у наредном периоду, поред постојећег великог броја неријешених другостепених грађанских предмета, суочавати и са повећаним притиском неријешених предмета на управном одјељењу. С друге стране, на кривичним одјељењима примјетно је значајно смањење неријешених предмета.

Узимајући у обзир укупан рад кантоналних и окружних судова може се закључити да су ови судови ипак остварили задовољавајући ниво ажурности, будући да су ријешили 97,76% од укупног броја предмета примљених у рад у току 2005. године.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОПШТИНСКИХ И ОСНОВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

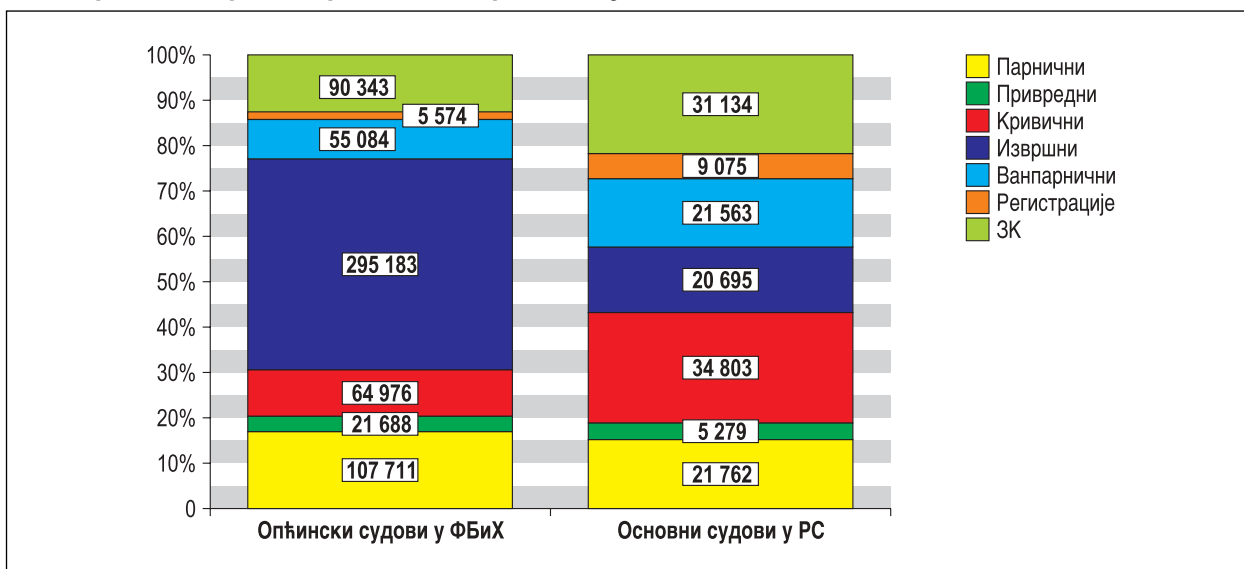
У току 2005. године у општинским и основним судовима било је у раду укупно **1,893.857** предмета. Од тог броја из 2004. године пренесена су 1,109.023 предмета, а у 2005. години у рад су примљена 784.834 предмета. Након ријешених **618.999** предмета, у рад за 2006. годину пренесено је 1,274.858 предмета. Детаљнији приказ протока предмета у судовима дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Проток предмета у општинским и основним судовима у БиХ

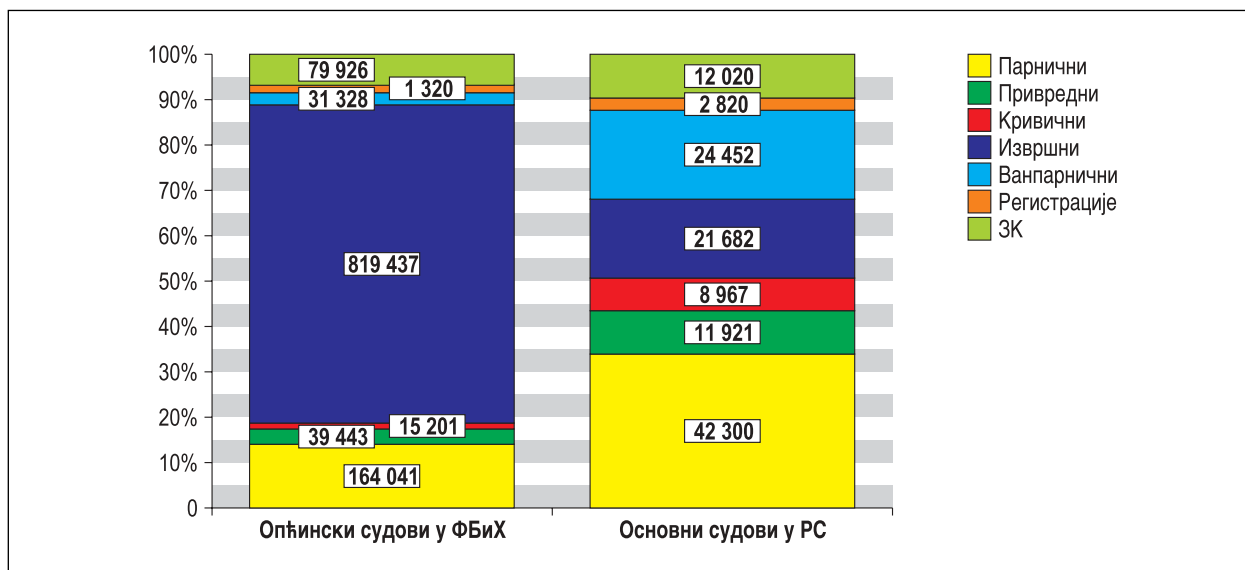
Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Федерација БиХ	979.345	640.559	1.619.904	469.208	1.150.696
Република Српска	129.678	144.275	273.953	149.791	124.162
Укупно	1.109.023	784.834	1.893.857	618.999	1.274.858

Како се може видјети из приложеног табеларног приказа, оптерећење општинских и основних судова у току 2005. године није било подједнако у оба ентитета. Тако је евидентно да број предмета у раду у основним судовима у Републици Српској (273.953 предмета) чини готово 1/6 укупног броја предмета који су у раду имали општински судови у Федерацији БиХ (1,619.904 предмета). Исто тако, може се уочити да је и прилив предмета неколико пута већи у Федерацији БиХ у односу на Републику Српску.

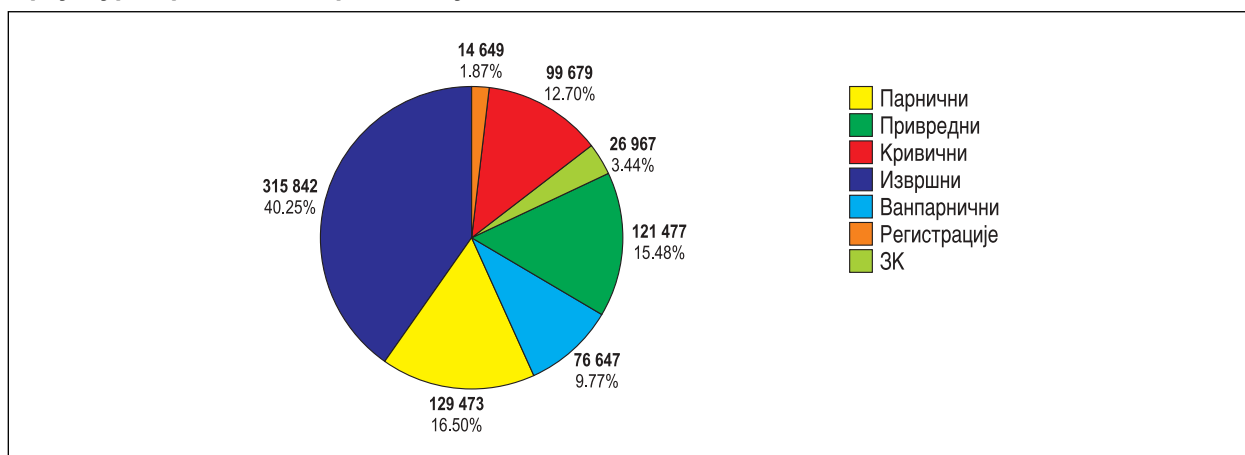
Компаративни приказ примљених предмета у 2005. години

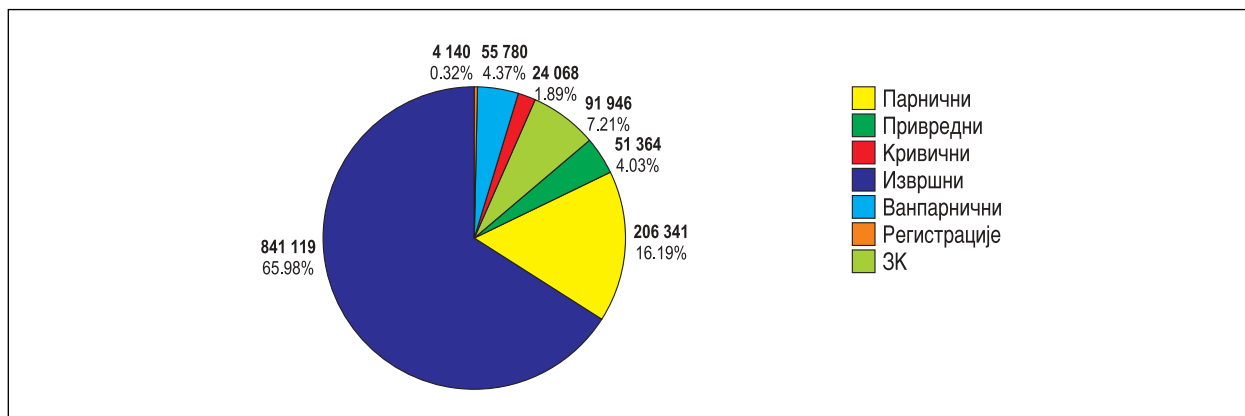
Компаративни приказ неријешених предмета са 31.12.2005. године

Сртура примљених предмета у 2005. години

Сртура неријешених предмета са 31.12.2005. године

Проток предмета у општинским и основним судовима у БиХ исказан по структури предмета

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
П	75.003	31.746	106.749	45.705	61.044
Рс	20.599	17.826	38.425	14.151	24.274
Мал	102.652	79.799	182.451	61.725	120.726
Остало	316	102	418	121	297
Парнични реферат - укупно	198.570	129.473	328.043	121.702	206.341
Пс	20.792	9.644	30.436	8.119	22.317
Малс	20.950	15.048	35.998	10.613	25.385
Л	1.508	975	2.483	830	1.653
Ст	499	214	713	273	440
Пк	1.181	859	2.040	509	1.531
Остало	46	227	273	235	38
Привредни реферат - укупно	44.976	26.967	71.943	20.579	51.364
К	15.970	16.357	32.327	17.073	15.254
Кпп	287	6.117	6.404	6.057	347
Кпс	2.692	10.259	12.951	9.318	3.633
Кр	105	53.661	53.766	53.717	49
Км	1.254	1.309	2.563	1.318	1.245
Кв	633	5.659	6.292	5.687	605
Кп	108	306	414	359	55
Икс	2.013	3.677	5.690	3.480	2.210
Остало	909	2.334	3.243	2.573	670
Кривични реферат - укупно	23.971	99.679	123.650	99.582	24.068
И	233.205	297.587	530.792	149.692	381.100
Ип	23.444	17.427	40.871	18.322	22.549
Остало	437.400	828	438.228	758	437.470
Извршни реферат - укупно	694.049	315.842	1.009.891	168.772	841.119
Р	13.498	17.542	31.040	18.034	13.006
О	37.264	32.326	69.590	27.095	42.495
Остало	240	26.779	27.019	26.740	279
Ванпарнични реферат - укупно	51.002	76.647	127.649	71.869	55.780
Регистрација пословних субјеката	1.076	14.649	15.725	11.585	4.140
Зк предмети	95.379	121.477	216.856	124.910	91.946
Укупно	1.109.023	784.834	1.893.857	618.999	1.274.858

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у општинским и основним судовима

Врста предмета	Промјена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Парнични реферат - укупно	3.91%	94.00%	1.7
Привредни реферат - укупно	14.20%	76.31%	2.5
Кривични реферат - укупно	0.40%	99.90%	0.2
Извршни реферат - укупно	21.19%	53.44%	5.0
Ванпарнични реферат - укупно	9.37%	93.77%	0.8
Регистрација пословних субјеката	284.76%	79.08%	0.4
Зк предмети	-3.60%	102.83%	0.7
Укупно	14.95%	78.87%	2.1

Промјена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

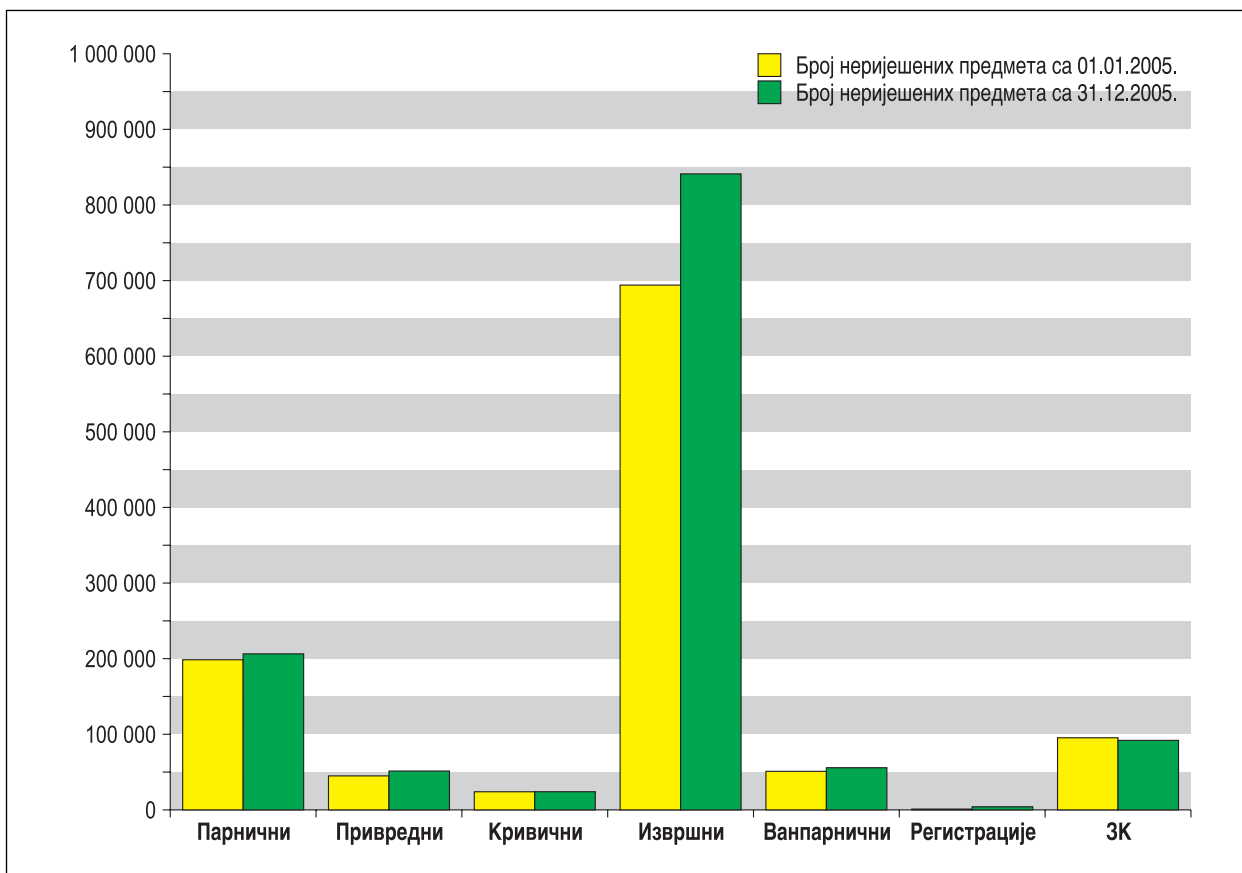
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том, већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан је процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

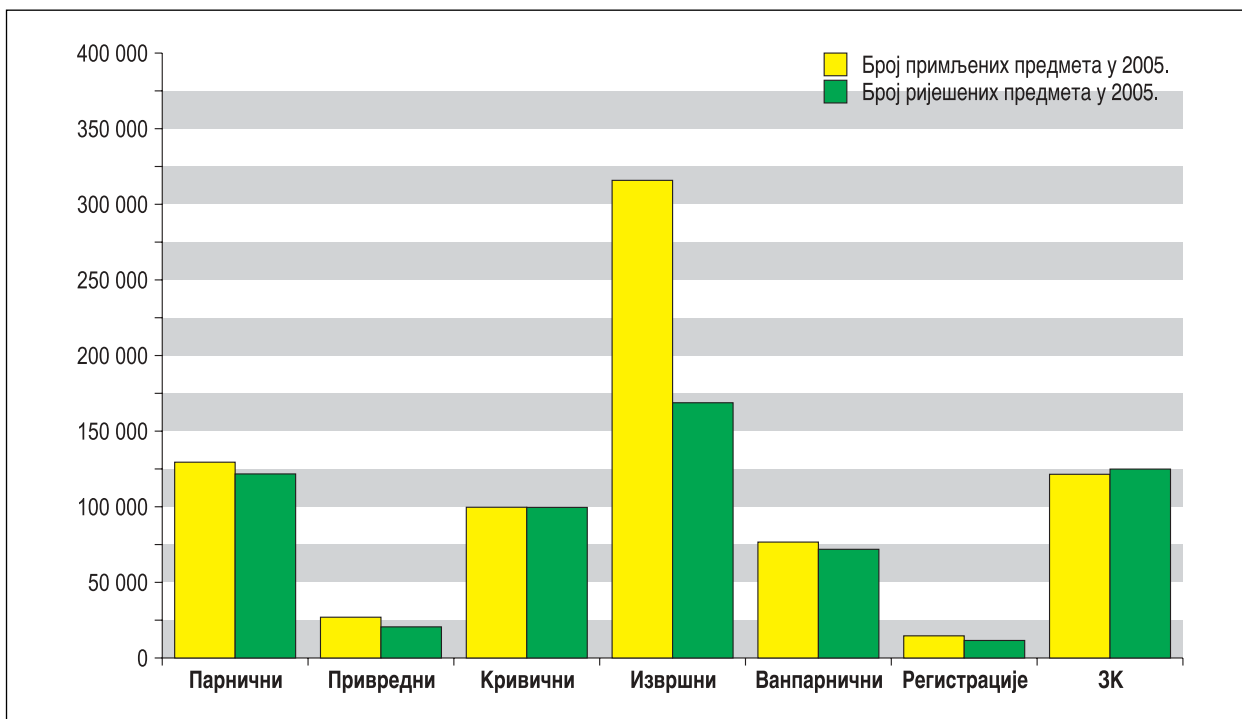
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова, те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви утврђени су дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

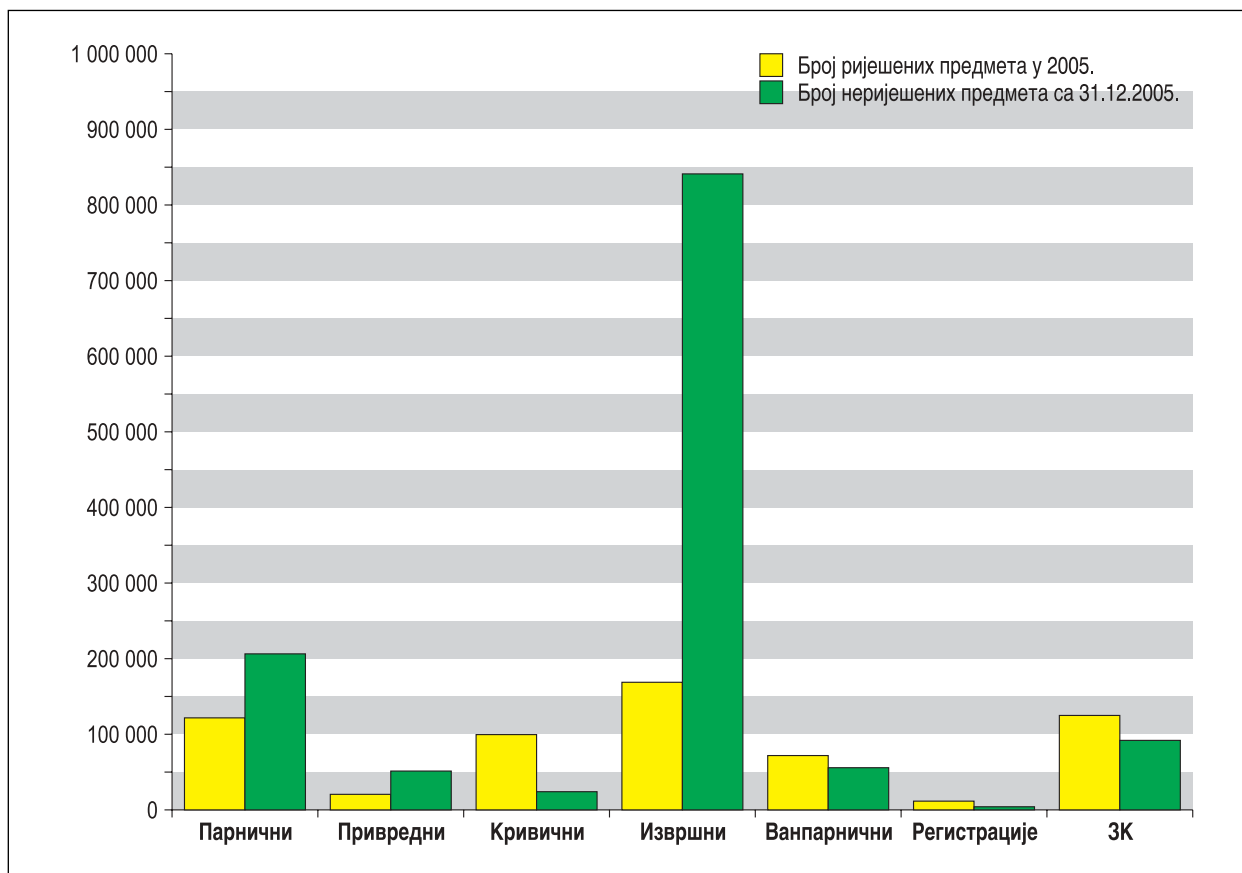
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

На основу приказаних података видљиво је да су заостајима из претходних година највише оптерећени извршни реферати, што представља око 62,60% од укупног броја пренесених предмета из ранијих година. Исто тако, велики број неријешених предмета на почетку ове године евидентан је код предмета мале вриједности (**Мал**). Највећи дио прилива у току 2005. године је структурално био исти.

На парничним рефератима највећи дио предмета у раду чине предмети мале вриједности (**Мал**), код чијих је рјешавања евидентирана мања ажурност у односу на текући прилив (око 77,35%), што је резултирало нагомилавањем неријешених предмета на крају године.

На нивоу свих општинских и основних судова предмети радних спорова (**Рс**), који су према закону дефинисани као хитни, не рјешавају се ефикасно (тек 79,38% предмета је ријешено у односу на укупан прилив).

С друге стране, рјешавање парничних предмета (**П**) у односу на текући прилив је увећано за 43,97%, што значи да паралелно са приливом судије рјешавају и старе предмете, што увелико позитивно утиче на коефицијент протока предмета на овим одјељењима (94%).

Према подацима који су достављени од стране судова, у току 2005. године просјечан број рочишта по донесеној пресуди био је 2,6. Број пресуда због пропуштања на парничном и привредном реферату био је 23.259. Од тог се највећи број (18.230) односио на предмете мале вриједности (**Мал**).

Уколико се упореди ефикасност рада на парничним и привредним рефератима, могуће је уочити како се привредни парнични предмети процесуирају споријим интензитетом. Наведено произлази првенствено из чињенице да су ова одјељења у судовима оформљена у скорије вријеме, што је резултирало одређеним организационим и кадровским потешкоћама у оквиру ових судова. Једино се на стечајном реферату (**Ст**) може уочити позитиван тренд рјешавања ове врсте предмета. Најлошији проток предмета, у оквиру ових реферата, забиљежен је на рјешавању предмета привредних преступа (**Пк**), са 59,25%. Битно је напоменути да се ови предмети још увијек процесуирају примјеном правила ранијег Закона о кривичном поступку.

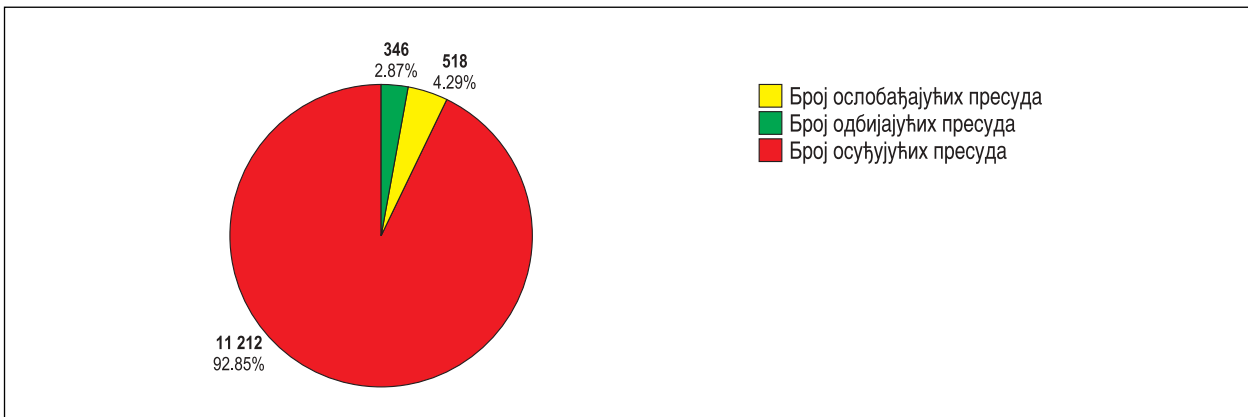
Позитивна рјешења предвиђена важећим законима о кривичном поступку директно се рефлектују на рад кривичних реферата. Утврђена је готово потпуна ажурност у рјешавању кривичних предмета (Тако се нпр. **К** предмети рјешавају у омјеру од 104% од примљених предмета у току године, **Км** и **Кр** предмети 100%, **Кпс** предмети 90%, итд.). Велики проблем још увијек представљају заостаци који се преносе из претходних година, и то посебно они предмети који се рјешавају примјеном одредаба ранијег Закона о кривичном поступку.

У 75 кривичних предмета донесена је одлука о одузимању имовинске користи у укупној вриједности од **4,079.068 КМ**. У 2.679 кривичних предмета изречена је новчана казна, а укупан износ изречених новчаних казни је **3,186.296 КМ**. У 770 кривичних предмета наступила је застарјелост кривичног гоњења, а у 66 предмета, застарјелост извршења кривичне казне. Због немогућности формирања кривичних вијећа, 157 предмета достављено је вишем суду на поступање.

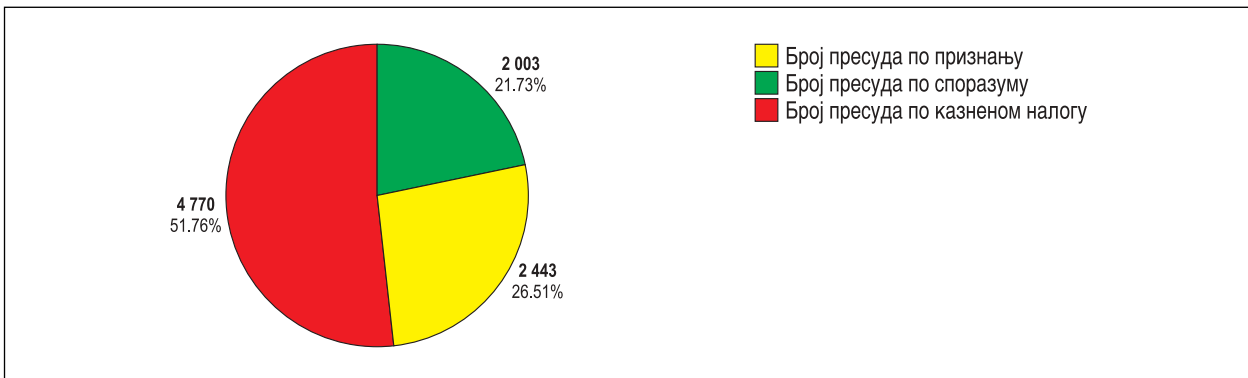
У сљедећим графиконима приказан је однос између:

- броја пресуда по признању кривице, пресуда по споразуму о признању кривице, те пресуда по казненом налогу;
- броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда изречених од стране општинских и основних судова.

Однос броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда

Пресуде по признању кривице, по споразуму о признању кривице и казненом налогу

Ипак, највећи притисак у свим општинским и основним судовима у Босни и Херцеговини, представљају предмети извршења (**И** и **Ип**). Судови тако успијевају процесуирати тек око 53,33% од укупног прилива, који се из године у годину увећава, услед чега се увећава и број предмета који се као неријешени преносе у рад из године у годину. Тако, када би се сви општински и основни судови са постојећим капацитетима на извршном реферату ангажовали само на рјешавању постојећих неријешених извршних предмета, без пријема нових предмета у рад, ови предмети би били ријешени тек за пуних пет година. Како је то раније наведено у оквиру овог извјештаја, ради се о предметима чија је вриједност багателна и у којима се не проводи контрадикторан поступак, али

који у великим размјерама оптерећују ове судове. Највише има предмета у којим су тражиоци извршења јавна предузећа која грађанима пружају комуналне услуге, а чији се захтјеви подносе судовима ради наплате рачуна за пружене услуге. Ови захтјеви се судовима достављају понекад у количини од по неколико стотина хиљада, одједном.

У оквиру ванпарничних реферата највећи проблем представљају оставине (О) код којих се број неријешених предмета у односу на претходну годину повећао за 14,04%. Гледано у цјелини, може се констатовати да је остварена задовољавајућа ажурност на рјешавању ванпарничних предмета (93,77% ријешеног прилива).

Код предмета регистрације пословних субјеката, примјетан је велики пораст у нагомилавању неријешених предмета на нивоу Босне и Херцеговине (око 284,76%), док се, с друге стране, прилив земљишно-књижних предмета (Зк) рјешава у континуитету (око 102,83%), али и поред тога је на крају године регистровано 91.946 неријешених Зк предмета, што ће за судове у наредном периоду представљати значајно оптерећење.

Подаци о протоку и структури предмета у општинским и основним судовима на нивоу ентитета, посебно су приказани у сљедећим табелама:

Проток предмета у 27 општинских судова у БиХ исказан по структури предмета

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
П	42.742	21.994	64.736	24.204	40.532
Рс	9.732	14.719	24.451	8.836	15.615
Мал	91.504	70.998	162.502	54.895	107.607
Остало	304	0	304	17	287
Парнични реферат - укупно	144.282	107.711	251.993	87.952	164.041
Пс	14.012	6.785	20.797	5.348	15.449
Малс	17.545	13.108	30.653	9.444	21.209
Л	846	737	1.583	568	1.015
Ст	188	93	281	66	215
Пк	1.181	859	2.040	509	1.531
Остало	30	106	136	112	24
Привредни реферат - укупно	33.802	21.688	55.490	16.047	39.443
К	9.389	9.681	19.070	10.214	8.856
Кпп	225	4.421	4.646	4.453	193
Кпс	1.523	6.481	8.004	5.682	2.322
Кр	58	34.428	34.486	34.466	20
Км	971	809	1.780	848	932
Кв	508	4.299	4.807	4.310	497
Кп	71	209	280	240	40
Икс	1.325	2.427	3.752	2.081	1.671
Остало	909	2.221	3.130	2.460	670
Кривични реферат - укупно	14.979	64.976	79.955	64.754	15.201
И	217.677	281.569	499.246	137.219	362.027
Ип	20.957	12.786	33.743	13.803	19.940
Остало	437.400	828	438.228	758	437.470
Извршни реферат-укупно	676.034	295.183	971.217	151.780	819.437

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
P	7.244	9.568	16.812	10.511	6.301
O	22.761	19.581	42.342	17.445	24.897
Остало	168	25.935	26.103	25.973	130
Ванпарнични реферат - укупно	30.173	55.084	85.257	53.929	31.328
Регистрација пословних субјеката	515	5.574	6.089	4.769	1.320
Зк предмети	79.560	90.343	169.903	89.977	79.926
Укупно	979.345	640.559	1.619.904	469.208	1.150.696

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у општинским судовима

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Парнични реферат - укупно	13,69%	81,66%	1,9
Привредни реферат - укупно	16,69%	73,99%	2,5
Кривични реферат - укупно	1,48%	99,66%	0,2
Извршни реферат - укупно	21,21%	51,42%	5,4
Ванпарнични реферат - укупно	3,83%	97,90%	0,6
Регистрација пословних субјеката	156,31%	85,56%	0,3
Зк предмети	0,46%	99,60%	0,9
Укупно	17,50%	73,25%	2,5

Проток предмета у 19 основних судова у БиХ исказан по структури предмета

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
П	32.261	9.752	42.013	21.501	20.512
Рс	10.867	3.107	13.974	5.315	8.659
Мал	11.148	8.801	19.949	6.830	13.119
Остало	12	102	114	104	10
Парнични реферат - укупно	54.288	21.762	76.050	33.750	42.300
Пс	6.780	2.859	9.639	2.771	6.868
Малс	3.405	1.940	5.345	1.169	4.176
Л	662	238	900	262	638
Ст	311	121	432	207	225
Пк	-	-	-	-	-
Остало	16	121	137	123	14
Привредни реферат - укупно	11.174	5.279	16.453	4.532	11.921

Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине - ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ ЗА 2005. ГОДИНУ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
К	6.581	6.676	13.257	6.859	6.398
Кпп	62	1.696	1.758	1.604	154
Кпс	1.169	3.778	4.947	3.636	1.311
Кр	47	19.233	19.280	19.251	29
Км	283	500	783	470	313
Кв	125	1.360	1.485	1.377	108
Кп	37	97	134	119	15
Икс	688	1.350	2.038	1.399	639
Остало	0	113	113	113	0
Кривични реферат - укупно	8.992	34.803	43.795	34.828	8.967
И	15.528	16.018	31.546	12.473	19.073
Ип	2.487	4.641	7.128	4.519	2.609
Остало	-	-	-	-	-
Извршни реферат - укупно	18.015	20.659	38.674	16.992	21.682
Р	6.254	7.974	14.228	7.523	6.705
О	14.503	12.745	27.248	9.650	17.598
Остало	72	844	916	767	149
Ванпарнични реферат - укупно	20.829	21.563	42.392	17.940	24.452
Регистрација пословних субјеката	561	9.075	9.636	6.816	2.820
Зк предмети	15.819	31.134	46.953	34.933	12.020
Укупно	129.678	144.275	273.953	149.791	124.162

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета у основним судовима

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Парнични реферат - укупно	-22,08%	155,09%	1,3
Привредни реферат - укупно	6,69%	85,85%	2,6
Кривични реферат - укупно	-0,28%	100,07%	0,3
Извршни реферат - укупно	20,36%	82,25%	1,3
Ванпарнични реферат - укупно	17,39%	83,20%	1,4
Регистрација пословних субјеката	402,67%	75,11%	0,4
Зк предмети	-24,02%	112,20%	0,3
Укупно	-4,25%	103,82%	0,8

Након поступкаведеног по изјављеним правним лијековима пред вишим судовима, 65,33% одлука свих општинских и основних судова је потврђено, 17,61% укинута а 14,13% преиначено.

Поштивање законских рокова

У погледу поштивања рокова утврђених важећим законима о кривичном поступку, утврђено је да се рокови у којим је предвиђено достављање оптужних аката, одлучивање по оптужници, заказивање рочишта за изјашњење о кривици, разматрање изјаве о признању кривице, заказивање рочишта за изрицање казне, те у притворским предметима, у највећем дијелу поштују. До њиховог непоштивања углавном долази ради великог броја предмета на којим су судије појединачно ангажоване, ради неодрживања оптуженог, промјене адресе и сл.

Што се тиче рокова утврђених законима о парничном поступку, запажено је да се рокови којим је ограничено достављање тужбе, заказивање припремних рочишта и главних расправа углавном нису могли испоштовати. Узрок непоштивања лежи у великом броју предмета којим су судије појединачно задужене, већем броју доказа који се требају извести на главној расправи и сл. Приоритет је, међутим, дат при поступању по хитним предметима, тако да се у овим предметима рокови углавном поштују.

Рокови за израду одлука се углавном поштују, с тим што су одређена одступања примјетна при одлучивању по сложенијим предметима.

Уз наведено, немогућност поштивања рокова узрокована је и већим ангажманом судија на рјешавању старих и неријешених предмета из ранијег периода, што је иначе сугерисано од стране ВСТС-а.

Овдје је такође потребно истаћи да је овај проблем посебно изражен код појединих судова и то услед недостатка материјалних средстава (недостатак омота списка, немогућност слања писмена путем поште, недостатак папира и осталих основних материјалних средстава потребних за нормално функционисање), што иначе представља увијек актуелан проблем цјелокупног правосуђа.

Закључак

Евидентно је да су општински и основни судови са **1,893.857** предмета у раду у току 2005. године носили највећи терет прилива предмета у односу на све судове у Босни и Херцеговини. Посебан проблем представљају предмети извршења (**И** и **Ип**), предмети мале вриједности на парничном и привредном реферату (**Мал** и **Малс**), те оставински предмети (**О**), тако да ће укупно у рад за наредну годину бити пренесено 1,029.725 предмета ове врсте. Овакво стање уз пријем нових предмета још дуго времена узроковаће значајне потешкоће у раду општинских и основних судова, а што ће се директно рефлектовати и на рад оних реферата на којим се рјешавају компликованији контрадикторни предмети (кривични, парнични, привредни). Исто тако, велики притисак ће бити усмјерен и на земљишно-књижне канцеларије наведених судова, које ће се носити са великим бројем пренесених предмета у наредну годину и очекиваним увећаним приливом.

Одређени помак у изналажењу ефикаснијих начина рјешавања истакнутих проблема између осталог представљају нова законска рјешења према којим стручни сарадници имају овлаштење да процесуирају наведене категорије предмета.

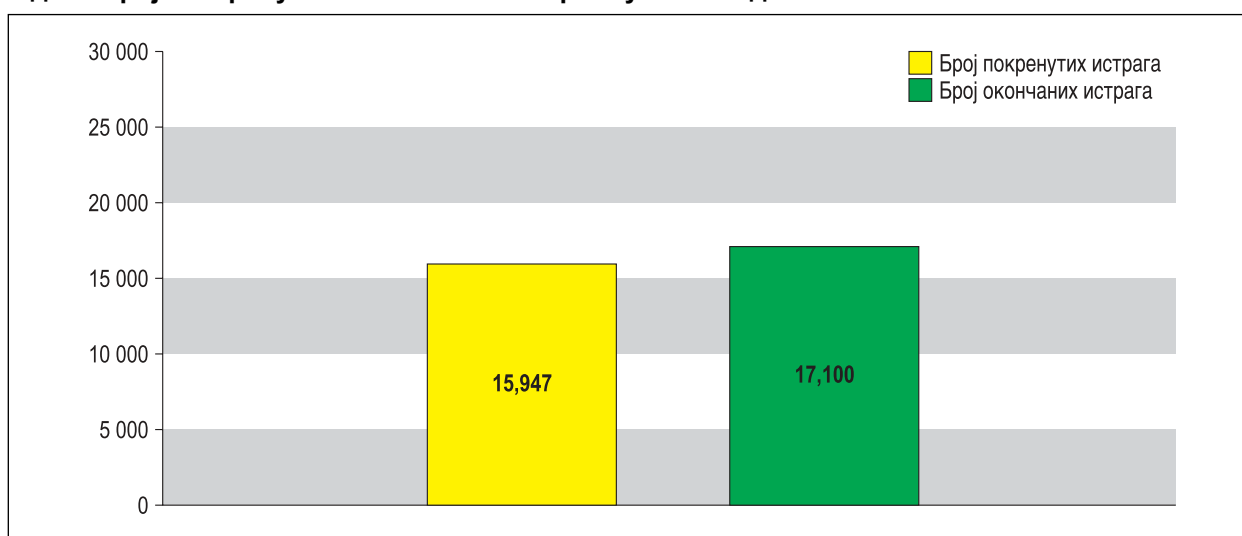
На крају, узимајући у обзир укупан рад свих општинских и основних судова, може се констатовати да су ови судови у току извјештајног периода остваривали релативно добар степен ажурности у току 2005. године (ријешено је 78,87% предмета које су судови примили у току године).

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТАВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

Секретаријат Високог судског и тужилачког савјета (ВСТС) је на нивоу Босне и Херцеговине извршио обраду података који се првенствено односе на истраге и поступак оптуживања које проводи 19 тужилаштава (10 кантоналних, 5 окружних, Федерално тужилаштво Федерације Босне и Херцеговине, Републичко тужилаштво Републике Српске, Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ и Тужилаштво Босне и Херцеговине), те дао општи приказ рада свих тужилаштава.

У току 2005. године у свим тужилаштвима у Босни и Херцеговини истрага је вођена у 28.753 предмета, од чега је из 2004. године пренесено 12.806 предмета са неокончаном истрагом. У 2005. години истраге су покренуте у 15.947 предмета, а окончане у 17.100 предмета.

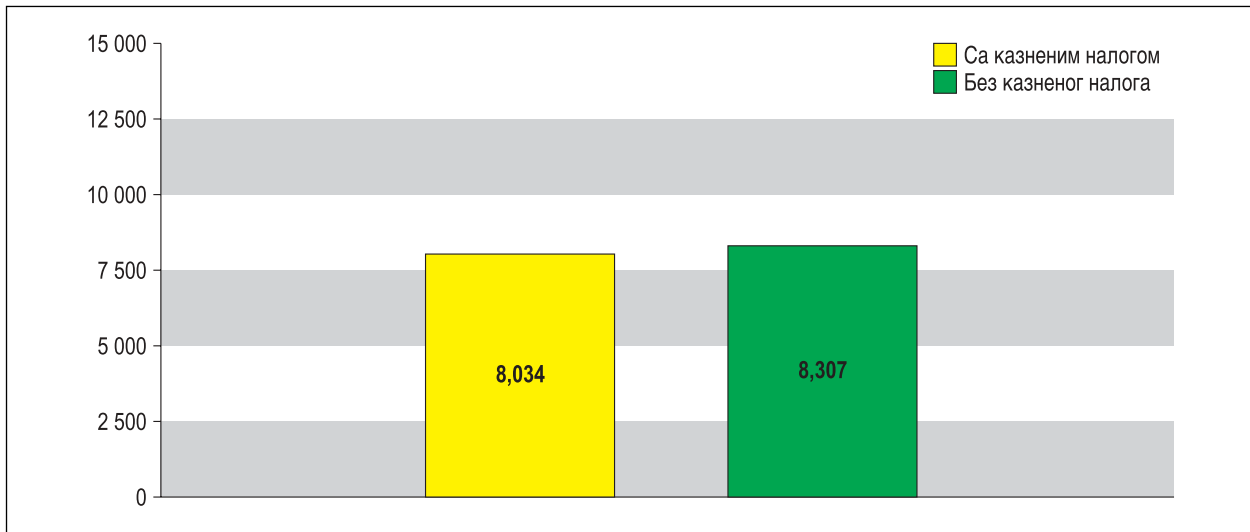
Однос броја покренутих и окончаних истрага у 2005. години

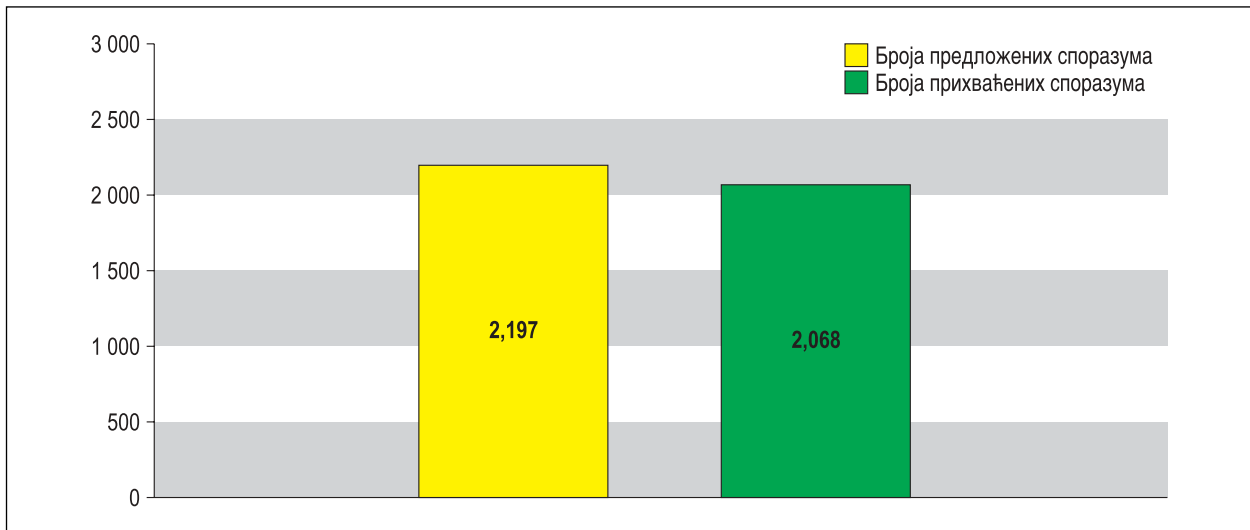
Од укупно 16.341 подигнуте оптужнице, потврђено је 15.257, односно 93,37%. Од наведеног броја подигнутих оптужница 49,16% се односило на оптужнице са казним налогом.²²

22 Прикупљајући податке о оптужницама, посебна пажња је посвећена категоријама потврђених и одбијених оптужница, искључиво у циљу утврђивања њиховог међусобног односа. Стога је потребно напоменути да податак о укупном броју подигнутих оптужница не одговара збиру броја потврђених и одбијених. Наиме, постоје оптужнице које „чекају“ потврђивање од стране суда или су враћене тужилаштвима на одређене допуне или исправке, а о којима подаци нису прикупљани нити исказани у овом извјештају.

Однос броја подигнутих оптужница са и без казненог налога у 2005. години

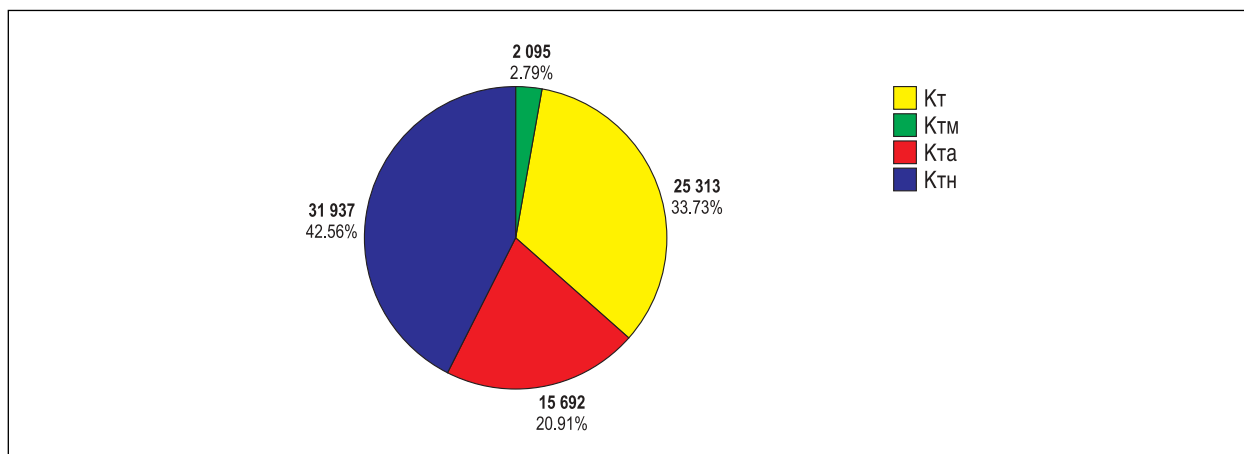

Однос броја предложених и прихваћених споразума о признању кривице у 2005. години

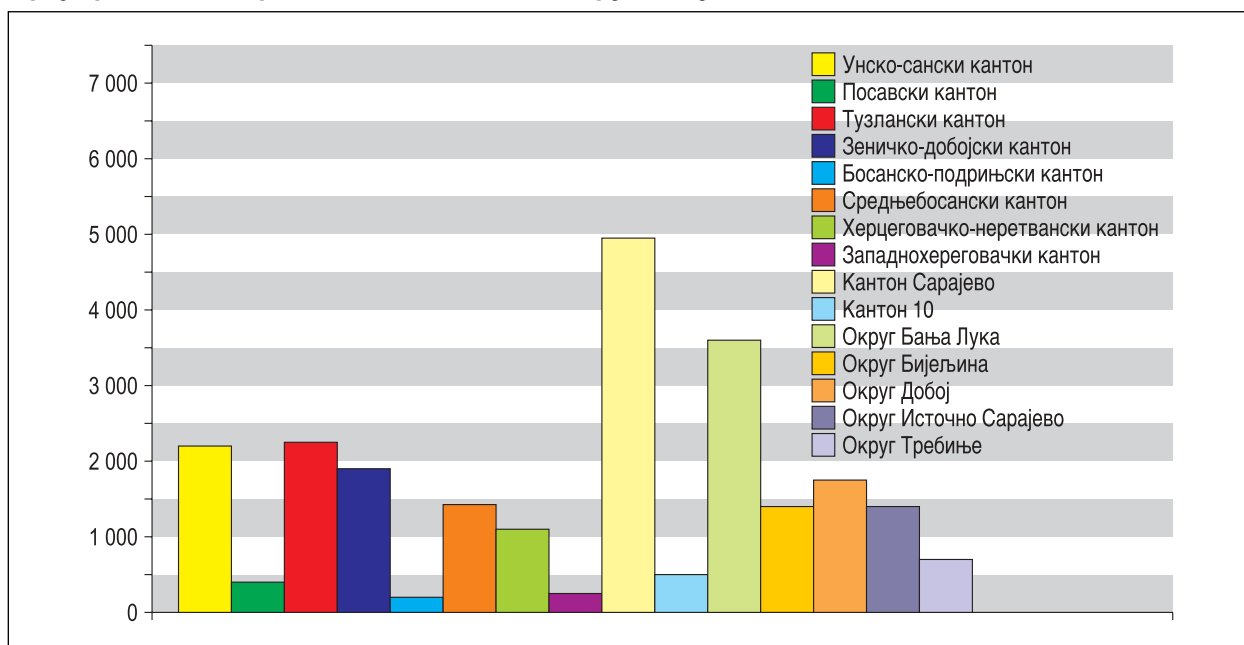

Из графика се види да је од 2.197 предложених споразума о признању кривице, 94,13% прихваћено од стране суда.

Број примљених предмета у 2005. години по појединим уписницима

Број примљених предмета по кантонима/окрузима у 2005. години

Представљеним графичким приказом, посебно је истакнута структура примљених предмета у току 2005. године по сљедећим уписницима у свим тужилаштвима:

- Кт - кривични уписник за познате пунољетне учиниоце,
- Ктн - кривични уписник за непознате учиниоце,
- Кта - уписник разних кривичних предмета и
- Ктм - кривични уписник за малољетне учиниоце.

Може се закључити да су тужилаштва примила највише предмета у којима је учинилац кривичног дјела непознат, а који се региструју у **Ктн** уписнику, као и предмета који се воде против познатих пунољетних учинилаца у оквиру **Кт** уписника. Значајан дио прилива односи се и на разне кривичне предмете регистроване у **Кта** уписнику,²³ док је најмањи прилив остварен у предметима малољетних учинилаца кривичних дјела (који се региструју у **Ктм** уписнику).

Поред тога представљен је и обим прилива Кт предмета појединачно у свим кантоналним и окружним тужилаштвима.

У наставку извјештаја приказани су детаљнији подаци о раду тужилаштва у Босни и Херцеговини.

²³ Ради се о различитим извјештајима и представкама агенција за provedбу закона (царинских и порезних управа, финансијске полиције, синдиката итд.) који се достављају тужилаштвима на надлежни поступак.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

Истраге

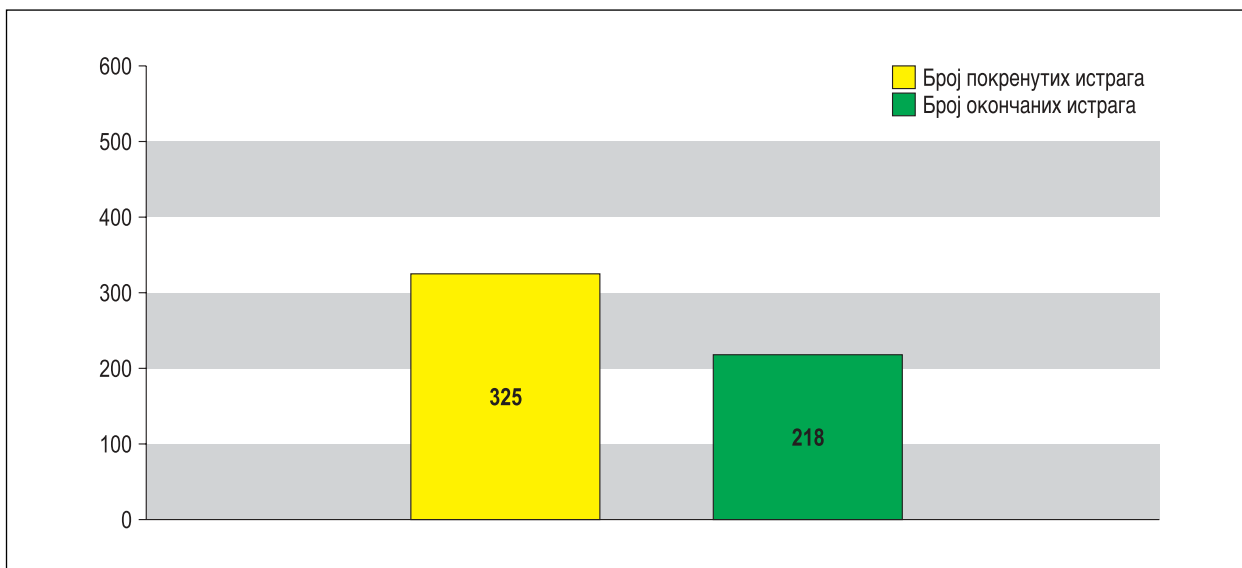
У току 2005. године Тужилаштво Босне и Херцеговине имало је у раду укупно 397 предмета у којима је вођена истрага, од чега су из 2004. године пренесена 72 предмета са неокончаном истрагом. У 2005. години истраге су покренуте у 325 предмета, а окончане у 218 предмета. Детаљнији приказ података о истрагама по предметима у овом тужилаштву дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Подаци о истрагама по врсти предмета

Врста предмета	Број неријешених истрага са 01.01.2005.	Број истрага покренутих у току 2005.	Укупан број истрага вођених у току 2005.	Број истрага окончаних у току 2005.	Број неријешених истрага са 31.12.2005.
Привредни криминал	33	93	126	63	69
Ратни злочин	1	72	73	11	65
Општи криминал	38	160	198	144	57
Укупно	72	325	397	218	191²⁴

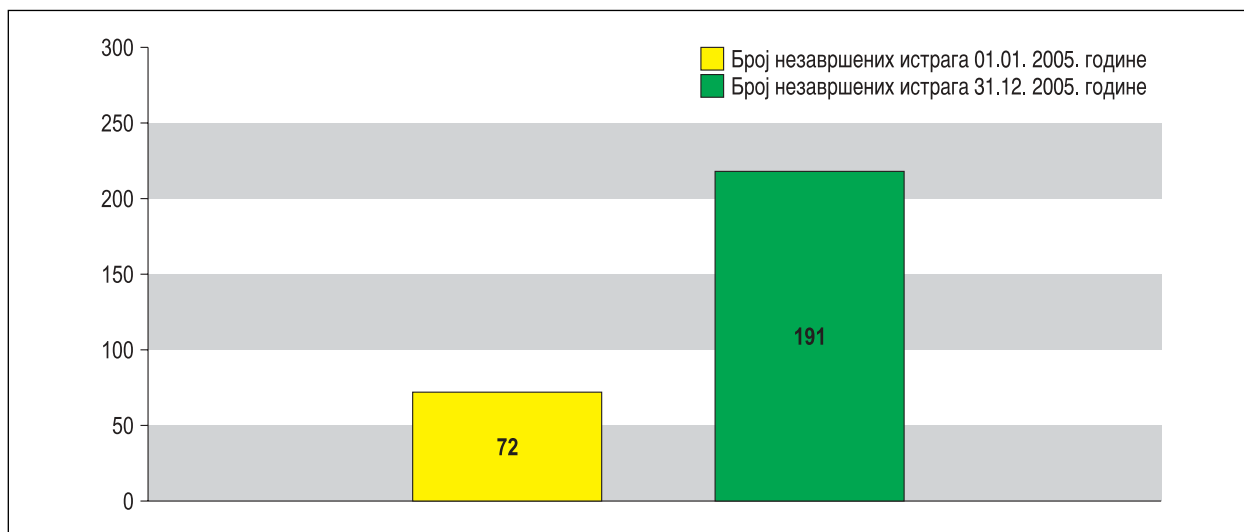
Ово тужилаштво је у току извјештајног периода водило истрагу против 793 лица, од чега су из 2004. године пренесене неокончане истраге против 168 лица. У 2005. години је покренута истрага против 625, а окончана у односу на 320 лица.

Однос броја покренутих и окончаних истрага у 2005. години

²⁴ Према информацији достављеној од стране Тужилаштва Босне и Херцеговине, у одређеном броју предмета у којим је вођена истрага против више лица, а у којим тужилачке одлуке нису донесене у односу на сва лица обухваћена истом истрагом, такви предмети исказани су и као ријешени и као неријешени предмети.

Однос броја незавршених истрага 01.01.-31.12. 2005. године

Из приказаних података видљиво је да се од укупног броја истрага пренесених у рад за 2005. годину више од половине односила на истраге које су вођене ради процесуирања предмета општег криминала, што се може констатовати и када су у питању истраге покренуте у току 2005. године - готово половина се односила на предмете општег криминала.

Међутим, када се статистички упореди динамика окончавања истрага с обзиром на врсту кривичних дјела, примјетно је да је провођење истраге по кривичним дјелима ратних злочина у највећој мјери неажурно. Тако је окончано 15,28% од укупно покренутих истрага у овим предметима, након којих слиједе предмети привредног криминала са 67,74% динамике у окончавању покренутих истрага, док је највећа ажурност примјетна у оквиру предмета општег криминала.

Од укупног броја окончаних истрага 48 их је окончано доношењем наредбе о обустави истраге.

Подаци о оптужницама

Врста предмета	Број подигнутих оптужница са казним налогом	Број подигнутих оптужница без казног налога	Укупан број подигнутих оптужница	Број потврђених оптужница	Број одбијених оптужница	Број споразума о признању кривице предложених суду	Број прихваћених споразума о признању кривице
Укупно	47	106	153	138	2	26	26

У току 2005. године од стране тужилаштва суду су на потврђивање поднесене укупно 153 оптужнице. Са казним налогом подигнуто је укупно 47 оптужница (или 30,72 % од укупног броја подигнутих), а без казног налога 106 оптужница (69,28 %).

Из предоченог је видљиво да је однос између броја потврђених и одбијених оптужница у односу на укупан број оптужница које су поднесене суду на потврђивање у току 2005. године сасвим задовољавајући. Тако је од укупно поднесених оптужница суд потврдио 90,20%, а одбио само 1,31%.

Суд Босне и Босне и Херцеговине је прихватио све споразуме о признању кривице предложене од стране овог тужилаштва.

Интересантно је споменути да ово тужилаштво нити у једном случају није одустало од кривичног гоњења.

Проток Кт предмета у Тужилаштву БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Привредни криминал	125	185	310	108	202
Ратни злочин	2	174	176	9	167
Општи криминал	117	300	417	201	216
Укупно	244	659	903	318	585

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Врста предмета	Промијена стања неријешених предмета	Коефицијент протока
	I	II
Привредни криминал	61,60%	58,38%
Ратни злочин	8,250%	5,17%
Општи криминал	84,62%	67%
Укупно	139,75%	48,25%

Промијена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године. изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијељењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан је процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

Остале врсте предмета

У току извјештајног периода примљено је укупно 2.018 разних кривичних предмета (**Кта**), те предмета непознатих учинилаца кривичних дјела (**Ктн**), од којих је само 213 регистровано у уписник који се води за предмете познатих пунољетних учинилаца (**Кт**). У односу на претходну годину, на крају 2005. године број неријешених предмета ове врсте се повећао чак за 154,43%.

Што се тиче предмета у којим се проводи поступак према малољетницима (**Ктм**), у току 2005. године ово тужилаштво је примило 18 оваквих предмета, од којих је ријешена тек једна трећина, тачније 6 предмета. Из наведеног произлази да ће се у рад у 2006. годину пренијети 13 предмета, за разлику од прошле године кад је на карају остао неријешен само један предмет.

У погледу рјешавања предмета пружања међународне правне помоћи (**Ктз**) у току извјештајног периода, у раду овог тужилаштва било је укупно 120 предмета од којих су 54 ријешена (односно 45% од текућег прилива), тако да ће у наредну годину бити пренесено 66 предмета.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ТУЖИЛАШТАВА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

Кантонална и окружна тужилаштва

Истраге

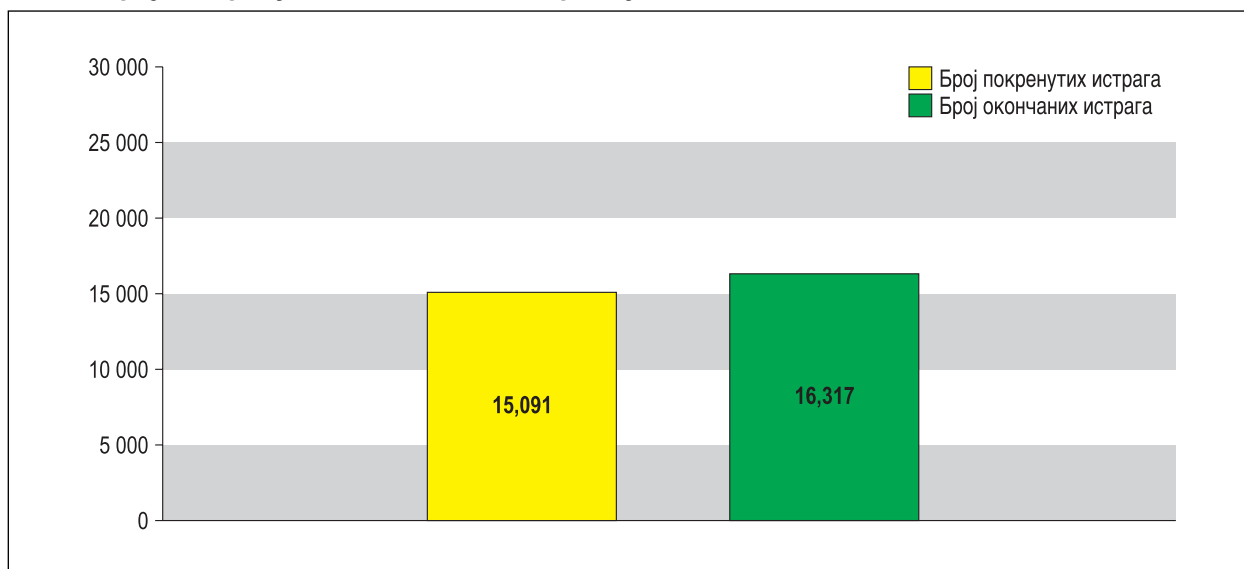
У току 2005. године у кантоналним и окружним тужилаштвима истрага је вођена у 27.525 предмета, од чега су из 2004. године пренесена 12.434 предмета са неокончаном истрагом. У 2005. години истраге су покренуте у 15.091 предмету, а окончане у 16.317 предмета. Детаљнији приказ података о истрагама по предметима у овим тужилаштвима дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Подаци о истрагама по врсти предмета

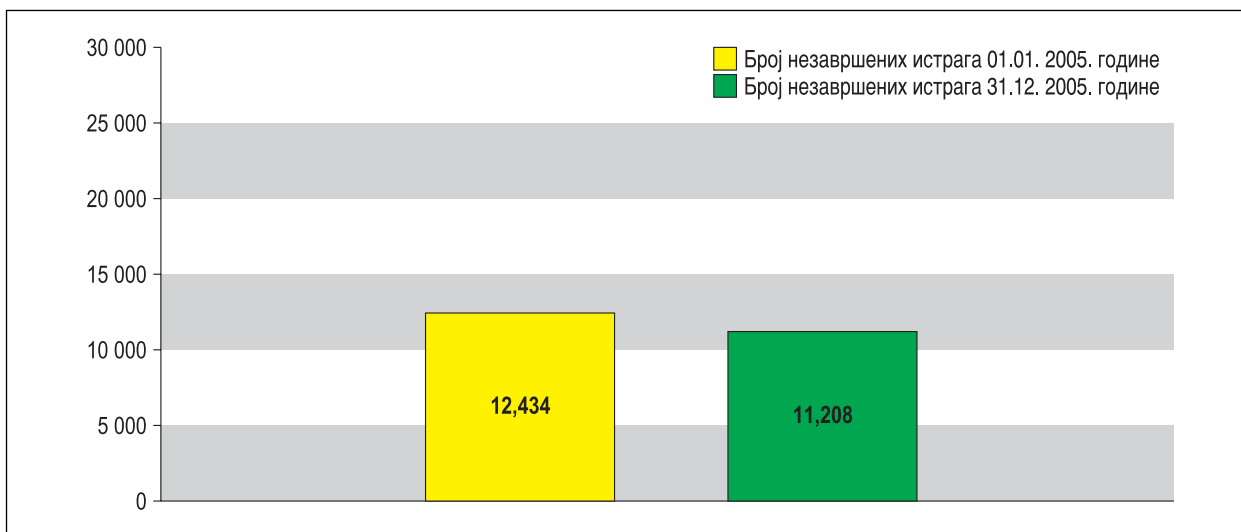
Врста предмета	Број неријешених истрага са 01.01.2005.	Број истрага покренутих у току 2005.	Укупан број истрага вођених у току 2005.	Број истрага окончаних у току 2005.	Број неријешених истрага са 31.12.2005.
Привредни криминал	1.247	762	2.009	1.019	990
Ратни злочин	619	46	665	115	550
Општи криминал	10.568	14.283	24.851	15.183	9.668
Укупно	12.434	15.091	27.525	16.317	11.208

Ова тужилаштва су у току извјештајног периода водила истрагу против 38.591 лица, од чега је из 2004. године неокончаних истрага пренесено против 19.555 лица. У 2005. години је покренута истрага против 19.036, а окончана у односу на 19.796 лица.

Однос броја покренутих и окончаних истрага у 2005. години

Однос броја незавршених истрага 01.01.-31.12. 2005. године

Из приказаних података видљиво је да је у 2005. години највише истрага покренуто у предметима општег криминала (94,65%), који су такође у највећем обиму пренесени из претходног периода (84,99%). У извјештајном периоду окончано је за 8.12% више истрага у односу на број истрага покренутих у току 2005. године, усљед чега је и број незавршених истрага на крају 2005. године мањи у односу на крај 2004. године.

Од укупног броја окончаних истрага 1.196 је окончано доношењем наредбе о обустави истраге.

У наставку су табеларно посебно приказани подаци о истрагама за кантонална и окружна тужилаштва:

Подаци о истрагама за окружна тужилаштва

Врста предмета	Број неријешених истрага са 01.01.2005.	Број истрага покренутих у току 2005.	Укупан број истрага вођених у току 2005.	Број истрага окончаних у току 2005.	Број неријешених истрага са 31.12.2005.
Привредни криминал	614	317	931	487	444
Ратни злочин	194	40	234	10	224
Општи криминал	4.715	3.918	8.633	4.559	4.074
Укупно	5.523	4.275	9.798	5.056	4.742

Подаци о истрагама за кантонална тужилаштва

Врста предмета	Број неријешених истрага са 01.01.2005.	Број истрага покренутих у току 2005.	Укупан број истрага вођених у току 2005.	Број истрага окончаних у току 2005.	Број неријешених истрага са 31.12.2005.
Привредни криминал	633	445	1.078	532	546
Ратни злочин	425	6	431	105	326
Општи криминал	5.853	10.365	16.218	10.624	5.594
Укупно	6.911	10.816	17.727	11.261	6.466

Подаци о оптужницама

Од укупног броја оптужница које су кантонална и окружна тужилаштва у току 2005. године доставила судовима ради потврђивања, највише односило на предмете општег криминала, а ту је и 10 поднесених оптужница које је су за предмет имале кривично дјело ратног злочина.

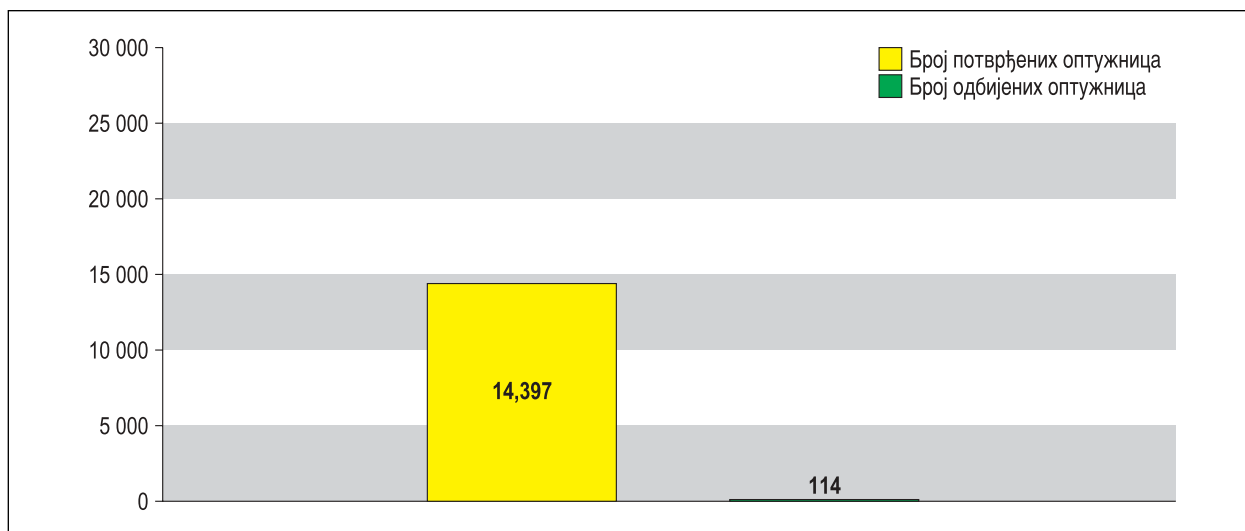
Оптужнице са казним налогом поднесене су у 7.774 предмета, што чини готово половину од укупног броја подигнутих оптужница. Када је ријеч о споразумима о признању кривице који су предложени од стране ових тужилаштава, 93,72% су прихваћена од стране судова.

У наставку слиједи детаљнији приказ наведених података.

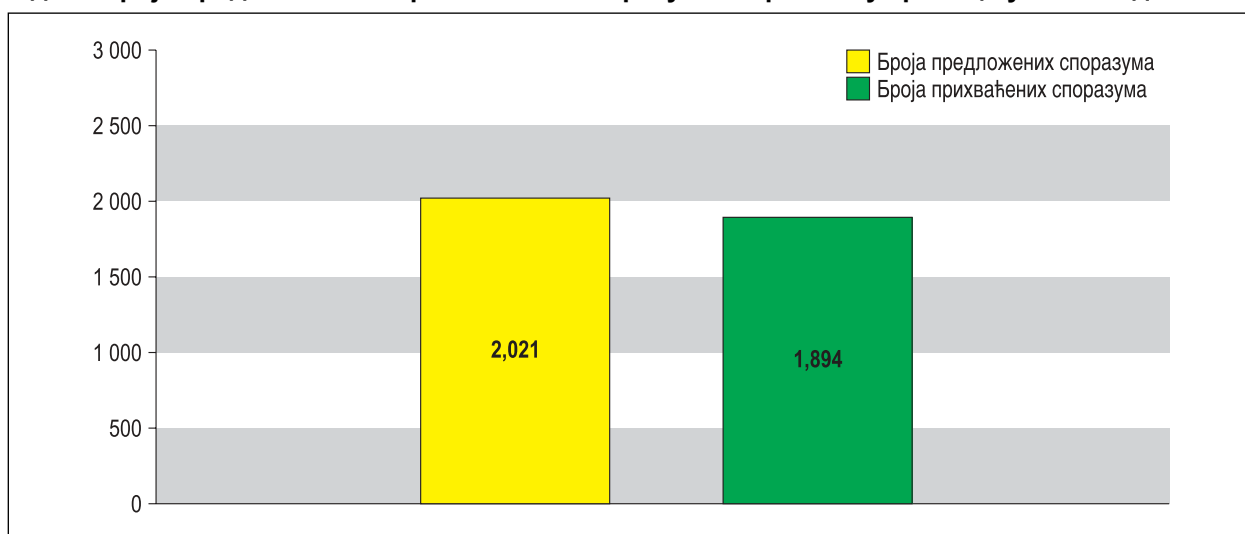
Подаци о оптужницама у кантоналним и окружним тужилаштвима

Врста предмета	Број подигнутих оптужница са казним налогом	Број подигнутих оптужница без казног налога	Укупан број подигнутих оптужница	Број потврђених оптужница	Број одбијених оптужница	Број споразума о признању кривице предложених суду	Број прихваћених споразума о признању кривице
Привредни криминал	288	409	697	614	6	110	109
Ратни злочин	0	10	10	8	0	0	0
Општи криминал	7.486	7.537	15.023	13.775	108	1.911	1.785
Укупно	7.774	7.956	15.730	14.397	114	2.021	1.894

Однос броја потврђених и одбијених оптужница у 2005. години

Однос броја предложених и прихваћених споразума о признању кривице у 2005. години

Подаци о оптужницама подигнутим од стране кантоналних тужилаштава

Врста предмета	Број подигнутих оптужница са казним налогом	Број подигнутих оптужница без казног налога	Укупан број подигнутих оптужница	Број потврђених оптужница	Број одбијених оптужница	Број споразума о признању кривице предложених суду	Број прихваћених споразума о признању кривице
Привредни криминал	70	231	301	218	6	40	39
Ратни злочин	0	5	5	4	0	0	0
Општи криминал	4.329	5.062	9.391	8.195	71	900	843
Укупно	4.399	5.298	9.697	8.417	77	940	882

Подаци о оптужницама подигнутим од стране окружних тужилаштва

Врста предмета	Број подигнутих оптужница са казним налогом	Број подигнутих оптужница без казног налога	Укупан број подигнутих оптужница	Број потврђених оптужница	Број одбијених оптужница	Број споразума о признању кривице предложених суду	Број прихваћених споразума о признању кривице
Привредни криминал	218	178	396	396	0	70	70
Ратни злочин	0	5	5	4	0	0	0
Општи криминал	3.157	2.475	5.632	5.580	37	1.011	942
Укупно	3.375	2.658	6.033	5.980	37	1.081	1.012

Проток Кт предмета у кантоналним и окружним тужилаштвима

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Кантонална тужилаштва	24.140	14.993	39.133	12.962	26.171
Окружна тужилаштва	13.330	8.710	22.040	9.520	12.520
Укупно	37.470	23.703	61.173	22.482	38.691

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока
	I	II
Федерација БиХ	8,41%	86,45%
Република Српска	-6,08%	109,30%
Укупно	3,26%	94,85%

Промјена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

Према томе цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

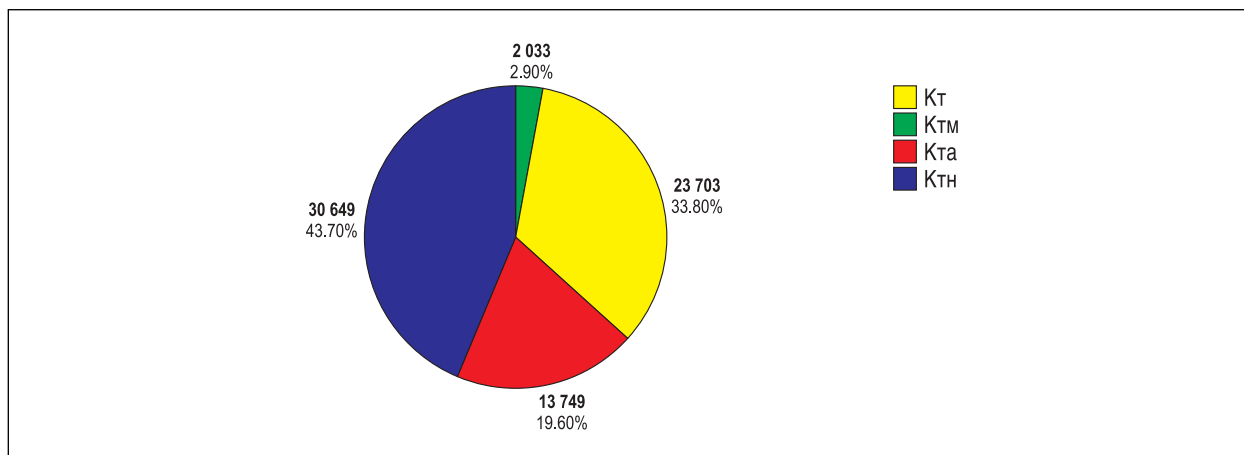
Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијељењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

Остале врсте предмета

У току извјештајног периода у кантоналним и окружним тужилаштвима примљено је укупно 44.398 разних кривичних предмета (**Кта**), те предмета непознатих учинилаца кривичних дјела (**Ктн**), од којих је само 9.135 регистровано у уписник који се води за предмете познатих пунољетних учинилаца (**Кт**). У односу на претходну годину, на крају 2005. године број неријешених предмета ове врсте се повећао за 20,34%.

У току 2005. године поступак према малољетницима (Ктм) проводио се у укупно 3.515 предмета (1.482 неријешених предмета из ранијег периода и 2.033 предмета примљена у току 2005. године). Од тог броја ријешено је 1.840 предмета ове врсте, а неријешено је остало 1.676 предмета.

Број примљених предмета у 2005. години по појединим уписницима

Федерално тужилаштво Федерације БиХ

Из 2004. године у рад Федералног тужилаштва Федерације БиХ пренесена су три предмета у којим је истрага вођена против дванаест познатих пунољетних учинилаца кривичних дјела (**Кт** предмети). Од тог је у извјештајном периоду потврђивањем оптужнице окончана истрага у једном предмету, и то у односу на пет лица, што значи да ће у наредној години истрага бити настављена у два предмета. Због законских измјена у погледу надлежности, ово тужилаштво није више надлежно да поступа за предмете ове врсте.

Федерално тужилаштво Федерације БиХ је у току извјештајног периода у раду имало 272 разна кривична предмета (**Кта**) и 4 предмета непознатих учинилаца кривичних дјела (**Ктн**). У току године архивирана су сва 4 Ктн предмета, те 270 Кта предмета, тако да су у наредну годину пренесена два предмета ове врсте.

У току 2005. године ово тужилаштво је разматрало и дало мишљења на изјављене жалбе у укупно 374 предмета. Од тог броја ријешено је укупно 269 предмета, а 105 Ктж предмета је пренесено у рад у наредну годину.

Што се тиче активности овог тужилаштва у погледу поступања по ванредним правним лијековима, а у складу са раније важећим процесним законима, може се констатовати да су у 2005. години ријешени сви предмети који су били у раду, и то у кривичној (10 предмета), грађанској (84 предмета), те управној и прекршајној области (37 предмета).

Републичко тужилаштво Републике Српске

Према достављеним подацима од стране Републичког тужилаштва Републике Српске у току 2005. године ово тужилаштво је разматрало и дало мишљења на изјављене жалбе у укупно 94 Ктж предмета. Од тог су ријешена 62 предмета, а 32 остала неријешена.

Када је ријеч о Кта предметима, истих је у раду току 2005. године било 147. Од тог броја архивирањем је ријешен 101 предмет, а у наредну годину је пренесено 46 ових предмета.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОСНОВНОГ И АПЕЛАЦИОНОГ СУДА И ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ПЕРИОД ОД 01.01.2005. ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

Основни суд Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

У току 2005. године у Основном суду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у раду је било укупно **38.755** предмета. Од тог броја су из 2004. године пренесена **11.272** предмета, а у 2005. години су у рад примљена **27.483** предмета. Након ријешених 26.205 предмета, у рад за 2006. годину је пренесено **12.550** предмета. Детаљнији приказ протока предмета у Основном суду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине дат је у сљедећим табеларним прегледима:

Проток предмета у Основном суду Брчко Дистрикта БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
П	871	688	1.559	945	614
Рс	0	0	0	0	0
Мал	209	192	401	312	89
Парнични реферат - укупно	1.080	880	1.960	1.257	703
Пс	113	69	182	106	76
Малс	141	127	268	191	77
Ст и Л	359	553	912	762	150
Привредни реферат - укупно	613	749	1.362	1.059	303
Ки	7	0	7	7	0
К	66	415	481	426	55
РЗ	0	1	1	1	0
Кпп	1	5	6	6	0
Кп	116	445	561	456	105
Км	20	24	44	36	8
КИР	2	342	344	342	2
КРИ	3	0	3	3	0
Кв	77	45	122	94	28
К- пом помиловања	3	29	32	26	6
Р замол	134	1.977	2.111	1.768	343
ИКС	41	195	236	177	59
Кривични реферат - укупно	470	3.478	3.948	3.342	606
П прекршаји	4.282	4.799	9.081	5.424	3.657
ИПС	1.247	3.463	4.710	4.155	555
Прекршајни реферат - укупно	5.529	8.262	13.791	9.579	4.212
И	1.886	3.877	5.763	1.467	4.296
ИП	271	808	1.079	315	764
Извршни реферат - укупно	2.157	4.685	6.842	1.782	5.060
У	63	87	150	84	66
Уз	0	2	2	0	2
Управни реферат - укупно	63	89	152	84	68

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Р	193	267	460	333	127
О	357	806	1.163	803	360
Остало	8	74	82	78	4
Ванпарнични реферат - укупно	558	1.147	1.705	1.214	491
Зк предмети	676	4.927	5.603	4.618	985
Регистар	77	2.492	2.569	2.478	91
Медијација	49	774	823	792	31
Укупно	11.272	27.483	38.755	26.205	12.550

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Врста предмета	Промена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Парнични реферат - укупно	-34.91%	142.84%	0,56
Привредни реферат - укупно	-50.57%	141.39%	0,29
Кривични реферат - укупно	28,94%	96.09%	0,18
Прекршајни реферат - укупно	-23,82%	115,94%	0,44
Извршни реферат - укупно	134,59%	38,04%	2,84
Управни реферат - укупно	7,94%	94,38%	0,81
Ванпарнични реферат - укупно	-12,01%	105,84%	0,40
Зк предмети	45,71%	93,73%	0,21
Регистар	18,18%	99,44%	0,06
Медијација	-36,73%	102,33%	0,04
Укупно	11,34%	95%	0,48

Промена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

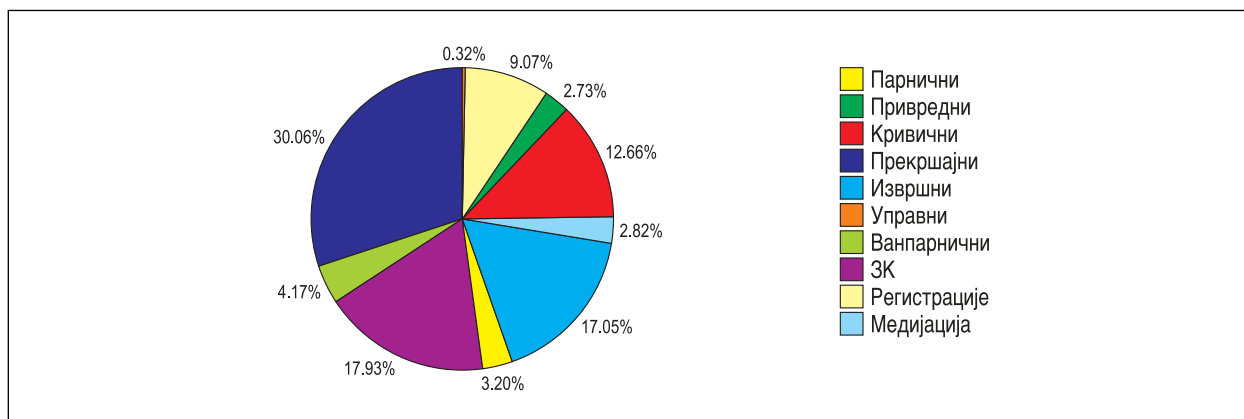
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

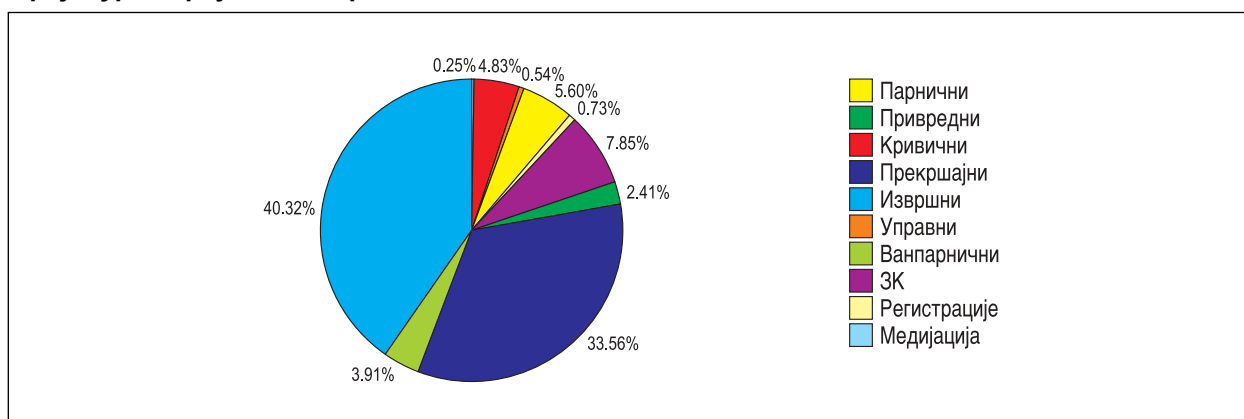
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета исказујући га као број година који би био потребан судовима за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова, те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви утврђени су дијелењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

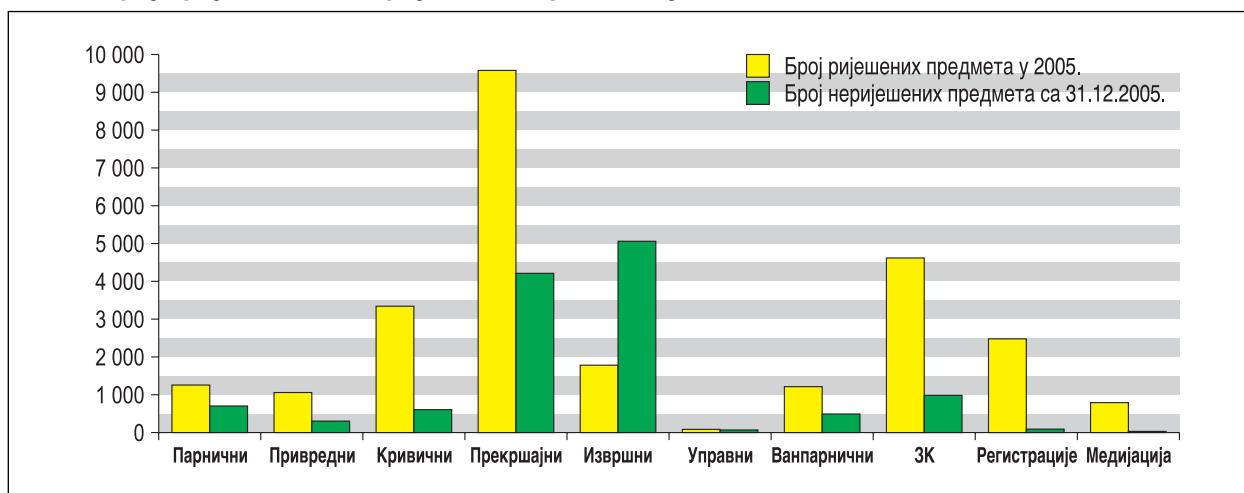
Број примљених предмета у 2005. години

Структура неријешених предмета са 31.12.2005. године

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

Највећи дио прилива у 2005. годину односио се на прекршајне предмете (П - прекршаји), извршне предмете (И), те предмете извршења прекршејних санкција (ИПС).

Упоређујући број примљених и ријешених предмета у току 2005. године на парничном реферату може се закључити да је остварена потпуна ажурност, те да су судије овог суда ријешиле за 42,84% више предмета него што је био текући прилив у 2005. години. На овај начин остварена је и позитивна промјена стања неријешених предмета чији је број на крају извјештајног периода смањен за 34,91% у односу на крај 2004. године.

И на привредном реферату остварен је исти степен ажурности као и на парничном реферату, с обзиром на то да је број ријешених предмета за 41,39% већи у односу на број предмета примљених у току 2005. године, док је од укупног броја предмета у раду ријешено 77,75%. Упоредјујући број неријешених предмета на почетку и крају извјештајног периода евидентно је смањење броја ових предмета од чак 50,57%.

Број пресуда због пропуштања на парничном и привредном реферату био је 23.259. Од тога се највећи број (18.230) односио на предмете мале вриједности (Мал).

Највећи прилив у току 2005. године, као и највећи број неријешених предмета пренесених из 2004. године односио се на прекршајне предмете, те предмете извршења прекршајних санкција. Тако је у току 2005. године од ових предмета у раду било укупно 13.791, од чега је ријешено 9.579 предмета, односно 69%, док је у односу на годишњи прилив предмета остварен коефицијент протока од 115,94%. Ово значи да је и у овом сегменту остварен добар однос између прилива предмета и динамике њиховог рјешавања, услед чега је видљиво и смањење броја неријешених предмета на крају 2005. године у односу на почетак исте, и то за 23,82%.

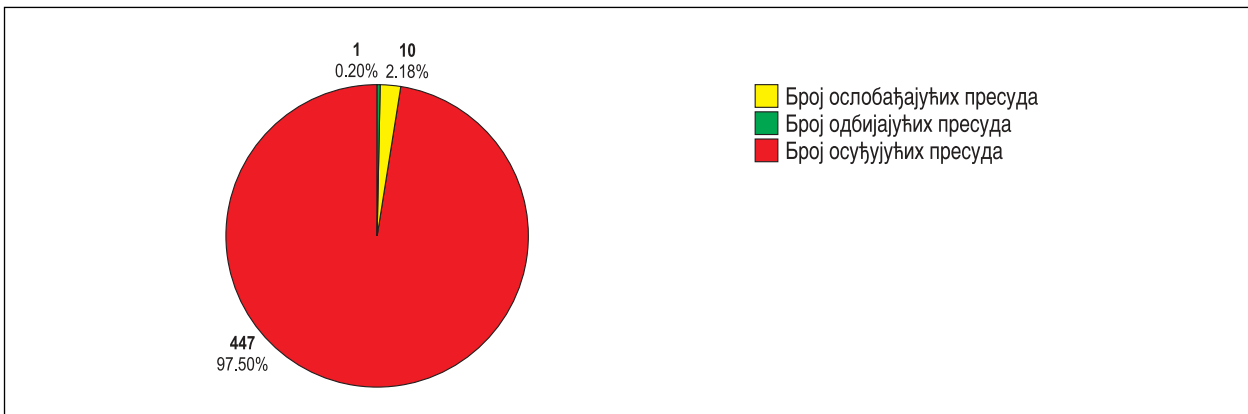
У оквиру кривичног реферата у 2005. години једино код предмета извршења кривичних санкција и предмета помиловања текући прилив није у потпуности ријешен, док је најбољи коефицијент протока остварен код предмета у којим поступа кривично вијеће (208%), те код првостепених кривичних предмета (102%). Тако се може констатовати да је у рјешавању кривичних предмета остварен задовољавајући степен ажурности.

У току 2005. године у једном кривичном предмету изречена је одлука о одузимању имовинске користи у вриједности од 74.005 КМ, а у 75 предмета изречене су новчане казне у укупном износу од 96.150 КМ. Застарјелост извршења казне наступила је у шест предмета.

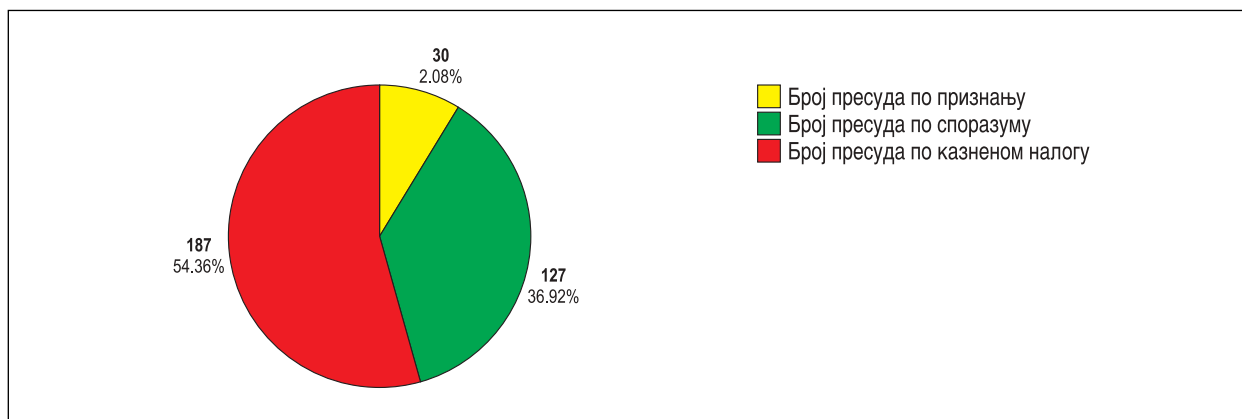
У сљедећим графиконима приказан је однос између:

- броја пресуда по признању кривице, пресуда по споразуму о признању кривице, те пресуда по казненом налогу;
- броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда изречених од стране Основног суда Брчко Дистрикта БиХ.

Однос броја ослобађајућих, одбијајућих и осуђујућих пресуда

Пресуде по признању кривице, по споразуму о признању кривице и казном налогу

Најзначајније повећање броја незавршених предмета на крају 2005. године у односу њен почетак, евидентирано је на извршном реферату. Тако је број неријешених предмета на крају 2005. године чак за 134,59% већи у односу на крај 2004. године. Упоредивањем броја ријешених и броја примљених предмета у току године може се закључити да је ријешено тек 38% текућег прилива, што указује на мањак ажурности. Међутим, разлог овакве неефикасности може се тражити и у чињеници да је на овом реферату примјетан најзначајнији пораст прилива предмета у току извјештајног периода у односу на 2004. годину од чак 130%.

На управном реферату од укупног броја предмета примљених у току 2005. године ријешено је 94,38%, што показује да овај суд готово у потпуности успијева ријешити текући прилив, док је од укупног броја предмета у раду у току извјештајног периода ријешена тек нешто више од половине, односно 55,26%. На крају 2005. године уочљиво је незнатно повећање броја неријешених предмета, које изражено у процентима износи 7,94%.

На ванпарничном реферату остварен је позитиван коефицијент протока који износи 105,84%, усљед чега је остварено и смањење броја неријешених предмета на крају 2005. године од 12%.

У 2005. години евидентан је и значајнији прилив земљишнокњижних предмета који готово у потпуности ријешен. Тачније, ријешено је 93,73% од укупног прилива, док је од укупног броја земљишнокњижних предмета у раду ријешено 82,42%. Међутим, и поред задовољавајућег нивоа ажурности, на шта указују наведени процентуални односи, уочљива је негативна промјена стања неријешених земљишнокњижних предмета на крају извјештајног периода, чији се број повећао за 45,71%.

Када је у питању регистрација пословних субјеката у Основном суду Брчко Дистрикта БиХ, од укупног броја предмета примљених у току 2005. ријешено је 99,44%, односно 96,45% од укупног броја предмета у раду, што је добар показатељ ефикасности у рјешавању ове врсте предмета.

У 2005. години евидентирано је да је у раду било укупно 823 предмета медијације, од чега је у 792 предмета проведен поступак медијације, а 31 предмет пренесен је у 2006. годину.

Након поступкаведеног по изјављеним правним лијековма, пред Апелационим судом Брчко Дистрикта БиХ 77% одлука Основног суда је потврђено, 15,95% преиначено а 7% укинута.

Закључак

Из напријед наведеног може се закључити да је у Основном суду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у току 2005. године остварен задовољавајући ниво ажурности у рјешавању предмета примљених у рад у току извјештајног периода, тако да коефицијент протока на нивоу Суда износи 95%. При том је највећа ажурност утврђена на парничном и привредном реферату, на којим је у току године ријешено 42,84%, односно 41,39% више предмета у односу на текући прилив. Услјед овакве динамике рјешавања предмета на наведеним рефератима остварено је и најзначајније смањење броја неријешених предмета на крају 2005. године у односу на стање на крају 2004. године (34,91%, односно 50,57%). С друге стране, најнижи коефицијент протока остварен је на

извршном реферату, што је праћено највећим порастом броја неријешених предмета (чак 134,59%). Међутим, потребно је још једном напоменути да је и прилив ових предмета у току извјештајног периода порастао за 130% у односу на 2004. годину. Негативна промјена стања неријешених предмета (њихово повећање) остварена је још код земљишнокрњижних предмета, предмета регистрације пословних субјеката, те на управном реферату. Ово је довело и до повећања броја неријешених предмета на крају 2005. године на нивоу цијелог Суда од 11.34%.

Апелациони суд Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

У току 2005. године у Апелационом суду Брчко Дистрикта БиХ у раду су била укупно 1.264 предмета. Од тог броја су из 2004. године пренесена 104 предмета, а у 2005. години је у рад примљено 1.160 предмета. Након ријешених 1.014 предмета, у рад за 2006. годину је пренесено 250 предмета. Детаљнији приказ протока предмета овог суда, дат је у слиједећим табеларним прегледима:

Проток предмета у Апелационом суду Брчко Дистрикта БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Гж	68	606	674	528	146
Пж	6	111	117	102	15
Рев	14	26	40	24	16
Гвп	2	6	8	5	3
Остало	0	0	0	0	0
Грађанско одјељење - укупно	90	749	839	659	180
Кж	3	174	177	150	27
Пжп	0	185	185	158	27
Кжм	0	2	2	1	1
Квлз	0	0	0	0	0
Квлп	0	1	1	1	0
Пвлп	0	0	0	0	0
Пвлз	0	2	2	1	1
Остало	0	0	0	0	0
Кривично одјељење - укупно	3	364	367	311	56
Уж	11	47	58	44	14
Остало	0	0	0	0	0
Управно одјељење - укупно	11	47	58	44	14
Укупно	104	1.160	1.264	1.014	250

Проток предмета у Апелационом суду Брчко Дистрикта БиХ

Врста предмета	Промјена стања неријешених предмета	Коефицијент протока	Број година потребан да се елиминишу неријешени предмети
	I	II	III
Грађанско одјељење - укупно	100%	87.98%	0,27
Кривично одјељење - укупно	1766.67%	85.44%	0,18
Управно одјељење - укупно	27.27%	93.62%	0,32
Укупно	140.38%	87.41%	0,25

Промјена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

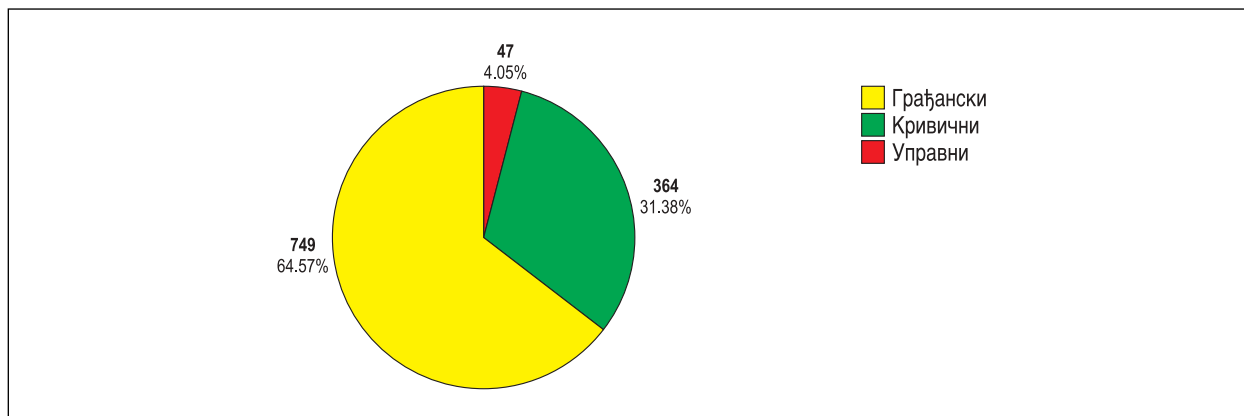
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијељењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

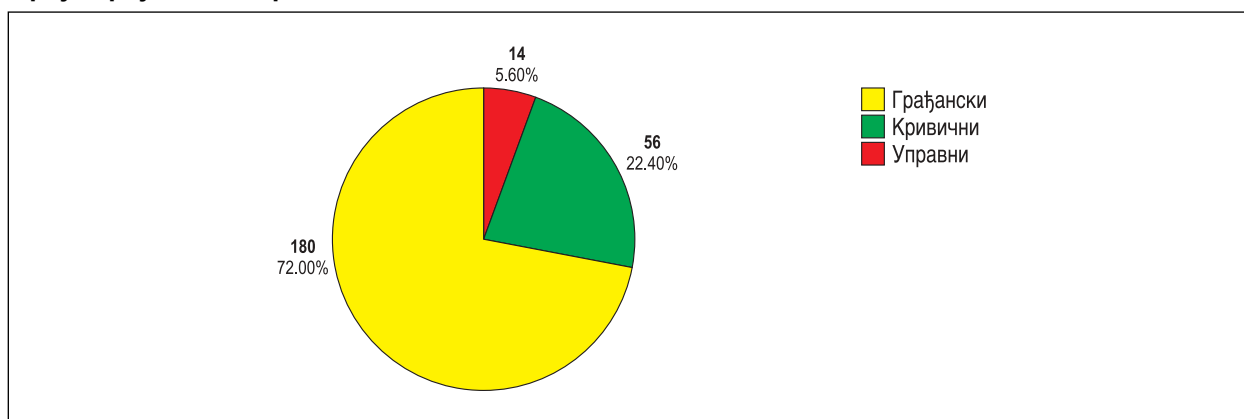
Бројеви исказани у **колони III** објашњавају проблем неријешених предмета, исказујући га као број година који би судовима био потребан за рјешавање свих неријешених предмета на крају 2005. године, узимајући при том у обзир постојеће капацитете судова. те постојећу динамику рјешавања предмета, а изузимајући предстојећи прилив предмета.

Ови бројеви утврђени су дијељењем броја неријешених предмета са 31.12.2005. године са бројем предмета који су ријешени у току извјештајног периода.

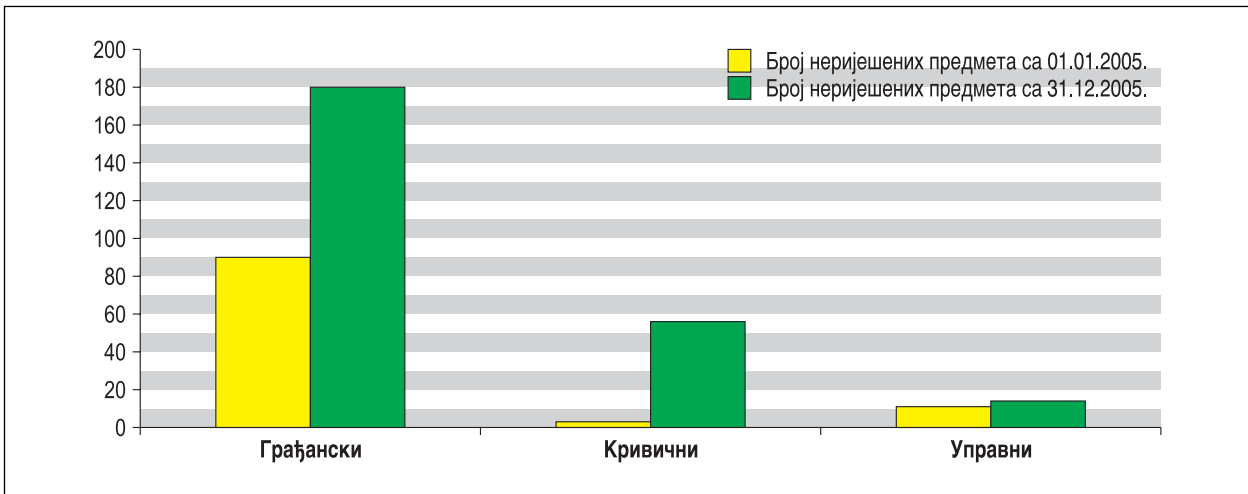
Број примљених предмета у 2005. години

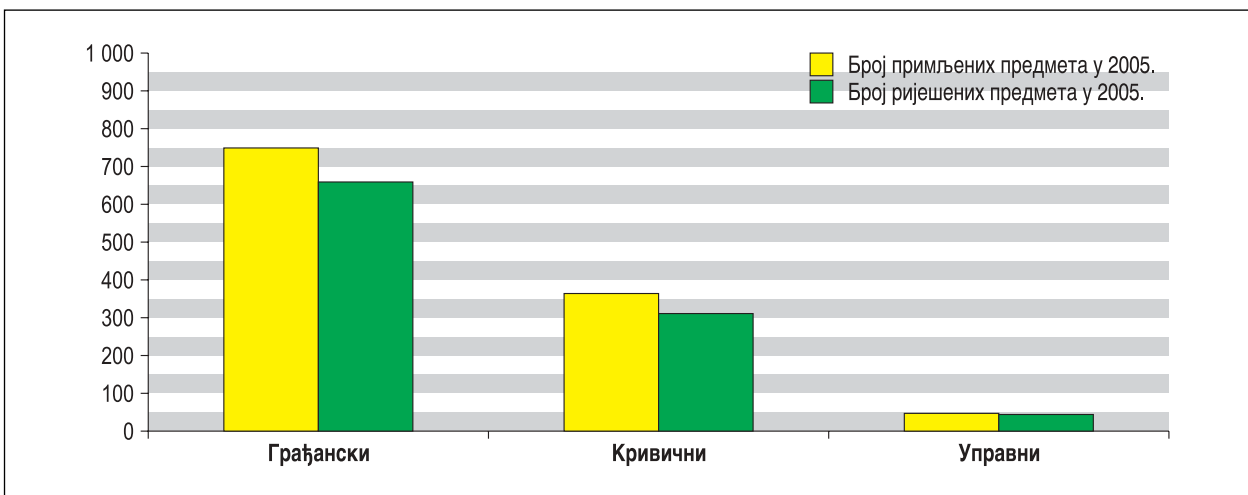
Број неријешених предмета са 31.12.2005. године

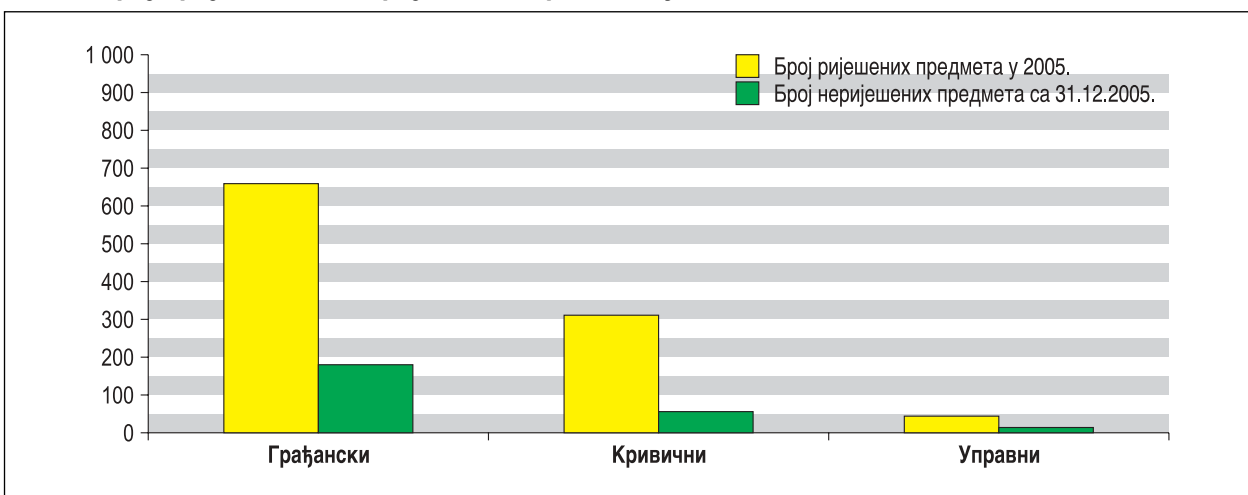
Однос броја неријешених предмета 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја примљених и ријешених предмета у 2005. години

Однос броја ријешених и неријешених предмета у 2005. години

Из предоченог табеларног прегледа, видљиво је да је у рад овог суда у 2005. години из претходног периода пренесено највише другостепених грађанских предмета (Гж), који су и у току године примљени у највећем броју.

Тако се, анализирајући рад грађанског одјељења, може уочити да је у раду било највише другостепених грађанских предмета (**Гж**) (и то 52,24% од укупног броја предмета у раду овог суда), другостепених привредних предмета (**Пж**) и предмета ревизије (**Рев**). С обзиром на текући прилив и динамику рјешавања предмета, ово одјељење Суда, рјешавало је примљене предмете у омјеру од 87,98%. С обзиром на број пренесених предмета и динамику рјешавања укупног броја предмета у раду, примјетан је пораст у броју неријешених предмета на крају године у односу на 2004. годину, и то за 100%.

На овом одјељењу је наконведеног другостепеног и трећестепеног поступка од укупног броја одлука донесено 69% потврђујућих, 14,04 укидајућих и 12,06 преиначујућих.

На кривичном одјељењу примјетан је пораст броја примљених предмета у односу на 2004. годину, па је самим тим дошло и до повећања броја неријешених предмета на крају године у односу на почетак, и то у обиму од 1.766,67%, или другачије речено -за 53 предмета више.

Од укупног броја одлука донесених по изјављеном правном лијеку у току 2005. године: 65,91% је потврђујућих, 27,33% преиначујућих и 4,82% укидајућих.

На управном одјељењу, које иначе процесуира само другостепене управне предмете (**Уж**), примјетно је смањење прилива у односу на 2004. годину, али и мања ажурност у рјешавању истих, тако да је на крају године забиљежен пораст у броју неријешених предмета у односу на почетак године за 27,27%.

На овом одјељењу донесено је 77,27%, потврђујућих, 11,36% преиначујућих и 6,81% укидајућих одлука.

Закључак

С обзиром на укупан рад Апелационог суда Брчко Дистрикта БиХ, видљиво је да је овај суд ријешио 87,41% од укупног прилива, што је на крају године резултирало повећањем броја неријешених предмета за 140,38% у односу на почетак године, а што ће у 2006. години представљати додатно оптерећење у раду Суда. С посебним потешкоћама ће се суочити грађанско и кривично одјељење.

Јавно тужилаштво Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

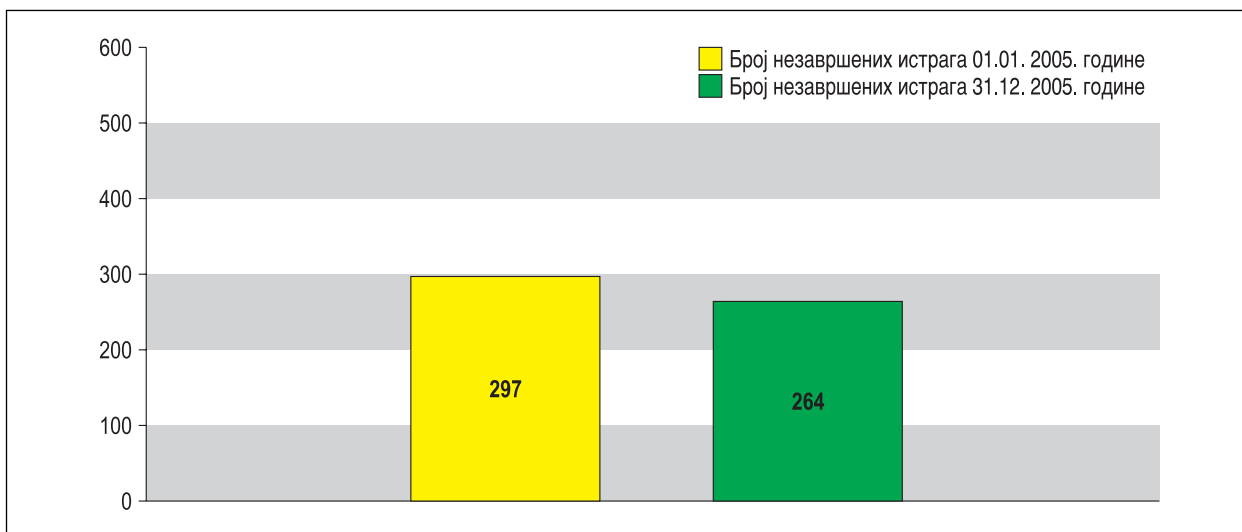
У току 2005. године у Јавном тужилаштву Брчко Дистрикта БиХ истрага је вођена у 828 предмета, од чега је у 531 предмету истрага покренута у току извјештајног периода, а у 297 предмета ријеч је о истрагама покренутим у ранијем периоду. На крају 2005. године истрага је окончана у укупно 564 предмета, док ће 264 истраге бити пренесене у рад у наредну годину.

Детаљнији приказ података о истрагама вођеним у току 2005. године дат је у сљедећим табеларном приказу.

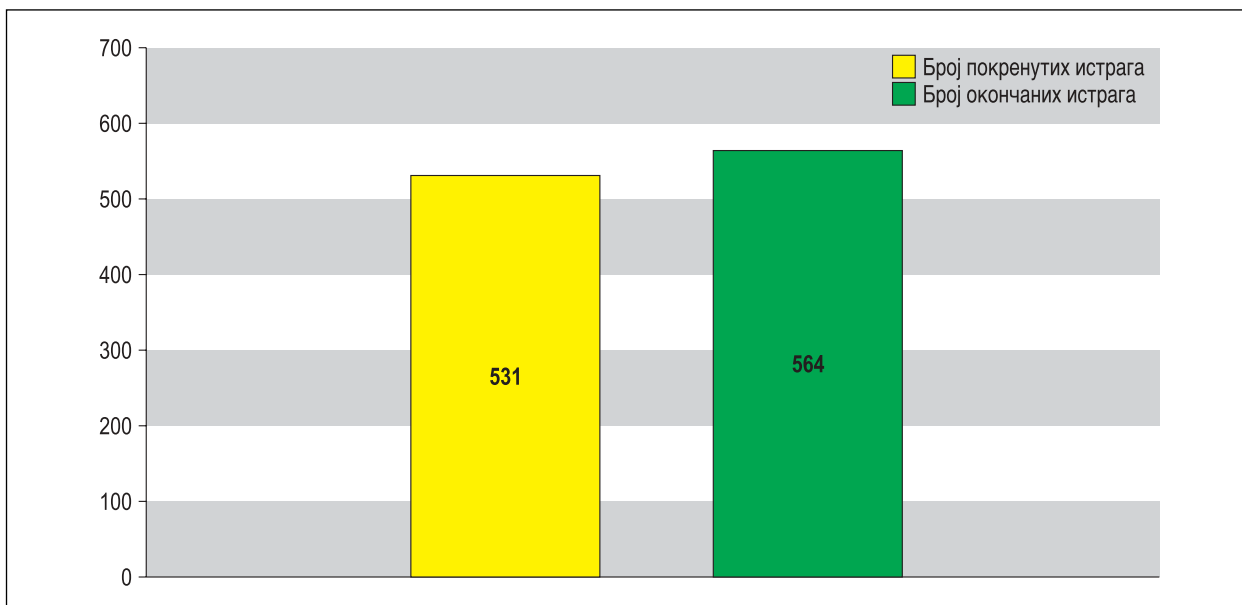
Подаци о истрагама по врсти предмета

Врста предмета	Број неријешених истрага са 01.01.2005.	Број истрага покренутих у току 2005.	Укупан број истрага вођених у току 2005.	Број истрага окончаних у току 2005.	Број неријешених истрага са 31.12.2005.
Привредни криминал	42	23	65	21	44
Ратни злочин	10	6	16	1	15
Општи криминал	245	502	747	542	205
Укупно	297	531	828	564	264

Однос броја незавршених истрага 01.01.-31.12. 2005. године

Однос броја покренутих и окончаних истрага у 2005. години

Највећи број истрага вођен је у предметима општег криминала (90%).

У извјештајном периоду окончано је за 6% више истрага у односу на број истрага покренутих у току 2005. године, усљед чега је и број незавршених истрага на крају 2005. године мањи у односу на крај 2004. године.

Укупан број лица против којих су вођене истраге у 2005. години био је 1.156 - против 724 лица истрага је окончана у току 2005. године, док ће истраге према 432 лица бити пренесене у рад у 2006. годину.

Подаци о оптужницама

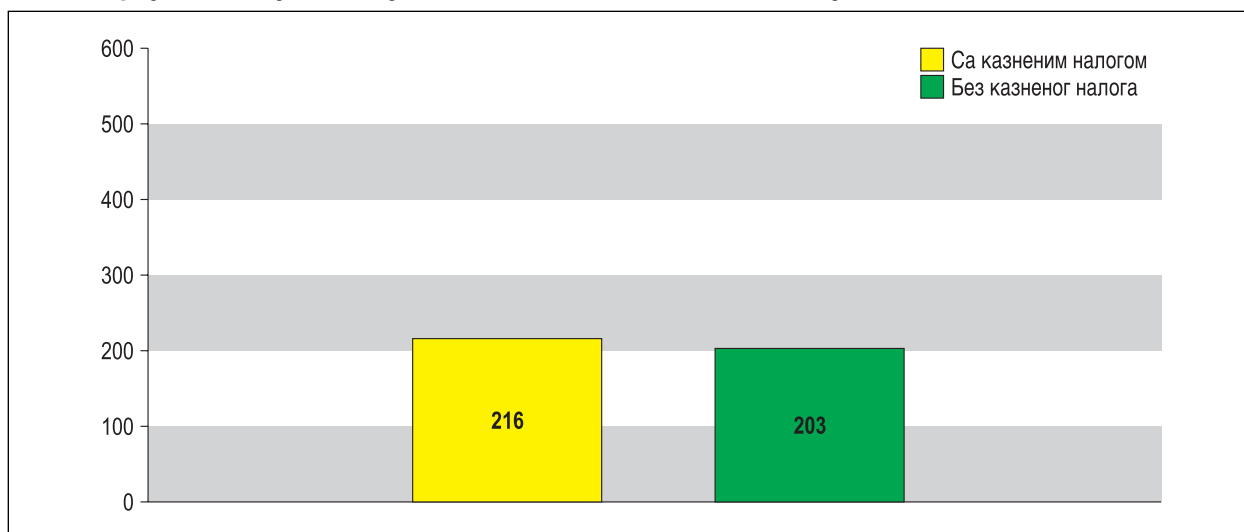
Врста предмета	Број подигнутих оптужница са казним налогом	Број подигнутих оптужница без казног налога	Укупан број подигнутих оптужница	Број потврђених оптужница	Број одбијених оптужница	Број споразума о признању кривице предложених суду	Број прихваћених споразума о признању кривице
Привредни криминал	1	10	11	11	-	4	4
Ратни злочин	-	1	1	1	-	1	1
Општи криминал	215	192	407	406	1	112	112
Укупно	216	203	419	418	1	117	117

Из предоченог је видљиво да су се од укупног броја оптужница које је ово тужилаштво у току 2005. године поднијело Основном суду Брчко Дистрикта БиХ готово све односиле на предмете општег криминала, те да је поднесена 1 оптужница која је за предмет имала кривично дјело ратног злочина.

Оптужнице са казним налогом поднесене су у 216 предмета, што је више од половине од укупног броја подигнутих оптужница.

Када је ријеч о споразумима о признању кривице који су предложени од стране овог тужилаштва, може се констатовати да су сви прихваћени од стране Суда.

Однос броја подигнутих оптужница са и без казног налога у 2005. години

Проток Кт предмета у Тужилаштво Брчко Дистрикта БиХ

Врста предмета	Број неријешених предмета са 01.01.2005.	Број примљених предмета у току 2005.	Укупан број предмета у раду у току 2005.	Број ријешених предмета у току 2005.	Број неријешених предмета са 31.12.2005.
	I	II	III=I+II	IV	V=III-IV
Привредни криминал	58	34	92	34	58
Ратни злочин	10	6	16	1	15
Општи криминал	396	911	1307	963	344
Укупно	464	951	1415	998	417

Процентуални однос између броја примљених, ријешених и неријешених предмета

Врста предмета	Промјена стања неријешених предмета	Коефицијент протока
	I	II
Привредни криминал	0.00%	0.00%
Ратни злочин	50,00%	16.67%
Општи криминал	-99,13%	105,71%
Укупно	-10,13%	104,94%

Промјена стања неријешених предмета, која је процентуално исказана у **колони I**, утврђена је поређењем броја неријешених предмета на крају 2005. године са бројем неријешених предмета на њеном почетку. При том проценти без предзнака „-“ указују на пораст броја неријешених предмета, док је процентима који имају предзнак „-“ исказано смањење броја неријешених предмета.

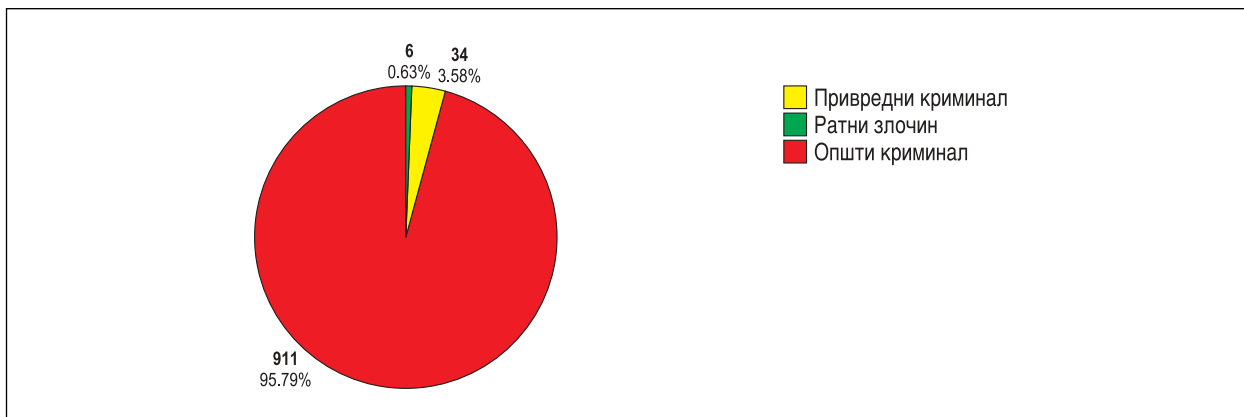
Према томе, цифре у **колони I** представљају разлику између броја неријешених предмета на крају 2005. године и броја неријешених предмета на почетку 2005. године, изражену кроз проценте.

Проценти исказани у **колони II** утврђени су дијелењем броја предмета који су ријешени у току 2005. године са бројем предмета који су примљени у истом периоду, те множењем резултата са бројем 100. При том је већи број ријешених предмета у односу на број примљених предмета исказан процентима вишим од 100% и супротно - мањи број ријешених предмета у односу на примљене исказан је процентима нижим од 100%.

Из табеларног приказа видљиво је да је у раду тужилаштва укупно било 1.415 предмета, од чега су 464 пренесена у рад из 2004. године, а у току извјештајног периода примљен је 951 предмет. Од тог броја ријешено је 998 предмета, што је за 5% више од текућег прилива.

Највећи број предмета у раду односио се на кривична дјела општег криминала.

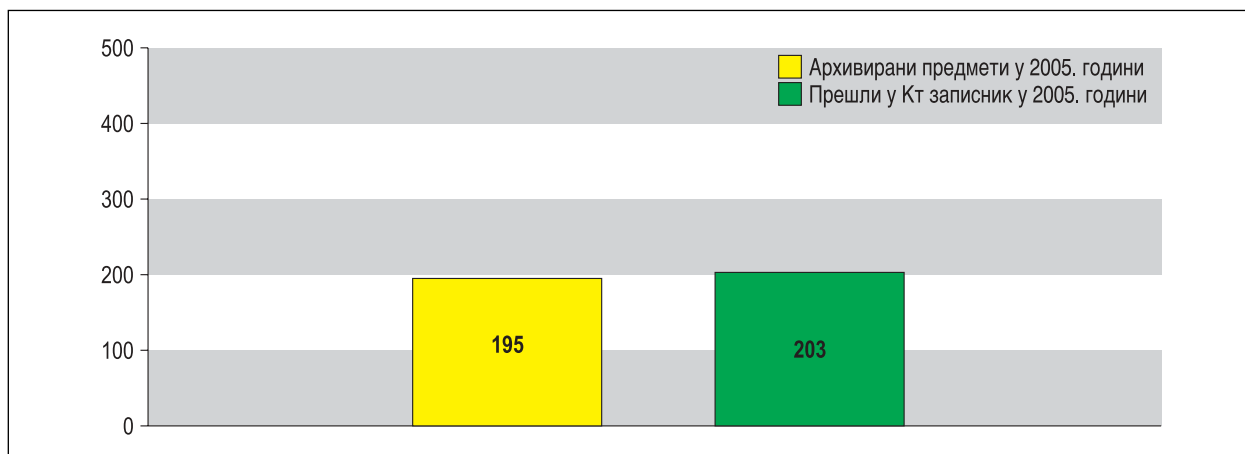
Број примљених предмета у 2005. години

Остале врсте предмета

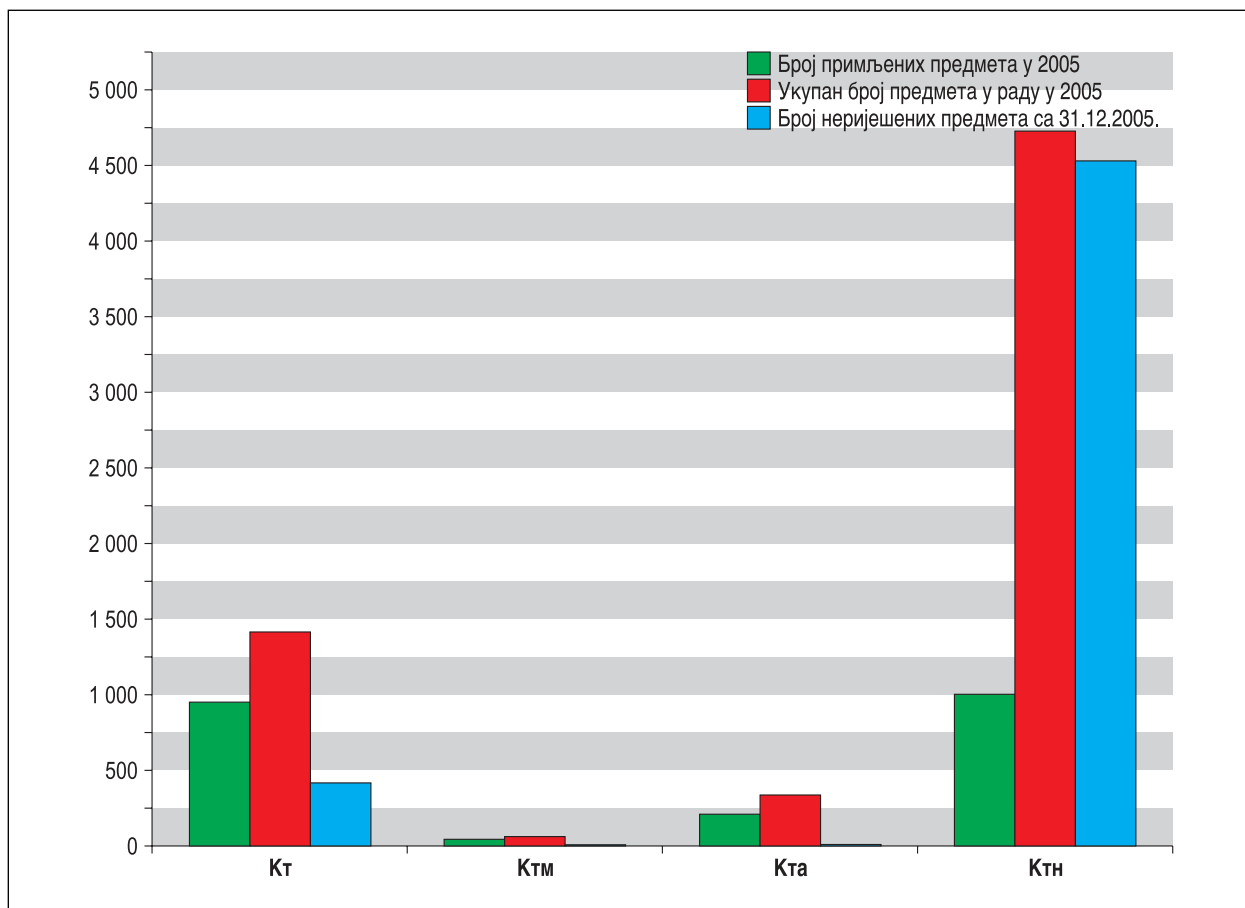
У току извјештајног периода примљено је укупно 1.213 разних кривичних предмета (**Кта**), те предмета непознатих учинилаца кривичних дјела (**Ктн**), од којих су у току 2005. године само 203 регистрована у уписник који се води за предмете познатих пунољетних учинилаца (**Кт**) а 195 их је окончано архивирањем. На крају извјештајног периода остало је укупно 4.627 неријешених предмета ове врсте, који ће и у наредној години представљати значајно оптерећење у раду овог тужилаштва.

Однос броја архивираних и предмета који су прешли у Кт записник у 2005. години

У току 2005. године у раду су била 62 предмета у којим се проводио поступак према малољетницима. Од тог броја ријешена су 54 предмета, а неријешено је остало 8 предмета ове врсте, што је мање у односу на стање на крају 2004. године.

Проток предмета по појединим уписницима у 2005. години

У 2005. години, Високом судском и тужилачком вијећу (заједно са великим бројем пројеката под његовим покровитељством) пружена је подршка од стране широког спектра међународних донатора, укључујући и владе Норвешке и САД-а, те Европску Унију.

Такођер, влада Италије обезбиједила је средства за Пројекат реструктурирања судова за прекршаје, а холандска влада за курс обуке из менаџмента за одређене чланове судства.

Без ове подршке наших међународних донатора, многе активности које су подузете у току 2005. године, а које су описане у овом Годишњем извјештају, не би било могуће извршити. Желимо се захвалити нашим међународним донаторима за финансијску помоћ коју су нам пружили и за њихову подршку при објављивању овог годишњег извјештаја за 2005. годину. Међутим, без обзира на ову подршку, ставови изнесени у овом извјештају, ставови су Високог судског и тужилачког вијећа и не одражавају нужно ставове нити једног од наших међународних донатора.

www.hjpc.ba